

37064.

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YOZGAT MASALLARINDA MOTİF VE TİP ARAŞTIRMASI
(İNCELEME - METİNLER)

DOKTORA TEZİ

İNİŞMAN
İOF.DR.TUNCER GÜLENSOY

HAZIRLAYAN
NAMIK ASLAN

KAYSERİ - 1994

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

I. BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
A- Yozgat'ın Kısa Tarihi	3
B- Yozgat'ın Coğrafi Konumu	6
C- Yozgat Folklorundan Bahseden Kaynaklar.....	8
D- Yozgat Masalları Hakkında Umumi Bilgiler	9

II. BÖLÜM

YOZGAT MASALLARI'NIN TASNİFİ	13
YOZGAT MASALLARI'NIN EPİZOTLARINA GÖRE ÖZETİ	14

III. BÖLÜM

MOTİFLER

Motif	55

B- HAYVANLAR

Konuşan Hayvanlar	57
Yardımcı Hayvanlar	59
Müteşekkir Yardımcı Hayvanlar	60
Mücevher Getiren Hayvanlar	61
İnsan Olan Hayvanlarla Evlenme	61
Sihirli Özelliklere Sahip Olan Hayvanlar	62
Nasihat Eden Hayvanlar	62

C- TABU

Mühlet Verme	63
Yasaklanan Bölge	63
Cinsel Yasak	63

D- BÜYÜ

Hayvana Dönüşen İnsanlar	64
İnsana Dönüşen Hayvanlar	64
Büyünün Bozulması	65
Taş Kesilme	67
Sihirli Objeler	69

Sihirli Meyveler	69
Sihirli İlaç ve Sular	70
Sihirli Dönüşümler	71
Şekil Değiştiren İnsanlar	71
Sihirli Ağaçlar	71
Sihirli Özelliklere Sahip Çocuklar	72
Rüyada Nasihat	72
Sihirle Yarılan Duvar	73
E- ÖLÜM	
Ölümün Sembolü Karılı Gömlek	73
Sihirli Objeye Bağlı Olarak Yeniden Dirilme	73
Ruhun Eşyaya Dönüşmesi	74
Devin Canı	74
F- OLAĞANÜSTÜLÜKLER	
Olağanüstü Yerler	74
Olağanüstü Çocuklar	75
Olağanüstü Yardımcılar	76
Devleri Yenen Kuvvetli Adam	77
Kuvvetli Kız	77
Harikulade Güzel Kız	77
Olağanüstü Arkadaşlar	78
Rüya	78
Olağanüstü Çeşmeler	78
G- CANAVARLAR	
Devler	79
Cadılar	80
Canavar Hoca	80
H- İMTİHANLAR	
Evlenme Şartları	81
Zor İmtihanlar	81
Başından Geçeni Hikaye Etme	82
Tanıma İşaretleri	83

Bilmece Sorma	84
Sabır Testi	84
J- AKILLILAR VE APTALLAR	
Aptal oğlanın alim olması	84
Aptal Devin, Akıllı Çocuğa Mağlup Olması	84
Öğüt veren İhtiyar Derviş	85
Aptal Kocalar	85
Padişaha Ders Veren Çocuk	85
K- ALDATMA-HİLE	
İftira	86
Erkek kılığına giren kadınlar	86
Başkasının karısına göz koyma	87
Hile ile zengin olan adam	87
Hain kadınlar	87
Gülünç durumda bırakma	88
Çobana evlatlık olan prenses	88
Tebdil kıyafet gezen padişah	88
L- KADERİN DEĞİŞMESİ	
Zenginin fakirle evlenmesi.....	88
Kahramanın gurbete çıkışı	89
Kaderin ters dönmesi	90
M- KADERİ DEĞİŞTİRME	
İhtiyar kadının bedduası	90
Gelecekte gerçekleşecek olanın önceden haber verilmesi.....	90
N- ŞANS VE KADER	
Yardımcılar	91
Seçilen Yol.....	92
Kızlarını ilk gelenlere vermeyi vadeden adamlar	93
Ormanda bulduğu kızla evlenen şehzade	93
Evine döndüğünde karısını başka birisiyle evlenmiş bulan adam.....	93
Karı kocanın beklenilmeyen karşılaşmaları	93
Dervişin verdiği olağanüstü hediyeler	94

P- CEMİYET

Çeşitli sosyal sınıflardan insanlar	94
Tebdil gezen padişah	96
Sınıf farkının hoş görülmemesi	97

R- ESİR ETME VE SERBEST BIRAKMA

Kuşlara esir olma	97
Devler tarafından esir edilme.....	97
Kuyuda hapsetme	97

Q- CEZALANDIRMA VE MÜKAFATLANDIRMA

Cezalandırma	98
Mükafatlandırma	99

S- OLAĞAN ÜSTÜ ZULÜM

Hain Akralar	100
Zalim İnsanlar	100

T- CİNSİYET (SEKS)

Dünür gitme	101
Dünür taşı	102
Düğün merasimi	102
Aşk hastalığı	103
Aniden âşık olma.....	103
Resim görüp âşık olma	104
Sevgiliyi arama.....	104
Sevgililerin buluşması	104
Nişanlanma	105
Hamile Kalma	105
Dua ile çocuk sahibi olma.....	105
Çocuğa ad koyma	105
Evlenmek için öne sürülen şartlar	105
Olağanüstü bir varlıkla evlenme	106
Kız kaçıрма	106
Evlât edinme	106

İffetsiz Kadın	107
W. KARAKTER ÖZELLİKLERİ	
Kıskançlık	107
Z- ÇEŞİTLİ MOTİF GRUPLARI	
Formulistik Sayılar	107
Giriş Formelleri	110
Başlayış ve Geçiş Formelleri	113
Bitiş Formelleri	116

IV. BÖLÜM

METİNLER

Koca Kurt	121
Kurt ile Tilki	121
Tilki ile Kurd'un Arkadaşlığı	122
Kumaz Tilki	123
Bit ile Pire	125
Kurnaz Tilki	126
Tilki, Leylek, Kurt ve Çiftçi	127
Deli Bora	130
İyi Dost	131
Avcı Ahmet	132
Şahmaran	134
Keloğlan	136
Zümrüd-ü Anka	141
Yedi Başlı Ejderha	149
Keçi Kız	156
Keloğlan	158
Üç Turuncu Güzeli	161
Benli Dilber	170

Yılan Padişah	174
Hidayet	177
Hüsn ü Yusuf	179
Mestan	185
Kesik Baş	188
Yılan Bey ile Şeker Hanım	191
Yılan Oğlan	193
Tılsımlı Padişah	194
Gençlikte mi? Kocalıkda mı?	198
Nayım, Niyim?	202
Dev Oğlan	203
Dev Kız	205
İfrit	207
Kurt Baba	208
Dev	212
Götdölü	213
Keloğlan	216
Alicik	218
Külden Eşek	220
Geyik Oğlan	223
Çüş Eşeğim Çüş	226
Sabır Taşı - I	230
Sabır Taşı - II	231
Şah Meran Padişahı'nın Oğlu	233
Endam Aynası	236
Şeyda Bülbül	243

Kumoğlu	245
Tılsımlı Dev	249
Üç Kız Kardeş	252
Altın Perçemli Oğlan, Sırma Saçlı Kız	264
Muradına Nail Olmayan Dilber	268
Dünya Güzeli	273
İnci Ağacı	278
Hürü	280
Ak Kavak Kızı	285
Mahmut Ağa	293
İskender Padişah	296
Şah İsmail	298
Bir Yüzü Altın, Bir Yüzü Gümüş Oğlan	303
Altı Çocuklu Ana	306
İki Kardeş	309
Padişahın Üç Kızı	311
Necip Bey	315
Godu	317
Çoban Ali	320
Kırık Seven Avrat	323
Üç Hırsız	324
İnci Mercan Dağı	325
BİBLİYOGRAFYA	330
HARİTA	

ÖNSÖZ

Türk Kültürü'nün kaybolmaya yüz tutmuş mahsullerini zapt etmek, gelecek kuşaklara aktarmak ve böylece kuşaklar arası yabancılaşmayı en aza indirmek düşüncesiyle bizden önce başlatılan çalışmalara ilave olabilecek bu çalışmayı bitirmiş olmaktan duyduğum mutluluğu belirtmek istiyorum.

Bu türden akademik çalışmaların ilklerini ortaya koyan sayın Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU'na, sayın Prof. Dr. Bilge SEYİTOĞLU'na ve sayın Prof. Dr. Ümay GÜNAY gibi değerli ilim adamlarına teşekkürlerimi sunmayı bir borç biliyorum. Bu türden çalışmaların en güç tarafı hiç kuşkusuz inceleme sırasında takip edilecek metod şeklidir. Yukarıda isimlerinden saygıyla bahsettiğimiz değerli şahsiyetler gerek batı dillerinden, gerek doğu dillerinden bu sahada yapılmış çalışmaları inceleyerek bizim masallarımıza da uygulanabilecek yeni metodlar geliştirmişler ve sonraki araştırmacıların işlerini büyük ölçüde kolaylaştırmışlardır. Basılmış doktora tezleri olmaları sebebiyle Gümüşhane, Erzurum ve Elazığ masalları üzerine yapılan bu üç çalışmayı inceleme imkanı bulduk ve oldukça da faydalandık. Ancak daha sonradan yapılan masal araştırmaları ile ilgili tezleri bütün ısrarlarımıza rağmen inceleme imkanımız olmadı.

Çalışmamız iki ana kısımdan meydana gelmektedir. Birinci kısım metinlerin toplanması, ikinci kısım seçilmiş metinlerin incelenmesinden oluşmaktadır. Metinlerin toplanması sırasında karşılaştığımız güçlüklerden ve intibalarımızdan giriş bölümümüzde bahsedeceğiz. Gümüşhane, Erzurum ve Elazığ masalları üzerine yapılan bu üç araştırmanın özellikle giriş bölümlerinde verilen bilgiler masal türüyle ilgili verilebilecek teorik bilgilerin tamamını ihtiva etmektedir. Masalın edebiyat terimi olarak tarifi, lugatlardeki manaları, diğer edebiyat türlerine benzediği ve ayrıldığı noktalar, masallarla ilgili menşei nazariyeleri, masalları inceleme metodları, dünyada ve Türkiye'de yapılan masal tasnif çalışmaları, Türk Masalları üzerine yapılan çalışmalar, Türk Masalları'nın kaynakları gibi bahisler en ince ayrıntılarına kadar ortaya konmuş ve sonraki araştırmacıların işleri büyük ölçüde kolaylaştırılmıştır. Tekrara düşmemek amacıyla bu konulara yer vermeyip, doğrudan kendi çalışmamızla ilgili bölümlere

gececeğiz. Giriş bölümünde Yozgat'ın kısa tarihi ile birlikte coğrafi konumunu verdikten sonra Yozgat'ın folklor zenginliklerinden, Yozgat Masalları'nın müşterek özelliklerinden, Yozgat Folkloru'yla ilgili dolaylı veya doğrudan yapılmış çalışmalardan ve derleme intibalarımızdan kısaca bahsedeceğiz.

İkinci bölümde incelemek üzere seçtiğimiz altmış altı masalın kısa künyeleriyle birlikte epizotlarına göre özetleri verilmiştir. Üçüncü bölümde masalların motifleri tesbit edilip, Thompson'ın "Motif Index of Folk Literatur" adlı eserinde kullandığı metod esas alınarak, tesbit edilen motiflerin tasnifi yapılmıştır. Dördüncü bölümde incelediğimiz altmış altı masalın metinleri verilmiştir. Çalışmamız bibliyografya ve Yozgat'la ilgili 1990 yılına ait bir tablo ve harita ile son bulmaktadır.

Planın hazırlanması, inceleme metodunun kararlaştırılması ve bir kısım temel kaynakların temininde yardımını gördüğüm sayın Yrd. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN'e, şahsi kütüphanesinin bütün imkanlarından faydalandığım çalışma süresince her fırsatta bilgisine başvurduğum tez danışmanım sayın Prof. Dr. Tuncer GÜLENSOY'a teşekkür ederim.

© 1994 Namık ASLAN

GİRİŞ

Önsözde de belirttiğimiz üzere bu bölümde daha önceden defalarca yazılmış ve söylenmiş sözleri tekrar etmiyeceğiz. Ancak, müşterek olarak kabul edilen netleşmiş bir tarifi olmadığı için kısaca masalın tarifi konusunda ve bu türün günümüz edebiyat mahsulleriyle münasebetlendirilmesi hususunda görüşlerimizi belirtmeyi uygun bulduk.

Bizce, bütün masallar için genel bir tarif yapmak doğru değildir. Masalları çeşitlerine göre tarif etmek, bizleri daha kolay anlaşılabileceğimiz müştereklerimizin daha fazla olacağı noktalara götürür. Olağanüstü masallar, gerçekçi masallar, hayvan masalları, zincirleme masallar, nükteler ve fıkralar ayrı ayrı tarif edildiğinde itirazlar daha aza indirilebilir. Çünkü masalların bu çeşitleri; yaratılma sebepleri, konuları ve kahramanları itibarıyla birbirlerinden oldukça farklıdır. Yapılacak genel bir tarife masalların bütün çeşitlerini dahil etmek limonu, mandalini, portakalı üçünü de aynı sepete koyma gibi olur ki, turunçgiller genel adıyla bilinen bu meyveler aslında birbirlerinden oldukça farklı özellikler arzederler. Masal, yukarıda saydığımız çeşitlerin genel adıdır. Ancak edebiyat terimi olarak genel bir masal tarifi yapmak gerekirse “Kısa bir anlatı türüdür.” tarifiyle yetinmek daha mantıklı olur kanaatindeyiz.

Olağanüstü masal nedir, günümüz edebiyat mahsulleriyle münasebetlendirmek mümkün müdür? Bizce olağanüstü masal; insan aklının, insan mantığının kavrayamadığı hadiseler karşısında (bunlar çoğunlukla tabiat hadiseleridir) ortaya koyduğu bir tür varsayımlardır. Meraklarının, korkularının, hayal gücüyle ortaya çıkan tezahürleridir. Bunlar daha çok müşterek meraklar ve müşterek korkulardır. Kabul görmeleri ve yayılmaları da bu müştereklik özelliğiyle ilgilidir. İnsan aklı ve kapasitesi bu hadiseleri algılayabilecek seviyelere ulaştıkça olağanüstü hadiseler ve hadiselerin kahramanları da değişik biçimlerde ortaya çıkmaya devam edeceklerdir.

Dünün masallarındaki uçan atlar, yeraltındaki başka dünyalar, ejderhalar, devler bugünün donanımındaki insanlara enteresan gelmeyebilir, ancak bugünün insanı için de halen sır olan, merak edilen, korkulan ve bu duygularla tamamen tahayyül edilerek, hikayeleştirilmiş hatta romanlaştırılmış edebiyat mahsüllerinin

de bulunduğu bir gerçektir. Çağımızdaki bilim kurgu romanları bu görüşümüzü destekleyecek en açık delillerdendir. Başka gezegenlerdeki hayat, uçan daireler, farklı görünümlerdeki düşünebilen canlılar ve daha birçok yaratmalar tamamen hayal mahsulü bir kısım sihirli güçlerle izah edilmiş hadiselerden yani modern masallardan başka bir şey değildir. Bunların klasik manadaki masallardan farkı kurgulanış özelliğinder kaynaklanmaktadır. Düşünülerek, uzunca tasvirlerle süslenip genişletilmiş olmaları onları hikaye veya roman türü içerisine sokmuştur. Oysa klasik manadaki masalarda anlatıcılar bunları bir başkasından dinleyip, öğrenmiş olmakla birlikte günlük konuşmada kullandıkları sınırlı kelime kadrosuyla adeta yeniden yaratmaktadırlar. Düşünüp, uzun uzun masal kurma imkanları yoktur. Olaylar bir kısım kalıplaşmış geçiş ve bağlayıp formellerinin boşluğundan yararlanılarak bir birine bağlanır ve oldukça yoğun bir şekilde hülase edilir. İşte bu sebeptendir ki bir masalın yüzlerce farklı şekli yani varyantları vardır. Bir masalcı dahi aynı masalı farklı zamanlarda bir kısım motiflerini değiştirerek anlatır. Bu durum masalcının hadiseyi biliyor olmasına rağmen kurguyu irticalen yapmasıyla, bundan da önemlisi masalın yazıya geçirilmemiş olmasıyla alakalıdır.

Olağanüstü masalları bu şekilde tarif edip, modern edebiyat mahsülleriyle böyle münasebetlendirdikten sonra gerçekçi masallar için söyleyeceklerimiz de bunlardan pek farklı değildir. Yazının icat edilmesi ve edebiyat sanatının gelişip, edebi zevkin değişmesine paralel olarak, gerçekçi masallar yerini edebi üslup süzgecinden geçirilmiş hikayelere ve daha geniş biçimiyle romanlara bırakmıştır. Bu ifadeden masalların ortadan kalkmış olduğu gibi bir düşünceden yana olduğumuz anlaşılmasın. Bize göre masal türü fonksiyonunu tamamlamış ve ortadan kalkmış bir anlatı olarak değerlendirilmemelidir. Masal türü ortadan kalkmış değil, bunun ortaya konuş biçimi değişmiştir. Masallar değil, klasik masal anlatıcıları sosyal ihtiyaç olmaktan çıkmıştır. Masallar, toplumdaki fonksiyonlarını biraz biçim değiştirmiş olmakla birlikte halen devam ettirmektedirler. Kaldı ki bazı masal çeşitleri (Hayvan Masalları) ilk şekillerinde olduğu gibi aynen muhafaza edilmekte ve yenileri yaratılmaktadır. Hayvan Masalları, olağanüstü ve gerçekçi masallardan daha şanslı bir seyir izlemektedir. Hayvan masalları bir tür mizahtır, sosyal aksaklıklar hayvanlara konuşma izafe

edilerek çarpıcı bir şekilde gözler önüne serilir. Eleştirel bir çerçevede çoğunlukla ders vermek ve aksaklıklara sebebiyet veren kimselere hadlerini bildirmek maksadı güdülür. Aslında bu tür masallar bir tür kara mizah, daha genel manada bir çeşit fıkradırlar. Arslan, tilki, yılan, kurt, koyun, ayı... vs. insan gibi konuşan, düşünen varlıklar olarak telakki edilip, en önemli vasıflarına göre bir takım vazifeler yüklenerek masal kadrosu içerisinde yerlerini alırlar. Onlar masal atmosferi içerisinde birer hayvan olmaktan çıkıp, cemiyet içerisindeki farklı insan tiplerini temsil eden farklı farklı karakterler olarak karşımıza çıkarlar. Kimisi kaba kuvveti, kimisi kurnazlığı, kimi akli, kimi zayıflığı, kimi hainliği temsil eden masal kahramanlarıdır. Günümüzde özellikle çocuklara yönelik eğitici ve eğlendirilmek gayesi güden bu türden masalların benzerleri yaratılmaktadır. Yakın zamanlarda oluşturulmuş ve gelecekte de oluşturulacak daha nice çizgi kahramanlar bu türden masalların modern örnekleridir.

Zincirleme masallar ve diğer masal çeşitleri de varlığını muhafaza ediş şekliyle hayvan masallarından farklı değildir. Masallar hakkındaki düşüncelerimizi kısaca bu şekilde ortaya koyduktan sonra çalışmamız çevresi içerisinde Yozgat'ın tarihi ve coğrafî konumu hakkında kısaca bilgi vermek istiyoruz.

YOZGAT'IN KISA TARİHİ

Yozgat, Anadolu'nun en eski yerleşim merkezlerinden biridir. Yozgat'ın kurulmuş olduğu bu topraklar bir çok medeniyetlere beşiklik etmiştir. Yozgat, ilk çağlardan itibaren Hititler, Frigler, Lidyalılar, Metler, Kapadokyalılar, Galatlar, Romalılar, Danişmentliler ve Selçuklular'ın idaresinde kalmıştır. Hititlerin başkenti Boğazköy (Hattuşaş) ve Alacahöyük (Arrina) ilimize yakın yerlerde kurulduğundan, Hitit hakimiyeti Yozgat ve çevresini etkilemiştir. Bu etkiler, Hititlerden kalan Alishar ve Çengeltepe kazılarında, höyük ve haberleşme yığıntılarında, Kerkenez Kalesi'nden ve Hitit Kitabelerinden anlaşılmaktadır.

İlk çağlardan Osmanlılar dönemine kadar ilimizde etkileri görülen kavim ve devletlerden birçok tarihi kalıntılar bulunmaktadır. Bunlardan Büyüknefes Köyü'ndeki Tavium Harabeleri, Dambasan Köyü'ndeki yol kalıntıları, Küçüknefes

Köyü'ndeki Balıklı Havuz, Gündoğdu ve Yazıkışla Köyleri'ndeki bekçi kulübeleri Galatlardan kalmadır. Sarıkaya İlçesindeki Kaplıcalar, Yerköy ilçesindeki Uyuz Hamamı Romalılardan kalma tarihi eserlerdir.

Bozok çevresinde Türk-İslam izleri 1071 Malazgîr Savaşı'ndan sonra başlamıştır. Salmanlı ve Danişman Köyleri Danişmentliler döneminden kalma tarihi köylerdir. İlimizde Selçukluların izleri XII. yüzyıldan itibaren görülür.

Yozgat, bir yerleşim yeri olarak XVI. yüzyılın başında kurulmuştur. Daha önceleri burada bir köyün olduğu rivayet deilmekte ise de, bununla ilgili herhangi bir belge ve kalıntı bulunmamaktadır. Bu tarihte, Cumhuriyet dönemine kadar yaygın olarak "Bozok" adıyla tanınan ilimiz, XIX. yüzyılın başına kadar Sivas Eyaletine bağlı bir sancaktır. Bozok Sancağı'nın XVII. yüzyılın ortalarında bir Has, ondokuz Zeamet ve yediyüzotuzbir Tımarı olup, savaş zamanında Osmanlı ordusuna 1100 kişilik bir kuvvete katılabilecek durumdadır.

Oğuzlar'ın Bozok koluna mensup Türkmenler, XV. asırdan itibaren bu bölgeye gelip yerleşerek, kendi adlarını buraya vermişlerdir. XX. asrın ilk çeyreğine kadar Bozok adı yanında yer yer Yozgat olarak da söylenegelmiştir. Cumhuriyet döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi birinci dönem milletvekillerinden Süleyman Sırrı İçöz'ün 4 Kasım 1922 tarihli teklifi üzerine, Bozok ismi kaldırılarak, 1923 senesinden itibaren ilin adı Yozgat olmuştur.

Yozgat adının efsanesi şöyledir:

Türkmen boylarından Çapanoğlu aşireti Yozgat çevresine geldiklerinde burasını çok beğenen aşiret ağası sürüyü otağa, çadırlarını ise yaylaya kurdular. Aşiretin en yaşlısı olan Cabbar Ağa, koyun giderken ak sakallı, nur yüzlü bir dervişe rastladı. Derviş yanık yüreğini ıslatmak için bir maşrapa su istedi. Cabbar Ağa'nın yanında suyu yoktu, fakat gelini bir bakraç süt getirdi. Cabbar Ağa hiç sonunda ne olacağını düşünmeden hemen bakracı uzandı. Sütü dervişe verdi. Derviş, bu sütü kana kana içti ve şöyle bir Cabbar Ağa'ya baktı. Cabbar Ağa iyilik yaptığı için mutluydu. Derviş, Cabbar Ağa'nın sırtını okşayarak "Gönlün gani mülkün gani olsun;" yozuna yoz katılsın, köyün, oban yozkent olsun" diyerek kayboldu. Boşalan bakracın içinin tekrar silme süt ile dolmasından dervişin "Hızır" olduğunu anlayan Cabbar Ağa şaşkınlıkla baka kalır. Olup bitenleri aşiret beylerine anlatır. O günden sonra Yozkent'in temeli

atılmış olur. Yozkent halk dilinde söylene söylene Yozgat olup çıkar.

Yozgat, Anadolu'nun diğer birçok bölgesi gibi yayla özelliğini taşımaktadır. Bozok yaylasında, Türkçe "ÖZ" adı verilen ve diğer bölgelerde az rastlanan pek çok vadi bulunmaktadır. Özler, bilhassa kış aylarında, sürülerin soğuktan korunması, beslenmesi, lüzumlu taze otun ve suyun bulunması bakımından, hayvan besleyiciler için hep aranan yerler olmuştur. Bozok boyuna mensup Türkmenleri buraya çeken hususiyetlerden birinin de bölgenin bu özelliği olduğu sanılmaktadır.

Moğolların 1243'te Selçukluları yenmesinden sonra, 1256 yılından itibaren Anadolu'yu istila etmeye başlamışlardır. Bu istilacı kuvvetlerden bir kısım insanlar bu sırada Bozok bölgesini yurt tutmuşlardı. 1256 senesinden sonra bu bölgeye yerleşenlere "Kara Tatar" denilmektedir.

Timur, Anadolu'dan dönerken, Kara Tatarları Türkistan'a götürmeye karar vererek, 1404 senesinde bunların tamamını zorla alıp geri götürmüştür. Kara Tatarların Bozok bölgesinden gitmesi neticesinde bu bölge, Sivas'ın güneyinde ve Kayseri'nin doğusunda (bilhassa Uzun Yayla) yaylayan Dulkadirli Türkmenleri tarafından iskan edilmiştir.

XV. ve XVII. yüzyıllarda Bozok adı, sadece burada yaşayan halkı temsil ediyordu. Daha sonra bu isim, bütün bölgenin genel adı haline gelmiştir. XV. yüzyılda Yozgat ve komşu mahallere yerleşen ve Bozok adıyla anılan oymaklar şunlardır: Kızıl Kocalu, Selmanlı, Ağçalı, Çiçeklu, Zakırlı, Mes'udlu, Ağça Koyunlu, Kavurgalı, Demircili, Şam Bayadı, Söklen, Hisar Beğlü, Karalı yani Kara Evlilerdir.

Bugünkü Yozgat'ın yerli halkı yukarıda belirtilen oymakların neslinden gelmektedir. Zaten bu bölgede oymak adlarını taşıyan birçok köy ve kasaba hâlâ aynı isimle anılmaktadır. Ancak, bazı köylerin isminin yabancı isim olması düşüncesiyle, yeni isimler verilmiş, bu arada Türkçe kökenli olan köy isimleri de yabancı olduğu zanniyle değiştirilmiştir.

Bölge halkının tamamı Türk olmakla beraber, XVII. yüzyıldan itibaren, doğudan Ermeniler, Yunanistan ile Ege Adalarından Rumlar gelerek Anadolu'nun şehir ve kazalarında koloniler meydana getirmişlerdir. Bunlar, askerlik yapmadıkları ve azınlık şuuru taşıdıkları için, zamanla çoğalmışlar ve bulundukları

yerin en zengin ve müreffeh yaşayan insanları olmuşlardır. Ticari hayat ve esnaf teşkilatlarının hemen hemen tamamını ellerinde bulundurdukları için, yabancı araştırmacıların ilk temas ettikleri kişiler bunlar olduğundan, nüfusun çoğunluğunu meydana getirdikleri intibainı vermişler ise de gerçekte böyle değildir.

Bozok Sancağı'nda 1557 tarihindeki Hristiyan vergi nüfusu şöyledir: Çandır 81, Felahiye ilçe merkezi 109, Çepni (Şarkışla) 48, Sarı Abdal (Emlak) 25, Tekmen 10, Gemerek 219'dur. Bölgedeki toplam Hristiyan vergi nüfusu ise 497'dir.

Bozok, XIV. yüzyılın II. yarısında Eratnalıların iradesine kalmıştır. Eratna (Ö: 1352), aslen Uygur Türklerinden Taycu Bahşi'nin oğludur. Oğuzların Salur boyundan Kadı Burhaneddin 1381'de Eratna Devleti'ne son vermiş, Kadı Burhaneddin'in 1398'de öldürülmesi üzerine bölge, Yıldırım Beyazid'in eline geçmiştir.

Bozok, Ankara Savaşı neticesinde kısa bir süre Timur'un hakimiyet sahasına girmiş, fakat Timur'un Anadolu'yu terketmesinden sonra Bozok ve çevresi Dulkadir Beyliği'nin sınırları içine girmiştir. Dulkadir Beyliği'nin 1522'de yıkılması üzerine bölgenin hakimiyeti Osmanlı Devleti'nin eline geçmiştir.

YOZGAT'IN COĞRAFİ KONUMU

Şehir merkezi Yozgat yaylasının en yüksek tepelerinden (1680 m) olan Soğluk (Sovuk-oluk) adıyla anılan çamlığın kuzeye bakan etekleriyle 1590m. yükseklikteki Çıtak tepesi kollarından nohutlu, Keltepe Tuzkayası adındaki tepelerin güney etekleri üzerinde ve Nohutlu ile Keltepe'nin teşkil ettiği Çıtak boğazı içerisinde kurulmuştur. Kabaktepe ve Kızıltepe adını taşıyan tepelerin güneye bakan yüzlerinden inerek Kirazlı mesiresi yolu ile doğudan batıya akan Yozgat deresi şehrin ortasından geçer. Şehir bu dere ile Nohutlu ve Soğluk gibi iki semte ayrılır. Şehrin merkezinin denizden yüksekliği 1320 m.dir.

Yozgat 34 derece - 36 derece 10' doğu meridyenleri (boylamı) ile 39 derece- 40 derece 15' kuzey paralelri (enlemleri) arasında yer alır. İç Anadolu Bölgesi'nin, Orta Kızılırmak Bölümü'nde bulunmakta olup, doğusunda Sivas, güneyinde Kayseri ve Nevşehir, batısında Ankara ve Kırşehir, kuzeyinde

Çorum, Amasya ve Tokat illeri bulunmaktadır.

İlin yüzölçümü 14.123 km²'dir. İlimizin doğusu, batısı ve orta kısımları dağlıktır. Doğusu ve güneydoğusu Akdağ, Yazırdağı, Sırçalı dağları ile çevrilidir. Batı tarafı ise Çiçekdağı, Aygar Dağı ve Eğri Dağı ile çevrilidir. İl topraklarının bulunduğu bölge Bozok Yaylası ile anılır. Kızılırmak yayı içinde kalan yayla, Delice Irmak ve Çorum Suyu'na karışan vadilerle yarılmış hafif dalgalı düzlükler meydana getirir. Bozok Yaylası'nın yükseltisi ortalama (1200-1400 m.) arasındadır. Yayla kuzey batıya doğru alçalarak Kızılırmak Taban ovasına ulaşır.

İlde İç Anadolu Bölgesi'nin karasal iklimi hakimdir. Yaz ve kış mevsimleri ile gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkları yüksektir. Kış mevsimi uzun ve şiddetli geçer. Yaz ayları genellikle serin, Temmuz ve Ağustos ayları sıcaktır. Sonbahar ayları uzun ve ılıman geçer.

Yerköy, Şefaatli, Boğazlıyan ve Sarıkaya ilçeleri genellikle yaz aylarında oldukça sıcaktır. dağlık ve yaylalık alanlar serin geçer. En yağışlı ayları: Aralık, Ocak ve Mart, en kurak aylar ise Ağustos ve Ekim aylarıdır.

Yozgat toprakları bitki örtüsü yönünden genellikle çıplaktır. Önemli bir bölümü bozkırdır. Dağlık alanlar ormanlıktır. orman alanlarının en zengin olduğu yöre Akdağlar ile Bozok yaylasının yüksek kısımlarıdır. Buralarda Kayın, Ladin ve Meşe Ormanlarına rastlanır. İlimizin orman alanları toplamı 187.542 hektardır. Orman alanlarının korunup geliştirilmesi için Yozgat Çamlığı 1956 yılında Millî Park ilan edilmiştir.

Mevcut il topraklarının %88,1'i tarıma elverişli kültür arazisidir. Ekilebilen alanlarla orman ve meralar 1.244.192 hektarlık bir alanı kaplar. Bu alanın %66.15'i tarla, %15.07'si orman, %16.93'ü çayır ve mera, diğer kısımları ise meyve, bağ, bahçe ve sebzelik alanlarıdır. Hububutta söz sahibidir.

Yozgatla ilgili 1990 yılına ait bir tablo ve ilin haritası çalışmanın sonunda verilmiştir.

YOZGAT FOLKLORU'NDAN BAHSEDEN KAYNAKLAR

Yozgat Masalları üzerine yapılmış tek ve kapsamlı çalışma bizim hazırlamış olduğumuz bu incelemeden ibarettir. Ancak metin derleme işi ve bir kısım derlenen masalların dergilerde yayınlanması bizden çok öncelerde de yapılmıştır. Bu çalışmaların hemen hiçbirisi doğrudan Yozgat Maşallarıyla ilgili değildir. Çoğunlukla üniversitelerin edebiyat bölümlerinde tahsil yapmış Yozgatlı öğrencilerin Yozgat Folkloru ve Yozgat ağzı üzerine yaptıkları küçük çaplı mezuniyet tezlerinden oluşmaktadır. Bunların dışında bir kısım ekip olarak yapılan derlemeler de mevcuttur. Belli başlı çalışmalar şunlardır;

Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu- "Orta Anadolu Ağızları'ndan Derlemeler"

Aysel Ayıntap- "Yozgat Ağzı", A. Ü. Dil Tar. Coğ. Fak. 1964 (2 Masal)

Hayrettin Rayman- "Yozgat Folklorü", Erzurum A.Ü.Ed.Fak.1970(3 Masal)

N.Bilal Çalatlı- "Yozgat Folklorü", A. Ü. Dil Tar. Coğ. Fak. 1971 (2 Masal)

Mehmet Eraslan- "Yozgat Ağzı", İst. Üniv. Ed. Fak. 1974 (2 Masal)

Necati Şahin- "Yozgat Folklorü ve Halk Edebiyatı'ndan Örnekler", Erzurum A.Ü.Ed.Fak.1977 (2 Masal)

Cemaynur Yılmaz- "Çayıralan İlçesi Halk Edebiyatı Folkloru", İzmir Dokuz Eylül Üniv. Fen Ed. Fak. (2 Masal)

Bayram Durbilmez- "Sorgun Ağızları Araştırmaları", Erciyes Üniv. Fen Ed. Fak.1992

Ahmet Öcal- "Boğazlıyan Manileri", Erciyes Üniv. Sos. Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi 1994

Vasfi Adikti- "Yozgat Manileri", Erciyes Üniv. Sos. Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi 1994

Necati Şahin- "Yozgat Ağıtları", Erciyes Üniv. Sos. Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi (Tamamlanmadı)

Ünal Demirezen- "Kadı Şehri Ağızları", Erciyes Üniv. Sos. Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi (Tamamlanmadı)

Nurettin Sarıyıldız- "Boğazlıyan Ağzı", Erciyes Üniv. Sos. Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi (Tamamlanmadı)

Ayrıca "Türk Folkloru Araştırmaları Dergisi"nde ve "Bozok Dergisi"nde çok sayıda Yozgat'dan derlenmiş masallar neşredilmiştir. 1990 Yozgat Kataloğu da ilimizin folklor zenginliklerini ihtiva eden kıymetli bir çalışmadır.

YOZGAT MASALLARI HAKKINDA UMUMİ BİLGİLER

Yozgat yerli halkı itibariyle Türkmen oymaklarının yurt edindiği bir bölge olmakla birlikte 93 harbinde doğu vilayetlerinden gelip yerleşen muhacirler ve özellikle Cumhuriyet Dönemi'nde Balkanlar gelip yerleşen göçmen ailelerin iskan edildiği bir vilayetimiz olması sebebiyle folklor mahsulleri yönünden oldukça çeşitlilik arzeden bir görünüme sahiptir. Ancak bu çeşitli renkteki mahalli unsurlar zamanla kaynaşmış ve Yozgat'ın folkloruna zenginlik katmıştır. Biz Yozgatlı olarak bu zenginliği, bu çeşitliliği biliyor olmakla birlikte uzunca bir zamanımızı alan derlemelerimiz sırasında da daha yakından tanıma ve inceleme imkanı bulduk. Özellikle anonim edebiyat mahsülleri itibariyle Yozgat'ın benzersiz zenginliklere sahip bir ilimiz olduğunu gördük. Çalışmamıza başlamadan evvel hazırlık mahiyetinde okuduğumuz kaynak eserler malzemenin derlemesi hususunda bizi oldukça endişelendirmişti. Derleme yapmak üzere önceden tespit ettiğimiz ilk kaynak şahıslara ulaşp, kayıtlara başladığımızda bütün korkularımız dağıldı. Bize yetecek malzemeyi (değil ilçe merkezi ve bunlara bağlı 612 köyden) 5-10 köyden temin edebileceğimizi gördük. Türküler, ninniler, ağıtlar, adetler, hikayeler, masallar, efsaneler, mahalli fıkra tipleri ve daha nice anonim edebiyat mahsulleri bu türden onlarca çalışma yapılsa da malzeme sıkıntısına düşülmeyeceğine şahit olduk.

Ne var ki bütün bunların bize getirdiği maddî külfet daha çok masal derleme imkanımızı da sınırladı. Mümkün olduğunca bütün ilçelerden derlemeler yaptık. Teyp kasetlerinden 250 civarında masalı yazıya geçtik, bunların içinden zengin motifler ihtiva eden 66 tanesini seçip çalışmamı bu masallar üzerinde yaptım. Bu masalların 5'i hayvan masalı, 2'si zincirleme masal geri kalan 59 tanesi de Asıl Halk masalı adını verdiğimiz masallardan oluşmaktadır.

İncelemek üzere seçtiğimiz 66 masaldan 21'inde masalın asıl kahramanı olmamakla birlikte, masalların giriş kısımlarında padişahlara rastlanmaktadır. Bu padişahların hemen hemen hiç eleştirilmeyişleri, masal atmosferi içerisinde sıradan kimseler olarak görünmeleri, cemiyet işlerinden çok sıradan insanlar gibi ailevi problemleriyle karşımıza çıkmaları bizim masallarımızın karakteristik bir özelliği olsa gerektir. 16. sırada verdiğimiz "Keloğlan" masalı istisna edilirse

diğer bütün masalarda özellikle şehzadeler idealize edilmiş alp tipleri olup, masalların asıl kahramanları durumundadır. Padişah, şehzade, Bey ve Beyoğulları arasında hemen hemen menfi tipler yok gibidir. Kötü adam tipi saraylarda vezirlerden, konaklarda da kahyalar arasından çıkmaktadır. Diğer masalarda her sınıftan insan tipine rastlamak mümkündür. Zengin, fakir, tüccar, çiftçi, çoban, öksüz, hırsız vs. bazan bütün bu karakterlerden hepsine birden bir masalda rastlamak mümkün olmaktadır.

Padişah, şehzade, bey ve bey oğlu gibi karakterlerin asıl kahraman olduğu masalarda meslek gurupları da diğer masallara göre farklılık arz etmektedir. Ziyafetler düzenleyip 40 gün 40 gece toy düğün etmek, avcılık, sarraflar, terziler, hizmetçiler, hocalar, nalbantlar, çobanlar gibi çeşitli sosyal sınıf insanlar bu zenginliği belirleyici unsurlar olarak masal örgüsü içerisinde yerlerini almaktadırlar.

İncelediğimiz 66 masal ve kasetlerden yazıya aktardığımız 200 civarındaki masal göz önünde bulundurulduğu zaman Yozgat masallarındaki en yaygın mesleğin çobanlık olduğu görülmektedir. Bu durum mesleği icra eden kimselerin fakirliğine delalet etmekle birlikte, bölge halkının asıl geçim kaynağının da hayvancılık olduğunu gösteren işaretlerden derlediğimiz bir kısım masallar Yozgat'ın coğrafi durumunu ve buralarda yaşayan ailelerin geçinme yolları hakkında da ip uçları vermektedir. Ormanlık bölgeden derlediğimiz masalarda ormandan ağaç keserek geçimini sağlayan ailelere karşılık, daha kırsal bölgelerden derlediğimiz masalarda dağlardan süpürge toplayarak geçimini sağlayan ailelere rastlamaktayız.

Masalarda sıkça geçen müşterek motifler ve Yozgat sınırları en çok anlatılan bazı masallar Yozgat insanının alışkanlıkları ve hassasiyetleri hakkında da bir kısım bilgiler vermektedir.

Aynı masallar tekrar tekrar kaydetmemeye itina gösterdiğimiz halde, kasetleri yazıya aktardığımızda bir masalı çok az farklılıklarla 15 ayrı yerden kaydetmiş olduğumuza şahit olduk. İncelediğimiz metinler arasında 52, 53, 54 numaralarla (farklı motifler ihtiva etmeleri sebebiyle) kullandığım bu masal tesbitlerimize göre Yozgat'taki en çok bilenen masalıdır. Bir genç kızın iffetini koruma uğruna katlandığı güçlüklerin anlatıldığı bu masalda namus kavramı ve

II. BÖLÜM
YOZGAT MASALLARI'NIN EPİZOTLARINA GÖRE ÖZETLERİ

YOZGAT MASALLARININ TASNİFİ

Yozgat'tan derlediğimiz masallar içerisinde seçilerek incelenen altmış altı metin daha önceden de söylediğimiz gibi Stith Thompson'un tasnifi esas alınarak sınıflandırılmıştır. Bu masalların dağılımı şöyledir.

1- Hayvan Masalları: 1, 2, 3, 6, 7

2- Asıl Halk Masalları: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66

3- Zincirleme Masallar: 4, 5

Bu bölümde incelemeye dahil ettiğimiz altmış altı masal hakkında genel olarak bir fikir vermek düşüncesiyle masalların kısa künyeleriyle birlikte özetlerini vermeyi uygun bulduk. Seçtiğimiz masalları Eberhard-Boratav Kataloğu'ndaki benzerlerinin tip numarasına göre sıralandırdık. Benzer masalların Eberhard-Boratav ve Aarne-Thompson Kataloğu'ndaki tip numaralarını kaydettik. Bu kataloglarda benzerlerini bulamadığımız masallara tip numarası vermedik. İncelemeye tabi tuttuğumuz altmış altı masalın epizotlarına göre özetlerini verirken, bizden önce yapılan tezlerde de olduğu gibi şu sırayı takip ettik.

1- Masalın Adı

2- Masalın E.B.* ve Aa Th.** kataloğundaki tip numarası

3- Masalı anlatanının adı, soyadı ve bulunduğu yer.

4- Masalın temisi

5- Masalın epizotlarına göre özeti.

* EB (Eberhard - Boratav)

** Aa Th. (Aarne-Thompson)

BİRİNCİ MASAL

1- Koca Kurt

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Hasan Korkmaz, Boğazlıyan, Merkez

4- Eline geçen fırsatları değerlendirmeyen kurdun kendi kendine hayıflanması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Yaşlı bir kurt sürüden bir koyun kaçıır. Koyun hile ile kurdun elinden kurtulur.

2- Kurt ileride bir de keçi yakalar. Keçiyi yemeyi düşünürken aptallığı yüzünden ondan da olur.

3- Daha ileriye gelerek bir at yakalar. At hile ile kurdun gözüne vurarak kör eder.

4- Gözleri kör olan kurt, aptallığından yakınır.

İKİNCİ MASAL

1- Kurt ile Tilki

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Tuncer Türksoy, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Tilkiyi cahilliğinden dolayı aşağılayan kibirli kurdun cezasını bulması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Kurt ile tilki arkadaş olurlar.

2- Kurt kendi bilgisiyle övünürken tilkinin cahilliği ile alay eder.

3- Bir gün ormanda yakaladıkları atı yemek üzere hazırlanırlarken, atın; "nalımın altındaki vasiyetimi biriniz okuyun" demesiyle kurt at tarafından çiftelenerek öldürülür.

4- Tilki kurtuluşunu cahilliğinin mükafatı olarak kabul eder.

ÜÇÜNCÜ MASAL

1- Tilki ile Kurdun Arkadaşlığı

2- EB.---- , Aa. Th. -----

3- Hurşit Aslan, Boğazlıyan-Yazıkışla köyü

4- Kurdu taklit ederek, boyundan büyük işe kalkışan tilkinin at tarafından öldürülmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Tilki ile kurt arkadaş olurlar.

2- Kurt çayırılıkta bir at yakalayarak, tilki ile beraber yer.

3- Kurdun bu iyiliğine karşılık vermek isteyen tilki, arkadaşını taklit ederek, bir at yakalamaya kalkışınca, at tarafından öldürülür.

DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Kurnaz Tilki

2- EB.29 , Aa. Th. 2032

3- Şih Koyuncu, Boğazlıyan, Karakuyu

4- Yaşlı bir kadını aldatmağa kalkışan tilkinin başına gelenler.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- İhtiyar bir kadın kızına götürdüğü yağı yiyen tilkinin kuyruğunu keser.

2- Tilki kuyruğunu kurtarabilmek için koyundan yağ yapmak üzere süt ister, koyun da tilkiden yaprak ister.

3- Tilki dut ağacına giderek, yaprak ister. Dut da tilkiden su ister.

4- Tilki çeşmeden su ister, çeşme de kızları getir, "benim önümde oynasınlar" der.

5- Kızlar tilkiden yumurta isteyince tilki tavuğa giderek, yumurta ister.

6- Tavuklar tilkiden darı ister, tilki de çiftçiye gider. Çiftçiye aldatarak oradan darıyı alıp, tavuklara gelir.

7- Tilki sonunda kuyruğunu kurtarır.

BEŞİNCİ MASAL

- 1- Bitle Pire**
- 2- EB.30 , Aa. Th. 2022**
- 3- Emine Tunca, Boğazlıyan, Merkez**
- 4- Komşunun üzüntüsünü aynı derecede hissetmek.**
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:**

- 1- Bit kardeşi pirenin ölümü üzerine saçını yolar.
- 2- Bitin üzüntüsüne ortak olmak isteyen bir karga tüylerini döker.
- 3- Karganın halini gören kavak üzüntüsünden yapraklarını döker.
- 4- Kavağın haline üzülen dana dümbelek olur.
- 5- Dananın dümbelek olduğunu gören kız testileri kırar.
- 6- Kızın testileri kıldığını gören pınar üzüntüsünden suyunu keser.
- 7- Pınarın suyunun kurduğunu gören kadın memelerini keser.
- 8- Kadının memelerini kesildiğini gören adam da keser.

ALTINCI MASAL

- 1- Kurnaz Tilki**
- 2- EB.34 , Aa. Th. 545**
- 3- Asiye Er, Şefaatli, Merkez**
- 4- Tilkinin yardım etmesiyle padişah kızı ile evlenen fakir oğlan, vefasız çıkınca tilki tarafından cezalandırılır.**
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:**

- 1- Fakir ve kimsesiz bir oğlana tilki yardım ederek padişahın kızıyla evlenmesini sağlar.
- 2- Padişahın kızıyla evlenen aptal oğlan tilkinin iyiliklerini unutup, ondan yüz çevirir.
- 3- Tilki de oğlandan intikamını almak ister.
- 4- Fakat söylediği yalanlar ayağına dolaşp, cezasını bulur.

YEDİNCİ MASAL

1- Tilki, leylek, kurt ve çiftçi

2- EB.40, Aa. Th. ---

3- Halit Tanış, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Leylek tarafından cezalandırılıp, kurdu aldatan tilki çoban tarafından cezalandırılır.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Tilki ile leylek arkadaş olur.

2- Tilki leyleği davet ederek, gagasıyla yiyemeyeceği bir yemek hazırlar.

3- Leylek aynı kurnazlıkla tilkiye karşılık verir.

4- Tilkinin memnun olmadığını gören leylek onu kanatlarına bindirerek, göğün bir katından aşağı bırakır.

5- Bir müddet baygın yatan tilki ayılınca bir çiftçinin kürkünü kaçıır.

6- Yolda bir kurda rastlayan tilki 7 kara 7 de beyaz koyun getirirsen, sana da kürk yaparım der.

7- Tilkinin söylediklerini getiren kurt, günlerce beklemesine rağmen kürkünü almaz.

8- Aldatıldığını anlayan kurt tilkinin kapısını beklemeye başlar.

9- Kurdun elinden kurtulmak isteyen tilki bir ağaca çıkar.

10- Tilkinin peşinden ağaca çıkmak isteyen kurdun kafası ağaca sıkışınca tilkinin hakaretine uğrar.

11- Bunu bir çiftçi görür.

12- Kurt çiftçiye gördüklerini kimseye söylememesi şartıyla her gün bir kovan arı getirme sözü verir.

13- Arıların sırrını anasına söyleyen çiftçiye kurt ölümle tehdit eder.

14- Tilki önu sürdüğü şartları kabul eden çiftçiye yardım ederek, kurttan kurtulmasını sağlar.

15- Çiftçi de bir hile ile tilkiden kurtularak, mutlu bir şekilde yaşamaya devam eder.

SEKİZİNCİ MASAL

1- Deli Bora

2- EB.-- , Aa. Th. -----

3- İdris Yıldırım, Akdağmadeni, İğdecik Köyü

4- Dayısı tarafından evlan edilip, büyütülen oğlan, dayısına gücenerek yedi yıl dağlarda yaşayıp, sonunda evine döner.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Fakir bir adamın karısı 10. çocuğuna hamiledir.

2- Kadın bu çocuğu, evladı olmayan zengin kardeşine verir.

3- Dayısı çocuğun adını Bora koyar.

4- Bora askerliğini yapıp, geldikten sonra dayısının rızasını alarak, evlenir.

5- Şakacı bir adam bir iddia uğruna Bora ile dayısının arasını açar.

6- Dayısı Bora'yı evden kovar. Bora 7 yıl dağlarda yaşar.

7- Yarı deli bir vaziyette bulunup, evine getirilir.

DOKUZUNCU MASAL

1- İyi Dost

2- EB.---- , Aa. Th. -----

3- Şerife Yürekli, Boğazlıyan, Taf Köyü

4- Arkadaşının her türlü belasını göğüsleyebilen, sırrına sadık dost edinmenin önemi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Zengin bir adam oğluna iyi dostlar edinmesini söyler.

2- Adam dostun ne kadar önemli olduğunu göstermek için oğlunu bir ahbabına gönderir.

3- Uzak memleketteki bu dost arkadaşı için nasıl fedakarlıklara katlandığını oğlana gösterir.

4- Bunu gören oğlan babasının maksadını anlar.

ONUNCU MASAL

1- Avcı Ahmet

2- EB.56 , Aa. Th. 670

3- Sultan Tanış, Boğazlıya, -Yazlıkışlaköyü

4- Yılanlar padişahından aldığı yüzük ile bütün mahlukatın dilinden anlayan ve zengin olan adamın sırrını kimseye söylememesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Yılanlar padişahının oğlunu kurtaran Avcı Ahmede bütün mahlukatın lisanını anlama ödülü verilir.

2- İki köpeğin konuşmalarını dinleyen Avcı Ahmet sürüleri kurtarır.

3- Kendisi de bu sayede çok zengin bir adam olur.

4- Karısının, bu sırrı öğrenmek için aşırı ısrarı karşısında Avcı Ahmet onu boşar.

ON BİRİNCİ MASAL

1- Şahmaran

2- EB.57 , Aa. Th. 673

3- Mevhide Karaca, Yozgat, Merkez

4- Şahmaran padişahının yüreğini yiyerek, alim olan tembel oğlan.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Arkadaşları ile ormana oduna giden tembel bir oğlan taşın dibini oyarken yer altında Şahmaran Padişahı'nın ülkesine düşer.

2- Yedi sene yılanlarla birlikte yaşar.

3- Bu oğlanın kötü niyeti olmadığını anlayan Şahmaran Padişahı bir takım nasihatlerde bulunarak, oğlanı serbest bırakır.

4- Ölüm yatağına düşen padişaha doktorlar Şahmaran padişahının etini buyururlar.

5- Padişahın adamları bu oğlanı yakalayıp, işkence ile Şahmaran'ın yerini öğrenirler.

6- Şahmaran'ın nasihatini hatırlayan oğlan yılanın etinden yiyenlerin ölmesi üzerine ülkeye padişah olur.

ON İKİNCİ MASAL

1- Keloğlan

2- EB.58, Aa. Th. 560

3- Duran Aslan, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- İyiliğin mükafat görmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Keloğlan çocuklara para vererek bir yılan, bir köpek, bir de kedinin hayatlarını kurtarır, evine getirir.

2- Keloğlan yılanlar padişahının verdiği tılsımla zengin olur.

3- Tılsımı elinden aldırarak Keloğlan hapse düşer.

4- Kedinin ve köpeğin yardımı ile mührü tekrar elde edip, padişahın kızı ile evlenerek, ülkeye padişah olur.

ON ÜÇÜNCÜ MASAL

1- Zümrüd-ü Anka

2- EB.72, Aa. Th. 301A.

3- Müslim Arı, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- İhanetin Cezalandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Zengin bir adam, her yıl bahçesini talan eden devi yakalamak üzere üç oğlunu sırası ile nöbete koyar.

2- İlk iki oğlanın yapamadığını küçük oğlan yaparak devi yaralar.

3- Devlin ardından kuyuya inen oğlan başını kestikten sonra içeride üç tane dünya güzeli kız bulur.

4- Devlin hazinelerini ve kızları yukarı salan oğlan kardeşlerinin ihanetine uğrar.

5- Kuyunun dibinden giderek, yer altında başka bir dünyaya ulaşır.

6- Burada devi öldürüp, padişahın kızını kurtaran oğlan Zümrüd-ü Anka kuşunun da yardımı ile yeryüzüne çıkar.

7- Sevddiği kızla evlenmek isteyen iki kardeşini öldürüp, kızı alır. Mutlu bir hayat sürerler.

ON DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Yedi Başlı Ejderha

2- EB.77 , Aa. Th. 313A

3- Mevhide Karaca, Yozgat, Merkez

4- İhanetin cezalandırılması, iyiliğin mükafatlandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir adamın iki çocuğundan kız olanını küçük yaşta dev kaçıır.

2- Oğlan büyüüp, 20 yaşına geldiğinde bacısını devin elinden kurtarmak üzere yola çıkar.

3- Oğlan rüyasında söylenildiği üzere bir çalıdan kalınca bir sopa kesip yoluna devam eder.

4- Oğlan sihirli sopası ile devin evine varıp, bir vuruşta devi öldürüp, bacısını kurtarır.

5- Oğlan evine dönerken, yolda üç tane birbirinden güçlü adamla tanışıp arkadaş olur.

6- Bacısını eve teslim ettikten sonra üç arkadaşı ile kısmetini aramak üzere yollara düşerler.

7- Gele gele bu dört arkadaş oğlanın öldürdüğü devin evine konaklarlar.

8- Sıra ile evde yemek pişirmek üzere kalan üç yiğidin pişirdiklerini bir kuru kafa gelip, hep ellerinden alır.

9- Dördüncü gün nöbete kalan oğlan kuru kafayı kovalaya kovalaya bir kuyuya sokar.

10- Arkadaşlarının yardımı ile kuyunun dibine inen oğlan oradaki devi öldürerek, dünya güzeli 4 tane kız kurtarır.

11- Kızları ve devin hazinelerini yukarı gönderen oğlan arkadaşlarının ihanetine uğrayarak, kuyunun dibinde kalır.

12- Kendisi için ayırdığı kızın verdiği sihirli kılları kullanan oğlan yukarı çıkacağı derken 7 kat daha aşağı düşer.

13- Yer altındaki bu dünyada devi öldürüp, padişahın kızını kurtaran oğlan Zümrüd-ü Anka kuşunun da yardımı ile kendi dünyasına ulaşır.

14- Kendine ihanet eden arkadaşlarını öldürerek, sevdiği kıza kavuşur.

ON BEŞİNCİ MASAL

1- Keçi Kız

2- EB.----, Aa. Th. ----

3- Cennet Aslan, Sorgun, Merkez

4- Sırrı ifşa etmenin bedeli

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Çocuğu olmayan bir kadının dileğinin kabul olması üzerine keçiye benzeyen bir kızı olur.

2- Herkesin keçi diye bildiğı bu kız aslında dünya güzeli sihirli bir kızdır.

3- Padişahın oğlu bunun sırrını bildiğı için onunla evlenir.

4- Keçi kızın kaynanası tılsımını ateşe atıp, yakınca kız kuş olup uçar.

5- Padişahın oğlu demir asa aşınana ve demir çarık delinene kadar kızı arayıp, bulur.

6- Bütün yalvarmasına rağmen, kuş gelmeyi kabul etmez.

ON ALTINCI MASAL

1- Keloğlan

2- EB.86 , Aa. Th. 402-513

3- Neslihan Aslan, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Başkasının namusuna göz koymanın cezasını bulması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Fakir bir Keloğlan çobanlık yaparken, denizden bir balık kız yakalar.

2- Bunun tılsımını suya atarak, evine getirip, evlenir.

3- Kızı gören padişahın oğlu Keloğlan'ın elinden almak için bir çok zor şart koşar.

4- İmtihanların hepsini de karısının yardımı ile başaran Keloğlan padişahı kurtulur ve mutlu bir hayat sürer.

ON YEDİNCİ MASAL

1- Üç Turunç Güzeli

2- EB.89 , Aa. Th. 408

3- Neslihan Aslan, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Hain çingenenin cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Padişahın çocuğu olmaz.

2- Çocuğu olmayan padişaha derviş bir elma verir.

3- Elma yiyen padişahın karısının bir oğlu, kabuğunu yiyen atının da bir tayı olur.

4- Çocuğu bir hocanın gözetimine verirler.

5- Çocuk çeşmede su dolduran bir koca karının testisini kırar.

6- Koca karı çocuğa beddua eder. "Üç Turunç Güzeli'ne aşık olasin" der.

7- Anne ve babanın bütün engellemelerine rağmen oğlan bu güzeli aramaya çıkar.

8- Atının yardımı ile devler ülkesine varır.

9- Devler kızı bulması için oğlana yardımcı olurlar.

10- Oğlan çetin yolları aştıktan sonra turunçları almağa muvaffak olur.

11- Turuncun ikisini yolda açıp, içlerinden çıkan kuşları tutamazsa da üçüncü turuncu kapalı bir yerde açınca kuş dünya güzeli bir kız olur.

12- Kız sihirli güçlerini kullanarak, kavak ağacının üstüne çıkar.

13- Çeşmeye gelen arap kızına acıyıp, yanına çıkartır ve başından geçenleri ona anlatır.

14- Arap kızı, güzel kızın incisini boynundan çıkartınca kız kuş olup uçar, gider.

15- Padişahın oğlu Arap kızına kırk gün kırk gece düğün yapıp, evlenir.

16- Padişahın oğlu her gün bahçesine gelip, bahçıvanla konuşan kuşu yakalatır.

17- Arap kızı kuşu kestirir, kuşun kanının düştüğü yerde bir selvi ağacı büyür. Ağacı da kestirip, beşik yaptırır. Kızın tilsiminin geçtiği çuvaldızı bir kocakarı bulup, evine götürür.

18- Koca karının evinde yaşayan üç turunç güzeli üzülen inciye dizerek, kendini padişahın oğluna tanıtır.

19- Arap kızı kırk katırın sırtına bindirilerek cezalandırılır.

ON SEKİZİNCİ MASAL

1- Benli Dilber

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- İdris Bulut, Çayıralan, Merkez

4- İhanet eden arkadaşın cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir padişahın oğlu koca karının bedduasını alarak, Benli Dilber'e aşık olur.

2- Oğlan sevgilisini aramak için yola çıkar.

3- Benli Dilber'i alıp, dönerken yolda yaralanır.

4- Bir arkadaşının evinde tedavi olur.

5- Benli Dilber'e göz koyan arkadaşı oğlanı zehirlemek isterse de oğlan durumu öğrenip, arkadaşını öldürür.

6- Ülkesine dönerek, mutlu bir hayat sürerler.

ON DOKUZUNCU MASAL

1- Yılan Padişah

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Coşkun Kandemir, Yozgat-Akdağmadeni

4- Annenin oğlunu kurtarmak için canını feda etmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Dağdan süpürge toplayarak, geçimini sağlayan bir adamın önüne, bir yılan çıkarak sırasıyla üç kızını da ister.

2- Küçük kız babasını kurtarmak için yılanla evlenmeğe razı olur.

3- Kızla yılan kırk kat yerin dibine indiklerinde yılan yakışıklı bir delikanlı olur.

4- Yılanın sırrını bacılarına açan kız onu kaybeder.

5- Ayağına demir çarık eline demir asa olarak, yılan padişahın izini bulur.

Yılan padişah teyzesinin kızıyla evlenmek üzeredir.

6- Bu gelen yabancıнын yılan padişahın eski nişanlısı olduğunu anlayan teyzesi onu öldürmek isterse de yılan her seferinde kurtarır.

7- Yılan padişahla kız sonunda kaçarlar.

8- Yılan padişahın annesi kendisini feda ederek, oğlu ile gelinini kurtarır.

YİRMİNCİ MASAL

1- Hidayet

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Mustafa Aslan, Sarıkaya, Merkez

4- Sevginin gücü ve kötülerin cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Hidayet adında güzel bir çocuk devler tarafından kaçırlır.

2- Hidayet'in güzelliğini duyan bir kız ona aşık olur ve peşinden aramağa çıkar.

3- Hidayet'i bulan kız bir müddet devlerden habersiz onunla birlikte olur.

4- Kız hamile kalınca Hidayet kızı annesinin babsının yanına yollar.

5- Bir müddet sonra da Hidayet eve gelir. Peşinden gelen devleri öldürür.

YİRMİ BİRİNCİ MASAL

1- Hüsn-ü Yusuf

2- EB.93 , Aa. Th. 434

3- Mevhide Karaca, Yozgat, Merkez

4- Sevginin gücü (Evlat Sevgisi)

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Padişahın kızı pencerenin önünde gergef işlerken her gün kuş gelir, pencereden içeri girer.

2- Bir seferinde incisini, bir seferinde bileziğini bu kuşa veren kız bir seferinde de altın makasını fırlattığı ile kuşun kanadına saplar.

3- Kuşun artık gelmeyişiine üzülen kız sararıp, solmağa başlar.

4- Padişah babasından rica edip, 7 yolun çatına bir hamam yaptırarak, gelenlere başından geçeh hikayeleri anlatmaları şartı ile bedava yıkanıp, yeyip, içmelerini vadeder.

5- Haberi duyan Keloğlan'la anası bedavadan yıkanırız, diye yola düşerler.

6- Hamama gelirken pazara uğrayan Keloğlan bir deve kervanının peşine takılarak, kuş adamların sırrını öğrenir.

7- Hamama gelip, olanı biteni padişahın kızına anlatır.

8- Padişahın kızı Keloğlan'ın tarifi üzerine gelerek, Hüsn-ü Yusuf'u bulur.

9- Hüsn-ü Yusuf başından geçenleri kızı anlattıktan sonra gizli yoldan kızı kendi anasının evine gönderir.

10- Kızın bu evde bir oğlu dünyaya gelir.

11- Kızdan her şeyi öğrenen Hüsn-ü Yusuf'un anası Kaf u Küf Dağı'nın başına gelerek, oğlunu kuşların elinden kurtarıp, tılsımını yakar.

12- Hüsn-ü Yusuf, karısı, oğlu ve anası memleketlerine dönüp, mutlu bir hayat sürerler.

YİRMİ İKİNCİ MASAL

1- Mestan

2- EB.94 , Aa. Th. ----

3- Hasan Yozlu, Şefaatli, Merkez

4- İyiliğin mükafatlandırılıp, ihanetin cezalandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Yaptıkları takunyaları pazarda satarak geçimini sağlayan üç fakir bacının en küçüğü bir gün pazar dönüşü takunyaların parası ile eski yıkık bir konak satın alır.

2- Konakta bulunan bir kedi onlara kese kese altınlar getirir.

3- Küçük kız kediyi takip ederek, yer altında bir saraya gelir.

4- Kız kedinin bir şehzadeye dönüştüğünü görür.

5- Şehzadenin karısı onu bir dev ile aldatmaktadır.

6- Şehzade kızın sayesinde karısının kendini aldattığını öğrenir.

7- Şehzade karısından ve devden kurtularak bu kızla evlenir.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MASAL

1- Kesik Baş

2- EB.34 , Aa. Th. 545

3- Kudret Aslan, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Aklın mükafatlandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Zengin bir tüccar yolda rastladığı kesik bir başı sopası ile vurarak toza çevirir.

2- Bu tozu mendiline çıkılayan tüccar evine gelir.

3- Tozu merak eden tüccarın kızı tadına bakınca hamile kalır.

4- Çocuk anasından doğar doğmaz konuşmaya başlar.

5- Padişah başından geçen çok enteresan bir hadiseyi yorumlatmak üzere bütün ahaliyi saraya çağırır.

6- Saraya dedesiyle birlikte çocuk da gider.

7- Bu hadiseye hiç kimse bir anlam veremezken çocuk, tahta çıkmak şartı ile yorumlayabileceğini söyler.

8- Çocuk sarayda dönen dolapları bir bir ortaya çıkartarak, padişahın gözünün açılmasını sağlar.

9- Padişah tacını tahtını çocuğa bırakır.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Yılan Bey ile Şeker Hanım

2- EB.106 , Aa. Th. 433B

3- Ruziye Türksoy, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Aklın, sevginin mükafatlandırılması ve kötülüğün cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir padişahın yılanı benzeyen bir oğlu dünyaya gelir.

2- Yılan doğduğu gün dile gelip yanına giren, herkesi sokup öldürür.

- 3- Yılanın yanına sadece sarayın cariyesi Şeker Hanım girebilmektedir.
- 4- Yılanı kaç tane gelin getirirlerse de gerdek gecesinde hepsini sokarak öldürür.
- 5- En sonunda yılanın sırrını bilen Şeker Hanım onunla gerdege girmeğe razı olur.
- 6- Şeker Hanım, yılanın tılsımını ateşe atarak onu insan şekline dönüştürür.
- 7- Oğlan ava çıktığı bir sırada Şeker Hanım evden ayrılmak zorunda bırakılır.
- 8- Evden ayrılıp başka bir diyarda kılık değiştirip, kaz çobanı olur.
- 9- Peşinden Şeker Hanım'ı aramağa çıkan kocası onu bulup, sarayına getirir.
- 10- Bu ayrılığa sebep olanlar, cezalandırılır.

YİRMİ BEŞİNCİ MASAL

- 1- Yılan Oğlan
- 2- EB.106, Aa. Th. 433B
- 3- Coşkun Kandemir, Akdağmadeni
- 4- Aklın ve Sevginin mükafatlandırılması
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Çocuğu olmayan bir kadının dileği üzerine Allah ona bir yılan çocuk verir.
- 2- Bu yılan büyüdüktan sonra evlenmek ister.
- 3- Evlendiği her kızı gerdek gecesinde sokarak öldürür.
- 4- Yılanın sırrını öğrenen bir öksüz kız bununla evlenir.
- 5- Yılanın tılsımı bozulunca yiğit bir delikanlı oluverir.
- 6- Mutlu bir şekilde yaşayıp, giderler.

YİRMİ ALTINCI MASAL

1- Tılsımlı Padişah

2- EB.108 , Aa. Th. 590

3- Özdemir Çelik, Yozgat, Türkmenaraplısı

4- İhanetin cezalandırılması ve sevginin mükafatı

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Padişahın oğlu anasını da yanına alarak, duzsuz padişahın kızını istemeye gider.

2- Anası yolda karşılaştıkları bir adamla evlenmek için oğlunu öldürmenin yollarını arar.

3- Oğlanı dönülmez yollara gönderirse de oğlan hepsini başarıp, döner.

4- Kadın oğlanın tılsımını öğrenerek, gözlerine mil çekip, bir dağ başına atar.

5- Oğlan atının ve arslan yavrularının yardımıyla dağda yaşarken, bir kervancı ile arkadaş olup, şehir şehir dolaşmağa başlar.

6- Duzlu padişahın ülkesinde gözlerine ve tılsımına tekrar kavuştuktan sonra sevdiği kızı arayıp, bulur.

7- Anasını ve oynaşını arslanlara parçalattıktan sonra sevdiği kızla ülkesine dönerek, mutlu bir hayat sürerler.

YİRMİ YEDİNCİ MASAL

1- Gençlikte mi? Kocalıkta mı?

2- EB.34 , Aa. Th. 545

3- Atila Özder, Yozgat, Türkmenaraplısı

4- İnançlı olmanın ve sabretmenin karşılığı

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Zengin bir adama rüyasında "Başına bir bela gelecek gençlikte mi gelsin, kocalıkta mı diye söylerler.

2- Adam da gelecekse gençlikte gelsin der.

3- Bir gecede adamın bütün malı mülkü batıp, evi de yanar.

- 4- Adam nasibini aramaya başka bir memlekete gidip, çoban durur.
- 5- Köye gelen zengin bir tüccar adamın karısını zorla kaçıır.
- 6- İki çocuğu ile karısını aramağa çıkan adam oğlunun birini suya birini de kurda kaptırır.
- 7- Başka bir ülkeye yerleşen adam başına devlet kuşunun konması üzerine o ülkeye padişah seçilir.
- 8- Bir tesadüf sonucu iki çocuğunu ne karısını bulan padişah mutlu bir şekilde yaşamaya devam eder.

YİRMİ SEKİZİNCİ MASAL

1- Nayım, Niyim

2- EB.137 , Aa. Th. ----

3- Meryem Durbilmez, Sorgun, Taşpınar

4- Uğradığı felaketi sabırla göğüsleyen kızın kaybettiklerine kavuşması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Sedef hastalığına tutulan padişahın kızını bir cadı tedavi etmek ister.
- 2- Cadı kızın elbiselerini ve mücevherlerini alarak, onu bırakır.
- 3- Utancından baba evine dönemeyen kız bir çiftçiye evlatlık olur ve onun yanında evlenir.
- 4- Bu evlilikten üç çocuğu olan kız çocuklarına Neydim, Ne Oldum, Ne Olacağım adlarını koyar.
- 5- Padişah ava çıktığında bu çocuklarla karşılaşır, kızını bulur.
- 6- Tekrar saraya dönen kız, ailesiyle mutlu bir hayat sürer.

YİRMİ DOKUZUNCU MASAL

1- Dev Oğlan

2- EB.148 , Aa. Th. ----

3- Fazlı Altın, Sorgun, Merkez

4- Kötü kalpli devin sonu

5- Masalın epizotlarına göre özet:

1- Beş oğlu beş de kızı olan bir adamın büyük oğlu devdir.

2- Kardeşlerini ve onların atlarını yer.

3- Olayı gören küçük kardeş kaçıp, kurtulur.

4- Yolda önce aslanla kaplanı görüp onlardan sihirli tüyler olan oğlan ilerde de iki fareden sihirli tüyler alır.

5- Sihirli farelerin yardımıyla bey kızıyla evlenir.

6- Yıllar sonra babasının köyüne döndüğünde sadece dev kardeşinden başka kimsenin kalmadığını görür.

7- Dev bunu da yiyeceğı sırada sihirli tüylerle aslan ve kaplanı çağırarak, devı öldürür.

8- Tekrar evine dönerek, mutlu bir hayat sürer.

OTUZUNCU MASAL

1- Dev Kız

2- EB.148 , Aa. Th. ----

3- Fazlı Altın, Sorgun, Merkez

4- Kötü kalpli devin sonu

5- Masalın epizotlarına göre özet:

1- İki çocuklu bir ailenin kızları küçüklükten itibaren ne bulursa yer.

2- Kız büyüdükçe bütün köyün mallarını ve köylüyü yer.

3- Erkek kareşi kaçıp kurtulur.

4- Yıllar sonra köyüne dönen oğlan bacısının halen yaşadığını görür.

5- Sihirli Aslan ile kaplanın yardımı ile bacısından kurtulan oğlan tekrar evine dönerek, mutlu bir şekilde yaşamağı devam eder.

OTUZ BİRİNCİ MASAL

1- İfrit

2- EB.152 , Aa. Th. ----

3- Cevher Ersungur, Boğazlıyan

4- Fakir kızın, aklını kullanarak canavardan kurtulup, selamete ermesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Üç kardeş babalarının vasiyeti üzerine bacılarını bir leyleğe verirler.

2- Leylek kızı alıp dağ başındaki evine gelince bir hoca kılığına bürünür.

3- Bu hoca her gün evden çıkar, akşam elinde bir ciğer ile döner.

4- Kız bir gün bunu takip edince ciğerleri mezarlıktan getirdiğini görür.

5- Kızdan şüphelenen hoca kızın nenesinin kılığına girip, her şeyi öğrenir.

6- Kızı yiyeceği sırada kız elinden kaçarak, bir kervana karışır.

7- Kızı ifritin elinden kurtaran kervanbaşı onunla evlenir.

OTUZ İKİNCİ MASAL

1- Kurt Baba

2- EB.157 , Aa. Th. 312

3- Ruziye Türksoy, Boğazlıyan, Yazıkışlaköy

4- Kötülüğün cezalandırılması ve temizliğin, saflığın mükafatlandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Yedi kızı olan fakir bir ailenin kızlarını bir kurt çok altın vererek, evine götürür.

2- Sırası ile götürdüğü 6 kızı da yer.

3- En sonunda götürdüğü küçük kız bunun hilesini anlayarak oradan kaçır.

4- Keloğlan kılığına girerek, bir beyin konağına hizmetçi olur.

5- Daha sonra beyin oğlu ile evlenir.

6- Kurt çeşitli kılıklara girip, kızı götürmeğe gelirse de bunu başaramaz.

7- Kız en sonunda arslan ile kaplana kurdu parçalattırarak, ondan kurtulur.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MASAL

1- Dev

2- EB.157 , Aa. Th. 312

3- Hasan Kayalı, Kadışehri, Merkez

4- Aklın kaba kuvvete galip gelmesi ve dürüstlüğün mükafatı

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- İnsan kılığında köylerden kız kaçıran bir dev onları yer.

2- Üç kız kardeşin ikisini kaçırıp, yiyen dev bir fırsatını bulup, küçük kızı da kaçıır.

3- Küçük kız kedisinin sayesinde ölümden kurtulur.

4- Kız devin odalarında bulunan bir prensi kurtarakak, beraberce devi öldürürler.

5- Prense evlenen kız mutlu bir hayat sürer.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Götdölü

2- EB.160 , Aa. Th. 328

3- Sümbül Yılmaz, Yozgat, Taşpınarköyü

4- Kurnaz, akıllı oğlanın fakirlikten kurtulup, aklının mükafatını görmesi, kötünün cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Üç kardeşin en küçüğü olan Götdölü bir dev tarafından aldatılır.

2- Buna kızan Götdölü intikam almayı planlar.

3- Önce devin atını, sonra yorganını en son olarak da devin kendisini çalıp, padişaha getirerek, ödül alır.

4- Padişahı öldüren devi bir hile ile ortadan kaldıran Götdölü ülkeye padişah olur.

OTUZ BEŞİNCİ MASAL

1- Keloğlan

2- EB.161-II , Aa. Th. 327-1119

3- Fatma Altıntaş, Yozgat, Azizlibağlar Köyü

4- Kötü kalpli devin, akıllı Keloğlan tarafından cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir ağanın kuzularını güden Keloğlan bir gün ağasının kızlarını yanına alarak, ormana süpürge toplamağa gider.

2- Vakit geç olunca ormanda dev karısının evine misafir olur.

3- Devler bunları uyutup, yemeyi planlarken Keloğlan devlere kendi çocuklarını yedirir.

4- Bir hile ile devi damdan düşürüp, bacağını kıran Keloğlan kızları kurtarıp, evlerine teslim eder.

OTUZ ALTINCI MASAL

1- Alicik

2- EB.160 , Aa. Th. 328

3- Emine Çelik, Yozgat, Türkmenaraplısı

4- Akıllı ve kurnaz çocuğun kötü kalpli devi cezalandırıp, hazinelerini alması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Çok çocuklu bir ailenin Ali adında yaramaz bir oğulları vardır.

2- Tarlaya azık götürdüğünde bir devin elma ağacına çıkar.

3- Dev bunu yakalayıp, bir torbaya koyar. İki seferde de Ali torbadan çıkmayı başarır.

4- Üçüncü sefer de dev bunu yakalayıp, karısına götürür.

5- Ali dev karısını fırına atıp, kendisi de yüksek bir yere çıkar.

6- Ali devi de bir hile ile öldürerek, bütün hazinelerini alıp, evlerine götürür.

OTUZ YEDİNCİ MASAL

1- Külden E ek

2- EB.166 , Aa. Th. ----

3- Mustafa Aslan, Sarıkaya, Merkez

4- Saf, temiz kalpli küçük k   n bu   zelli inden dolayı m  kafat olacak   hzade ile evlenmesi

5- Masalın epizotlarına g  re   zeti:

1- Yedi erkek kardeşinin kaf u k  f da ında ya ad      renen k  z onları aramak i  in k  lden bir e e e binerek, yola   ıkar.

2- Karde lerini kaf u k  f da ında bulur.

3- Kulübeye her g  n gelen dev k  zın kanını emmektedir. Karde leri bu devi   ld  r  r.

4- Devin mezarından toplanan otlarla yapılan yemek 7 kardre in de koyun   ekline d  n   mesine sebep olur.

5-   oban kılığına girmiş bir   hzade k  zal evlenmek   artı ile koyunları eski hallerine d  n   t  r  r.

6- K  z   hzade ile evlenip, mutlu bir hayat s  rer.

OTUZ SEKİZİNCİ MASAL

1- Geyik Oğlan

2- EB.168 , Aa. Th. 450

3- Neslihan Aslan, Bo azlıyan, Yazıkışlak  y  

4- Temiz kalpli k    k k    n padişah oğlu ile evlenip,   vey annenin cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına g  re   zeti:

1-   vey annenin ısrarı ile baba   ocuklarını ormana terkeder.

2- Susuzlu u dayanamayan oğlan geyik izinden su i  erek geyik   ekline d  n    r.

3- Kız çeşme başındaki bir kavağa çıkarak, kardeşinin getirdikleriyle geçinmektedir.

4- Padişahın oğlu bu kızla evlenerek geyiği de yanlarına alır.

5- Ziyaretlerine gelen üvey anne bu kızı bir göle atıp yerine kendi kızını koyar.

6- Geyiğin eniştesine haber vermesi üzerine kız gölden çıkartılır.

7- Üvey anne ve kızı cezalandırıldıktan sonra, yeniden mutlu bir şekilde yaşamaya devam ederler.

OTUZ DOKUZUNCU MASAL

1- Çüş Eşegim Çüş

2- EB.176 , Aa. Th. 563

3- Sefa Arı, Boğazlıyan, Merkez

4- Kötülüğün ceza görmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir oğlan babasının vasiyeti üzerine bacısını bir deve verir.

2- Bacısının ziyaretine giden oğlan eniştesinden marifetli bir değirmen alır.

3- Değirmeni elinden aldırان oğlan eniştesine ikinci varışında da marifetli bir eşek alır.

4- Eşegi de elinden kaptıran oğlan üçüncü varışında eniştesinden marifetli bir kabak alır.

5- Kabağın marifetiile değirmeni ve eşegi tekrar elde ederek, mutlu bir hayat sürer.

KIRKINCI MASAL

- 1- Sabır Taşı
- 2- EB.185 , Aa. Th. 894
- 3- Ali Taş, Yerköy, Merkez
- 4- Sabrın mükafatı, kaderin önüne geçemeyiş.
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Güzel bir kız kadere boyun eğip, 40 gün kaf u küf dağında bir hasta başı bekler.

2- Son gün uyuyakalınca yiğit ayrılır ve başınhd a bir çingen kızı görüp, onunla evlenir.

3- Talihine boyun eğen güzel kız kendini öldüreceği sırada her şey anlaşılır.

4- Çingen kızı cezalandırılır. Oğlanla güzel kız evlenip mutlu bir hayat sürer.

KIRK BİRİNCİ MASAL

- 1- Sabır Taşı-II
- 2- EB.185 , Aa. Th. 894
- 3- Ayşe Babacan, Yerköy, Merkez
- 4- Kaderin önüne geçemeyip, sabrın mükafatı
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Ananın babanın bir tek kızı kapalı bir şatoda 7 yıl mefta başı bekler.

2- Mefta canlanınca başını bekleyen çingen kızı ile evlenip, asıl kızı cariye olarak yanına alır.

3- Oğlan pazara indiğinde bu kızın istediği üzerine bir sabır taşı ile bir bıçak satın alır.

4- Kız başından geçenleri sabır taşına anlatıp, kendini öldüreceği sırada her şeyi duyan oğlan tarafından kurtarılır.

5- Kızla bu oğlan evlenerek, mutlu bir hayat sürer.

KIRK İKİNCİ MASAL

- 1- Şahmaran Padişahı'nın Oğlu
- 2- EB.188 , Aa. Th. 891A
- 3- Mevhibe Karaca, Yozgat, Merkez
- 4- Kibirliliğin ceza görmesi
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Zengin bir ailenin tek kızı Şahmaran padişahının oğluna aşık olur.
- 2- Aşkına karşılık göremeyen kız, yatağa düşer.
- 3- Bu kızı sandığa koyup, ırmağa salarlar.
- 4- Kızı bulan Şahmaran Padişahı'nın damadı evlat edinir.
- 5- Şahmaran padişahının kızının yardımı ile oğlanla evlenen kız mutlu bir hayat sürer.

KIRK ÜÇÜNCÜ MASAL

- 1- Endam Aynası
- 2- EB.---- , Aa. Th. ----
- 3- Mevhibe Karaca, Yozgat, Merkez
- 4- Küçük kardeşlerine ihanet eden ağabeylerin cezalandırılması.
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Padişah kendisine gayipden haber veren aynasını kaybedince hastalanıp, yatağa düşer.
- 2- Padişahın üç oğlu üç koldan ayrılıp, babalarının aynasını bulmak üzere yola çıkarlar.
- 3- Küçük oğlan devlerle arkadaş olup, onların da yardımı ile güller padişahının elindeki aynayı almış, kaçarken yakalanır.
- 4- Güller padişahı bak oğlum filan padişahın kızını bana getirirsen sana aynayı veririm, der.
- 5- Oğlan devlerin ve güller padişahının Kara Yel adındaki atının yardımı ile gidip, kızı kurtarır.

6- Kara Yel ve bacısı Sarı Yel'in yardımı ile arabın kılıcını da elde ettikten sonra güller padişahını da alt edip, aynayı da elde ederek, üç kızla ülkesine döner.

7- Gelip kardeşlerini de bulduktan sonra saraya doğru yola çıkar.

8- Küçük kardeşlerini kıskanan iki büyük oğlan küçüğü öldürürler.

9- Sihirli kılıç ve kendi sevdiği kızın yardımı ile tekrar hayata dönen oğlan kardeşlerini öldürerek ülkeye padişah olur.

KIRK DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Şeyda Bülbül

2- EB.206 , Aa. Th. ----

3- Adem Yağmur, Adaşehri, Merkez

4- Cesaretin mükafatı

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Her sabah gelip, padişahın yeni yaptırdığı camiye, "Bu caminin bir eksiği var" deyip, giden adam, şeyda bülbülü getirirseniz eksik tamamlanır deyip gider.

2- Padişahın üç oğlu Şeyda Bülbül'ü getirmek için yola çıkarlar.

3- Büyük ve ortanca oğlan korkarak başka yola dönerlerse de küçük olan bir dervişin yardımı ile yoluna devam eder.

4- Dervişin söylediklerini bir bir yerine getirerek, çetin yolları aşar.

5- Devlerle süt kardeş olup bir müddet onlarla yaşayan oğlan, Şeyda Bülbül'ün yerini öğrenir.

6- Şeyda Bülbül'ü ve üç esir kızı devin elinden alan oğlan, memleketine döner.

7- Üç kızı, üç oğlanı nikah kıyıp, kırk gün kırk gece düğün ederler.

KIRK BEŞİNCİ MASAL

1- Kumoğlu

2- EB.213 , Aa. Th. 304

3- Müslüm Arı, Boğazlıyan Yazıkışlaköyü

4- Başkasının namusuna göz koymanın ceza görmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Üç kardeş babalarının vasiyeti üzerine bacılarının birini ayıya, birini deve, en küçüğü de bir kartala gelin ederler.

2- Bu üç kardeşin en küçüğü kumun üzerinde bir çocuk bulup, evlat edinir.

3- Aslında sihirli olan bu çocuk adamın karısını aldığı ile kaçır.

4- Karısını aramak üzere yola çıkan adam önce büyük eniştesine ulaşır, Kumoğlu'nun sırrını öğrenir.

5- Bataklıktan çıkardığı bir atın yardımı ile karısını Kumoğlu'nun elinden kurtarıp, onu da öldürür.

KIRK ALTINCI MASAL

1- Tılsımlı Dev

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Halil Tanır, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü

4- Kardeşleri uğruna kendini tehlikeye atıp, onları kurtaran küçük kardeş (Kardeş Sevgisi)

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Üç kardeş babalarının vasiyeti üzerine bacılarını kapıya ilk gelen musluklara verip, gönderirler.

2- Bacılarını merak edip, ziyarete giden büyük ve ortanca kardeş tılsımlı dev tarafından öldürülür.

3- Kardeşleri kaybolunca küçük oğlan yola çıkıp, üç bacısını da ziyaret edip, kardeşlerinin kayboluşunu ve yolda başına gelenleri anlatır.

4- Küçük eniştesi ona yardım ederek, devden kurtulmasını ve kardeşlerinin tekrar dirilmesini sağlar.

KIRK YEDİNCİ MASAL

1- Üç Kız Kardeş

2- EB.239 , Aa. Th. 707

3- Ahmet Duran Yozlu, Yozgat, Merkez

4- Verilen sözün yerine getirilmesinin önemi. Kötülüğün ceza görmesi, iyiliğin mükafatlandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Üç kız kardeş Çingen karısına aldanıp, annelerini öldürerek babalarını çingenle evlendirirler.

2- Çingen karısı evin hanımı olduktan sonra kızları evden attırır.

3- Babaları kızlarını ormanda bir kuyuya hapseder.

4- Kuyunun içinde günlerce aç susuz kalırlar.

5- Kuyunun içindeki bir geçitten yer altındaki ülkeye ulaşırlar.

6- Bir tesadüf sonucu bu ülkenin padişahı ile tanışır, onunla evlenirler.

7- Padişaha verdikleri sözü tutmayan ortanca ve büyük kız, küçük bacılarını kıskanarak, karın it eniği doğurdu diye padişaha haber salarlar.

8- Bir dağ başına bırakılan iki çocuk bir keçi tarafından emzirilip, büyütülür.

9- Yaşlı bir kadın bu çocukları evlat edinir. Çocukların yıkandığı su altın olmaktadır.

10- Çocukların yaşadığını haber alan teyzeler onları ortadan kaldırmak için cadı gönderirler.

11- Oğlan atının yardımı ile cadının kendilerini öldürmesine engel olur.

12- Bunun üzerine teyzeleri çocukları zehirlemek maksadıyla saraya davet ederler.

13- At, oğlana her şeyi anlatarak teyzelerinin yaptıklarını bir bir söyler.

14- Çocuklar annelerine ve babalarına kavuşup, mutlu bir hayat sürerler.

KIRK SEKİZİNCİ MASAL

1- Altın Perçemli Oğlan, Sırma Saçlı Kız

2- EB.239 , Aa. Th. 707

3- Hacı Murat Koyuncu, Çayıralan, Merkez

4- Sözünde durmanın önemi, iyiliğin mükafatlandırılması, kötünün cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Karısı ölen adam başka bir kadınla evlenir.

2- Adam yeni karısının ısrarı üzerine üç kızını götürüp, ormanda bırakır.

3- Bir padişahla karşılaşan kızlar verdikleri vaadler üzerine padişahla evlenirler.

4- Vaadlerini yerine getirmeyen ilk iki kıza karşılık küçük kız söz verdiği gibi iki çocuk dünyaya getirir.

5- Bacılarını kıskanan büyük kızlar bir koca karının yardımı ile çocuklardan kurtulup, onların yerine it eniği koyarlar.

6- Ormana bırakılan çocuklar bir keçinin yardımı ile ölmekten kurtulurlar.

7- Bu çocukları fakir bir çiftçi bularak evlat edinir.

8- Çocukların yaşadığını öğrenen koca karı onlardan kurtulmak için çok çetin yollara gönderir.

9- Bütün güçlüklerden Hızır'ın yardımı ile kurtulan bu ik ikardeş bir tesadüf sonucu padişahla tanışır.

10- Olan biten her şeyi Hızır'dan öğrenip padişah babalarına anlatan çocuklar annelerini de zindandan kurtararak, mutlu bir hayat sürerler.

KIRK DOKUZUNCU MASAL

1- Muradına Nail Olmayan Dilber

2- EB.240 , Aa. Th. ----

3- Hacı Murat Koyuncu, Çayıralan, Merkez

4- Bir takım fevkaalede güçlere sahip olan kızın eziyet görmesi ve sabırla bu özelliğine tekrardan kavuşması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Fakir bir kadın dervişin yardımı ile güldükçe güller açan, ağladıkça inci mercan saçan yürüdükçe çayır çimen bitiren bir kız dünyaya getirir.
- 2- Padişahın oğlu bu kıza dünür gönderip, nişanlanır.
- 3- Kız gelin giderken teyzesi tarafından gözleri oyularak ve bilezikleri alınarak, bir dereye atılır.
- 4- Kızı derede bir çoban bularak, evlat edinir.
- 5- Kız çobanın da yardımı ile gözlerine ve bileziklerine kavuşur.
- 6- Padişahın oğlu her şeyi öğrenerek, bu kızla yeniden evlenip mutlu bir hayat sürerler.

ELLİNCİ MASAL

- 1- Dünya Güzeli
- 2- EB.---- , Aa. Th. ----
- 3- Hülya Özer, Yozgat, Türkmenaraplısı
- 4- Fakir kızın zenginle evlenmesi, sevgililerin kavuşması
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Bir fakir kız ile bey oğlu birbirlerine aşık olurlar.
- 2- Ana-babalar evliliği onaylamayınca kız başka bir diyara giderek, ora da evlenir.
- 3- Kocasını savaşa giden kız evden ayrılır ve ilk sevgilisi olan beyoğlunun evinde hizmetçi olur.
- 4- Beyin oğlu ile kızın kocası aslında çok samimi iki arkadaşlardır. Biri karısını, birisi de sevgilisini aramak üzere birlikte yola çıkarlar.
- 5- Beyoğlu kıza verdiği hediyelerden onu tanıyarak, evlerinde kalan hizmetçi olduğunu anlar.
- 6- Arkadaşına da kendi nişanlısını nikahlayarak, ikisi de evlenip mutlu bir hayat sürerler.

ELLİ BİRİNCİ MASAL

1- İnci Ağacı

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Mehmet Kuşçu, Şefaatli, Merkez

4- Kötü kalpli kıskanç ablanın cezalandırılıp, temiz kalpli küçük kızın mükafatlandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Anne ve babaları ölen üç kız kardeş küçük bacılarının güzelliğini kıskanarak, onu dağa bırakırlar.

2- Burada ağlaya ağlaya uyuya kalan kızın göz yaşlarından bir inci ağacı büyür.

3- Kız bu incileri toplayarak, güzel bir saray yaptırır.

4- Bir şehzade ile evlenen kız bacılarının yanına giderek, onları da yanına alır.

5- Küçük bacısını kıskanan büyük kız ona bir sihir yaparak, kuş haline sokar ve onun yerini alır.

6- Şehzade kuşu yakalayarak, tılsımı bozar ve büyük kıızı saraydan kovup, mutlu bir hayat sürerler.

ELLİ İKİNCİ MASAL

1- Hürü

2- EB.245 , Aa. Th. 883A

3- Mahmut Yazıcı, Yozgat, Merkez

4- İffetli bir kadının herşeye rağmen iffetini korması ve sevgilisine kavşuması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Zengin bir adam cami avlusunda bulduğu bir olğan çocuğunu evlat edinerek, kıızı ile kardeş gibi büyütür.

2- Adam bu çocuklar delikanlı oldukları sırada eve bırakarak, karısını da alıp hacca gider.

- 3- Evlatlık olarak büyütülen bu oğlan kıza göz koyar.
- 4- Kızı elde edemeyince babalığına mektup yazarak, kızı Hürü'nün kötü yola düştüğünü bildirir.
- 5- Adam kızı öldürüp, kanlı gömleğini getirmesi şartıyla kardeşinin oğlunu köye gönderir.
- 6- Kızı öldürmeğe kıyamayan oğlan bir ağaca bağlayarak ormanda bırakır.
- 7- Kız, Hızır tarafından ormandaki bir mağaraya götürülerek bir geyiğe emanet edilir.
- 8- Bir beyoğlu geyiği kovalayarak, kızı bulur ve onunla evlenir.
- 9- Beyoğlundan iki çocuğu olan kız yedi sene sonra arap kahya ile baba ocağına gönderilir.
- 10- Yolda arap Hürü'nün iki çocuğunu öldürüp onunla bir olmak iszerse de Hürü bir fırsatını bulup, kaçır.
- 11- Dağda bir çobanın yardımı ile Keloğlan kılığına bürünen Hürü, babasının evine gelerek karın tokluğuna kaz çobanı olur.
- 12- Karısının bırakıp kaçtığına inanmayan Beyoğlu kalkıp kayınbabasının memleketine gelerek durumu anlatır.
- 13- Hürü Keloğlan kılığından çıkarak, kendini tanıtır ve başından geçen her şeyi anlatır.
- 14- Beyoğlu karısını alıp, evine döner.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MASAL

- 1- Akkavak Kızı
- 2- EB.245 , Aa. Th. 883A
- 3- Mevhibe Karaca, Yozgat, Merkez
- 4- İffetli bir kadının herşeye rağmen iffetini muhafazası ve kocasına kavuşması
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:
 - 1- Zengin bir aile hacca giderken kızlarını köyün hocasına emanet ederler.

- 2- Hoca, emanete hıyanetlik düşünüp, kızla bir olmak isterse de bunu başaramaz.
- 3- Kızın babasına mektup yazarak, onun köyün diline düştüğünü kötü yola saptığını söyler.
- 4- Adam oğlunu, kızı öldürüp kanlı gömleğini getirmek şartı ile köye gönderir.
- 5- Bacısını öldürmeğe kıyamayan oğlan, onu ormanda uyutarak, oradan uzaklaşır.
- 6- Çeşme başındaki büyük bir kavak ağacına çıkan kız o yörenin beyi ile evlenir.
- 7- Korkudan dili tutulup, konuşmayan kıza kavağın dalında bulunduğu için Akkavak kızı adını koyarlar.
- 8- Beyden iki oğlu olan kız tekrar konuşmaya başlayınca annesine babasına gitmek istediğini söyler.
- 9- Yolda kahyasının ihanetine uğrayan ve iki çocuğu öldürülen kız kaçarak bir çobanın yanına sığınır.
- 10- Çobanın yardımı ile Keloğlan kılığına girerek, babasının kapısına kaz çobanı olur.
- 11- Bey karısının kaçmış olduğuna inanmayarak, peşinden aramağa çıkıp, kayınbabasının evine gelir.
- 12- Keloğlan bütün hikayeyi bunlara anlatarak, kendisini bunlara tanıtır.
- 13- Bey, kahyasını ve orada bulunan hocayı derhal öldürüp, karısını yanına alarak, ülkesine döner.

ELLİ DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Mahmut Ağa

2- EB.245 , Aa. Th. 883A

3- Mehmet Arı, Boğazlıyan, Merkez

4- İffetli bir kadının, iffetini muhafazası ve kocasına kavuşması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Mahmut Ağa kızını köyün imamına emanet ederek, bütün ailesini toplayıp, hacca gider.
- 2- Emanete hıyanetlik düşenen hoca kızın babasına mektup yazarak, kötü yola düştüğünü bildirir.

- 3- Mahmut Ağa oğlunu köye göndererek, bacısını öldürmesini söyler.
- 4- Bacısını öldürmeğe kıyamayan oğlan onu bir ormanda bırakarak, babasının yanına döner.
- 5- Ormanda bir beyle karşılaşan kız onunla evlenir.
- 6- Aradan uzun seneler geçtikten sonra annesini babasını özlediği söyleyen kadın kocasının izni ile kahyaları ile birlikte yola çıkar.
- 7- Arap kahya yolun yarı yerinde kadınla bir olmak ister.
- 8- Kadın bir hile ile arabın elinden kurtulup, bir çobanın yardımı ile Keloğlan kılığına girerek, babasının kapısına kaz çobanı durur.
- 9- Bey kaybolan karısının peşinden kayınbabasının evine gelir.
- 10- Bunların hepsi bir arada iken ortaya çıkan Keloğlan bütün olanı biteni bir bir anlatarak, kocasına ve ailesine tekrardan kavuşur.

ELLİ BEŞİNCİ MASAL

- 1- İskender Padişah**
- 2- EB.---- , Aa. Th. 517B**
- 3- Meliha Yücel, Defakılı Köyü-Akdağmadeni**
- 4- Ölüme terkedilen iyi kalpli şehzadenin padişah olması, kaderin önüne geçemez.**
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:**
 - 1- Padişahın bir oğlu İskender kuş dilini bilmektedir.
 - 2- Bir gün iki bülbülün ötüşmelerini üvey annesine yorumlayınca, üvey anne onu bir sandığa kapatıp, nehre attırır.
 - 3- Çocuğu olmayan bir adam bunu nehirde bularak, evlat edinir.
 - 4- Ülke uzun bir kıtlık dönemi atlatır. Padişahın kapısının önünde ötüşen iki karga vardır. Padişah bunların ne söyleştiklerini merak eder.
 - 5- Bu yabancı ülkenin padişah kuş dilinden anlayıp, kendisine anlatan İskender'e kızını verir.
 - 6- İskender padişahlığı yıkılıp, fakir düşen babasının evine padişah sıfatıyla misafir olur.
 - 7- Babası ve üvey annesi iki bülbülün söyleştikleri gibi İskender'in eline su döküp, silmesi için havlu tutarlar.

ELLİ ALTINCI MASAL

1- Şah İsmail

2- EB.247, Aa. Th. 1360B

3- Mehmet Boz, Akdağmadeni, Merkez

4- Olağanüstü güçlere sahip şehzadenin bütün güçlükleri yenip, sevdiğine kavuşması. Kötünün cezalandırılması.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir padişahın, Hızır'ın verdiği üç elma ile atının bir tayı, itinin bir eniği, karısının da bir oğlu olur.

2- Oğlan 18 yaşına geldiğinde Hızır'ın onun için bıraktığı çıkıyı teslim ederler.

3- Çıkının içerisinde üç sihirli kıl, bir sihirli kılıç bir de dünya güzeli Şah Senem adında bir kızın resmi bulunmaktadır.

4- Şah İsmail sevdiği kızı bulmak için yola çıkar.

5- Yolda Bahadır kılığına girmiş iki bacı ile vuruşup, onları alt ederek, karılığa kabul eder.

6- Sevdiği kıza bir koca karı vasıtasıyla ulaşarak alıp, kaçıtır.

7- Arkasından gelen orduları mağlup ederek, yolda bıraktığı iki karısını da alıp, ülkesine döner.

ELLİ YEDİNCİ MASAL

1- Bir Yüzü Altın, Bir Yüzü Gümüş Oğlan

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Meryem Durbilmez, Sorgun, Taşpınar

4- Baba ve evlat sevgisinin karşı durulmaz gücü, hasretliğin bitmesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Çocukları olmayan bir aile mutsuz bir hayat sürmektedirler.

2- Bir gün kapıya gelen derviş kadına bir elma verir. Adam çocuğu olmadığı için evini barkını terk eder.

3- Adam gittikten sonra kadının bir yüzü altın, bir yüzü gümüş bir oğlu dünyaya gelir.

- 4- Deli kanlı çağına gelen oğlan babasını aramak için yollara düşer.
- 5- Yolda bir devin sorduğu üç soruyu bilen oğlan yüzünün normale dönmesi dileğinde bulunur ve dileği kabul olur.
- 6- Kırk odalı bir evin kırkinci odasında gördüğü bir kız resmine aşık olan oğlan, önce babasını bulmak ardından da o kızla evlenmek istemektedir.
- 7- Babasının askerleri tarafından yakalanıp, zindana atılan oğlan babasıyla güreşirken, kollarındaki işaretten birbirlerini tanırlar.
- 8- Sevdği kızı bulan oğlan annesiyle babasını da kavuşturduktan sonra mutlu bir hayat sürer.

ELLİ SEKİZİNCİ MASAL

- 1- Altı Çocuklu Ana
- 2- EB.---- , Aa. Th. ----
- 3- Yılmaz Çelik, Yozgat, Merkez
- 4- Kapiya gelen dilencileri boş çevirmemenin mükafatı
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Altı çocuğu olan bir aile babaları ölünce fakir düşerler.
- 2- Anaları büyük oğlunu evde bırakıp, beş oğlu ile para kazanmaya gider.
- 3- Evlerine uğrayan Hızır'ın yardımı ile zengin olup, köylerine dönerler.
- 4- Komşusunun ısrarı üzerine kadın evlerine Hızır'ın geldiğini söylemek zorunda kalır.
- 5- Komşusunun yalvarışlarına dayanamayan kadın, Hızır'a onların evine uğraması için ricada bulunur.
- 6- Bunun üzerine komşularını da ziyaret eden Hızır onları da zenginleştirir.

ELLİ DOKUZUNCU MASAL

- 1- İki Kardeş
- 2- EB.---- , Aa. Th. ----
- 3- Cevriye Kayalı, Sorgun
- 4- Kötü kalpli cadının sonu, iyiliğin mükafatlandırılması.
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Fakir bir kadın iki çocuğu ile herkesten uzak bir yerde yaşar, çocuklarını kimseye muhtaç etmez.

2- Çocuklar ormanda hayvanlarla oynar, akşam olunca evlerine dönerler

3- Bir kış günü kapılarına bir kut gelir, kış boyunca kurda bakarlar.

4- Ormanda yaşayan cadı kadına defalarca bilmeden yardım eden bu çocuklar cadı tarafından öldürecekleri sırada kurt tarafından kurtarılırlar.

5- Cadı ölünce kurt bir delikanlıya dönüşür.

6- Aslında padişah olan delikanlı bunları sarayına götürerek, mutlu bir şekilde yaşamalarını sağlar.

ALTMİŞİNCİ MASAL

1- Padişahın Üç Kızı

2- EB.257 , Aa. Th. ----

3- Mahi Sevim, Sorgun, Defakılıköy

4- Sabırlı ve temiz kalpli prensesin mutluluğa ermesi.

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Padişah kızlarını attıkları elmalar kimin kafasına düşerse onunla evlendireceğini vaadederek.

2- Ortanca ve büyük kız vezir oğullarıyla evlenir. Küçük kızın elması, bacağı topal, kafası kel, üstü başı yırtık fakir birinin başına düşer.

3- Üç kez tekrarlatılan bu durum sonunda kız babasının bütün diretmesine karşılık, bu adamla evlenir.

4- Aslında kendisi de bir şehzade olan bu oğlan durumu herkesten gizler.

5- Bir çok yararlılıklar gösterir. Padişah için Kaf u Küf Dağı'na giderek, aslan sütü getirip, onu ölümden kurtarır.

6- Sonunda her şey açığa çıkar, oğlan şehzade haline dönüp, karısıyla mutlu bir hayat sürer.

ALTMİŞ BİRİNCİ MASAL

1- Necip Bey

2- EB.---- , Aa. Th. ----

3- Mustafa Yaman, Şefaatli, Merkez

4- Arkadaşının ihanetine uğrayan adamın felaketi

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Necip Bey, karısını en yakın bir arkadaşına emanet ederek, uzak memleketlere çalışmağa gider.

2- Arkadaşı, Necip Bey'in karısını boşadığını söyleyerek, onunla evlenir.

3- Altı ay sonra evine dönen Necip Bey arkadaşının ihanetini öğrenir.

4- Son kez eski karısıyla görüşen Necip Bey onunla konuştuğundan sonra üzüntüsünden oracıkta ölür.

ALTMİŞ İKİNCİ MASAL

1- Godu

2- EB.359 , Aa. Th. 1358C

3- Mustafa Yaman, Şefaatli, Merkez

4- Kurnaz ve akıllı oğlanın, iffetsiz kadına verdiği ders

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Kendi halinde bir çiftçi karısı tarafından aldatılmaktadır.

2- Kadın fakirliklerinin sebebi olarak, adamın başka bir şehirde oturmakta olan bacısını gösterir.

3- Bacısını öldürmek üzere oraya giden adam, bacısının suçsuz olduğuna kanaat getirir.

4- Bacısının kurnaz ve akıllı oğlu Godu'yu yanına alarak, evine döner.

5- Godu kurnazlığı ile yengesinin başka birisiyle oynadığını öğrenir.

6- Yengesini ve oynadığını hile ile ırmağa atarak, boğulmalarını sağlayan Godu dayısını bu beladan kurtarır.

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MASAL

1- Çoban Ali

2- EB.274 , Aa. Th. 1360B

3- Mustafa Aslan, Sarıkaya, Merkez

4- İffetsiz kadının cezalandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Çoban Ali eşeğini kaybedince karısından çok korktuğu için gidip zengin bir adamın evine saklanır.

2- Bu evin hanımının başkaları ile oynadığına şahit olur.

3- Ev sahibi gelip de Ali'yi evde yakalayınca Ali gördüklerini adama anlatır.

4- Adam Ali'ye bir eşşekle bir çinik altın hediye eder.

5- Zengin olan Ali karısının yanına dönüp, mutlu bir hayat sürerler.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MASAL

1- Kırık Seven Avrat

2- EB.274 , Aa. Th. 1360B

3- Ali Dağlı, Yozgat, Merkez

4- İffetsiz kadının cezalandırılması

5- Masalın epizotlarına göre özeti:

1- Bir karı kocanın çocukları olmaz. Bu karının bir de oynaşı vardır.

2- Kadın kocasını evden uzaklaştırmak için, uzak bir şehirde it eniği almaya gönderir.

3- Adam yolda birine rastlayarak, nereye ne sebeple gittiğini anlatır.

4- Yolcu adamın temiz kalpliliğini görünce, ona yardım etmeğe karar verir.

5- Bu yolcunun yardımı ile karısının kendini aldattığını öğrenen adam, karısını da oynasını da öldürüp, namusunu temizler.

ALTMİŞ BEŞİNCİ MASAL

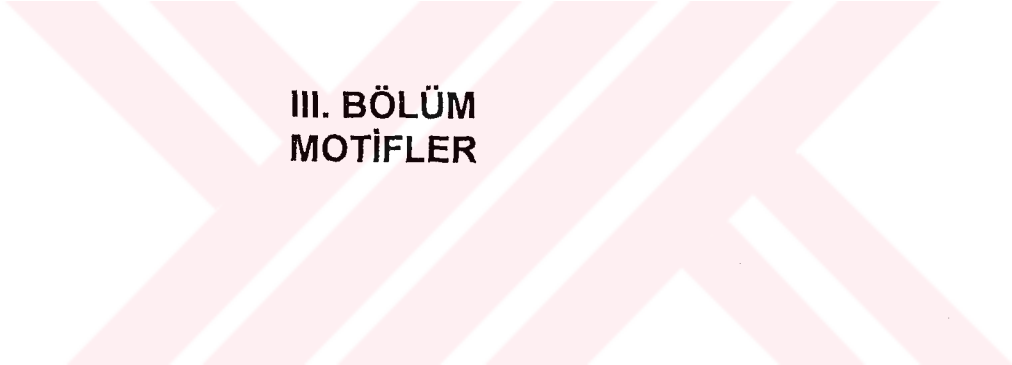
- 1- Üç Hırsız
- 2- EB.---- , Aa. Th. ----
- 3- Halit Erdem, Sorgun, Taşpınar
- 4- Aptal bir adamın üç hırsız tarafından soyulması.
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Üç hırsız pazara giden bir adamı soymayı planlar.
- 2- Biri adamın keçisini, biri eşeğini, birisi de elbiselerini çalmaya karar verir.
- 3- Adamın saflığından faydalanan üç hırsız planladıkları gibi adamı soyarlar.

ALTMİŞ ALTINCI MASAL

- 1- İnci Mercan Dağı
- 2- EB.374 , Aa. Th. 884
- 3-Ruziye Türksöy, Boğazlıyan, Yazıkışlaköyü
- 4- Babasının onuru için güçlülere katlanan küçük kızın mutluluğu
- 5- Masalın epizotlarına göre özeti:

- 1- Yedi oğlu yedi kızı olan bir padişahın gözleri kör olunca İnci Mercan Dağı'ndan toprak getirilmesi gerekir.
- 2- Sadece en küçük kız göreve talip olup, erkek kılığına girerek İnci Mercan Dağı'na gider.
- 3- Misafir olduğu konağın sahibi bunun kız olabileceğinden şüphelenirse de kız köpeğinin yardımı ile sırrını saklamağa muvaffak olup, toprağı alıp, döner.
- 4- Oğlan kızın peşinden gelerek, izini bulup, aldığı ile konağına götürür.
- 5- Evlenirler, mutlu bir hayat sürerler.

A decorative graphic consisting of a series of parallel diagonal stripes in a light pink color, creating a stylized 'X' or 'K' shape that serves as a background for the section header.

III. BÖLÜM MOTİFLER

D- Büyü
E- Ölüm
F- Harukuladelikler
G- Canavarlar
H- İmtihanlar
J- Akıllılık ve Aptallık
K- Aldatma - Hile
L- Kaderin Değişmesi
M- İstikbalin Tayini
N- Şans ve Kadre
P- Cemiyet
Q- Cezalar
R- Esir Etme ve Serbest Bırakma
S- Olağanüstü Zulüm
T- Sex
V- Din
W- Karakter Özellikleri
X- Nükte
Z- Çeşitli Motif Grupları

Her motif grubu kendi içinde bölümlere ayrılmış ve her harfin yanına konulan sayılarla gösterilmiştir. Bu metoda göre incelemeye tabi tuttuğumuz Yozgat Masalları'nda A harfi ile gösterilen mitolojik motiflere rastlanmamıştır.

** Motif kelimesinin tarifi ile bilgiler "Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi"nin masal maddesinde ve Prof. Dr. Bilge SEYİTOĞLU'nun "Erzurum Halk Masalları Üzerine Araştırmalar" adlı doktora tezinden alınmıştır.*

B HAYVANLAR

- 1- Konuşan Hayvanlar
- 2- Yardımcı Hayvanlar
- 3- Müteşekkik Yardımcı Hayvanlar
- 4- Mücevher Getiren Hayvanlar
- 5- İnsan Olan Hayvanlarla Evlenme
- 6- Sihirli Özelliklere Sahip Olan Hayvanlar
- 7- Nasihat Eden Hayvanlar

1 KONUŞAN HAYVANLAR

Th. B211.2.2 Konuşan Arslan

29- Arslan; "Ey beyim nereye gidiyorsun?" der.

Th. B211.2.3 Konuşan Ayı

45- Ayı; "Allah'ın emri ile büyük bacınıza talibim" der.

Th. B211.1.3 Konuşan At

1- At, kurt ile konuşur.

2- At, kurt ve tilki ile konuşur.

3- At, kurt ve tilki ile konuşur.

17- At; "Senelerdir önümde et dururdu, eti alıp da ot mu verdin?" der.

43- At; "Ey insanoğlu kumanda sen de mi, ben de mi?" der.

45- At; "Ey yavrum ben de senin gibi bir zamanlar Kumoğlu'nu nam sahibi yapmıştım, ben yaşlanınca ölüme terketti" der.

47- At; "Önündeki zorlukları aşman için sana yardımcı olacağım" der.

Th. B211.5 Konuşan Balık

23- Balık, sultanın sözünü duyunca gülmeğe başlar.

Th. B211.2.5 Konuşan Bit

5- Bit, kardeşi pirenin ölümüne üzüldüğü için saçını başını yolduğunu söyler.

Th. B211.1.5.5 Konuşan Dana

5- Dana, üzüntüsünden dümbeleğe döndüğünü söyler.

Th. B211.2.8 Konuşan Fare

10- Fare; "Avcı Ahmet'in malı mı tükeniyor, sen de ye, ben de yiyeyim" der.

Th. B211.2.1 Konuşan Geyik

38- Geyik; "Şu eniştemin ayağı, şu bacımın ayağı" der.

52- Geyik; "Gel sen de em karnını doyur" der.

Th. B211.3.9 Konuşan Karga

5- Karga, tüylerini dökme sebebini kavağa anlatır.

Th. B211.1.3.2 Konuşan Katır

32- Katır; "Akşam olsun da ben sana gösteririm" der.

Th. B211.1.2 Konuşan Keçi

1- Keçi; "Arkadaşlarımı getireyim, karnını bir güzel doyur" der.

15- Keçi; Çamaşırları bir boynuzuma, kazanı da bir boynuzuma tak, gidip çamaşırları yıkayım" der.

Th. B211.1.8 Konuşan Kedi

12- Kedi; "İşte Keloğlan al mührü getirdik" der.

Th. B211.1.1.1 Konuşan Koç

10- Koç; "Ben Avcı Ahmet miyim de avradın sözüne uyayım?" der.

32- Koç; "Akşam olsun da ben sana gösteririm" der.

Th. B211.1.1 Konuşan Koyun

1- Koyun; "Madem beni yiyeceksin, bir güzel oynayım da gör, öyle ye" der.

4- Koyun; "Bana dut yaprağı getirirsen, sana süt veririm" der.

10- Koyun; "Niçin peşimden gelmedin?" der.

Th. B211.1.6 Konuşan Köpek

10- Köpek; "Avcı Ahmet kuzunun kellesini bana yedirirse, kurdu da koca köpeği de öldürür, sürüyü kurtarırım" der.

12- Köpek; "Keloğlan al işte mührü getirdik" der.

17- Köpek; "Senelerdir önümde ot dururdu, otu alıp da et mi verdin?" der.

66- Köpek; "Oğlan yarın seni sınıyacak, haberin olsun" der.

Th. B211.7.1 Konuşan Kurbağa

41- Kurbağa; "Kırk gün mefta başı bekleyeceksin" der.

Th. B211. 2.4 Konuşan Kurt

1- Kurt, koyun, keçi ve atla konuşur.

2- Kurt, tilkiyle konuşur.

3- Kurt, tilkiyle konuşur.

7- Kurt, tilki ve çiftçi ile konuşur.

32- Kurt; “Şu kızını bana verirsen, sana bir ölçek altın veririm” der.

59- Kurt; “Soğuktan donmak üzereyim, size bir zararım dokunmaz, bana bir yardım edin” der.

Th. B211.3 Konuşan Kuş

7- Leylek; “Tilki kardeş, sen bugün benim misafirim ol” der.

13- Zümrüd-ü Anka Kuşu, oğlanla konuşur.

14- Zümrüd-ü Anka Kuşu, oğlanla konuşur.

17- Kuş, her sabah gelip bahçıvanla konuşur.

21- Kuş, her gece pencereye gelip, kızla konuşur.

31- Leylek; “Allah’ın emriyle bacınıza dünürüm” der.

45- Kartal; “Allah’ın emriyle küçük bacınıza dünürüm” der.

Th. B211.3.2.1 Konuşan Tavuk

4- Tavuk; “Bana darı getirirsen, sana yumurta veririm” der.

Th. B211.2.5 Konuşan Tilki

2- Tilki; “Benim okumam yazmam yok” der.

3- Tilki; “Kurt kardeş ziyaret sırası bende” der.

4- Tilki; “Nene, beni evlat edinir misin?” der.

7- Tilki; leylek, kurt ve çiftçiyle konuşur.

65- Tilki; “Elindeki altınları bana verirsen, sana padişahın kızını alırım” der.

Th. B211.6.1 Konuşan Yılan

10- Yılan, Avcı Ahmet ile konuşur.

11- Yılan; “Eyvah beni adem geldi” der.

12- Yılan, Keloğlan ile konuşur.

19- Yılan; “Kızını bana vereceksin” der.

24- Yılan; “Ana beni ever” der.

25- Yılan; “Ana beni evlendir” der.

2 YARDIMCI HAYVANLAR

Th. B431.2.2 Yardımcı Arslan

26- Arslan yavruları, oğlana yiyecek getirirler.

- 29- Arslan, dev oğlanı yiyeceği sırada birden ortaya çıkarak onu kurtarır.
- 66- Arslan ile kaplan, kızı uyurken alıp, götürdüğü ile oğlanın bahçesine koyar.
- Th. B401 Yardımcı At
- 17- At, surların üstünden uçarak, oğlanı karşıya geçirir.
- 26- At, oğlana yiyecek getirir.
- 43- At, oğlana bir saray yaptıracak kadar inci döker.
- 45- At, oğlanın karısını kurtarmasına yardım eder.
- 47- At, oğlanın karşılaştığı bütün güçlüklerde yardım eder.
- Th. B435.4 Yardımcı Ayı
- 45- Ayı, oğlana karısını kurtarması için yardım eder.
- Th. B435 Yardımcı Fare
- 29- Fareler, birbirine karıştırılmış tahılları ayırt ederek oğlana yardım ederler.
- Th. B443.1 Yardımcı Geyik
- 38- Geyik her gece kesilen kamgaları yakalayıp, ağacı eski haline getirir.
- 52- Geyik üç ay boyunca yavruları ile birlikte kızı da emzirir.
- Th. B413 Yardımcı Kartal
- 45- Kartal, karısını kurtarmağa giden oğlana yardım eder.
- Th. B413 Yardımcı Keçi
- 16- Keçi, her gün ırmaktan çıkan kızı emzirir.
- 47- Keçi, her sabah sandığın başına gelip, çocukları emzirir.
- Th. B422 Yardımcı Kedi
- 12- Kedi, mührü alıp, Keloğlan'a getirir.
- 22- Kedi, her sabah bir kere altın getirir.
- 32- Kedi, kurdun kıza verdiği memeyi yiyerek, onu kurtarır.
- 33- Kedi, devin kıza verdiği eti yiyerek, onu kurtarır.
- Th. B421 Yardımcı Köpek
- 12- Köpek, mührü bulup, Keloğlan'a getirir.
- 66- Kız, köpeğinin yardımı ile bütün imtihanları başarır.

3 MÜTEŞEKKİR YARDIMCI HAYVANLAR

- Th. B401 Yardımcı At
- 45- Oğlanın bataklıktan kurtardığı at, karısına kavuşmasında yardımcı olur.

Th. B422 Yardımcı Kedi

12- Kedi, kendisini ölümden kurtaran Keloğlan'a yardım eder.

Th. B421 Yardımcı Köpek

12- Köpek, kendisini ölümden kurtaran Keloğlan'a yardım eder.

Th. B450 Yardımcı Kuşlar

13- Zümrüd-ü Anka Kuşu, yavrularını kurtaran oğlanın yeryüzüne çıkmasına yardımcı olur.

14- Zümrüd-ü Anka Kuşu, yavrularını kurtaran oğlanın yeryüzüne çıkmasına yardımcı olur.

Th. B491 Yardımcı Yılan

10- Yılan, kendisini kurtaran Avcı Ahmet'e yardım eder.

12- Yılan, kendisini ölümden kurtaran Keloğlan'a yardım eder.

4 MÜCEVHER GETİREN HAYVANLAR

22- Kedi, her gün bir kere altın getirir.

Th. B101.1.1 Altın Döken Eşek

39- Eşek, "Çüş eşeğim çüş" deyince altın döker.

43- At gözlerini yumunca inciler döker.

5 İNSAN OLAN HAYVANLARLA EVLENME

15- Padişahın oğlu keçi kılığındaki kızla evlenir.

Th. B646 Yılan Kılığında insanla Evlenme

19- Kızla evlenen yılan yerin 40 kat dibine inince yakışıklı bir delikanlı olur.

Th. B642 Kuş Kılığındaki insanla Evlenme

20- Kız, kuş kılığındaki Hidayet'le evlenir.

21- Kız, kuş kılığındaki Hüsnü Yusuf'la evlenir.

Th. B604.1 Yılanla Evlenme

24- Şeker Hanım yılan kılığındaki insanla evlenir.

25- Öksüz kız yılan kılığındaki oğlanla evlenir.

31- Kız leylek kılığındaki insanla evlenir.

Th. B601.16 Kurtla Evlenme

32- Kız kurt kılığındaki adamlarla evlenir.

45- Büyük kız ayı kılığındaki insanla evlenir.

45- Küçük kız kartal kılığındaki insanla evlenir.

6 SİHİRLİ ÖZELLİKLERE SAHİP HAYVANLAR

Th. B184.1 Sihirli At

17- Dervişin verdiği elmanın kabuğu vasıtasıyla doğan at bir kısım sihirli güçlere sahiptir.

Th. B184.1.6 Sihirli Atla Uçma

17- At kuş gibi uçup, oğlanı surların öte yanına kondurur.

Th. B181.1ff Sihirli Kedi

20- Kedi, sırtından kopardığı iki tüyü birbirine sürtünce şehzadeye dönüşür.

34- At, yabancıyı görünce kişneyip, sahibine haber vermektedir.

Th. B184.4 Sihirli Geyik

38- Geyiğin bir boynuzundan yağ, bir boynuzundan bal akmaktadır. Ağacın kesilen parçalarını yalayıp, yapıştırmak suretiyle ağacı eski haline getirmektedir.

45- At gelenleri sahibine haber vermekte ve gök yüzünde uçmaktadır.

Th. B182.2 Sihirli Ayı

45- Ayı eve gelince insan kılığına dönmektedir.

46- At gelen yabancıları görünce kişneyip, sahibine haber vermektedir.

7 NASİHAT EDEN HAYVANLAR

Th. B160 Nasihat Eden Hayvanlar

43- At, sihirli kılıcı nasıl alacağı konusunda oğlana nasihat eder.

Th. B122.1 Nasihat Eden Kuş

45- Kartal, karısını nasıl kurtaracağı konusunda oğlana yardım eder.

47- At, sihirli değneyi nasıl alacağı konusunda oğlana öğüt verir.

C- TABU

- 1- Mühlet Verme
- 2- Yasaklanan Bölge
- 3- Cinsel Yasak

1- MÜHLET VERME

Th. C775 İşin Muayyen Bir Zamanda Bitirilmesi

12- Padişah, Keloğlan'a bir gecede konağının karşısına konak yaptırmasını söyler.

13- Padişah istediği elbiseyi dikmeleri için terzilere yedi gün mühlet verir.

16- Padişah Keloğlan'dan sualine cevap verecek yeni doğmuş çocuk getirmesini ister.

43- Güller padişahı kızı getirmesi için oğlana kırk gün mühlet verir.

2- YASAKLANAN BÖLGE

Th. C614 Yasaklanmış Bölge

36- Adam, oğluna çeşmeden su doldururken, yukarı bakmasını yasaklar.

Th. C600-649 Yasak Olan Nesneler

44- Devler, ejderhanın sarayına gitmesini oğlana yasaklar.

Th. C496 Kesin Yasak

3- Cinsel Yasak

43- Akşam olunca oğlan kızla kendi arasına kılıç koyup, yatar.

Th. C100 Cinsel Yasak

D - BÜYÜ

- 1- Hayvana Dönüşen İnsanlar
- 2- İnsana Dönüşen Hayvanlar
- 3- Büyünün Bozulması
- 4- Taş Kesilme

- 5- Sihirli Objeler
- 6- Sihirli Meyveler
- 7- Sihirli İlaç ve Sular
- 8- Sihirli Dönüşümler
- 9- Şekil Değiştiren İnsanlar
- 10- Sihirli Ağaçlar
- 11- Sihirli Özelliklere Sahip Çocuklar
- 12- Rüyada Nasihat
- 13- Sihirle Yarılan Duvar

1- HAYVANA DÖNÜŞEN İNSANLAR

Th. D150ff İnsanın Kuşa Dönüşmesi

13- Kız, kuş olup uçar.

17- Boynundaki inci kopunca kız, kuşa dönüşür.

Th. D191 İnsanın Yılana Dönüşmesi

19- Kız, kocasının sırrını bacılarına söyleyince, kocası yılanı dönüşür.

21- Havuza atlayan delikanlılar kuş olup, uçarlar.

Th. D132.2 İnsanın Katıra Dönüşmesi

32- Adam, kadına yaklaşabilmek için katır kılığına girer.

32- Adam, kadına yaklaşabilmek için koç kılığına girer.

Th. D135 İnsanın Koyuna Dönüşmesi

37- Sihirli otları yiyen yedi kardeş koyuna dönüşür.

Th. D114.1.1 İnsanın Geyiğe Dönüşmesi

38- Oğlan, geyik izinden su içince, geyiğe dönüşür.

Th. D582 Başa Batırılan İğne ile Şekil Değiştirme

51- Ablası sihirli iğneyi kızın başına batırınca kız, kuş olup uçar.

2- İNSANA DÖNÜŞEN HAYVANLAR

Th. D334 Keçinin İnsana Dönüşmesi

15- Tılsımı yakılan keçi dünya güzeli bir kıza dönüşür.

Th. D370 Balığın İnsana Dönüşmesi

16- Keloğlan balığı sudan çıkartınca dünya güzeli bir kıza dönüşür.

Th. D350ff Kuşun İnsana Dönüşmesi

17- Oğlan kuşu yakalayınca, kuş dünya güzeli bir kıza dönüşür.

Th. D391 Yılanın İnsana Dönüşmesi

19- Yerin 40 kat altına indiklerinde yılan bir şehzadeye dönüşür.

21- Kuşlar havuza dalıp, birer delikanlı şekline dönüşürler.

Th. D342 Kedinin İnsana Dönüşmesi

22- Kedi sırtından kopardığı iki tüyü birbirine sürtünce yakışıklı bir şehzadeye dönüşür.

24- Yılan 40 kat gömleğini çıkartınca insana dönüşür.

25- Yılan kabuğunu çıkartınca insana dönüşür.

31- Leylek insana dönüşür.

37- Koyun insana dönüşür.

Th. D352.2 Kartalın İnsana Dönüşmesi

45- Kartal eve gelince insana dönüşür.

Th. D313.3 Ayının İnsana Dönüşmesi

45- Ayı eve gelince insana dönüşür.

51- Kuşun başındaki iğne çıkartılınca insana dönüşür.

Th. D313.2 Kurdun İnsana Dönüşmesi

59- Cadı ölünce oğlan kurt şeklinden insan şekline döner.

Th. D314.1.3 Geyiğin kadın olması

59- Cadı ölümce geyik kız şekline dönüşür.

3. BÜYÜNÜN BOZULMASI

Th. D573 Büyünün bozulması

15- Keçi kızın kaynanası, tılsımı ateşe atıp yakınca kızın tılsımı bozulur ve kuş olup uçar gider.

Th. D150ff İnsanın Kuşa Dönüşmesi

17- İhtiyar kadın kızın tılsımını yakınca artık insan olarak kalır.

19- Kız kocasının sırrını bacılarına söyleyince sihir bozulur, kocası ve orada bulunanlar yılan olurlar.

Th. D191 İnsanın Yılanı Dönüşmesi

20- Hidayetin tılsımı yakılıp, eski haline dönünce devler gelir, fakat bahçede bekleyen arslan ve kaplan devleri öldürür. Böylece büyü bozulur.

21- Hüsn-ü Yusufun anası Kaf u Küf Dağı'nda üç kere Hüsn-ü Yusuf öldü diye bağırınca büyü bozulur ve oğlan kuş şeklinden insan şekline dönüşür.

Th. D350ff Kuşun İnsana Dönüşmesi

22- Kuş kedi kılığındaki şehzadenin sırrını öğrenince büyü bozulur. Şehzade kedi olmaktan kurtulup, eski haline dönüşür.

24- Şeker Hanım yılanın gömleğini ateşe atıp, yakınca büyü bozulur ve yılan yakışıklı bir yiğide dönüşür.

Th. D391 Yılanın İnsana Dönüşmesi

25- Öksüz kız yılanın gömleğini ateşe atıp, yakınca büyü bozulur.

26- Padişahın oğlunun sırtındaki üç kıl kopartılınca büyü bozulur ve oğlan kuvvetini kaybeder.

Th. D1021 Sihirli Kıl

37- Kız "çüş eşeğim çüş" deyince büyü bozulur ve eşek kül haline gelir.

Th. 931.1.2 Sihirli Kül

40- Kız başından geçenleri taşla anlatınca taş ortadan ikiye bölünür.

Th. D931 Sihirli Taş

41- Kız başından geçenleri sabır taşına anlatınca taş ortadan ikiye bölünür.

41- Kırkinci iğne oğlanın başından çıkartılınca gözlerini açar.

Th. D765.1.2 İğnenin Çıkartılmasıyla Bozulan Büyü

45- Kırk yorgan altında yatan ve sihirli güçleri olan devin üzerindeki kır yorgan kaldırılınca gücünü kaybeder.

47- Oğlan elindeki sihirli söğüt dalı ile taşlaşan yerlerine vurunca büyü bozulur ve eski haline geçer.

48- Oğlan taş kesilen yerlerine dervişin verdiği suyu dökünce tekrar eski haline döner.

Th. D1242 Sihirli Su

49- Sihirli bilezikleri kolundan alınan kız ölür.

Th. D1074 Sihirli Bilezik

49- Sihirli bilezikler kızın koluna takılınca büyü bozulur ve tekrar hayata döner.

Th. E64 Sihirli Objeyle Yeniden Dirilme

51- Şehzade kızın başındaki iğneyi çıkartınca büyü bozulur ve kuş kız şekline dönüşür.

Th. D765.12 İğnenin çıkartılmasıyla bozulan büyü

57- Oğlan, yüzünün normal insan yüzüne dönmesini dileyince bir tarafın altın, bir tarafı gümüş olan yüz normal şekline döner.

59- Cadı ölünce büyü bozulur ve oğlan kurt şeklinden kurtulup, eski haline döner.

Th. D313.2 Kurdun İnsana Dönüşmesi

59- Cadı ölünce büyü bozulur ve kız geyik şeklinden kurtulup, eski haline döner.

Th. D314.1.3 Geyik şeklinden insan şekline dönmek.

4. TAŞ KESİLME

16- Keloğlan yaptığı kötülükleri padişahın yüzüne vuran sihirli çocuk onun taş kesip tuvalete ayak taşı yapar.

Th. Q551.3.4 Taşa Çevirerek Cezalandırma

47- Mercan kızı getirmeğe gidenler yolda taş kesilip, kalırlar.

Th. D231 Taş Olan Adam

48- Sihirli kediye almaya giden oğlan göbeğine kadar taş kesilir. Ancak dervişin verdiği sihirli su ile tekrar eski haline döner.

5. SİHİRLİ OBJELER

Th. D956 Sihirli Çubuklar

14- Oğlanın elindeki deynek, kılıç gibi vurduğunu kesmektedir.

37- Çoban sihirli çubukla koyunların sırtına hızla vurunca tekrar insan haline dönerler.

43- Dev anası oğlanın kafasına sihirli çubukla vurunca, oğlanı yastık haline sokar. Tekrar vurunca yastık insan haline döner.

47- Yarı yerine kadar taş kesilen oğlan sihirli söğütten koparttığı çubukla taş kesilen yerlerine vurunca eski haline döner.

47- Sihirli deyneğin ucunu yere dokundurduğu zaman her çeşit yemek hazırlanıp, gelmektedir.

Th. D1081 Sihirli Kılıç

43- Kılıç kınından çıkartıldığında verilen emirlerin hepsini yerine getirmektedir.

56- Hızır'ın hediye ettiği kama, karnından çıkartıldığı vakit sahibine olağanüstü bir güç vermektedir.

60- Şehzade kılıcını nehre vurunca su ikiye yarılıp, şehzadeye yol verir.

Th. D1021 Sihirli Tüyler

13- Derviş, başı dara düştüğü vakit kullanması üzere oğlana iki kıl verir. Kılar yakıldığı vakit biri ak, diğeri kara iki koç gelmektedir.

14- Kız, başı dara düştüğü vakit kullanması için oğlana iki kıl verir. Kılar birbirine sürtülünce biri ak, diğeri kara iki koç gelmektedir.

22- Kedi sırtından kopardığı iki tüyü birbirine sürtünce yakışıklı bir şehzadeye dönüşür.

26- Oğlanın sırtında bulunan üç kıl onun tılsımıdır. Kılar kopartıldığı zaman oğlan kuvvetini kaybeder.

29- Oğlan farelerden aldığı iki tüyü yakınca fareler hemen karşısında peydahlanmaktadır.

29- Oğlan arslan ile kaplandan aldığı tüyleri yaktığı zaman arslanla kaplan birden karşısında peydahlanmaktadır.

56- Dervişin, başın darda kaldığı zaman birbirine sürt dediği iki kıl, oğlan tarafından kullanılınca yardımcılar gelmektedir.

60- Oğlan saçından iki tel kopartıp, birbirine sürtünce iki arap peydahlanmaktadır.

Th. D991 Sihirli Saç

17- Kızın ruhu bir çuvaldıza geçer

Th. D1181 Sihirli İğne

Th. E360 Ruhun Eşyaya Geçmesi

41- Kırkinci iğne başından çıkartılınca oğlan gözlerini açar.

Th. D765.1.2 İğnenin Çıkartılmasıyla Bozulan Büyü

51- Ablası kızın başına sihirli iğneyi batırınca kız kuşa dönüşür.

Th. D150ff İnsan Kuşa Dönüşmesi

Th. D582.2 Sihirli İğne ile Şekil Değiştirme

5. SİHİRLİ OBJELER

10- Sihirli yüzük parmağa takılınca, bütün mahlukatın dili anlaşılmaktadır.

Th. D1076 Sihirli Yüzük

12- Sihirli mühür yalanınca 40 tane yardımcı arap peydahlanmaktadır.

17- Biri açık, diğeri kapalı iki sihirli kapı üç turunçları korumak üzere devin emrindedir.

Th. D1641.8 Sihirli Kapılar

17- Kızın boynundaki sihirli inci çıkartılınca, kız kuş olup, uçar.

Th. D1520.29.1 Sihirli İnci

37- Kızın annesi, külden bir eşek yapıp, "Çüş eşeğim çüş" dememesi için sıkıca tembih eder. Aksi takdirde eşek küle dönüşmektedir.

Th. D931.1.2 Sihirli Kül

39- Oğlan elindeki sihirli kabağa; "Çıkın kabak dağlar çıkın" deyince 40 tane eli sopalı asker peydahlanmaktadır.

Th. D981.11 Sihirli Kabak

39- Sihirli Değirmene; "Dön değirmenim dön" deyince her türlü yemek hazırlanıp, gelmektedir.

Th. D1263 Sihirli Değirmen

43- Aynaya bakıldığı zaman gelecekte olacak her şey görünmektedir.

Th. D1163 Sihirli Ayna

46- Oğlan kutunun içine girdiği zaman kutu küçücük kalmaktadır.

Th. D1174 Sihirli Kutu

49- Evin kapıları Muradına Nail Olmayan Dilber diye ses çıkartarak açılıp açılıp kapanır.

49- Bilezik kolundan çıkartılınca kız ölür, kızın hayatı kolundaki bileziğe bağlıdır.

Th. D1074 Sihirli Bilezik

6. SİHİRLİ MEYVELER

17- Dervişin verdiği sihirli elmayı yiyen kadın hamile kalır.

Th. D981.1 Sihirli Elma

17- Meyve (turunç) açılınca içerisinden bir kuş çıkıp uçar, gider.

Th. D981 Sihirli Meyve

37- Devin mezarında bütün sihirli otları yiyen yedi kardeş koyuna dönüşür.

Th. D965.12 Sihirli Ot

43- Oğlan bahçeden bir gül kopartınca güller bağırmağa başlar.

Th. D975.2 Sihirli Güller

56- Dervişin verdiği sihirli üç elmayı yiyen kadının oğlu, atın tayı, köpeğin eniği dünyaya gelir.

Th. D981.1 Sihirli Elma

Th. T511.1.1 Elma Yiyerek Hamile Kalma

7. SİHİRLİ İLAÇ VE SULAR

Th. D1242 Sihirli Su

22- Kadın sarayın önünden akan dereye yüzünü yıkayınca çok güzelleşir.

Th. D1866 Yıkanarak Güzelleşme

22- Kadın sarayın önünden akan ikinci dereye yüzünü yıkadığı zaman solgun, hastalıklı bir hal alır.

Th. D178.8 Yıkanmadan Dolayı Sihirli Değişme

26- Gül yaprağı altın tasta ezilerek çıkan suyu gözlere sürülünce tekrar görmeğe başlar.

Th. D1500.128 Sihirli Toprak

29- Kaf u Küf Dağı'ndan getirilen toprak kör olan gözlere sürülünce, gözler görmeğe başlamaktadır.

Th. D1246 Sihirli Toz

48- Dervişin verdiği sihirli su, taş kesilen vücuda döküldüğü zaman, vücut eski haline döner.

Th. D1018 Hayvanın Sihirli Sütü

60- Kaf u Küf Dağı'ndan getirilen arslan sütü padişahı tedavi eder.

66- İnci Mercan Dağı'ndan getirilen gül yaprağı kör olan gözlere sürülünce gözler, görmeye başlar.

8- SİHİRLİ DÖNÜŞÜM

17- Kuşun kanının düştüğü yerden bir servi ağacı yükselir.

Th. D457.1 Başka Bir Nesneye Dönüşen Kan

17- Kesilen servinin yanan parçalarının sihirli çuvaldıza dönüşmesi.

17- Çuvaldızın peri kızına dönüşmesi

Th. E670 Tekrarlanan Dönüşüm

Th. E630 Ruhun eşyaya dönüşmesi

51- Kızın gözyaşlarından sihirli bir inci ağacı büyür.

Th. D1454.4.2 Gözyaşlarından Meydana Gelen Mücevher

53- Çocuğun kanının düştüğü yerde bir gül biter.

9- ŞEKİL DEĞİŞTİREN İNSANLAR

19- Oğlan, kızı birden güle çevirip kendisi de onu sulamağa başlar.

Th. D212 Gül Olan Kız

19- Oğlan hemen hoca kılığına girip, ezan okumaya başlar.

20- Hideyet kıza büyü yapıp onu elmaya dönüştürür.

Th. D211.5 Elma Olan Adam

31- Leylek evine gelince hoca kılığına girer.

31- Hoca kılığındaki ifrit mezarlığa yaklaşınca kara bir köpek kılığına girer.

31- İfrit kızın annesi, kardeşi, ninesi kılığına girer.

Th. D10 Çeşitli insan Kılıklarına Giren Adam

Th. D12 Kadın Olan Adam

32- Canavar hoca katır ve koç kılığına girerek, kızı yakalayıp götürmeye çalışır.

Th. D132 Katır Olan Adam

Th. D135 Koyun Olan adam

10- SİHİRLİ AĞAÇLAR

14- Oğlanın sihirli çalıdan kestiği deynek kılıç gibi vurduğunu keser.

17- Eyil kavağım eyil deyince kavak eyilir, doğrul kavağım doğrul deyince kavak doğrulur.

Th. D1648.1.1 Kıza Eğilen Ağaç

38- Eyil kavağım eyil deyince kavak eğilir. Doğrul kavağım doğrul deyince kavak doğrulur.

47- Oğlan sihirli söğütten kopardığı dalı taş kesilen yerine vurunca eski haline döner.

51- Dökül incim dökül deyince, ağaç inciler döker.

Th. D950ff Sihirli Ağaç

53- Kızın duası ile servi eğilir, kız üstüne binince servi doğrulur.

11- SİHİRLİ ÖZELLİKLERE SAHİP ÇOCUKLAR

47- Yıkandığı sular altına dönüşür.

47- Oğlan altın perçemli, kız sırma saçlı inci dişlidir.

49- Gülünce güller açan, ağlayınca inci mercan saçan, yürüdükçe çayır çimen biten kız.

49- Çocuk annesinin bileziklerini alıncaya kadar ağlamaya devam eder.

51- Kızın gözyaşlarından bir inci ağacı büyür.

57- Çocuğun bir yüzü altın, bir yüzü gümüşdür.

Th. D1451.1.1 Mücevherden Saç

Th. D1454.2.1 Dudaktan Dökülen Güller

Th. D1454.4.2 Göz Yaşlarından Meydana Gelen Mücevherler

Th. D1454.4 Gözyaşlarından Meydana Gelen Hazine

Th. D835 Sihirli Objeyi Alıncaya Kadar Ağlayan Çocuk

12- RÜYADA NASİHAT

14- Oğlana rüyasında, altında yattığı sihirli çalıdan bir deynek kesip, eline alırsa ona güç kuvvet yetmeyeceğini söylerler.

25- Kızın rüyasında annesi, yılanın tılsımının nasıl bozulacağını söyler.

26- Oğlana rüyasında, gözlerinin nasıl açılacağını ve eski kuvvetine nasıl kavuşacağını söylerler.

29- Padişaha rüyasında, gözlerinin nasıl açılacağını söylerler.

45- Oğlana rüyasında devle nasıl başedeceğini söylerler.

Th. D1312 Rüya Nasihat

Th. D1712.3 Rüya Tabircisi

13- SİHİRLE YARILAN DUVAR

49- Çobanın karısı, doğum sancıları çekerken ansızın duvar yarılır ve ak sakallı bir ihtiyar çıkagelir.

Th. D2093 Sihirle Yarılan Duvar

E- ÖLÜM

- 1- Ölümün Sembolü Kanlı Gömlek
- 2- Sihirli Objeye Bağlı Olarak Yeniden Dirilme
- 3- Ruhun Eşyaya Dönüşmesi
- 4- Devlin Canı

1- ÖLÜMÜN SEMBOLÜ KANLI GÖMLEK

52- Oğlan kız kardeşine kıyamayıp, kız kardeşinin gömleğini ormandan avladığı bir kuşun kanına bulayarak, babasına götürür.

53- Kız kardeşini öldürmeye kıyamayan oğlan, onu bir ağaca bağlayıp, gömleğini kuş kanına batırarak, babasına götürür.

54- Kız kardeşini öldürmeye kıyamayan oğlan, onu ormanda bırakarak, gömleğini köpeğinin kanına bulayarak, babasına götürür.

2- SİHİRLİ OBJEYE BAĞLI OLARAK YENİDEN DİRİLME

40- Yedi yıl ölü gibi yatan oğlan yeniden dirilir.

41- Başındaki kırk iğne çıkartılan oğlan 40. gün dirilir.

43- Küçük oğlan kardeşleri tarafından öldürölüp, gömölür. Oğlanın sevdiği kız sihirli kılıçla ruh gönderip burnunda üfletir ve oğlan tekrar hayata döner.

45- Kardeşlerini öldüren devi yakalayıp, öldürmekle tehdit eden oğlan, kardeşlerinin tekrardan dirilmesi şartı ile devi serbest bırakır. Dev de kardeşlerini öldürdüğü yerde tekrar diriltir.

49- Ak sakallı ihtiyarın verdiği bilezikleri kolundan aldılan kız ölür. Bilezikler koluna yeniden takılınca kız dirilir.

Th. E64 Sihirli Objeye Yeniden Dirilme

3- RUHUN EŞYAYA DÖNÜŞMESİ

17- Boğazından sihirli incisi kopartılan kız, kuş olup uçar.

17- Kuşun kanının düştüğü yerde bir servi ağacı çıkar.

Th. D4571 Kanın Başka Bir Objeye Dönüşmesi

17- Beşik yapılan servi ağacının parçaları yakılınca çuvaldıza dönüşür.

Th. E671 Dönüşüm Eşyadan - Eşyaya

17- Yaşlı nine kız çuvaldız olacağı sıra tılsımını yakar.

Th. E670 Tekrarlanan Dönüşüm

4- DEVİN CANI

13- Oğlan devin başını gövdesinden ayırır. Dev, "İnsanoğlu eğer yiğit isen bir dah vur" deyince, Oğlan; "Ben anamdan bir doğdum" der vurmaz. Oğlan kılıcı ikinci kez çıkacak olsa dev yeniden dirilecektir.

F- OLAĞANÜSTÜLÜKLER

1- Olağanüstü Yerler

2- Olağanüstü Çocuklar

3- Olağanüstü Yardımcılar

4- Devleri Yenen Kuvvetli Adam

5- Kuvvetli Kız

6- Harikulade Güzel Kız

7- Olağanüstü Arkadaşlar

8- Rüya

9- Olağanüstü Çeşmeler

1- OLAĞANÜSTÜ YERLER

11- Oğlan ormanda bir taşın dibini tırnağı ile deşip, kafasının gireceği kadar bir delik açtığında bakar ki yer altında gizli bir dünya var.

Th. F156 Başka dünyaya açılan kapı

13- Devın ardından girdiği kuyu, kardeşlerinin terk ettiği oğlan. Yanlışlıkla bindiği kara koç tarafından yedi kat daha yer altına indirilerek, başka bir dünyaya götürölür.

14- Devın ardından kuyuya inen oğlan, arkadaşları tarafından kuyuya terkedilince. Yanlışlıkla bindiği kara koç onu yerin 7 kat daha altındaki gizli ölkeye götürölür.

19- Yılan kızı yerin 40 kat altındaki sarayına götürölür.

Th. F163.1 Başka Dünyadaki Saray

21- Deve kervanını takip eden kız, kayadan açılan kapıdan gizli bir aleme girer.

Th. F91 Gizli Aleme Açılan Kapı

22- Kedi taşı kaldırınca bir tünel açılar, bu tünelden 7 kat aşaağı iner ve cennet gibi bir mekana varır.

Th. F162.1 Başka Dünyadaki Bahçe

22- Yerin yedi kat altındaki bu vadide önünden sihirli suların aktığı bir şato bulunmaktadır.

40- Kızın topu bir delikten aşaağı düşer. Kız eğilip delikten bakınca gizli bir dünya görölür.

47- Babaları tarafından ormanda bir kuyuyu, terkedilen üç kızdan küçüğü parmağı ile kuyunun dibini eşelerken başka bir âlem görölürler.

Th. F163 Yeraltındaki Dünya

57- Babasını aramak için yola çıkan oğlan sihirli bir kuyuda cin ile karşılaşıp, burada bulunan 40 adayı gezer.

2- OLAĞANÖSTÜ ÇOCUKLAR

16- Padişah, Keloğlan'dan akşamki doğan çocuğu getirir, sualime cevap versin der. Keloğlan'ın getirdiği sihirli çocuk padişahın karşısında konuşur.

20- Hidayet, perileri dahi kıskandıracak güzellikte bir çocuk olduğundan periler onu kaçıır.

30- Kız doğduğu günden itibaren bör, böcek, tavuk, cücük yemeye başlar.

45- Kumun üzerinde bulunup, evlat edinilen çocuk aslında tılsımlı bir devdir.

47- Altın perçemli inci dişli çocukların yıkandıkları sular altın olmaktadır.

Th. F555.1.1 Saçının Bir Kısmı Altın Olan Kimse

48- Altın perçemli oğlan, sırma saçlı kız.

Th. F555.1.1 Altın Saçlı Kimse

49- Kız gülünce güller açmakta, yürüdükçe çayır çimen bitmekte, ağladıkça inci mercan saçmaktadır.

Th. D1454.2.1 Gülünce Açılan Güller

51- Kızın gözyaşlarından bir inci ağacı büyür.

Th. D1454.4.2 Gözyaşlarından Meydana Gelen Mücevher

57- Dervişin verdiği elmayla dünyaya gelen çocuğun bir yüzü altın, bir yüzü gümüştür.

3- OLAĞANÜSTÜ YARDIMCILAR

14- Oğlana rüyasında gördüğü bir derviş sihirli ağaçtan bir sopa kesmesini söyler.

Th. F1068 Realist Rüya

14- Oğlan devin peşinden kuyuya inerken kuyunun ortasında peydahlanan bir derviş iki kıl verir.

Th. N810 Olağanüstü Yardımcılar

17- Çocuğu olmayan padişaha bir derviş elma verir.

43- Sihirli aynayı aramaya giden oğlana bir derviş yardım ve nasihat eder.

44- Şeyda Bülbül'ü getirmeye giden oğlana bir derviş yardım ve nasihat eder.

47- Kız kardeşi için sihirli kediye getirmeye giden oğlana bir derviş nasihat eder.

Th. J152.2 Öğüt veren ihtiyar derviş

49- Fakir kadına doğum esnasında bir derviş yardım eder.

Th. F313 Çocuğun Doğumuna Yardım Eden Periler

53- Kardeşi tarafından bir ağaca bağlanıp, ormana terkedilen kıza bir derviş yardım eder.

56- Çocuğu olmayan padişaha bir derviş üç elma verir.

57- Çocuğu olmayan bir kadına derviş elma verir.

58- Fakir düşen ailenin evine Hızır misafir olarak onların zengin olmasını sağlar.

4- DEVLERİ YENEN KUVVETLİ ADAM

13- Oğlan devin peşinden kuyuya inip, başını keser ve devin esiri üç kızı kurtarır.

13- Yeraltındaki başka bir dünyada çeşme başını tutan devi öldürür.

14- Oğlan devi öldürüp, bacısını kurtarır.

14- Yer altındaki başka bir dünyada su başını tutan devi öldürür.

33- Prens, kızın da yardımı ile devi öldürür.

44- Oğlan Şeyda Bülbül'ü sarayında tutan yedi başlı ejderhayı öldürür.

Th. F628.2.3 Devleri Öldüren Kuvvetli Adam

5- KUVVETLİ KIZ

56- Şah İsmail Zülfü Siyah ve Zülfü Perişan adında erkek kılığına girmiş iki bahadır kızla ölümüne vurur.

Th. F586.2 Kuvvetli Kadın

6- HARİKULADE GÜZEL KIZ

13- Oğlan kuyudan üç tane dünya güzeli kız çıkartır.

14- Oğlan kuyuda devin esiri olan dünya güzeli üç kızı kurtarır.

16- Keloğlan nehirden dünya güzeli bir kız yakalayıp, evine getirir.

17- Turuncun içinden çıkan kuş olağanüstü güzellikte bir kıza dönüşür.

26- Oğlan 40 haramilerin esiri olan dünya güzeli kızı kurtarır.

32- Kız ayın 14 gibi dünya güzeli bir kızdır.

43- Oğlan birbirinden güzel üç kızı yanına alıp, memleketine doğru yola çıkar.

50- Adamın dünya güzeli bir kızı vardır.

54- Çoban varıp, baksa ki dünya güzeli bir kız.

56- Oğlan resimdeki kızı görünce kendinden geçer. Dünya güzeli bir kız.

57- Ayın 14 gibi periler kadar güzel bir kız orada oturmaktadır.

Th. F575.1 Olağanüstü Güzel Kız

7- OLAĞANÜSTÜ ARKADAŞLAR

12- Oğlan gelse ki bir adam ağaçları kökünden söküp söküp atmaktadır.

Th. F621 Ağaçları söken kuvvetli adam

12- Oğlan gelse ki bir adam koca koca değirmen taşlarını köteleyip, atar.

Th. F636.4 Ağır Taşları Kaldırıp Atan Adam

12- Oğlan gelse ki bir adam demirleri büküp büküp köteleyip atar.

Th. F601 Olağanüstü Arkadaşları

8- RÜYA

14- Oğlana rüyasında çalıdan keseceği sopa ile devi alt edeceğini söylerler.

25- Annesinin mezarında uyuya kalan kıza rüyasında annesi nasihat eder.

26- Oğlan gözlerinin nasıl açılacağını ve eski gücüne nasıl kavuşacağını bir derviş rüyasında söyler.

29- Padişaha rüyasında gözlerinin nasıl tekrar görmeye başlayacağını bir derviş söyler.

43- Oğlana rüyasında Kumoğlu'nu nasıl alt edeceğini söylerler.

Th. F1068 Realist Rüya

9- OLAĞANÜSTÜ ÇEŞME

18- Sarayın önündeki çeşmenin birinden yağ, birinden bal akmaktadır.

Th. F716 Olağanüstü Çeşme

10- Olağanüstü Objeler

G- CANAVARLAR

1- Devler

2- Cadılar

3- Canavar Hoca

1- DEVLER

13- Dev, her yıl hasat zamanı gelip bahçeyi talan eder.

13- Oğlan yer altındaki gizli ülkede su başına oturup, insanları yiyen devi öldürür.

Th. G410 Devleri Öldüren Kahraman

13- Oğlan devi girdiği kuyuda öldürerek, esir olan üç kızı kurtarır.

Th. G334 Devlin Esiri Olan İnsanlar

14- Oğlan devi bacısının yardımı ile öldürür.

Th. G535 Devlin Esiri Olan Kadın Kahramana Yardım Eder

14- Oğlan devin ardından kuyuya inerek, onu öldürür ve esiri olan 4 kızı kurtarır.

14- Yeraltındaki ülkede su başına oturup, insanları yiyen devi öldüren kahraman

17- Devlerle arkadaş olan oğlan onların yardımı ile üç turunçları alır.

19- Yılan padişahın annesi ve teyzesi aslında bir devdir. Küpe binip, uçmaktadırlar.

20- Hidayet adında güzel bir çocuk devler tarafından kaçırlır.

22- Şehzade, karısıyla sevişen devi öldürür.

Th. F531.5.7 İnsanla Evlenen Dev

28- Cadı, prensesin mücevherlerini ve elbiselerini alarak onu terkeder.

Th. G200 - 299 Cadılar

29- Adamın büyük oğlu aslında bir devdir.

30- Dev kız, eline geçen herşeyi yemektedir.

33- İnsan kılığına giren dev

Th. F531 Dev

33- Güzel çocukları kaçıran dev

Th. G334 Devlin Esiri Olan İnsanlar

33- Şehzade kızında yardımı ile devi öldürür.

Th. G535 Devlin esiri olan kız, prene yardım eder.

34- Götdölü kurnazlığı ile önce devin kanını sonra da devi öldürür.

35- Keloğlan bir hile ile devi damdan düşürüp, bacağı kırar.

36- Alicik kurnazlığı ile devin karısını ve devi öldürür.

37- Dev her gün gelip kızın parmağından karısı emer.

43- Devler oğlana yardım ederler.

Th. N812 Yardım Eden Devler

44- Oğlan devi öldürüp Şeyda Bülbul'ü ve esir kızları kurtarır.

45- Tılsımlı dev adamın karısını kaçıırır.

Th. F531.5.7 İnsanla Evlenen Dev

46- Dev öldürdüğü iki adamı tekrar diriltmek zorunda kalır.

2- CADILAR

28- Cadı prensesin mücevherlerini ve elbiselerini alarak onu terkeder.

37- Cadı dama asılan beyaz bayrağı indirip, yerine kara bayrak asar.

47- Cadı çocukları it eniği ile değiştirir.

48- Cadı çocukları it eniği ile değiştirir.

59- Kötü kalpli cadı şehzadeyi kurt, prensesi de geyik kılığına sokar.

Th. G224 Cadının Sihir Kuvvetiyle Şekil Değiştirmesi

Th. G200-299 Cadılar

3- CANAVAR HOCA

31- Leylek eve gelince hoca kılığına girer.

31- Hoca evden çıkınca kara köpek olup mezarları açarak ölülerin ciğerini yer.

Th. G11.9 Canavar Hoca

32- Kurt kılığındaki canavar götürdüğü kızları yemektir.

32- Çeşitli kılıklara girerek kızı kaçırmaya gelir. Önce katır kılığına, sonra da koç kılığına girer.

Th. D10 Çeşitli İnsan Kılıklarına Giren Adam

Th. D132 Katır Kılığına Giren Adam

H -İMTİHANLAR

1- Evlenme Şartları

2- Zor İmtihanlar

3- Başından Geçeni Hikaye Etme

4- Tanıma İşaretleri

5- Bilmece Sorma

6- Sabır Testi

1- EVLENME ŞARTLARI

12- Padişahın kızına dünür olan Keloğlan'a şu şartları ileri sürer.

a) Padişahın sarayının karşısına bir gecede ondan daha büyük bir saray yaptırarak, cansız bir araba iki sarayın kapısına varıp varıp gelecek.

b) Zindanın önündeki koca kaya bir gecede yerinden kaldırılacak.

13- Kız oğlanla evlenmek için şu şartları ileri sürer.

a) Giyince kendi üzerine olacak, katlayınca fındık kabuğuna girecek bir elbise dikilmesi

b) Bir tepsinin içinde altından yapılmış tavuk ve civcivlerin canlanıp yem yemeleri.

Th. H1101 Bir Gecede Dağı Yerinden Kaldırmak

Th. H1104 Bir Gecede Saray Yaptırmak

29- Oğlan sabaha kadar birbirine karıştırılmış tahılları ayırt ederse beyin kızıyla evlenecek, edemezse öldürelecektir. Farelerin yardımı ile tahılları ayırır ve beyin kızı ile evlenir.

Th. H1091 Hayvanların Yardımı İle Birbirleriyle Karışmış Tahılları Ayırma.

47- Üç kız kardeş padişahın kendileriyle evlendiklerinde yapacakları şu vaadlerde bulunurlar.

a) Büyük kız, padişah kendisiyle evlenirse ona bütün ordusunu alıp, bir tarafı da boş kalacak halı dokuma vaadinde bulunur.

b) Ortanca kız, yumurta kabuğunda bütün orduya yetip hatta artacak kadar yemek pişireceği vaadinde bulunur.

c) Küçük kız da Altın perçemli oğlan, sırma saçlı kız doğuracağını vaadeder.

2- ZOR İMTİHANLAR

16- Padişahın, Keloğlan'dan yerine getirmesini istediği şeyler.

a) Zemharı ayında çiçeği burnunda bir kalbur hıyar getirmek.

b) Üç yumurta içinden, üç eşek sıpası çıkartacak.

c) Akşamki doğan çocuk gelip, padişahın sualine cevap verecek.

26- Tılsımlı padişah annesi için 40 haramilerin bahçesinden üç elmayı alıp gelir.

27- Birbirine karışmış tahılları sabaha kadar ayırması için oğlana şart koşarlar.

- 47- Cadı, oğlandan kurtulmak için onu sağ dönemeyeceği şu yerlere gönderir.
- a) Devlerin elindeki sihirli deyneğin getirilmesi.
 - b) Cadının sihirli elbisesinin getirilmesi.
 - c) Periler diyarından mercankızın getirilmesi
- 48- Cadı oğlandan kurtulmak için onu sağ dönemeyeceği şu yerlere gönderir.
- a) Devlerin elindeki sihirli söğüdün alınması.
 - b) Sihirli kedinin getirilmesi.
- 50- Çeyen kendisiyle güreşme şartı ile kızı alabileceğini söyler.
- 60- Oğlan Kaf u Küf Dağı'na gidip, arslan sütü getirir.
- Th. H1361 Arslan Sütünü Arama
- 62- Godu önce devin atını, sonra yorganını, en sonunda da devin kendisini çalıp padişaha getirir.
- 66- Küçük kız inci mercan dağından babasının gözleri için gül yaprağı getirir.

3- BAŞINDAN GEÇENLERİ HİKAYE ETME

Th. H11.1 Baştan Geçeni Hikaye Etme

- 13- Oğlan başından geçeni Zümrüd ü Anka kuşuna anlatır.
- 13- İhtiyar kadın devin yaptıklarını baştan sona oğlana anlatır.
- 13- İki kardeş başlarından geçeni babalarına anlatırlar.
- 14- Oğlan başından geçeni Zümrüd-ü Anka Kuşu'na anlatır.
- 14- Oğlan, olanı biteni bir bir babasına anlatır.
- 17- Oğlan başından geçeni deve anlatır.
- 17- Kız başından geçeni bir bir inciye anlatınca inci dizilip, kızın boynuna takılır.
- 20- Kız başından geçenleri Hidayet'in anasına anlatır.
- 21- Kız hamamın kapısına oturup gelenlerin başından geçen olağanüstü hikayeleri dinler.
- 21- Kız başından geçenleri Hüsn ü Yusuf'un anasına anlatır.
- 26- Oğlan başından geçenleri saz çalıp türkü söyleyerek anlatır.
- 27- İki oğlan başlarından geçenleri birbirlerine anlatırlar.
- 27- Kadın başından geçenleri padişaha anlatır.
- 28- Kız başından geçenleri padişaha anlatır.

- 29- Oğlan başından geçenleri anlatır.
40- Kız başından geçenleri bir bir sabır taşına anlatır.
41- Kız başından geçenleri bir bir sabır taşına anlatır.
50- Oğlan olanı biteni bir bir arkadaşına anlatır.
52- Kız kocasına başından geçenleri anlatır.
53- Kız başından geçen hikayeyi baştan sona anlatır.
54- Kız başından geçen bütün hikayeyi baştan sonra anlatır.
Th. H11.1 Baştan geçeni hikaye etme

4- TANIMA İŞARETLERİ

Th. H80 İşaretle Tanıma

- 6- Çiniğin altına dutkal yapıştıran padişah, altın ölçüldüğünü anlar.
13- Kız oğlanın sırtına devin kanı ile işaret koyar.
13- Oğlan akan kanı izleyerek devi bulur.
14- Kız oğlanın sırtına devin kanı ile işaret koyar.
19- Kız yılan padişahın kendine verdiği yüzüğü gönderince oğlan hemen tanır.
20- Kız ayağına demir çarık, eline demir asa alıp sevdiğini aramaya gider.
Th. H82.3 Sevgililer Arasında Alıp Verilen Hediyeler
27- Oğlanı sağ omuzundaki benden tanıyıp anasına getirirler.
32- Kızın işareti parmağındaki yüzükmüş

Th. H94 Yüzükle Tanıma

- 50- Kız, Beyoğlu'nun kendine verdiği değerli hediyeleri çöreğin içine koyarak kendini tanıtır.

Th. H82.3 Sevgililerin Verdikleri Hediyeler

- 54- Oğlan parmağındaki yüzüğü gösterince kız kapıyı açar.
56- Oğlan koca karıya para verip yüzükle resmi kıza gönderir.
57- Oğlan ve babası bileklerindeki işaretlerden birbirlerini tanırlar.

Th. H121.6 Annesi Oğlunu Babasını Aramağa Gönderir

- 61- Şehzade, yüzüğünü ateşte ısıtıp adamların ayaklarının altına işaret koyar.
66- Oğlan kızı inci dişinden tanır.

Th. H113 Mendille Tanıma

Th. H95 Bilezikle Tanıma

Th. H125.1 Kılıçla Tanıma

Th. H82 Haberci Tarafından Gönderilen Tanıma İşareti

5- BİLMECE SORMA

55- Dev oğlana üç zor bilmece sorar. Oğlan bu bilmeceleri bilince canını kurtarır.

a) Altın kaplı kırbaça ata vura vura, demir çıra yana yana, demir çarık giye giye biter mi?

b) Dağlar kadar altın yemekle tükenir mi?

c) Güzel hangisidir, çirkin hangisidir?

Th. H543 Canavarın Bilmecesini Çözerek Elinden Kurtulma

6- SABIR TESTİ

40- Otuz dokuz gün mefta başı bekleyen kız kırkinci gün tekrar dirilen oğlanı çingeneye kaptırır, kızın gösterdiği sabra, taş dayanmaz.

41- Kızın gösterdiği sabra, taş dayanamayıp ortadan ikiye bölünür.

Th. H1553 Sabır Testi

48- On sekiz yıl kapının eşiğinde yatırılan, sırtına bir tokmak vurulup yüzüne tükürülen kadın sonunda çocuklarına kavuşur.

J- AKILLILAR VE APTALLAR

1- Aptal oğlanın alim olması

2- Aptal Dev'in, Akıllı Çocuğa Mağlup Olması

3- Öğüt veren İhtiyar Derviş.

4- Aptal Kocalar

5- Padişaha Ders Veren Çocuk

1- APTAL OĞLANIN ALİM OLMASI

11- Aptal, tembel oğlan Şahmaran padişahının yüreğini yiyerek alim olur.

2- APTAL DEVİN, AKILLI ÇOCUĞA MAĞLUP OLMASI

34- Götdölü devi aldatıp önce devin karısını fırına atar, sonra da devi tabuta sokup bir hile ile öldürür.

35- Devler yanlışlıkla kendi çocuklarını kesip yerler.

3- ÖĞÜT VEREN İHTİYAR Derviş

14- Deriş kahramana öğüt verir.

43- Derviş kahramana öğüt verir.

44- Derviş kahramana öğüt verir.

47- Derviş kahramana öğüt verir.

Th. J152.2 Öğüt Veren İhtiyar Derviş

4- APTAL KOCALAR

62- Kadın kocasını evden uzaklaştırmak için gülünç bir bahane ile bacısını memleketine gönderir.

Th. J 1702 Aptal Koca

64- Kadın oynaşıyla buluşmak için kocasını it eniği getirmek üzere başka bir şehire gönderir.

5- PADİŞAHA DERS VEREN ÇOCUK

16- Keloğlan tarafından padişahın isteği üzerine getirilen akşamki doğan çocuk, sorulan suallere cevap verir.

Th. J120 Çocuktan Öğrenilen Akıl

23- Padişah başından geçen entresan bir hadiseyi yorumlatmak üzere bütün ahaliyi saraya çağırır. Hiç kimse bu hadiseye bir anlam veremez iken, çocuk tahta çıkmak şartıyla yorumlayabileceğini söyler ve yorumlar.

K. ALDATMA-HİLE

1- İftira

2- Erkek kılığına giren kadınlar

3- Başkasının karısına göz koyma

- 4- Hile ile zengin olan adam
- 5- Hain kadınlar
- 6- Gülünç durumda bırakma
- 7- Çobana evlatlık olan prenses
- 8- Tebdil kıyafet gezen padişah

1- İFTİRA

- 47- Kıskanç ablalar, küçük kardeşinin çocuklarını it eniği ile değiştirirler.
Th. K2110.1 İftira Edilen Kadın
- 48- Kıskanç ablalar, küçük kardeşinin çocuklarını it eniği ile değiştirirler.
Th. S72 Zalim Teyze
- 52- Üvey ağabey, kızı elde edemeyince, hacca giden babasına kızının kötü yola düştüğüne dair mektup yazar.
- 52- Arap kahya kızı elde edemeyince, kızın kocasına yalan söyler.
Th. K2112 Kötü Yolda Olmakla İtham Edilen Kadın
- 53- Hoca, kızı elde edemeyince babasına kızının kötü yola düştüğüne dair mektup yazar.
- 54- Hoca, kızı elde edemeyince babasına kızının kötü yola düştüğüne dair mektup yazar.
- 54- Arap kahya, kadını kaçıınca beye, karısının çocukları öldürüp kaçtığını söyler.

2- ERKEK KILIĞINA GİREN KADINLAR

- 24- Şeker Hanım, kılık değiştirip bir eve kaz çobanı durur.
Th. K1879 Kılık Değiştirme
- 32- Kız, deriyi ters çevirip başına geçirerek, Keloğlan kılığına girer.
- 50- Çeyen, erkek kılığına girmiş güzel bir kızdır.
- 52- Kız, koyunun derisini sırtına, karnını da ters çevirip başına geçirir ve Keloğlan kılığına girer.
- 53- Kız, karını ters çevirip başına geçirerek Keloğlan kılığına girer.

54- Kız, Keloğlan kılığına girerek babasının kapısına gelir.

Th. H1331.1.3 Keloğlan

56- Zülfü Siyah ve Zülfü Perişan aslında kız olup, erkek kılığına bürünmüşlerdir.

Th. F565.2 Kuvvetli Kadın

66- Kız, erkek kılığına girip, İnci Mercan Dağı'na gider.

Th. K1837 Erkek Elbiseleri Giyerek Kıyafet Değiştirme

3- BAŞKASININ KARISINA GÖZ KOYMA

Th. K2246.1 Hain Kral

16- Padişahın oğlu, Keloğlan'ın karısını elinden almak ister.

52- Kahya, beyin karısıyla bir olmak ister.

53-Arap kahya, beyin karısıyla bir olmak ister.

54-Arap kahya, beyin karısıyla bir olmak ister.

61- Arkadaşı, Necip Bey'in karısını boşadığının söyleyerek onunla evlenir.

4- HİLE İLE ZENGİN OLAN ADAM

34- Kurnazlık ve hile ile devi ortadan kaldıran oğlan ülkeye padişah olur.

36- Akıllı ve kurnaz oğlan, kötü kalpli devi öldürüp hazinelerini alır.

63- Kurnaz oğlan, kargayı bir çinik altına satar.

5- HAIN KADINLAR

17- Çingene kızı, üç turuncu güzelinin incisini kopartır.

Th. K2261.1 Hain Çingene

28- Kadın, kızın altın elbisesini ve mücevherlerini alıp gider.

Th. K2293 Kötü Kalpli İhtiyar Kadın

40- Çingene kızı, 40. gün oğlan uyanınca başını kendisinin beklediğini söyler.

41- Çingene kızı, 40. gün oğlan uyanınca başını kendisinin beklediğini söyler.

47- Çingene, kızları aldatıp annelerini zehirlettirir.

47- Ablalar bir ihtiyar cadı bulup çocukları ortadan kaldırmasını söylerler.

Th. S72 Zalim Teyze

48- Kocakarı çocukların yerine it eniği koyar.

6- GÜLÜNÇ DURUMDA BIRAKMA

- 34- Oğlan, devi tabuta hapis edip padişaha getirir.
35- Keloğlan, devi damdan düşürüp bacağını kırar.
36- Oğlan, devi yüksek bir yerden düşürüp boynunu kırar.
62- Kadın fakirliklerinin sebebi olarak, başka şehirde oturan bacısını gösterir.
64- Kadın kocasını evden uzaklaştırmak için kocasını başka bir şehire it eniği almaya gönderir.

Th. K2213 Hain Kadın

Th. T251 Şöhret Kadın

7- ÇOBANA EVLATLIK OLAN PRENSES

- 28- Bir cadıya altın elbisesini ve mücevherlerini kaptıran prenses utancından saraya dönemez. Gidip bir çobana evlatlık olur.

Th. K1812.8 Kıyafet Değiştiren Prenses

8- TEBDİL KIYAFET GEZEN PADİŞAH

- 37- Aslında çoban kılık değiştirmiş bir şehzadedir.
47- Padişah halkın arasında tabdil kıyafet gezer.

Th. K1812 Tebdil Kıyafet Gezen Padişah

L- KADERİN DEĞİŞMESİ

- 1- Zenginin fakirle evlenmesi.
2- Kahramanın gurbete çıkışı
3- Kaderin ters dönmesi

1- ZENGİNİN FAKİRLE EVLENMESİ

- 15- Şehzade tılsımını bildiği fakir ailenin keçiye benzeyen kızı ile evlenir.
31- İfritin elinden kurtulan güzel kız, kervancı başı ile evlenir.

- 32- Beyin konağına hizmetçi olarak giren kız, beyin oğlu ile evlenir.
- 33- Devin esiri olan şehzadeyi kurtaran fakir kız şehzade ile evlenir.
- 37- Çoban kılığına girmiş şehzade, ormanda gördüğü kız ile evlenir.
- 38- Babaları tarafından terk edilen kardeşlerden kız olanı padişahla evlenir.
- 47- Babaları tarafından ormanda bir kuyuya terk edilen üç kız padişahla evlenir.
- 48- Babaları tarafından ormanda terk edilen üç kız padişahla evlenir.
- 49- Fakir bir ailenin güzel kızı, şehzade ile evlenir.
- 50- Fakir kız beyoğlu ile evlenir.
- 52- İftiraya uğrayan ve ormana terk edilen beyoğlu ile evlenir.
- 53- İftiraya uğrayan ve ormana terk edilen kız beyoğlu ile evlenir.
- 54- İftiraya uğrayan ve ormana terk edilen kız beyoğlu ile evlenir.
- 59- Bir cadı tarafından kurt şekline sokulan prens ve geyik şekline sokulan prenses ormanda yaşayan fakir bir ailenin yardımı ile büyüden kurtulup, eski hallerine dönünce, prens bu ailenin kızıyla, prenses de oğluyla evlenir.
- Th. L161.1 Fakirin Zenginle Evlenmesi
- TH. L213 Zenginin Fakirle Evlenmesi

2- KAHRAMANIN GURBETE ÇIKIŞI

- 17- Bir kocalarının bedduası ile üç turunç güzeline aşık olan şehzade, anne ve babasının tüm engellemelerine karşın üç turunç güzelini aramaya gider. Çetin mücadelelerden sonra, alıp sarayına dğnör.
- 18- Koca karının bedduasıyla benli dilbere aşık olan şehzade, onu aramaya çıkar, bulur ve memleketine getirir.
- 20- Hidayet'in güzelliğini duyan bir kız ona aşık olur ve peşinden aramaya çıkar.
- 50- Fakir bir kıza aşık olan padişahın oğlu, kaybettiği sevgilisini bulmak için onu aramaya çıkar.
- 56- Hızır'ın gösterdiği resimdeki kıza aşık olan şehzade onu bulmak için yola çıkar. Alıp sarayına döner.
- Th. L 111.1 Gurbete Çıkıp Dönme
- Th. L111 Gurbete Çıkma

3- KADERİN TERS DÖNMESİ

10- Yılanlar padişahının verdiği yüzükle, bütün hayvanların dilini anlayan Avcı Ahmet zengni olur.

12- Bir yılan yavrusunu ölümden kurtaran Keloğlan, yılanlar padişahının verdiği tılsımlı mühür sayesinde zengin olup, padişahın kızı ile evlenir.

20- Takunya yaparak geçimini sağlayan fakir aile, bir dervişin onlara verdiği eski ev sayesinde zengin olurlar.

27- Padişah bir gecede her şeyini kaybedip fakir bir adam haline döner.

27- Fakir adam başına devlet kuşu konması üzerine ülkeye padişah olur.

28- Altın elbisesini ve mücevherlerini bir cadıya kaptıran prenses utancından saraya dönemez. Başka bir ülkeye gidip fakir aileye evlatlık olur.

58- Altı çocuğu olan bir aile babaları ölünce fakir düşerler. Daha sonra evlerine uğrayan Hızır'ın sayesinde tekrardan zengin olurlar.

M. KADERİ DEĞİŞTİRME

1- İhtiyar kadının bedduası

2- Gelecekte gerçekleşecek olanın önceden haber verilmesi

1- İHTİYAR KADININ BEDDUASI

17- Çocuk, çeşmeden su dolduran bir kocakarının testisini kırınca, kocakarı; "Üç turunç güzeline aşık olasın" diye beddua eder.

18- Padişahın oğlu, kocakarının bedduasının alarak benli dilbere aşık olur.

Th. M411.5 İhtiyar Kadının Bedduası

Th. M411.3 İhtiyar Kadının Bedduası ile Aşık Olma

2- GERÇEKTE GERÇEKLEŞECEK OLANIN ÖNCEDEN HABER VERİLMESİ

40- Zengin bir adamın kızına kırk gün ölü başı bekleyeceği bir kuş tarafından söylenir.

42- Topu bir delikten aşağı düşen kıza orada gördüğü hocalar Kaf u Küf Dağı'nda yedi yıl mefta başı bekleyeceğini söylerler.

55- İki bülbül, İskender'in padişah olacağını, anne ve babasının onun eline su

döküp havlu tutacaklarını söyler.

Th. M314 Kral Olacağı Kehanet Edilen Çocuk

Th. M371.0.1 Kehanetin Gerçekleşmesinden Korkmak

N- ŞANS VE KADER

1- Yardımcılar

2- Seçilen Yol

3- Kızlarını ilk gelenlere vermeyi vadeden adamlar

4- Ormanda bulduğu kızla evlenen şehzade

5- Evine döndüğünde karısını başka birisiyle evlenmiş bulan adam.

6- Karı kocanın beklenilmeyen karşılaşmaları

7- Dervişin verdiği olağanüstü hediyeler

1- YARDIMCILAR

13- Kuyunun bir katına geldiğinde ihtiyar derviş, oğlana iki sihirli kıl verir.

Th. N844 Yardımcı Derviş

13- İhtiyar kadın oğlanı evine misafir eder.

Th. N825.3 Yardımcı Nene

14- İhtiyar kadın oğlanı evine misafir eder.

17- Derviş çocuğu olmayan padişaha yardım eder.

17- Devler, üç turunç güzelini almak için oğlana yardım ederler.

Th. N812 Yardımcı Dev

17- İhtiyar kadın üç turunç güzelini evlat edinir.

21- Keloğlan kıza kuşun yerini haber verir.

Th. N820 Yardım Eden İnsanlar

22- Yaşlı bir adam evin anahtarlarını kıza verir.

Th. N825.2 Yardımcı İhtiyar Adam

26- Bir bezirgan oğlanı kuyudan çıkartarak yanına alır.

28- Bir çitçi prensesi evlat edinir.

31- İfritin elinden gelen sandık içerisinde kızı bulan adam onu evlat edinir.

43- Devler oğlanı kardeş bilip ona yardım ederler.

Th. N812 Yardımcı Dev

14- Derviş Şeyda Bülbül'e nasıl ulaşacağı konusunda oğlana yardım eder.

Th. N844 Yardımcı Derviş

44- Devler oğlana yardım ederler.

45- Dev oğlana yardım eder.

46- Adam, karısını devin elinden kurtarması için oğlana yardım eder.

47- İhtiyar kadın dağda bulduğu çocukları alıp, evine götürür ve onları evlat edinir.

Th. N825.3 Yardımcı İhtiyar Kadın

48- Oğlan yolda giderken Hızır önüne geçer ve onun nasıl gidip dönebileceği hakkında yardımcı olur.

Th. N810 Olağanüstü Yardımcılar

49- Fakir kadın dervişin yardımı ile olağanüstü özellikleri olan bir kız dünyaya getirir.

Th. N844 Yardımcı Derviş

50- Çoban kıza yardım eder.

Th. N841 Yardımcı Çoban

52- Derviş kıza yardım eder.

52- Çoban kıza yardım eder.

53- Çoban kıza yardım eder.

54- Çoban kıza yardım eder.

56- Derviş çocuğu olmayan padişaha yardım eder. Doğacak olan çocuğa da olağanüstü özellikleri olan hediyeler bırakır.

56- Yaşlı kadın oğlanı evine misafir eder.

Th. N825.3 Yardımcı İhtiyar Kadın

57- Derviş çocuğu olmayan kadına yardım eder.

58- Fakir ailenin evine her gün Hızır uğrayarak onların zengin olmalarını sağlar.

2- SEÇİLEN YOL

43- Üç kardeş babalarının sihirli aynasını bulmak üzere yola çıkıp üç yol ayırımına nişan koyarak birbirlerinden ayrılırlar.

44- Padişahın üç oğlu Şeyda Bülbül'ü getirmek üzere yola çıkıp, üç yol ayırımına nişan koyar ve birbirlerinden ayrılırlar.

Th. N122.0.1 Seçilen Yol

3- KIZLARININ İLK KISMETLERİNE VERİLMESİNİ NASİHAT EDEN ADAM

45- Adam ölürken, üç kızını kapıya gelen ilk kismetlilere verilmesini oğullarına vasiyet eder.

46- Üç kardeş babalarının vasiyeti üzerine bacılarını kapıya gelen ilk taliplerine verip gönderirler.

Th. N1455.12 Kızlarını İlk Gelene Veren Adam

4- ORMANDA BULDUĞU KIZLA EVLENEN ŞEHZADE

38- Padişahın oğlu ormanda ağaç üzerinde bulduğu kızla evlenir.

52- Padişahın oğlu ormanda bir mağarada bulduğu kızla evlenir.

53- Padişahın oğlu ormanda ağaç üzerinde bulduğu kızla evlenir.

54- Padişahın oğlu ormanda bulduğu kızla evlenir.

Th. N711.1 Şehzade Ormanda Bulduğu Kızla Evlenir

5- EVİNE DÖNDÜĞÜNDE KARISINI BAŞKASIYLA EVLENMİŞ BULAN ADAM

61- Karısını en yakın arkadaşına emanet edip çalışmaya giden adam döndüğünde, arkadaşını kendi karısıyla evlenmiş olarak bulur.

Th. N681.1 Evine Dönen Adam Karısını Başka Birisiyle Evlenmiş Bulur.

6- KARI KOCANIN BEKLENMEDİK KARŞILAŞMASI

24- Yılan bey karısını, Keloğlan kılığına girmiş olduğu halde tanır alıp sarayına götürür.

Th. N741 Karı Kocanın Beklenmedik Karşılaşmaları

27- Karısından ve iki çocuğundan ayrı düşen adam bir tesadüf sonucu onları yeniden bulur.

7- DERVİŞİN VERDİĞİ OLAĞANÜSTÜ HEDİYELER

49- Derviş hamamda doğum yapan kadına yardım eder ve çocuğa olağanüstü hediyeler verir.

56- Derviş oğlana 18 yaşına geldiğinde verilmek üzere içerisinde sihirli tüyler, sihirli kılıç ve bir kız resmi olan çıkı bırakır.

Th. N844 Yardımcı Derviş

Th. N813 Çocuğun Doğumunda Perilerin Hediyeleri

P- CEMİYET

1- Çeşitli sosyal sınıflardan insanlar

2- Tebdil gezen padişah

3- Sınıf farkının hoş görülmemesi

1- ÇEŞİTLİ SOSYAL SINIFLARDAN İNSANLAR

Th. P10 Padişah

Çalışmamıza dahil ettiğimiz 66 masalın 21'inde daha çok masalların baş kısımlarında padişahlara rastlanmıştır. Bunlar masalların asıl kahramanları olmayıp hemen hepsinde kahramanların babası durumundadır. Aşağıda bu masalların sadece sıra numaralarını vermekle yetineceğiz. Bu masalların büyük çoğunluğunda kahraman şehzadedir. Bir kısmında ise prensesler masal kahramanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

6, 11, 12, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 26, 28, 42, 43, 44, 47, 49, 50, 55, 56, 60, 66

Th. 50 Bey ve Beyoğlu

29- Oğlan gide gide bir beyin konağına misafir olur.

39- Bey hile ile değirmeni oğlanın elinden alır.

50- Fakir bir kızla beyoğlu birbirlerine âşık olurlar.

54- Beyoğlu bu kızla evlenir.

Th. P110 Vezir

11- Vezir, oğlanı yaka paça saraya getirtir.

16- Vezir, Keloğlan'a yapamayacağı görevler vermelerini söyler.

43- Padişahın Kara Vezir namında bir danışmanı vardır.

50- Kız vezirin olğu ile evlenir.

Th. P414 Avcılık

- 10- Kahraman ormana ava çıkar.
- 24- Yılan bey her gün ormana ava çıkar.
- 26- Oğlan her sabah ormana ava çıkar.
- 44- Devler her gün ormana ava çıkar.
- 45- Avradın kocası o gün ormana ava çıkar.
- 48- Padişah ormana ava çıkar.
- 48- Oğlan her gün ormana ava çıkar.
- 51- Bir gün şehzade yine ormana ava çıkar.
- 52- Beyin oğlu adamlarıyla birlikte ava çıkar.
- 53- Padişahın oğlu ne zaman ormana ava çıksa bu çeşmeye uğrar.

Th. 320 Misafirperverlik

- 13- Oğlan ihtiyar kadının misafiri olur.
- 43- Oğlan konağa padişahı ve veziri davet edip ağırlar.
- 56- Akşam olunca oğlan bir koca karının evine misafir olur.
- 66- Ali, Vahdi Bey'in konağına masafir olur.

Th. P340 Hoca ve talebesi

- 15- Çocuk doğduğu günden itibaren bir hoca tarafından eğitilir.
- 31- Leylek silkinince bir hoca olup çıkar.
- 53- Adam kızını hocaya emanet eder.
- 54- Adam kızını hocaya emanet eder.
- 59- Adam karısını hoca arkadaşına emanet eder.

Th. P190 Çeşitli Sosyal Sınıflar

- 13- Zengin bir adam
- 22- Yoksul bir adam
- 27- Zengin bir adam
- 42- Fakir bir adam

Th. P412 Çoban

- 27- Adam bir köye çoban olur.
- 32- Fakir bir sığır çobanı vardır.
- 37- Kız ormanda bir çobanla karşılaşır.
- 49- Kızı bir çoban bulup evlat edinir.

- 50- Kız beyin evine kaz çobanı olur.
52- Kız bir çobanın yardımı ile Keloğlan kılığına girer.
53- Kız babasının kapısına Keloğlan kılığında kaç çobanı olur.
54- Kıza bir çoban yardım eder.
63- Ali köyde çobanlık yapmaktadır.

Th. P441 Terzi

- 13- Oğlan bir terzinin yanına çırak olur.
14- Şeker Hanım terziden 40 kat elbise dikmesini ister.

Th. P424 Hekim

- 28- Mısır'dan iyi bir kadın hekim gelir.
60- Hekimler padişahın derdine derman olamazlar.

Th. P294 Teyze

- 47- Teyzeleri çocukları ortadan kaldırmaya uğraşırlar.
48- Teyzeleri çocukları ortadan kaldırmaya uğraşırlar.
49- Teyzesi kızın gözlerini alıp, onu bir dereye atır.

Th. P272 Üvey Anne

- 38- Adamın karısı ölünce çocuklarına bir üvey anne getirir.
47- Adamın karısı ölünce başka bir kadınla evlenir.
48- Adamın karısı ölünce çocuklarına bir üvey anne getirir.

Th. P461 Ordu (Askerler)

- 18- Şehzade ardından gelen bütün askeri öldürür.

Th. P251.63 Yedi Erkek Kardeş

- 37- Kız yedi erkek kardeşini aramak için yola çıkar.
39- Oğlan eşeğini alıp bir nalbata götürür.
47- Çocuklar bütün halka ziyafet vereceklerini duyururlar.

Th. P634 Ziyafet

- 50- Eşkiyalar kızı kaçırıp bir konağa hapseder.

2- TEBDİL GEZEN PADİŞAH

- 17- Padişah tebdil kıyafet dolanırken bir dervişle karşılaşır.
23- Padişah çarşıda tebdil kıyafet dolanıp alışveriş yapar.
37- Şehzade ormanda çoban kılığında dolanmaktadır.

Th. P1812 Tebdil Gezen Padişah

3- SINIF FARKININ HOŞ GÖRÜLMEMESİ

- 17- Şehzadenin arap kızıyla evlenmesi hoş görülmez.
- 50- Bey oğlunun, fakir bir kızla evlenmesini anası babası onaylamaz.
- 53- Beyoğlunun ormandan bulduğu dilsiz kızla evlenmesini çevresi yadırgar.

R- ESİR ETME VE SERBEST BIRAKMA

- 1- Kuşlara esir olma
- 2- Devler tarafından esir edilme
- 3- Kuyuda hapsedme

1- KUŞLARA ESİR OLMA

21- Hüsn ü Yusuf 40 günlük iken kuşlar tarafından kaçırılıp periler ülkesine götürülür.

Th. R13.3 Kuşlar tarafından kaçırılma.

2- DEVLER TARAFINDAN ESİR EDİLME

- 13- Dev kaçırdığı kızları saçlarından bağlayarak kuyuya hapseder.
- 14- Dev iki kardeşten kız olanını küçük yaşta kaçıır.
- 20- Hidayet adında güzel bir çocuk devler tarafından kaçırılır.
- 33- Dev insan kılığında köye gelip kızları kaçırmaktadır.
- 44- Oğlan devin esiri olan 40 kızı kurtarır.

Th. R11 Dev Tarafından Esir Edilme

3- KUYUDA HAPSETME

- 13- Dev kaçırdığı kızları kuyuya hapseder.
- 33- Dev şehzadeyi kaçırıp kuyuya hapseder.
- 47- Baba üç kızını ormanda bir kuyuya hapseder.

Th. R41.3.4 Kuyuda Hapsetme

Q- CEZALANDIRMA VE MÜKAFATLANDIRMA

1- Cezalandırma

2- Mükafatlandırma

1- CEZALANDIRMA

13- Oğlan, kendisini kuyuya terkeden kardeşlerini cezalandırır.

14- Oğlan, kendisini kuyuya terkeden kardeşlerini öldürerek cezalandırır.

Th. Q221 Öldürerek Cezalandırma

16- Padişah taş kesilerek cezalandırılır.

Th. Q551.3.4 Taş Keserek Cezalandırma

18- Şehzade karısına göz koyan arkadaşıını öldürür.

19- Keloğlan, devlere kendi çocuklarını öldürterek ceza verir.

22- Şehzade kendisine ihanet deen karısını ve dev kılıcıyla öldürür.

Th. Q241 Zinanın Cezalandırılması

24-Yılan Bey, baldızlarını katırın kuyruğuna bağlayarak cezalandırır.

Th. Q416.2.1 Katırın Kuyruğuna Bağlayarak Cezalandırma

26- Oğlan anasını ve oynaşını arslanlara parçalattırır.

29- Oğlan, dev kardeşini arslan ile kaplana parçalattırır.

30- Oğlan, dev bacısını arslan ile kaplana parçalattırır.

32- Kız, arslan ile kaplana, kurdu parçalattırır.

38- Oğlan 40 huysuz katırın kuyruğuna bunları bağlayarak her bir çinkesini bir dağda bıraktırır.

Th. Q416.2.1 Atın Kuyruğunda Cezalandırma

40- Çingene kız tor bir katırın kuyruğuna bağlanarak cezalandırılır.

45- At gök yüzünden sırtındaki adamı aşağı atarak öldürür.

47- Baba, kızlarını ormanda bir kuyuya hapseder.

Th. Q465.3 Kuyuya Hapsederek Cezalandırma

47- Mercan kızı almaya gelenler taş kesilerek cezalandırılmaktadır.

Th. Q551.3.4 Taş Keserek Cezalandırma

47- Padişah yaptıklarından dolayı iki karısını ve cadıyı öldürür.

Th. Q221 Öldürerek Cezalandırma

48- Padişah bunları atın kuyruğuna bağlayıp her bir çinkesini bir dağa attırır.

49- Oğlan bunları katırın sırtına bağlayıp katırların kuyruğuna da teneke bağlar.

52- Adam bir kılıç Milla Mehmed'in bir kılıç da Arap'ın başına çalıp öldürür.

53- Hemen arap ile hocayı tutup kıyım kıyım doğrarlar.

53- Arap kadının iki çocuğunun boğazını keserek öldürür.

54- Hoca ile çavuşu kıyım kıyım kıyarlar.

62- Godu, yengesi ile oynaşını ırmağa atarak ikisinin de boğulmasını sağlar.

Th. Q241 Zinanın Cezalandırılması

64- Adam, balta ile karısını ve oynaşını öldürür.

2- MÜKAFATLANDIRMA

10- Yılanlar padişahı Avcı Ahmed'e sihirli bir yüzük vererek zengin olmasını sağlar.

13- Padişahın kızını devden kurtaran oğlan mükafatlandırılır.

Th. Q111.6 Mükafatlandırma

23- Padişah, sarayda dönen daleveraları ortaya çıkartan çocuğa tacını tahtırını bırakır.

Th. Q112.0.1 Taht Vererek Mükafatlandırma

28- Padişah, sedef hastalığına tutulan kızını tedavi edene bir külçe altın vadeder.

34- Padişah, önce devin atını, sonra yorganını, en son olarak da devin kardeşini getiren oğlanı ödüllendirir.

S- OLAĞAN ÜSTÜ ZULÜM

1- Hain Akrabalar

2- Zalim İnsanlar

1- HAİN AKRABALAR

26- Gözleri kör edilen oğlan ormana bırakılır.

Th. S143 Ormana Terketme

26- Oğlanın gözlerine mil çekilip kör edilir.

Th. S165 Gözlerin Oyulması

26- Anne oğlunun gözlerine mil çeker

Th. S12 Zalim Anne

26- Kadın oğlunu öldürmeyi planlar

Th. S12.4 Oğlunu Öldürmeyi Planlayan Anne

38- Üvey anne çocukları evden kovdurur.

Th. S31 Zalim Üvey Anne

38- Adam çocuklarını ormanda bir kuyuya atar.

Th. S11 Zalim Baba

38- Üvey anne kızı göle itip, yerine kendi kızını koyar.

47- Teyzeleri çocukları ortadan kaldırması için bir cadı gönderirler.

Th. S72 Zalim Teyze

48- Üvey anne çocukları evden kovdurur.

Th. P272 Üvey Anne

48- Baba, çocuklarını götürüp bir ormana bırakır.

49- Teyzesi kızın gözlerini alıp, elbiselerini soyarak bir dereye bırakır.

51- Kızın uyumasını fırsat bilen ablalar onu ormana terkederler.

52- Oğlan kızı ormanda bir ağaca bağlayıp terkedit gider.

53- Kardeşini öldürmeye kıyamayan oğlan onu ormanda terkeder.

54- Kardeşini öldürmeye kıyamayan oğlan onu ormana terk eder.

2- ZALİM İNSANLAR

17- Çingene kızı, üç turunç güzelinin yerine geçer.

Th. K2261.1 Hain Çingene

40- Çingene kızı, 39. gün oğlanın başını bekleyen kızın yerine geçer.

- 47- Çingene, çocuklara annelerini zehirlettirir.
 - 52- Arap kahya kadının iki çocuğunu gözleri önünde keser.
 - 53- Kahya kadının çocuklarını gözleri önünde keser.
 - 54- Çavuş kadının çocuklarını gözleri önünde keser.
- Th. S302 Öldürülen Çocuklar

T- CİNSİYET (SEKS)

- 1-Dünür gitme
- 2-Dünür taşı
- 3- Düğün merasimi
- 4- Aşk hastalığı
- 5- Aniden âşık olma
- 6- Resim görüp âşık olma
- 7- Sevgiliyi arama
- 8- Sevgililerin buluşması
- 9- Nişanlanma
- 10- Hamile Kalma
- 11- Dua ile çocuk sahibi olma
- 12- Çocuğa ad koyma
- 13- Evlenmek için öne sürülen şartlar
- 14- Olağanüstü bir varlıkla evlenme
- 15- Kız kaçırma
- 16- Evlat edinme
- 17- İffetsiz Kadın

1- DÜNÜR GİTME

- 12- Keloğlan anasını padişahın kızına dünür gönderir.
- 24- Padişah oğlu için Hin padişahının kızına dünür gider.
- 25- Kadın yılan oğlu için dünür gider.

- 26- Şehzade Tuzsuz Padişahın kızına dünür gider.
31- Leylek Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
39- Dev Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
45- Dev Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
45- Ayı Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
45- Kartal Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
46- Adam Allah'ın emri ile kıza dünür olur.
49- Padişah oğlu için Muradına Nail Olmayan Dilber'e dünür gönderir.
50- Oğlan kıza akşam dünür göndereceğini söyler
Th. T376 Dünür Olma

2- DÜNÜR TAŞI

- 12- Keloğlan'ın anası sabahtan gelip sarayın bahçesindeki dünür taşına oturur.
31- Sabah bakarlar ki dünür taşının üstüne bir leylek konmuş.
39- Sabah bakarlar ki dünür taşının üstüne bir dev oturmuş.
45- Sabah bakarlar ki dünür taşının üstüne bir dev oturmuş.
45- Sabah bakarlar ki dünür taşının üstüne bir ayı oturmuş.
45- Sabah bakarlar ki dünür taşının üstüne bir kartal oturmuş.

3- DÜĞÜN MERASİMİ

- 12- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
13- Düğünde yemekler yenir oyunlar oynanır.
17- Kırk gün 40 gece düğün edip evlenirler.
18- Kırk gün 40 gece düğün edip evlenirler.
20- Kırk gün 40 gece düğün edip evlenirler.
22- Kırk gün 40 gece düğün edip evlenirler.
28- Çiftçi kızı bir gençle evlendirir.
29- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
32- Kız düğün evine varıp bir güzel oynar.
33- Kırk gün 40 gece düğün ederler.

- 38- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
40- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
42- Allah'ın emri ile oğlan ile kız gelin güvey olurlar.
43- Düğün de cirit oynanır.
44- Kırk gün 40 gece düğün edip üç kızla üç oğlan evlenirler.
47- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
49- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
50- Vezirin oğlu kıza 40 gün 40 gece düğün eder.
51- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
56- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
57- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
60- Kırk gün 40 gece düğün ederler.
Th. T136.1 Düğünde Ziyafet
Th. T136.3 Düğünde Eğlenmek
Th. T376 Evlenme hazırlıkları

4- AŞK HASTALIĞI

- 20- Hidayet'in güzelliğini duyan kız ona aşık olur.
21- Kız kuşa aşık olup yataklara düşer.
40- Kız bu hadiseden sonra üzüntüsünden yataklara düşer.
41- Kız bu hadiseden sonra üzüntüsünden sararıp solar.
42- Şahmaran padişahının güzelliğini duyan kız ona aşık olur.
Th. T24.1 Aşk Hastalığı

5- ANİDEN AŞIK OLMA

- 20- Hidayetle kız birbirini görür görmez aşık olurlar.
31- Kız kervancı başını görünce birbirine aşık olur.
32- Oğlan kızı görmeden aşık olur.
50- Beyin oğlu kızı görür görmez aşık olurlar.
51- Kızı gören şehzade hemen ona aşık olur.
53- Oğlan ağaçta gördüğü bu kıza aşık olur.
53- Kızın kapı arasından elini gören hoca ona aşık olur.

Th. T15 Aniden Âşık Olma

Th. T16.1 Kızın Kolunu Görerek Âşık Olma

6- RESİM GÖRÜP AŞIK OLMA

56- Oğlan 17, 18 yaşlarına gelince emanetini alıp çıkıyı açsa ki içinde dünya güzeli bir kızın resmi var. Oğlan kızın resmini görür görmez aşık olur.

57- Oğlan 40. odayı açınca dünya güzeli bir kız resmi görüp ona aşık olur.

Th. T11.2 Resme Aşık Olma

7- SEVGİLİYİ BULMAK İÇİN YOLLARA DÜŞME

18- Koca karının bedduasıyla Benli Dilber'e aşık olan oğlan onu aramaya çıkar.

20- Kız ayağındaki demir çarık eskiyinceye, elindeki demir asa aşanıncaya dek hidayeti arar.

48- Oğlan sevdiği kızın ardandan onu aramaya çıkar.

56- Oğlan resimde gördüğü kıızı bulmak için yollara düşer.

57- Oğlan resimde gördüğü kıızı bulmak için yollara düşer.

8- SEVGİLİLERİN BULUŞMASI

16- Şehzade ile Benli Dilber karşılıklı söyleşirler.

Th. T42 Aşıkların Sohbeti

16- Şehzade Benli Dilber'i bahçede görür.

Th. T30 Sevgililerin Karşılaşması

21- Kız kervanın peşinden giderek Hüsnü Yusuf'u bulur.

26- Oğlan araya araya sevdiği kıızı bulur.

50- İki sevgili her gün çeşme başında görüşülür.

Th. T42 Sevgililerin Görüşmesi

50- Oğlanla kız söyleşirler.

Th. T61.5.3 Sevgililerin Söyleşmesi

56- Oğlan ile kız bahçede buluşup sarım gürüm olurlar.

9- NİŞANLANMA

26- Padişah kızını, oğlana nişanlar.

Th. T61 Nişanlanma

10- HAMİLE KALMA

17- Dervişin verdiği elmayı yiyen kadın hamile kalır.

23- Kız küle parmağını batırıp ağzına çalınca hamile kalır.

37- Kadın 8. çocuğuna hamile kalır.

38- Anneden ay gün geçince kız hamile kalır.

56- Dervişin verdiği elmayı yiyen kadın bir müddet sonra hamile kalır.

57- Yaşlı dilencinin verndiği elmayı yiyen kadın hamile kalır.

Th. T511 Hamile Kalmak

Th. T511.1.1 Elma Yiyerek Hamile Kalma

11- DUA İLE ÇOCUK SAHİBİ OLMA

13- Kadının duası ile keçiye benzer bir kız dünyaya gelir.

22- Kadının duası kabul olur ve hamile kalır.

22- Kadın bir yılan çocuk dünyaya getirir.

23- Kadının duası kabul olur ve bir yılan çocuk dünyaya getirir.

Th. T526 Dua İle Çocuk Sahibi Olma

Th. T554.7 Yılan Doğuran Kadın

56- Ayı günü tamam olunca kadının bir oğlu, atın bir tayı, itin de bir eniği olur.

Th. T589.7.1 Aynı Zamanda Doğma

12- ÇOCUĞA AD KOYMA

49- İhtiyar derviş çocuğa Muradına Nail Olmayan Dilber adını verir.

56- Adam toy düğün edip yemekler hazırlatır ki oğluna ad koysunlar.

Th. T596 Çocuğa Ad Verme

13- EVLENMEK İÇİN ÖNE SÜRÜLEN ŞARTLAR

12- Padişah Keloğlan'a, zindanın önündeki 40 batmanlık taşı kaldırması, bir gecede sarayının karşısına daha büyük bir saray yaptırması şartıyla kızını vereceğini söyler.

24- Şeker Hanım kendisine 40 kat elbise diktirmeleri şartıyla oğlanla evleneceğini söyler.

25- Kız üzeri iğne dolu bir gelinlik diktirmeleri şartıyla evleneceğini söyler.

28- Kız çocukların adını kendi koyması şartı ile oğlanla evlenir.

14- OLAĞANÜSTÜ BİR VARLIKLA EVLENME

39- Oğlan babasının vasiyeti üzerine bacısını bir deve verir.

45- Üç kardeş babalarının vasiyeti üzerine üç bacılarından büyüğü bir leyleğe, ortancayı bir ayıya küçüğü de bir kartala verirler.

46- Oğlan babasının vasiyeti üzerine bacısını bir deve verirler.

Th. T111 Olağanüstü Bir Varlıkla Evlenme

15- KIZ KAÇIRMA

18- Şehzade, Benli Dilber'i kaçıır.

26- Oğlan sevdiği kızı alıp kaçıır.

56- Şehzade, Şah Senem'i kaçıır.

16- EVLAT EDİNME

27- Adam ırmağın kenarında baygın halde bulduğu çocuğu evlat edinir.

28- Bir çiftçi kızı evlat edinir.

42- Adam ırmakta sandık içinde bulduğu kızı evlat edinir.

45- Oğlan kumun üstünde bulduğu çocuğu evlat edinir.

47- Yaşlı kadın dağda bulduğu çocukları evlat edinir.

48- Adam ırmakta sandık içinde bulduğu çocukları evlat edinir.

49- Bir çoban dağda bulduğu kızı evlat edinir.

52- Adam cami avlusunda bulduğu çocuğu evlat edinir.

17- İFFETSİZ KADINLAR

22- Şehzadenin karısı onu bir devle aldatmaktadır.

62- Kadın kocasını başka biriyle aldatır.

63- Kadının kocasından başka iki de oynaşı vardır.

64- Kadın oynaşıyla rahat buluşmak için kocasını başka bir şehre gönderir.

Th. T225 İffetsiz Kadın

Th. T254 Kocasını Aldatan Kadın

W. KARAKTER ÖZELLİKLERİ

1- KISKANÇLIK

13- Büyük kardeşler, küçü oğlanı kıskanıp kuyuda bırakırlar.

14- Üç arkadaş oğlanı kıskanıp kuyuda bırakırlar.

24- Bacıları Şeker Hanımı kıskanıp, onun evden ayrılmasını sağlarlar.

43- Küçük kardeşlerini kıskanana ağabeyler onu öldürürler.

47- Küçük kardeşlerini kıskanan ablalar onu padişahın gözünden düşürürler.

48- Kız kardeşlerini kıskanan ablalar onu padişahın gözünden düşürmek için, çocukları it eniği ile değiştirirler.

51- Küçük kardeşinin güzelliğini kıskanan ablalar onu ormana terkederler.

Th. W181 Kıskançlık

Z- ÇEŞİTLİ MOTİF GRUPLARI

1- Formulistik Sayılar

2- Giriş Formelleri

3- Başlayış ve Geçiş Formelleri

4- Bitiş Formelleri

1- FORMULİSTİK SAYILAR

Th. Z71.1 Formulistik Sayı 3

12- Padişahın üç kızı

13- Adamın üç oğlu

- 17- Devın bahçesindeki  turunç
- 18- Posbıyığın  karısı
- 19- Adamın  kızı
- 22- Adamın  kızı
- 28- Kızın  çocuğu
- 31- Adamın  oğlu
- 33-  kız kardeş
- 34- Adamın  oğlu
- 43- Padişahın  oğlu
- 44- Padişahın  oğlu
- 44- Oğlan devın esiri  kız kurtarır.
- 45- Adamın  oğlu,  kız
- 46- Adamın  oğlu,  kız
- 47- Adamın  kızı
- 48- Adamın  ocuğu
- 51-  kız kardeş
- 53- Kadının  oğlu
- 60- Padişahın  oğlu
- Th. Z71.5 Formulistik Sayı 7
- 11- Oğlan burada 7 sene kalır
- 13- Elbisenin dikilmesi iin 7 gün mühlet verilir.
- 13- Oğlan yerin 7 kat altına iner.
- 14- Oğlan yerin 7 kat altına iner.
- 27- Yedi senede bir padişah seçilir.
- 32- Çobanın 7 kızı
- 37- Adamın 7 oğlu
- 66- Padişahın 7 oğlu, 7 kız
- Th. Z71.6 Formlistik Sayı 9
- 8- Adamın 9 çocuğu vardır.
- 17- Aradan 9 ay 9 gün geçer.
- Th. Z71.12 Formulistik Sayı 40
- 12- Kırk arap

- 12- Kırk gün 40 gece düğün
13- Kırk tulum et, 40 tulum şarap
14- Kırk tulum et, 40 tulum şarap
18- Kırk gün 40 gece düğün
18- Kırk kap yemek
19- Yerin kırk kat altı
20- Kırk gün 40 gece düğün
21- Kırk günlük çocukken kuşlar kaçıır.
21- Kırk cariye 40 kilo kibrit alıp Kaf u Küf Dağı'na varırlar.
23- Kırk kan ettim 40 daha edeceğim.
24- Kırk kat elbise
26- Kırk haramiler
27- Bezirganın 40 adamı kadını kaçıır.
32- Kırk anahtar 40 oda
33- Kırk gün 40 gece düğün
36- Kırk çocuk
38- Kırk gün 40 gece düğün
40- Kırk gün mefta başı bekler.
40- Kırk gün 40 gece düğün
43- Devlerin 40 günlük uykusu
43- Kırk kat gön
43- Kırk arşın
44- Kırk gün 40 gece düğün
44- Kırk hizmetçi
46- Kırk yorgan
46- Kırk merdiven
47- Kırk devin mağarası
49- Kırk gün 40 gece düğün
50- Kırk gün 40 gece düğün
56- Kırk gün 40 gece düğün
57- Kırk odalı saray
57- Kırk gün 40 gece düğün

Th. 771 Formulistik Sayı 70
26- Oğlan 70 kat urganı kırar.

2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

- 6- Evvel zaman içinde kalbur saman içinde ülkenin birinde kimsesiz bir yaşarmış.
- 8- Evvel zaman içinde kalbur saman içinde geçmiş zamanın birinde dokuz çocuklu bir bir yaşarmış.
- 10- Vaktin zamanın birinde bir varmış.
- 11- Bir varmış.
- 12- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günahmış. Bir memlekette bir varmış.
- 13- Eskiden bir muhitte zengin bir yaşarmış.
- 14- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış.
- 15- Bir varmış bir yokmuş, az demesi sevapmış, çok demesi günahmış. Köyün birinde bir yaşarmış.
- 16- Bir varmış bir yokmuş bir varmış.
- 17- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu çokmuş çok söylemesi günahmış bir çocuğu olmazmış.
- 18- Evvel zaman içinde bir varmış.
- 19- Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir yaşarmış.
- 20- Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellal iken, pireler berber iken, annem kaşıktaki babam beşikte iken, ben ninemin kulağına ninniler fısıldar iken, çok eski zamanlarda Kaf Dağı'nın ardında bir yaşarmış.
- 21- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış.
- 22- Vaktiyle bir yaşarmış.
- 23- Vaktin zamanın birinde varmış.

2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

24- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış.

25- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış.

26- Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken varmış.

27- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günah, az söylemesi sevapmış.

28- Bir varmış.

2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

29- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günahmış. Develer tellal iken keçiler berber iken bir varmış.

30- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş, bir memlekette bir yaşarmış.

31- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş, bir memlekette bir yaşarmış.

32- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günahmış. Zamanın birinde fakir bir varmış.

33- Bir varmış, bir yokmuş evvel zaman içinde bir varmış.

35- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış. Memleketin birinde bir varmış.

36- Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde pireler tellal iken, bitler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken bir ananın varmış.

37- Bir varmış, bir yokmuş evvel zaman içinde bir yaşarmış.

38- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış. Bir memleketde bir yaşarmış.

39- Bir varmış bir yokmuş, bir kadının varmış.

40- Bir ananın bir babanın bir varmış.

2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

- 41- Bir ananın bir babanın bir varmış.
- 42- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş . Bir memleketde bir yaşarmış.
- 43- Bir varmış bir yokmuş, bir varmış.
- 44- Bir varmış bir yokmuş onu demesi hiç yokmuş. Az giderek, uz giderek dere tepe düz giderek, lale sümbül içerek, kahve sütten içerek bir varmış.
- 47- Bir varmış bir yokmuş zamanın birinde bir varmış.
- 50- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günah, az söylemesi sevapmış. Evvel zaman içinde bir babanın varmış.
- 51- Bir varmış bir yokmuş. Evvel zamanın içinde bir varmış.
- 53- Zamanın birinde zengin bir varmış.
- 2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

- 54- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış bir memlekette bir yaşarmış.
- 55- Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir varmış.
- 56- Eski zamanın içinde zengin bir varmış.
- 57- Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellallık eder çarşı pazar içinde pireler berber iken ben ebemin beşiğini tıngır mıngır sallarken bir fare geçti eskiden anam kaptı maşayı babam döndü köşeyi siz seyreyleyin endişeyi.
- 58- Bir varmış bir yokmuş dağdan taştan çokmuş çok söylemesi günahmış. Vaktin zamanın birinde bir varmış.
- 59- Bir varmış bir yokmuş vaktiyle bir yaşarmış.
- 60- Bir varmış bir yokmuş bir padişahın varmış.
- 62- Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellal iken, pireler berber iken ben anmın beşiğini tıngır mıngır sallarken, 2-

2- BAŞLANGIÇ FORMELLERİ

anam düştü beşikten kaşayı, kaçam dedim kaçamadım dolandım dört köşeyi.
Şu köse yay köşesi, şu köşe kış köşesi ortada su şişesi. Zamanın birinde bir
..... yaşarmış.

63- Bir varmış bir yokmuş zamanın birinde bir yaşarmış.

64- Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu çokmuş çok demesi gayet günahmış
bir varmış

65- Bir varmış bir yokmuş köyün birinde varmış.

66- Bir padişahın 7 oğlu 7 de kızı varmış.

3- BAŞLAYIŞ, GEÇİŞ FORMELLERİ

10- Dile benden ne dilerse

- Bir de bakmışlar ki, ne görsünler.

11- Kadın bakar ki, oğlu yok.

- Bunlar dövüne dursunlar...

- Başını içeri uzatıp baksa ki, ne baksın.

12- Eve varsa ki, ne görsün.

- Aradan bir zaman sonra

- Dile benden ne dilerse

- Yemişler, içmişler sabah olunca kalkmışlar.

- Bir de bakmışlar ki

14- Gitmiş gitmiş bir ormana ulaşmış.

15- Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güz gitmiş.

17- Gelmiş ki, bir de ne görsün.

- Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş altı ay bir güz gitmiş.

18- Aradan günler geçmiş.

- Onlar gidedursunlar.

20- Aradan bir zaman geçmiş.

- Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş ardına dönüp bakmış ki, bir
arpa boyu yol gitmiş.

3- BAĞLAYIŞ, GEÇİŞ FORMELLERİ

- 21- Bir gün böyle beş gün böyle, aradan zaman geçmiş.
- 22- Kedi gitmiş kız gitmiş, kedi gitmiş kız gitmiş.
- 23- Bunu burada bırakalım haberi padişah'tan verelim.
- 26- Dağ tepe aşır günlerce yol alırlar.
- Oğlan elmeleri koparınca, bir de ne görsün.
- 27- Bunlar burada çalışadursun.
- 29- Develerden sel gibi tepelerden yel gibi öndüç alınmış un gibi tozup gitmiş.
- Altı ay bir sene burada kalmış.
- Gele gele babasının yurduna ulaşmış.
- Oğlan gelse ki ne görsün.
- 30- Gide gide bir memlekete varmış.
- Köyüne gelse ki, taş üstünde taş kalmamış.
- Oğlan burada duradursun, evde süt taşmış.
- 31- Kız gide dursun...
-Kaç ha kaç, kaç ha kaç, yolu yarılamış.
- 32- Gide gide dağ başında bir kulubeye ulaşmışlar.
- Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güz gitmiş.
- Kurt dışarıda bekleyedursun.
- Bir de ne görsün?
- 33 - Kırk birinci odayı açsa ki ne görsün
- 35 - Varsa ki, orası devin eviymiş.
- Bunlar burada uğraşadursunlar.
- 37 - Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güz gitmiş.
- 40 - Kız eyilip baksa ki, ne baksın
- 44 - İn misin cin misin kimsin?
- 45 - Gün gider ay gider...
- 46 - Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş.
- Ardına dönüp bakmış ki, ne görsün.
- 47 - Aradan aylar yıllar geçmiş.

3- BAĞLAYIŞ, GEÇİŞ FORMELLERİ

- Az gitmiş uz gitmiş.

48 - İn misin, cin misin? -Ne inim ne cinim

- Az gitmiş uz gitmiş

50 - Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş altı ay bir giz gitmiş.

- Kız böyle dolaşadursun

- Vezirin oğlu ile kız evlenedursun

- Oğlan kızı arayadursun

- Düşün çalınadursun

51 - Az gitmişler uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler bir gece bir gündüz, bir yaz bir güz gitmişler. Dönüp arkalarına baksalar ki bir arpa boyu yol gitmişler.

52 - Bunlar burada duradursun.

52 - Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş altı ay bir güz gitmiş.

53 -Aradan ne kadar zaman geçtiyse...

- Bunları burada üzüntüleriyle bırakalım, gelelim kıza

- Oğlan doğrulup bakmış ki ne görsün?

- Keloğlan burada çalışadursun

54 - Hoca neden sonra ayılsa baksa ki ne baksın

- Onlar orada dursunlar,

- Kız uyansa baksa ki, ne baksın

- Baksa ki, kayanın dibinde bir karaltı var

- Bunlar burada duradursun

56 - Az gitmiş uz gitmiş

57 -Az gitmiş uz gitmiş bir de arkasına bakmış ki bir arpa boyu yol gitmiş

62 - Bunlar oyalana dursun

66 - Kız açılın dağlar deyip gele gele bir memlekete ulaşmış

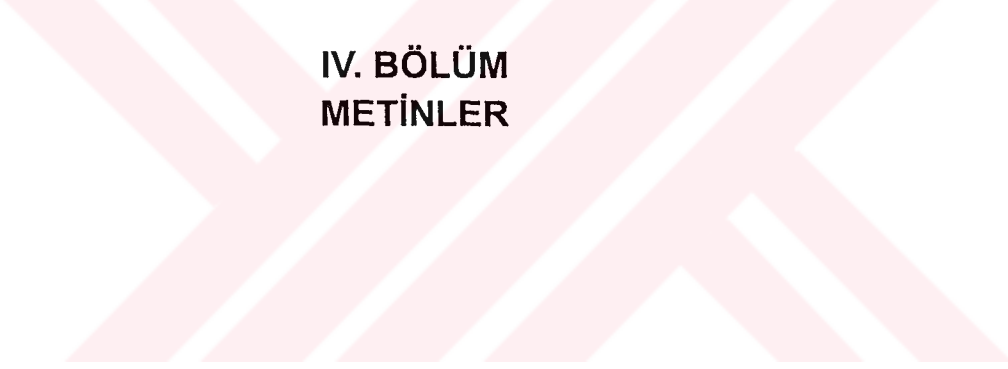
- Kız uyanıyor ki.....

4- BİTİŞ FORMELLERİ

- 8- Mutlu bir şekilde yaşamaya devam etmişler.
- 10- Yiyip, içip mutluca yaşamışlar.
- 11- Yemiş içmiş yerine göçmüşler.
- 12- Yemiş içmiş has muratlarına geçmişler.
- 13- Mutlu bir hayat sürmüşler.
- 14- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine
- 15- Masal da böylece sona ermiş
- 16- Masal da burada bitmiş.
- 17- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine
- 18- Mutlu bir hayat sürmüşler.
- 19- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine
- 20- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine. Gökten üç elma düşmüş biri anlatanın, biri dinleyenin, biri de cümle alemin başına.
- 21- Yemişler, içmişler muratlarını almışlar. Biz de muradımızı alalım.
- 22- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.
- 23- Mutlu bir şekilde yaşayıp gitmişler.
- 24- Yaşayıp gitmişler.
- 25- Yemiş, içmiş muratlarına geçmişler.
- 26- Yemiş, içmiş muratlarına geçmişler.
- 27- Sarım gürüm olup, yemiş içmiş muratlarına geçmişler.
- 28- Mutlu bir hayat sürmüşler.
- 29- Yemiş içmiş, yerlerine geçmişler.
- 30- Yemiş, içmiş muratlarına geçmişler.
- 31- Yemiş, içmiş has muradına geçmişler. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.
- 32- Yiyip, içip muratlarına ermişler.
- 33- Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine. Gökten üç elma düştü.
- 34- Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.
- 35- Yemiş, içmiş muratlarına geçmişler.
- 36- Yemiş içmiş, yerin dibine geçmişler.

4- BİTİŞ FORMELLERİ

- 37- Mutlu bir hayat sürmüşler.
- 38- Mutlu bir şekilde yaşamaya devam etmişler.
- 39- Yiyip içip yaşayıp gitmişler.
- 40- Muratlarına ermişler.
- 41- Yemiş, içmiş muratlarına geçmişler.
- 42- Yemişler içmişler has muratlarına geçmişler. Onlar ermiş muradına biz çikalım kerevetine.
- 43- Yemiş içmiş muratlarına geçmiş.
- 44- Gökten bir sepet elma inmiş, biri benim diğerleri sizin.
- 45- Yiyip içip ömürlerin sonuna kadar sefa sürmüşler.
- 46- Yemişler, içmişler muratlarına geçmişler.
- 47- Mutluluk içinde yaşamışlar.
- 48- Msaal da burada bitmiş.
- 49- Yiyip içip muratlarına geçmişler. Darısı bütün kulların başına.
- 50- Onlar ermiş muradına biz çikalım kerevetine.
- 51- Ömür boyu mutlu yamışlar.
- 52- Yiyip, içip muratlarına ermişler.
- 53- Masal da böylece bitmiş.
- 54- Yemişler içmişler has muratlarına geçmişler.
- 55- Onlar ermiş muradına biz çikalım kerevetine.
- 56- Yemişler içmişler muratlarına ermişler.
- 57- Masal da burada bitmiş.
- 58- Mutlu bir şekilde yaşamışlar.
- 59- Mutlu bir şekilde yaşamışlar.
- 60- Hep birlikte mutlu bir hayat sürmüşler.
- 61- Adam oracıkta ölmüş.
- 63- Mutlu bir hayat sürmüşler.
- 64- Uzunca bir süre yaşamış.
- 66- Mutlu bir hayat sürmüşler

IV. BÖLÜM METİNLER

MASALLAR

1- Koca Kurt	26- Tılsımlı Padişah
2- Kurt ile Tilki	27- Gençlikte mi? Kocalıkda mı?
3- Tilki ile Kurd'un Arkadaşlığı	28- Nayım, Niyim?
4- Kurnaz Tilki	29- Dev Oğlan
5- Bit ile Pire	30- Dev Kız
6- Kurnaz Tilki	31- İfrit
7- Tilki, Leylek, Kurt ve Çiftçi	32- Kurt Baba
8- Deli Bora	33- Dev
9- İyi Dost	34- Götdölü
10- Avcı Ahmet	35- Keloğlan
11- Şahmaran	36- Alicik
12- Keloğlan	37- Külden Eşek
13- Zümrüd-ü Anka	38- Geyik Oğlan
14- Yedi Başlı Ejderha	39- Çüş Eşeğim Çüş
15- Keçi Kız	40- Sabır Taşı - I
16- Keloğlan	41- Sabır Taşı - II
17- Üç Turunç Güzeli	42- Şah Meran Padişahı'nın Oğlu
18- Benli Dilber	43- Endam Aynası
19- Yılan Padişah	44-Şeyda Bülbül
20- Hidayet	45- Kumoğlu
21- Hüsn ü Yusuf	46- Tılsımlı Dev
22- Mestan	47- Üç Kız Kardeş
23- Kesik Baş	48- Altın Perçemli Oğlan, Sırma Saçlı Kız
24- Yılan Bey ile Şeker Hanım	
25- Yılan Oğlan	49- Muradına Nail Olmayan Dilber

50- Dünya Güzeli

51- İnci Ağacı

52- Hürü

53- Ak Kavak Kızı

54- Mahmut Ağa

55- İskender Padişah

56- Şah İsmail

57- Bir Yüzü Altın, Bir Yüzü Gümüş
Oğlan

58- Altı Çocuklu Ana

59- İki Kardeş

60- Padişahın Üç Kızı

61- Necip Bey

62- Godu

63- Çoban Ali

64- Kırık Seven Avrat

65- Üç Hırsız

66- İnci Mercan Dağı

KOCA KURT

Yaşlı ve sefil bir kurt aç susuz ormanda dolanırken bir koyun sürüsüne rastlamış. Sürüden bir koyun tutarak kaçırmış. Koyun, kurdun kendini yiyeceğini anlayınca:

-”Kurt kardeş, beni yemeye yiyeceksin ama, ben bir oynayayım seyret de öyle ye” demiş. Koyun, bir o yana bir bu yana sektikten sonra bırakıp kaçmış. Kurt, biraz ileride bir keçiye rastlamış.

-”Kurt kardeş, madem beni yiyeceksin, fakat gördüğün gibi çok zayıf ve cılızım, beni yemekle senin karnın doymaz, biraz ileride arkadaşlarım var, onları da getireyim, hangimizi yersen ye” demiş. Keçi de oradan kaçıp, uzaklaşmış. Kurt biraz daha ileri yürüdükten sonra, bir ata rastlamış. Kurdun kendisini yiyeceğini anlayan at:

-”Kurt kardeş, beni yemeye yiyeceksin ama, sahibim beni buraya bağlamadan önce nalımın altına bir dua yazdı, bu duayı oku da öyle ye” demiş. Ata inanan kurt, duayı okumak için, başını uzattığı sırada atın savurduğu çiftleyle gözlerini kaybetmiş. Kurt, bir kayaya oturup, kendi kendine şöyle demişmiş:

-”Buldum bir koyun, ye de yerinde doyun. Öğrenip de dansöz mü olacaktın? Kahpe oğul.”

-”Buldum bir keçi, çekti iki kıcı, toplayıp da sürü sahibi mi olacaktın? Kahpe oğul. “

-”Buldum bir at, ye de yerine yat. Okuyup da katip mi olacaktın? Kahpe oğul.”

KURT İLE TILKI

Kurt ile tilki arkadaş olmuşlar. Beraberce ormanda geziyorlarmış. Kurt, hep bilgeliği ile öğünür. Tilkiye maceralarını anlatırmış. Tilkinin cehaletini hep yüzüne vurur, onunla alay edermiş. Biri bilgin, biri cahil bu iki arkadaş, birgün ormanda gezerlerken, karşılarında bir at çıkmış. Hemen atın önüne geçip: “Tamam, bugün kısmetimiz ayağımıza geldi. Bunu yiyelim” demişler. Durumun çaresizliğini gören

At: -”Ee arkadaşlar yolun sonuna geldik. Ömrümüz bu kadarmış. Belli ki siz beni yiyeceksiniz. Yalnız sizden son bir dileğim var, ölecek olanın son dileği yerine getirilir. Şu nalımın altında vasiyetim yazılı, hanginizin okuması yazması

varsa son kez vasiyetim okunsun, ondan sonra beni afiyetle yersiniz” demiş. Atın bir hile düşündüğünü sezen kurnaz tilki:

-”Benim okumam yazmam yok” demiş.

-”Pekala vasiyetini ben okuyayım”

deyip, gözlüğünü takarak, başını atın nalına doğru uzatıvermiş. At, ani bir hareketle, nasıl bir çiftelerse kurdu orbirazta öldürür. Tilki, kaçtığı ile bir tepenin başına çıkıp: “Okumuşluk da bir, s..... Değilmiş. Okumuşluk da bir, s..... Değilmiş” diye bağıyor, çiftelyi yemediğine sevinliyormuş.

TİLKİ İLE KURDUN ARKADAŞLIĞI

Tilki ile kurt arkadaş olmuşlar. Dağda, ormanda beraber gezerlermiş. Kurt, birgün: “Tilki kardeş, gel bugün benim misafirim ol, sana bir ziyafet çekeyim” demiş. O gün tilki kurta misafir olmuş. Beraberce ormana gitmişler. Bakmışlar ki çayırılıkta bir at yayılmakta, hemen yanına yaklaşıp,

Kurt: -”Tilki kardeş, sen burada otur, beni seyret, bak neler olacak?” demiş. Kurt, ayakları ile yeri deşelemeye başlamış. Kuyruğunu, kulaklarını havaya dikip, tilkiye seslenmiş:

-”Yanıma gel, tilki kardeş, geç gözlerimin içine iyice bak, kızarıyorlar mı?” demiş. Tilki baksa ki, kurdun gözleri çıra gibi yanıyor.

-”Evet, kurt kardeş, hem de nasıl kızarıyor” demiş.

Kurt: -”Pekiyi geç bir de arkama bak, götüm girip girip çıkıyor mu?” demiş. Tilki, bir fırlayısta kurdun arkasına geçmiş ki bir de ne görsün, kurdun götü girip girip çıkmakta.

-”Evet kurt kardeş, götün de girip girip çıkıyor.” demiş.

Kurt: -”Beni izle gör neler olacak” deyip, ata saldırmış. Atı tuttuğu ile yere yıkıp, dişlerini gırlağına geçirmiş. Atın orbirazta canı çıkmış.

Kurtla tilki oturup bir güzel atı yemişler. Aradan bir zaman geçtikten sonra kurdun bu iyiliği karşılığında ezilip, büzülen tilki bir ziyafet de ben kurda vereyim, ödeşiriz diye düşünmüş. Doğruca kurdun evine varıp,

-”Kurt kardeş, bugün benim misafirimsin, karnını abur cubur şeylerle doyurma, akşama sana bir ziyafet çekeceğim” demiş. Kurt kendi kendine “Şuna da bak hele, getirse getirse iki tavuk getirir, o da benim dişimin kovuğuna

yetmez” diye içinden gülmüş. Akşama doğru bu iki arkadaş, dağdan ovaya inmişler, çayırılıkta bir at yayılmakta.

Tilki: -”Bekle kurt kardeş, sen suraya otur hele” demiş. Tilki başlamış deşelenmeye, kuyruğunu kulaklarını kurt gibi dikip, onu yanına çağırmıştı.

Tilki: -”Kurt kardeş, geç gözlerimin içine bak bakalım, kızarıyor mu?” deyince kurt tilkinin gözlerine iyice bakıp,

Kurt: -”Hayır, tilki kardeş gözlerinin kızarıp mızardığı yok”

Tilki: -”Hayır, nasıl olur sen iyi bak” demişse de

Kurt: -”Hayır, benim birşey gördüğüm yok”

Tilki: -”Sen göremiyorsun, hele arkama geç bakalım, götüm girip girip çıkıyor mu?” demiş. Kurt, Tilkinin arkasına geçip bakmışya bir numara yok.

Kurt: -”Hayır, tilki kardeş, götün de girip girip çıkmıyor” demiş. Bunun üzerine sinirlenen tilki,

-”Galiba senin gözlerin bozulmuş, göremiyorsun” deyip ata saldırmış.

Tilkinin kendine saldırdığını gören at, çiftmeyi atar atmaz tilkiyi oraya atıvermiş.

Kurt, tilkinin başına gelse ki tilki ölmüş.

Kurt: -”Hah tilki kardeş, şimdi gözün de kızarıyor, götün de girip girip çıkıyor” deyip, oradan evine gitmiş.

KURNAZ TILKI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde develer tellal iken, periler perver iken bir tilki varmış. Tabii bizim akıllı tilki, çok kurnazmış. Yanından geçen yaşlı bir kadına birazlı birazlı beni evlat edinir misin? diye yalvarmış. Kadın yalnız yaşayan tek bir kızı olan, o kızı da evlenen bir kadınmış. Tilkinin bu teklifini yalnız yaşadığı için kabul etmiş. Tilki kadının arkasından gidiyormuş. Bir ara seslenmiş. “anneciğim size çok yük oluyor elinizdeki yağı verin de ben taşıyayım” demiş. Yaşlı kadın yağı ona vermiş. Bizim kurnaz tilki kadının arkasından gidiyormuş ve yağı kadın görmeden yemiş, bitirmiş. Tabii biten yağın yerine tencereye kum doldurmuş. Kadının kızının evine yaklaştıklarında tilki kadına “Sen bacımın evine gir ben arkanızdan geliyorum” demiş. Kadın kızının evine gelmiş. Kızı tencereyi açınca ne görsün, tencerede kum dolu. Annesine seslenmiş, “Anne kumu niye getirdin” demiş. Kadın buna çok şaşmış,

Bunu tilkinin yaptığını anlamış. O ara tilki kuyruğunu bacadan aşağı sallandırıyormuş. Kadın tilikden öc almak için, ona tuzak kurmaya karar vermiş. Kadın kızından kara sakız istemiş. Kara sakızı bacaya yapıştırdıktan sonra tilki kuyruğunu sallandırınca, kuyruğu kopacakmış. Dediği gibi de yapıp tilkinin kuyruğunu kopartmış. Tilki kadının yanına gelip kuyruğunu istemiş kadında onun karşılığında yağını ister. Tilki koyuna gitmiş.

-“Koyun ne olur süt ver sütü çalayım ayrıan edeyim, ayrıandan yağı çıkarayım, Anakarıya veriyim, Anakarı da kuyruğumu versin” demiş. Kadının adı Anakarıymış.

Koyun sütü vermek için kendisinden yaprak ister. Tilki duta gider.” dut yaprak ver koyuna götürüyüm, koyun süt versin yağ yapayım”. Dut ondan su getirmesini ister. O da çeşmeye gider. “Çeşme bana su ver götürüp duta dökeyim, dut yaprak versin koyuna götürüyüm koyun süt versin, yağ yapayım Anakarıya götürüyüm. “Kızları getir de benim önümde oynasınlar”. Kızlara gider.

-“Kızlar gelin çeşminin önünde oynayın, çeşme su versin, suyu duta götürüyüm, dut yaprak versin koyuna götürüyüm, koyun süt versin, sütü yağ yapayım Anakarıya götürüyüm”. Kızlaryumurta isterler. Tavuklara gider. “tavuklar yumurta verin kızlara götürüyüm, kızlar çeşmenin önünde oynasınlar, çeşme su versin, suyu duta götürüyüm, dut yaprak versin, koyuna götürüyüm, koyun süt versin yağ yapayım Anakarıya götürüyüm, oda kuyruğumu versin. Tavuklar dari isterler. Çiftçiye gider çiftçiye yalan söyler’eşeğini kurt yiyor’dur. Çifçi mastayı alıp koşup gider. Tilki de torbayla dariyi tavuklara kaçırıp getirir. Tavuklar yumurta verirler. Yumurtaları kızlara götürür. Kızlar çeşmenin önünde oynarlar Çeşme su verir. Suyu duta götürür, dut yaprak verir. Koyuna götürür, koyun süt verir, yağı anakarıya götürür. Anakarı da kuyruğunu tilkiye verir. Kurnaz tilki bir

daha buraya dönmez.

BİT İLE PİRE

Bir varmış biryoğumuş Allah'ın kulu çoğumuş çok demesi gayet günahmış bir bit kardeşinen pire kardeş varmış. Damlarına kar yağmış. Çıkalım da kürüyelim demişler sürgüyü pire kardeş almış çalgıyı da bit kardeş almış, sürgüyü sürerken sürgünün sapı pirenin götüne gitmiş. Pire kardeş ölmüş. Bit kardeş saçını başını yolmuş. Bir karga gelip "gak" demiş.

Bit : "Ne gaklıyorsun ne var?"

- "Pire gibi yiğit öldü ben saçımı başımı yoluyorum" demiş. Karga: "Ben de kanadımı kırarım öyleyse" demiş. Karga da vurup kanadını kırmış. Kavak, "Aman hergün dalıma konardın karga sana ne oldu?" deyince karga "pire giti yiğit öldü, bit kardeş saçını yoldu bende kanadım kırdım" demiş kavak da "öyleyse bende gazel olurum" demiş kavakda gazel olmuş. Derken dana gelmiş "aman kavak sana ne oldu gazel oldun yeşil yapraklarını dökerdin ben de gelir yerdim niye gazel oldun?" demiş. Kavak "niye olmayım pire gibi bir yiğit öldü bit kardeş saçını yoldu, karga vurup kandını kırdı ben de gazel oldum" demiş. Dana: "Ben de dümbelek olurum öyleyse" deyip dümbelek olmuş.

Kız gelmiş "aman dana sana ne oldu niye dümbelek oldun?"

Dana: - "Niye olmayayım pire gibi yiğit öldü, bit kardeş saçını yoldu, karga vurup kanadını kırdı, kavak yapraklarını gazel etti, ben de dümbelek oldum" demiş.

Kız: - "Öyleyse bende destileri kırarım" demiş pınara varıp destileri birbirine vurup kırmış. Pınar kıza;

- "Kız niye testileri kırdın?"

Kız: - "Niye kırmayayım pire gibi bir yiğit öldü, bit kardeş saçını yoldu, karga kanadını kırdı, kavak gazel oldu, dana dümbelek oldu bende testileri kırdım"

Pınar: "Öyleyse bende suyum keserim" demiş. Pınara bir avrat gelmiş

- "Aman pınar sen çir çir akardın suyunu doldururdun sana ne oldu suyunu niye kesdin?"

Pınar: - "Niye kesmeyeyim pire gibi bir yiğit öldü, bit kardeş saçını yoldu, karga kanadını kırdı kavak gazel döktü, dana dümbelek oldu, kız testisini kırdı ben de suyum kestim niye çir çir akacağım" demiş. Avrat: "Ben de gider mememi

keserim” demiş. Herif avradı görmüş

-“Aman avrat sana ne oldu?” demiş Avrat ne olacak pire gibi bir yiğit öldü, bit kardeş saçını yoldu, karga kanadını kırdı, kavak gazel oldu, dana dümbelek oldu, kız testileri kırdı, pınar suyunu kesti ben de memelerimi kestim” demiş Herif öyleyse

-“Ben de mı keserim kapıya mandal ederim” demiş kesip kapıya mandal etmiş. Yemiş içmişler yerin dibine geçmişler.

KURNAZ TILKI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Ülkenin birinde kimsesiz bir oğlan yaşarmış. O ülkede bir çocuk iş sahibi olmadan isim vermezlermiş. Oğlan çöplükte oynadığı için, adına çöplük derlermiş. Bu oğlan, yine birgün çöplükte oynarken, bir tane altın bulmuş. Oradan bir tilki geçiyormuş. Oğlanın elindeki altını görmüş. Oğlanın yanına gelip:

Tilki: -“Elindeki altını bana ver, bir aklım var. Seni padişahın kızıyla evlendireyim.”

Oğlan:-“ Sen ne dediğini biliyor musun? Benim gibi bir çulsuzla padişahın kızı evlenir mi?”

Tilki: -“Elindeki altını bana ver, gerisine karışma.” deyince oğlan elindeki altını tilkiye vermiş. Tilki doğruca saraya gitmiş padişahdan bir çinik istemiş. Padişah çinikle tilkinin ne ölçeyeceğini merak edip dibine birazcık tutkal sürmüştü. Tilki, çiniği alıp, elindeki altını çiniğin dibine yapıştırıp, saraya geri götürmüştü. Padişah çiniğin dibindeki altını görünce çok şaşkınmış. Kendi kendine “Demek, bu tilki çok zengin olmalı. Çinikle altın ölçüyor demiş. Tilki daha sonra bir köye varıp: “Kaçın, düşmanlar geliyor” diye bağırınca bütün ahali köyü terkedip dağlara kaçmış. Çobanlarla sürülerini bırakıp kaçmışlar. Tilki, sürüleri ahırla tıkmış, sonra hemen saraya gitmiş, padişahın kızını istemiş.

-“Aman, damat gelirken, suya düştü, elbiseleri ıslandı gelmeye utanıyor. Bir kaç elbise verin de prensi getireyim.” demiş. Oradan elbiseleri alıp, oğlanın yanına varmış. Elbiseleri oğlana giydirmiş. “

-“Gideceğimiz yerde eğer sağa sola şaşkın şaşkın bakarsan senin kulaklarını yerim.” demiş. İkisi beraberce saraya varmışlar. Oğlan şaşkın şaşkın etrafına bakmaya başlamış.

Tilki: -"Prensın başı ağrıyor bir tane hap getirin de içsin. Yalnız prens sizin yanınızda içmeye utanır" deyip, başka bir odaya geçmişler. Oğlana:

-"Eğer şaşkın şaşkın bakmaya devam edersen seni burada bırakıp, kaçır giderim" demiş ve geri dönmüşler. Padişah kızını vermeyi kabul etmiş. Tilki padişahın yanına gitmeden önce bir konağın sahibine gidip düşman geliyor kaçın canınızı kurtarın" diye adamı kandırmış. Adam kaçıp, bir kayanın kovuğuna saklanmış, konak da tilkiye kalmış. Sonra gelini alıp, konağa getirmişler. Padişahın askerlerine de daha önce hapsedtiği koyun sürülerini hediye etmiş. Askerler padişaha gidip, tilkinin cömertliğinden, kendilerine verdiği koyunlardan bahsetmişler. Padişah: -"Ben zaten onun zenginliğini biliyordum" demiş. Tilki, oğlan ve gelin konağa yerleşmişler.

Tilki: -"Ben bu çulsuz oğlana bu kadar iyilik yaptım, bir hasta numarası yapayım bakalım." deyip, yatağa uzanmış. Gelin, tilkinin üstünü örtmüş. Akşam olunca oğlan eve gelmiş. Tilkiyi görüp karısına sormuş. Karısı da tilkinin hastalandığını söylemiş.

Oğlan: -"At şunu dışarıya" deyip, tilkiyi fırlattığı ile kapıya atmış.

Tilki: -"Ben sana bunca iyilik yaptım, karşılığı bu mu olacaktı? Sana gösteririm" deyip oradan uzaklaşmış. Doğruca konağın sahibinin saklandığı kayanın oraya varıp,

-"Düşmanlar gittiler artık konağına dönebilirsin" demiş. Adam doğruca evine gelip, oğlanla gelini evinden kovmuş.

TİLKİ, LEYLEK, KURT VE ÇİFTÇİ

Bir tilki ile bir leylek arkadaş olmuş, bunlar beraber gezip, dolaşırlarken,

Tilki: -"Arkadaş, ben senin arkadaşlığına doyamadım, gel seni bir davet edeyim"

Leylek: -"Peki tilki kardeş" deyip, daveti kabul etmiş. Tilki eve gelip, bir bulamaç pişirip, tahtanın üzerine dökmüş. Leylek gagasıyla tak tak alana kadar, tilki bir yalayışta bulamacı bitirmiş. Leylek: -"Tilki kardeş, ben bu iyiliğinin altında kalamam, yarın da sen benim davetlim ol" demiş. Ağızı darbiraz bir borucun içinde hedik pişirmiş, sofraya koymuş. Tilkinin ağızı kaba olmadığı için, yiyememiş.

Leylek: -"Arkadaş, ben seni memnun edemedim, gel sana dünyayı bir

gezdireyim”

demiş. Kanadının üstüne tilkiyi bindirip, dolanırken dolanırken göğün yüzünde bir yan dönmüş, tilki pat diye aşağıya düşmüş. Tilki epeyce baygın yattıktan sonra kendine gelmiş ki, bir çiftçi tarla sürüyor. Yavaşça çiftçinin yanına varıp, Kürkünü aldığıyla kaçmış. Bağlamanın ağzına varınca, karşısına bir kurt çıkmış.

“Selamün aleyküm, tilki kardeş” - “Aleyküm selam kurt baba.”

Kurt: -”Sen bu kürkü nereden aldın?”

Tilki: -”Aman kurt baba, senin gibi bir yiğidin bu gençlikte bir kürkü de mi yok? Nasıl olur? Sen kürk yapmayı bilmiyor musun?”

Kurt: -”Bilmiyorum”

Tilki: -”Pekiyi sen bana, yedi tane kara koyun, yedi tane de beyaz koyun getir, ben sana güzel bir kürk yaparım” demiş. Kurt gidip, tilkinin istediklerini getirmiş. Tilki bir hafta çoluğu çocuğu ile kendilerine bir güzel ziyafet çekmiş. Kurt, bir hafta sonra gelip kürkü isteyince tilki, bugün hazırlarım, yarın hazırlarım diye kurdu epeyce oyalamış. Kurt, sonra tekrar tekrar gelip, kürkü sormuş.

Tilki: - “Ulan, sen hiç tilkinin kürk diktiğini duydun mu? Siktir ol, git.” demiş.

Kurt: - “Ben bunu senin yanına bırakmam” deyip günlerce tilkinin kapısını beklemiş. Korkusundan günlerce dışarıya çıkamayan tilki, susuz kaldığı için,

-” Ulan, neresi nerde kalırsa kalsın, gidip, su içeceğim” deyip, çıktığı ile göle doğru koşmaya başlamış. Kurt, bunun peşine düşmüş, kovalarken, tilki yakalanacağını anlayınca hemen bir söğüdü dalına çıkmış. Kurt, peşinden ağaca tırmanırken, iki çatal dalın arasına başı sıkışmış. Çırpınıyor, çırpınıyor, fakat bir türlü kafasını kurtaramıyormuş. Tilki, güle güle ağaçtan inip, kurdun arkasına geçmiş. Ver Allah’ım ver. Oradan çıkıp, gitmiş. Kurt, başını kurtardıktan sonra, bir çiftçinin yanına gelip:

-” Selamün aleyküm, çiftçi baba.” -” Aleyküm selam, kurt baba.”

Kurt: - “Ne gördüysen, çabuk bana anlat. Yoksa seni yerim.”

Çiftçi: - “Vallahi kurt baba, ne yalan söyleyeyim, çeşmeden su içmeye gidemişdüm, şu ağacın altında tilkinin bir kurdu yaptığını gördüm”

Kurt: - “Bu gördüğünü kimseye söylemezsen, sana hergün bir kovan arı getireceğim.” demiş. Her gün bir kovan arı, her gün bir kovan arı, adamın yüzlerce arısı olmuş. Adamın bir de kör anası varmış, bir gün oğluna:

-”Oğlum, sen bu arıları nereden getiriyorsun? Çalışıyor musun ne? Yakalanırsan, başına bir iş gelir.Nereden alıyorsan, bana söyle” diye ısrar etmiş. Kurt da, pencerede yatar, acaba sırrımı söyleyecek mi diye bunları dinlermiş. Adam, sonunda anasının ısrarına dayanamayıp;

- “Anam, durum böyle böyle. Bir tilkiyi kurdu Ken gördüm. Kurt kimseye söylemezsen, sana her gün bir kovan arı getiririm dedi. Bu arılar, oradan geliyor” demiş. Kurt, pencereden herşeyi duymuş.

- “Bunu senin yanına bırakmam, sen tarlaya gelmiyecek misin?” deyip, oradan uzaklaşmış.

Çiftçi korkusundan günlerce tarlaya gidememiş. Kapının önünde gezelerken, tilkiye rastlamış.

Tilki: -”Yahu, kardeşim ne burada geziniyorsun, işine gücüne niye bakmıyorsun? Tarlam, sürülecek kalmış, onun sebebi ne?”

Çiftçi: -“Böyle böyle tilki kardeş. Gidersen, kurt beni yiyecek”

Tilki: -“Sen tarlaya var, çifti koş. Ben kuyruğuma bir zil takarım. Tozu dumana kata kata yanına gelirim. Kurt, bu tozu dumana katarak gelen kim acaba derse, sen de dersin ki padişahın atı hastalanmış, kurt yağı arıyorlarmış. Bunu duyunca kurt, nereye saklanayım der. Torbanın içine sakla, ağzını da sıkıca bağla. Döve döve öldürürüz, ondan da kurtuluruz. Ama bana taşaklarını verirsen, sana bu iyiliği yaparım. “

Çiftçi: -“Pekiye sen bu beledan kurtar da gerisi kolay.”

Ertesi gün, çiftçi tarlaya varınca, kurt karşıdan görünmüş. Bu sırada tilki kuyruğuna zilleri takıp, tozu dumana kata kata öyle bir geliyormuş ki,

Kurt: -“Bu gelen de ne?”

Çiftçi - “Böyle böyle, padişahın atı hastalanmış, kurt yağı arıyorlarmış. Çabuk gel, şu torbaya saklan, yoksa seni götürürler.”

Bunu duyan kurt, hemen torbanın içerisine girmiş. Çiftçi, torbanın ağzını sıkıca bağlayıp, tilki de gelince beraberce döve döve kurdu öldürmüşler.

Tilki: - “Otur hele çiftçi baba, hele bana şu verdiğin sözü yerine getir.”

Çiftçinin bir kaç tane uçkuru varmış, uçkurlarını çözerken, korkudan da arkadan cırt cırt kaçırıyormuş.

Tilki: -“Bu gürültü de ne?”

Çiftçi: -"Aman tilki baba, senin bana iyiliğin çok. Anam beni doyururken, tazi eniği yemiş. Enikler karnımda büyüdü. Bizi bırak da şu tilkiyi parçalayalım demişler. Karnımdan gelen gürültüler, onların sesi. Onları zor zaptedemişum."

Tilki: -"Aman çiftçi baba. Sen onları sıkı tut, çıkmasınlar. Ben kaçıyım."

demiş. Tilki arkasına bakmadan dağ, tepe kaçıp gitmiş. Çoban da böylece, bu beladan kurtulup, yeyip, içip yaşamış.

DELİ BORA

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde geçmiş zamanın birinde dokuz çocuklu bir aile yaşamış. Bunlar orta halli iki çift öküzü elli çiniklik tarlası bir de başlarını sokacakları bir evleri olan fakir bir aileymiş. Dokuz çocuğu ile zar zor geçinip gidemışlarmış. Kadın, onuncu çocuğuna hamile kalmış. "Dokuz çocuğu zor besliyoruz, onuncuyu nasıl besleyeceğiz diye kara kara düşünürlermiş. Kadının zengin bir ağabeyi varmış. Bunun da hiç çocuğu olmazmış. Bacısının yanına gelip;

- "Bacım bu çocuğu da bana verin. Allah rızası için ben bakarım, evlat edinirim" demiş. Kadın kocasıyla konuşup danıştıktan sonra çocuğu ağabeyine vermeye razı olmuş. Dayısı bu çocuğu alıp evine götürmüş. Soğuk bir kış günü doğduğu için de adını Bora koymuş. Bora dayısının yanında serpilip büyümüş. Askerlik çağına gelince de askere gitmiş. Askerden dönünce dayısı onu evlendirmiş. İşte ne olduysa bundan sonra olmuş. Şakacı kötü kalpli bir komşuları varmış. Boran'ın dayısının yanına varıp:

- "Bora artık senin yanına gelmez." demiş. Oğlanın dayısıyla yüklü bir paraya iddiaya girmişler. Dayısı Bora'dan emin olduğu için üç gün sonra geleceğini biliyormuş. Fakat kötü kalpli adam gidip, Bora'ya;

- "Dayın sana iki gün daha izin verdi. Beş gün yesin içsin yatsın gelmesin dedi." diyerek oğlanı kandırmış. Aradan üç gün geçip de oğlan gelmeyince bu adam iddiayı kazanıp, parayı almış. Dayısı bu işe çok sinirlendiği için Bora'ya bağırıp, çağırıp evden kovmuş. Bu duruma çok üzülen oğlan, başını alıp dağa çıkmış. Yedi yıl bundan hiç kimse haber alamamış. Dayısı bütün dağı, taşı arattıysa da hiç kimse bunun izine rastlayamamış. Artık öldü diye ondan umudu kesmişler. Bir gün adamın biri ormana geyik avına çıktığında geyikleri

birden ürküp kaçtığını görmüş. Onların neden ürküklerini merak ederken bir de bakmış ki yarı insan, yarı hayvan acayip bir mahluk oraya su içmeye gelmiş. Bu adam bunun Bora olduğunu bilerek, onu köye getirmiş. Dayısı oğlana kavuştuğu için çokca bahşış vermiş. Kurbanlar kesdirmiş, günlerce aç doyurmuş, çıplak giydirmiş. Bora da yeniden evine kavuşup, mutlu bir şekilde yaşamaya devam etmiş.

İYİ DOST

Bir adamın gözünün kökü bir tek evladı varmış. Bu oğlan yer içer gezermiş. Babası: -"Oğlum her gittiğim yere han yaptır böyle aylak alak gezme" deyince oğlan bunu kafasına yer edip babasının kasasından biraz para çekip çıkıp gidemiş. 5-8 sene sonra geliyor.

Babası: -"Oğlum bunca zaman neredeydin nereye gittin"

Oğlan: -"Baba sen bana böyle böyle dedin. Bende her vardığım yere bir han yaptırardım. Gezdim dolandım, geldim" demiş.

Babası: -"Ah oğlum ah ben sana öyle han yaptır demedim ki gel yanıma" demiş bir davar kestirip bir torbaya koyuyor ağzını sıkıca bağlayıp;

- "Benim filan memlekette bir arkadaşım var git benim selamımı söyle elimden böyle böyle bir kaza çıkmış. Komşunun çocuğunu öldürdüm bir yere def edemedim bizim sırrımızı saklasa saklasa arkadaşım saklar dedi. Sana gönderdi de "demiş.

Oğlan ala kanlı torbayı alıp bu adamın köyüne gelir, sora sora adamı bulup babasının söylediklerini bir bir iletip olanı biteni anlatır. Adam peki oğlum git babana selam söyle ben bunu hallederim. Sırrınız da benimle gömülür gider sen hiç korkma der. Oğlan çıkıp eve gelir. Baba böyle böyle hadi sen git babana selam söyle eğer ben ölür de mezarımda biten otlar dile gelir bu sırrı söylerse söyler yoksa korkma dedi demiş. Aradan bir hafta on gün sonra adam oğlunu çağırır ve der ki,

- "Oğlum yakani paçanı aç tabancanı eline al o adamın yanına tekrar var. Ayağını dibine bir kaç kurşun sık küfür et. Bakalım adam sana ne söyleyecek"

der. Oğlan babasının dediği gibi gelip adama olmadık küfürler eder ve ayağının dibine de bir kaç kurşun sıkar. Ne yayıp ne edemişsa da adam hep aşağıdan alıp oğlanı karşılamaz.

-”Bak oğlum bu plan senin planın değil var babana selam söyle ben diktiğim fidanı sökmem” demiş. Oğlan oradan çıkıp babasının yanına gelir.

-”Baba böyle böyle oldu adama olmadık hakeretler yaptım. Beni hiç karşılamadı var git oğlum bu plan senin planın değil babana selam söyle ben diktiğim fidanı sökmem dedi” der.

-”Ya oğlum ben sana demedim mi? Vardığın yere bir han yaptır derken işte her gittiğin yerde sırrını saklayacak bir dost kazan demek istedim” demiş.

AVCI AHMET

Vaktin zamanın birinde Avcı Ahmet derler bir adam varmış. Avcılığınan geçinirmiş. Yine bir gün ava çıktığında bakmış ki bir kara yılanla bir beyaz yılan birbirleriyle öyle bir kavga edemiş ki gayri kalsın. Kara yılan, beyaz yılanı alt etti edecek Avcı Ahmet kara yılanı deyneği çaldığı ile beyaz yılanı kurtarmış. Meğer beyaz yılan, yılanlar padişahının kızı imiş. Varmış babasına:

-”Baba böyle böyle oldu. Kara yılan beni kıstırdı. Bana kötü şeyler yapacaktı. Avcı Ahmet geldi beni kurtardı demiş.

Yılanlar padişahı: -” Kızım var Avcı Ahmedî bul. Madem seni bu beladan kurtarmış. Ne dileği varsa yerine getireceğim” demiş. Beyaz yılan gelip Avcı Ahmet’i bulur der ki:

-”Ben yılanlar padişahının kızıyım. Beni kara yılanın elinden kurtardın, babam seni ödüllendirecek, git Avcı Ahmet’i getir ne dileği varsa yerine getireceğim” dedi. Sana ısrar esderse bir şey istemem ya parmağındaki yüzüğü verirsen senin hatıran diye saklarım de. Eğer yüzüğü alır da parmağına takarsan dünyada ne kadar kurt kuş ne kadar mahlukat varsa hepsinin dilini anlarsın ne et ne yap yüzüğü al” der.

Avcı Ahmet yılan padişahının yanına gelir.

-”Dile benden ne dilersem”

-”Canının sağlığını dilerim padişahım”. Padişah ısrar edince, Avcı Ahmet de beyaz yılanın kendisine tenbih ettiği gibi:

-”Parmağındaki yüzüğü verirsen hatıra ederim. Başka bir şey istemem” demiş. Bunun üzerine padişah parmağındaki yüzüğü çıkarır. Avcı Ahmet’in parmağına takar. Avcı Ahmet de hep kurdun kuşun dilinden anlamaya başlar. Oradan çıkıp doğru evine gelmiş. Ertesi gün yine ava çıkmış. Bir dağın başında büyük bir çadır kurulmuş, sağında solunda iki sürü davar otluyor ki gayri kalsın. Avcı Ahmet varıp çadıra misafir olmuş. Uzun zaman da çadıra misafir gelmezmiş. Avcı Ahmet’e hemen kuzu kesmişler. İyice bir ağırlamışlar. Sürü sahibinin biri zaar biri e iri iki köpeği varmış. İri köpek havlayıp canavara demişmiş ki:

-”Akşam sürüye saldır. Davarı kır sen de ye ben de yiyim”

Küçük zaar köpek de havlayıp demişmiş ki:

-”Avcı Ahmet pilavın üstündeki kuzunun kafasını bana atar da yedirirse koca köpeği sürünün alt yanında kurdu da sürünün ortasında öldürürüm” demişmiş. Hemen Avcı Ahmet pilavın üstündeki kuzunun kafasını aldığı gibi zaarın önüne atmış.

-”Aman Ahmet Ağa niye öyle yaptın. Kuzunun kafasını niye bu kötüye verdin” demişlerse de,

Avcı Ahmet: -”Durun siz karışmayın bu onun hakkı bırakın yesin” demiş. Akşam olunca, çoban koşarak çadıra gelmiş:

-” Aman ağam sürüye kurt girdi sürü dağıldı her şeyimizi kaybettik, mahvolduk, bittik” deyince,

Avcı Ahmet: -” Durun hiç korkmayın, aklınıza böyle şeyler getirmeyin. O zaar sürünün başında olduğu müddetçe sürüye zarar veremezler, telaşlanmanıza gerek yok” demiş. Koşup sürünün yanına gelmişler. Bir de bakmışlar ki küçük köpek, kurdu sürünün ortasında gebertmiş, koca köpeği de sürünün alt ucunda gebertmiş. Dağılan sürüyü de toplamış. Çoban gibi güdüyor. Bu arada bir koyun ikiz kuzulamış. Biri erkek biri dişi. Erkek kuzu meliyormuş ki bir koyuna kaç olurum, dişi kuzu da bir koyunun içinde yayılırım. Avcı ahmet bunların dilini anlıyor ya sürüyü toplayıp çadırın yanına varınca;

Sürü sahibi: -” Sen akşam kuzunun başını zaara yedirdin. Bunu biliyordun dile benden ne dilersen?” deyince;

Avcı Ahmet: -”Hiç bir şeyini istemem. Şu yeni doğan ikiz kuzuyu verirsen yeter”

Ağa: -" Aman ondan kolay ne var al senin olsun götür" demiş. Avcı Ahmet bu ikiz kuzuyu alıp evine götürmüş. Öyle bereketleniyor ki, kısa zamanda Avcı Ahmet'in bin koyunu oluyor. Gel zaman, git zaman bir gece karısıyla yatağında yatarken ambarda iki tane fare kavga edemişlarmış. Birisi ötekine demişmuş ki:

- "Niye bana da yedirmiyorsun? Avcı Ahmet'in malı tükenmiyor ya. Sen de ye ben de yiyim" Avcı Ahmet bunları duyunca yatağında gülmüş.

Karısı: -" Herif durup dururken niye güldün? İlle de sebebini söyle" deyip, diretmiş.

Avcı Ahmet: -"Diyemem avrat" demişse de avrat diretmiş. Avcı Ahmet, bu gün söylerim, yarın söylerim diye avradını oyalıyor. Yine bir gün sürüyü suya indirmiş. Koç bir koyuna yaklaşmış. Koyunda cilve yapıyormuş. Koyun atladığı ile argın öte yanına geçmiş. Koç peşinden gitmemiş.

Koyun: -"Niye gelmedin şu incecik suyu atlıyamadın mı?"

Koç: -"Niye geleceğim aha şurada bin koyun var. Sen olmazsan ötekisi olur. Senin peşinde dolanacağım diye, hadi suyu atlarken kuyruğum yarılırsa? Bacağım kırılırsa? Ben Avcı Ahmet miyim ki avradın lafından çıkmayacağım? Sözümden çıkmayacağım?" demiş. Avcı Ahmet bunu duyunca tamam ben şimdi avrada ne söyleyeceğimi biliyorum der. Eve gelir avradına:

- "Ya bu ısrarı bırakırsın, ya da üçden dokuza şartolsun ki benden boşsun"

dedikten sonra avrat bir daha sormaz olmuş. Yiyip içip mutluca yaşamışlar.

ŞAHMARAN

Bir tembel oğlan varmış. Ananın bir oğlu imiş. Amma tembel dedikçe tembelmiş.

Çocuklar: -"Gelin arkadaşlar oduna gidek" demişler.

Annesi: -"Vah Gurban olduğum Allah'ım benim oğlum da oduna gider mi ola?" demiş. Uşaklar ormana odun toplamaya varmışlar. Bu da varıp bir çalının dibine oturmuş. Çalının dibinde bir taş varmış. Oğlan taşın dibini tırnağı ile eşerken eşerken dışarı akşam olmuş. Öteki çocuklar odunlar yükletip köye dönmüşler. Kadın bakar ki gelenlerin içinde oğlu yok.

-”Hani benim oğlum bu odun getiremez size söylemedim mi” diye sağa sola koşuşturup arayıp dövüne dursun oğlan taşın dibini deşerken deşerken kafasının gireceği kadar bir delik açmış başını uzatıp içeri baksa ki ne baksın orada başka bir dünya var. Meğer orası Şahmaran padişahının dünyasıymış. Yılanlar bunu görünce;

-”Eyvah, benî âdem geldi, eyvah, derneğimiz dağıldı. Padişahım emret yutalım” demişler.

Yılan padişah: -”Durun hele bir anlayıp dinleyelim niyeti neyse anlarız” demiş. Bu yılan padişahının alt tarafı yılan üst tarafı insan gibiymiş. Oğlanı getirip Şahmaran padişahının huzuruna çıkartmışlar. Anlayıp, dinlemişler ki bu oğlandan kendilerine zarar gelmez.

-”Tamam bizimle kalsın” demişler. Bu oğlan burada tam 7 sene kalmış. Oğlan da yavaş yavaş yılanlaşmağa başlamış. Onlar gibi yer onlar gibi içermiş. Yavaş yavaş eli yüzü sırtı pullanmağa başlamış. Ne kadar sıkıştırdılarsa nereden girdiğini nasıl geldiğini söyletememişler. Şahmaran padişahı bunu yanına çağırıp:

-”Ey insan oğlu seni burada gördüğüm gün bu derneğin dağılacağını anladım. Amma suçun günahın yok seni öldürmeğe kıyamadım. Sana bir nasihatim var. Beni iyi dinle, kendi dünyana vardığın zaman seni haline koymaz benim yerimi sorarlar, beni öldürmek isterler ağzına sahip ol” demiş. Oğlan yemin billah deip geldiği yerden çıkıp insanların içine karışıyor. Aman Tembel oğlan gelmiş, aman Tembel oğlan geliş, aman Tembel oğlan yılan gibi pullanmış diye her tarafa yay oluyor. Bu sırada padişah ağır hasta imiş.

Doktorlar: -”Şahmaran padişahının etini yerse iyi olur. Başka çaresi yok ölü” demişler. Vezir Tembel oğlan’ın yılan gibi pullandığını duyunca:

-”Aman bu oğlan Şahmaran ‘ın yerini biliyor. Tutun getirin” demiş. Oğlanı yakalayıp getirmişler,

-”Ya Şahmaran’ın yerini bize gösterin, yoksa kelleni yok bil” demişler. Oğlan çaresiz ormana gelip çalının dibindeki taşı kaldırmış. Yılanların yerini göstermiş. Şahmaran bunların geleceklerini zaten tahmin edemiş ya bu sırada Tembel oğlan’a;

-”Bak Tembel oğlan beni kesecekler. Sakın ola ki etimden yeme. Beni

sen kes etimi saraydakiler yesin. Sen de yüreğimi ye başka bir lokma etimden yeme” diye tembihlemiş.

Gelmişler bu yılanı yakalamışlar. Kesmişler etini yiyen kıvrılıp ölmüş. Tembel oğlan da yüreğini yemiş ya bu peştevara, akılsız oğlan bir alim olmuş bir alim olmuş ki dünyayı yutmuş. Bu bilgisiyle de saraya padişah olmuş. Yemiş, iğmiş yerine göçmüşler.

KELOğLAN

Bir varmış bir yokmuş Allah’ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi günahmış. Bir memlekette bir padişah varmış; bu padişahın üç tane kızı varmış. Bir de Keloğlan ile anası varmış. Keloğlan ormandan odun keser, beş kuruş on kuruş satar onunla geinirlermiş. Yine bir gün odun kesmiş geliyormuş. Bakmış ki, çocuklar bir kedi eniğini dövüp öldürüyorlar.

Keloğlan: -” Aman ocuklar etmeyin tek size para vereyim de o yavruyu öldürmeyin, bana verin.”

Çocuklar: -”Peki sen parayı ver enik senin olsun” demişler. Keloğlan on kuruş verip yavruyu kurtarmış. Alıp eve getirmiş.

Anası: -” Gel oğlum ne aldın? Ekmeğimizi getirdin mi?

Keloğlan: -”Aman ana yolda çocuklar şu kedi yavrusunu öldürüyorlardı acıdım, dayanamadım. Bu günkü kazancımı çocuklara verip yavruyu kurtardım. Ekmek alamadım” demiş. Anası biraz kızdıysa da:

Keloğlan: -”Ne yapayım ana hiç değilse evimizdeki fareleri tutar yer diye aldım işte”

demiş. Ertesi gün yine ormandan odun kesip eve gelirken bakar ki yine çocuklar bir it eniğini dve dve öldürüyorlar.

Keloğlan: -”ocuklar eniği öldürmeyin bana verin de size on kuruş veriyim”

Çocuklar: -”Peki” deyip parayı almışlar. İtin eniğini Keloğlan’a verip, salmışlar.

Keloğlan çıkıp eve gelmiş.

Anası: -”Oğlum ne aldın evimize ne getirdin?”

Keloğlan: -”Ana ocuklar şu it eniğini öldürüyorlardı. Acıdım, dayanamadım bugünkü kazancımı onlara verip, eniği kurtardım. Yine bir şey alamadım” demiş. Bu sefer de anası kızıp bağırıp çağırmış.

-”Bizim it eniği ile ne işimiz vardı ki bunu aldın da geldin? Bu ne yiyip, ne içecek?” demiş. İti de kapıya koyup, ertesi gün yine oduna gitmiş. Odunu satıp gelirken yine yolda çocukları görmüş, çocuklar da bu sefer bir yılan eniği öldürüyorlar.

Keloğlan: -”Aman çocuklar etmen, öldürmen tek size para vereyim de o yılan eniğini bana verin” demiş. Çocuklar parayı alıp yılanı Keloğlan’a vermişler. Keloğlan çıkıp eve gelmiş. Yılanı getirip duvardaki takaya koymuş. Anası bağırıp, çağırdıysa da

Keloğlan: -”Ana hiç kızıp bağırma şu yavrunun bize ne zararı dokunacak. Taka da durur, toprak yalar oturur” demiş. Aradan zaman geçmiş, yılan büyümüş, kedi büyümüş, köpek büyümüş. Bir gün Keloğlan yılanla oynarken yılan lisana gelip,

-”Ey insanoğlu sen beni ölümden kurtardın, ben de sana bir iyilik edeyim. Benim filanca dağın ardında babam var. Periler padişahıdır. Beni oraya götür, babam seni dünya malına gark ider” demiş. Yılan sürünerek Keloğlan’ın peşinden vara vara bir dağın yamacına ulaşmışlar. Orada koca bir kaya varmış.

Yılan: -”Keloğlan şu kayaya bir depik vur. Kapı açılır içeri gireriz. Yalnız oraya varınca yılanlar sana hücum eder. Sen arkamda dur ben onlarla konuşur, her şeyi anlatırım. Sen korkma” demiş. İçeri girmişler. Yılanlar buna hücum etmişler ya durumu anlayınca bir şey yapmamışlar ileri varmışlar ki üst tarafı adam, alt tarafı yılan padişah orada oturuyor. Yılan: -”Benim oğlumu kurtardın. Dile dileğini derse sağlığını dilerim de. O, yok dile der. Sen de de ki dilin altındaki bakır mührünü dilerim de. Babam o mührü sana verince filanca suyun başına var. Abdest alıp iki rekat namaz kıl. Mühürü yala karşına kırk tane Arap çıkar. Sakın korkma canın ne isterse onlara söyle yerine getirirler.” demiş.

Keloğlan: -”Tamam anladım” deyip, yılanın babasının yanına varmışlar. Bu iki yılan baba oğul sarım görüm olmuşlar.

Padişah: -”Ey insanoğlu sen bana evladımı getirdin. Dile benden ne diler sen”

Keloğlan: -”Sağlığını dilerim”

Padişah: -”Sağlığımdan sana bir fayda yok. Dileğini söyle”

Keloğlan: -”Dileğim o ki dilinin altındaki bakır mührünü bana ver. Başka bir şey dilemem”

Padişah: -"Güç buyurdun ya aha mühür senin buyur al" demiş. Keloğlan mühürü alıp, yola düşmüş. Gele gele bir çeşmenin başında durmuş. Oradan abdest alıp, iki rekat namaz kılmış. Mührü çıkartıp diliyle yalayınca birden karşısında 40 tane arap peydahlanmış.

Araplar: -"Dile dileğini Keloğlan. Ne istiyorsan söyle"

Keloğlan: -"Ben eve varmadan yiyecek içecek hazırlayın. Her şey tamam olsun"

Araplar: -"Emret" demiş, kaybolmuşlar. Keloğlan deh çü deh çü usul usul eve varmış. Eve varsa ki ne görsün yılanın ödü, kuşun südü ev yiyeceğinden dolup, taşıyor.

Keloğlan: -"İşte ana gördün mü? Yılanı getirdin diye kızıyordun. Bütün bunlar o yılanın hünerleri" demiş. Yemişler, içmişler. Sabah olunca Keloğlan kalkmış:

- "Ana padişahın küçük kızına dünür git"

Anası: -"Aman yavrum, sen bir Keloğlan'sın. Padişah sana kız mı verir. Aklını başına topla" dediyse de oğluna söz geçirememiş. Avrat çaresiz saraya varıp, dünür taşına oturmuş. Padişahın kızları Keloğlan'ın anasını dünür taşına oturmuş görünce gülüşmüşler.

Padişah: -"Söyle anam ne istiyorsun"

Kadın: -"Allah'ın emri, peygamberin kavli ile oğluma küçük kızını istiyorum, dünürüm"

Padişah: -"Üç şartım var. Eğer bunları yerine getirirse kızımı veririm. Yoksa olmaz"

Kadın: -"Peki şartların neyse söyle"

Padişah: -"Şu zindanın ağzındaki taşı kaldırır atarsa, sabaha kadar benim konağın karşısına bundan daha iyi bir konak yaparsa, bir cansız araba iki konağın önünden gidip gidip gelirse kızımı alır. Git, oğluna söyle" demiş. Avrat çıkıp eve gelmiş.

- "Ya Keloğlum, padişah sana kız mı verir? Şu şu şartları yerine getirirse kızı alır. Yoksa alamaz dedi." demiş.

Keloğlan: -"Tamam ana ondan kolay ne var" demiş. Akşam olunca abdest alıp iki rekat namaz kılmış. Mührü yalayınca 40 tane eli deynekli arap karşısında peydahlanmış.

Araplar: -"Emret Keloğlan"

Keloğlan: -"Emrim o ki şu zindanın ağzındaki taşı oradan kaldıracaksınız, padişahın konağının karşısına da benim için bir konak konduracaksınız ki padişahın konağının iki katı olacak bir de cansız bir araba bu iki konağın arasında gidip gidip gelecek."

Araplar: -"Emredersin Keloğlan" deyip, kaybolmuştur.

Sabah olunca bir de bakmışlar ki zindanın önündeki taş yerinde yok, padişahın konağının karşısına da bir konak yapılmış ki padişahın konağını karartılmış bir de cansız araba iki konağın kapısına varıp varıp geliyor. Sarayın içi karanlık olunca;

Padişah: -"Hizmetcilerine demiş ki varın bakın içeri niye karardı? Hemen akşam olmadı ya" demiş. Hizmetçiler dışarı çıksalar ki karşıya bir konak yapılmış ki kendi konaklarının iki katı. Cansız bir araba da konağın kapısına gelip gelip öteki konağın kapısına gidemiş. Gelip durumu padişaha bildirmişler. Padişah sözünde durup 40 gün 40 gece düğün etmiş, küçük kızını Keloğlan'la evlendirmiş. Padişahın kapısında da bir gavur çalışmış. Bu kızda gözü varmış. "Ben bunu Keloğlan'dan alırım" diye düşünürmüş. Meğer bu gavur İsak Keloğlan'ın sırrını bilirmiş. Keloğlan bir gün ava gittiğinde İsak dalına bir torba atmış, "İnci satıyorum, inci satıyorum, bir bakır mühüre bir inci" diye Keloğlan'ın konağının önünden gelip geçiyormuş. Keloğlan'ın karısı bunu duyunca hemen kapıya çıkmış. İncileri bakıp bağendikten sonra "Yarın gel, şu inciye alacağım. Kimseye satma" demiş. Akşam olup da Keloğlan avdan dönünce;

Avrat: - "İlle şu mühürü bana ver" diye Keloğlan'a tebelleş olmaya başlamış. Keloğlan etme gitme dediyse de karısının hatırından geçemeyip mühürü vermiş. Sabah olup da gavur İsak gelince ne kadar inci varsa alıp, bakır mühürü buna vermiş. Akşam Keloğlan avdan gelse ki avrat mühürü verip, inci almış, mühür gitmiş.

Gavur İsak iki rekat namaz kıldıktan sonra mühürü yalamış 40 tane arap çıkıp emret demişler.

İsak: -"Şu Keloğlan'ın konağını alacaksınız. Karısıyla ben içinde olmak üzere 7. Denizin ortasına koyacaksınız, Keloğlanı da zindana kapatıp o 40 batmanlık taşı da zindanın kapısına getireceksiniz" demiş. Araplar hemen gidip, konağı

aldığı ile 7 denizin ortasına koymuşlar. Keloğlanı da zindana atıp taşı da zindanın kapısına getirip bırakmışlar. Keloğlan, anası yine eski hallerine dönmüşler, anası itinen kediyinen kalakalmış. Keloğlan sabah kalksa baksa ki ne konak var ne avrat var. Zindana hapis edilmiş.

Keloğlanın kedisiyle iti zindanın deliğine gelmişler, öyle sahiplerine bakar üzülmüşler. Zindanın deliğinden Keloğlan'a ekmek su taşırlarmış.

Kedi: -"Gel it kardeş Keloğlan'ın bize iyiliği çok. Gidelim ben gavur İsak'tan bu mührü alırım. Sen yüze yüze beni sırtında oraya götür. Ben geceden içeri girerim. Gavur İsak'ın şarap küpü var. Ben şarap küpüne kuyruğumu sokarım. O şarabı alıp içince piskırır, piskırınca mühür ağzından düşer, alır kaçarım. Getirir Keloğlan'a veririz" demiş. Tamam mı tamam. Kedi itin sırtına binmiş yüze yüze konağa varmışlar kedi delikten girip düşündüklerini bir bir yapmış. İsak piskırınca mühürü aldığı ile kaçmış. Hemen köpeğin yanına gelip "Gidelim, kaçalım" demiş.

Köpek: -"Mühürü bana ver, ben götüreyim"

Kedi: -"Olmaz, sen düşürürsün, bir şeye yaramaz. Keloğlanı da zindandan kurtaramayız"

Köpek: -"Mühürü bana vermezsen seni götürmem" demiş. Kedi mecbur kalıp ite vermiş. İt mühürü ağzına, kediyi de sırtına alıp, yüze yüze kıyıya yaklaşmışlar. Tam bu sırada bir balık gelip de itin ayağına diğer değmez it "vaf" deyince mühür ağzından denizin içine düşmüş, onu da bir topal balık yutmuş. Sudan çıkmışlar.

Kedi: -"Haydi bakalım mühürü ver" deyince;

Köpek: -"Böyle böyle oldu. Ben havlayınca mühür ağzımdan düştü." demiş. Kedi ben sana demedim miydi şimdi ne yapacağız diye bağırıp çağırmışsa da ellerinden bir şey gelmemiş, üzüntülerinden oraya kıvrılıp üç gün denizin kıyısında yatmışlar. O sırada kıyıya balıkçılar yaklaşmış. Bu kediyle itin de üç gündür orada yattıklarını bilirler üzülmüşler birisi;

-"Ulan arkadaş şu kediyle it üç gündür aç susuz şu kıyıda yatarlar. Şunlara biraz balık atalım da yesinler" demiş. Önlerine bir kaç balık atmışlar. Kediyle it bunları yerken bir de baksalar ki ne baksınlar balığın birinin karnından pat diye mühür düşmüş. Kedi mühürü hemen aldığı ile ite vermeden kaç kaç gelip zindanın deliğinden Keloğlan'a atmış. Keloğlan hemen mühürü alıp iki

rekat namaz kalmış, mührü yalamış. Karşısına 40 tane arap dikilip, emret demişler:

Keloğlan: -"Emrim o ki, şu denizin ortasındaki konağı alıp gün çıkmadan padişahın konağının karşısına dikeceksiniz. Ben de içinde olacağım" demiş. Araplar hemen ortalıktan kaybolup gitmişler. Sabah olunca ne görsün konuk gelip dediği yere konmuş, İsak'ınan kız da daha uyuyorlarmış. Hemen Keloğlan padişaha haber verip;

Keloğlan: -"Gel de kızının hünerini gör" demiş. Padişah gelse baksa ki, ne baharkızının Gavur İsak sarmaş dolaş yatıyorlar. O zamana kadar kız ile gavuru orda kıyım kıyım kıymışlar. Yemiş içmiş has muradına geçmişler. Hikaye de böylece bitmiş.

ZÜMRÜD-Ü ANKA

Eskiden bir muhitte bir şehirde zengin bir adam varmış. Bu adamın şahsına ait bir has bahçesi varmış. Mahsuller yetip de toplama zamanı gelince bir dev gelir. Bahçeyi talan eder, gidermiş. Bir sene böyle beş sene böyle adamın da çocukları yetişmiş, büyümüş. Büyük oğlan babasına demiş ki;

- "Baba bizim bu devden çektiğimiz ne bana izin ver bu sene de gelirse ben bu devi öldüreceğim" demiş.

Babası: - "Oğlum o bir dev sen bununla nasıl baş edeceksin? Sen bu işten vazgeç beni bir de evlat acısı ile yakma" demiş.

Oğlan: - "Hayır, baba ben bu devi öldüreceğim. Kafama koydum bir kere" demiş. Bahçenin bir köşesine çadır kurarlar. Oğlan aletini, edevatını, pusatını çadıra doldurup beklemeye başlar. Birgün dev büyük bir gürültü ile bahçeye girmiş oğlan korkusundan çadırdaki bayılakalır. Dev yine bahçeyi talan edip gidermiş. Sabah kalkar ki dev gelmiş bahçeyi harabeye çevirmiş. Oğlan bir köşede baygın yatar, hemen oğlanı alıp eve getirmişler. Elini kolunu sallayıp ayıltmışlar. Ertesi sene, bu sefer de,

Ortanca: - "Baba ben bu devi öldüreceğim, bana izin ver" diye ısrar eder. Ona da aynı teşkilatı hazırlar. Dev o sene de bahçeyi talan eder. Bu oğlan da korkudan bayılıp gitmiş.

Daha sonraki sene küçük oğlan yetişmiş gelmiş, başlarındaki bu belayı

bilir, ağabeylerinin korkudan bayılması da çok zoruna gidermiş. Babasından rica eder, adam diğer oğullarına mücade ettiği gibi buna da mücade verir. Bahçeye çadır kurarlar. Oğlan silahını pusadını kuşanıp, dev beklemeye başlar. Sabaha karşı bir gürültü ile dev bahçeye girer. Oğlan hemen okunu yayını kılıcını kuşanıp, devin karşısına dikilir. Çal aşşağı vur yukarı dev yaralar. Kulağını keser. Dev can havliyle yaralı yaralı kaçıp gitmiş. Sabah olunca bakarlar ki bahçede fazla hasar yok, oğlan babasına çıkar.

K.Oğlan: -"Böyle böyle oldu. Devi yaraladım, kaçtı inanmazsan şu da kulağı, kulağını kestim, fakat öldüremedim. Elimden kurtuldu" demiş. Kardeşleri de silahlarını kuşanıp beraberce devin kanını takip ede ede bir kuyunun başına gelmişler. Büyük oğlan, "dev yaralı belki de ölmüştür." diyerek, kardeşlerine:

- "Beni kuyuya sallayın içeri ben girmeyeceğim." demiş. Belinden ipi bağlamışlar bir müddet kuyuya sallayınca yandım diye feryat edemiş çekip yukarı çıkartmışlar, ortanca oğlanı kuyuya sallarlars o da yandım deyip bağıırır onu da çekip çıkartırlar. Küçük oğlan demiş ki:

- "İpi benim belime bağlayın ben yandım dedikçe aşağı sallayın, yandım dedikçe aşağı sallayın sakın yukarı çekmeyin". Yandım dedikçe sallamışlar, yandım dedikçe sallamışlar. Kuyunun aşağıda bir yerinde aksakallı bir ihtiyar peydahlanmış. Oğlana;

- "Yavrum şu iki kılı yanına al, bu kuyunun dibinde seni büyük tehlikeler bekliyor. Başın dara düşünce bu iki kılı birbirinesürtersin, biri beyaz, biri kara iki koç gelir beyaza binersen seni yeryüzüne çıkartır, kara koca binersen yerin yedi kat altına gidersin aman buna dikkat et" demiş ve ihtiyar kaybolmuş. Oğlan neden sonra kuyunun dibine varır. Kanı takip edip devin girdiği odayı buluyor. Dev bun karşısında görür görmez can havli ile saldırır. Oğlan mızrağını devin ağzına nasıl sokarsa dev bunu çıkartmağa uğraşırken oğlan kılıcını çekip başını gövdesinden ayırır, devin leşini bir kenara itip içeriye gezmeğe başlar. Bir odaya giriyor ki dünya güzeli bir kız saçlarından karyolağa bağlanmış. Hiç bir tarafa kıvışlayamadığından yatmakta, kızı çözmüş.

Kız: - "Aman insanoğlu sen buraya nasıl geldin? Şimdi dev gelir. Seni de beni de öldürür, kaç da başını kurtar"

Oğlan: - "Sen hiç meraklanma ben onu öldürdüm. İstersen gel de gör" demiş.

Kızı götürüp devin leşini göstermiş. Oradan bir odaya varırlar ki bir güzel kız da bu odada bağlı onu da çözerler, üçüncü odaya doğru varırlar. Oğlan kendi kendine: “Birinci odada bulduğum kız büyük ağabeyimin kısmeti, ikinci odada bulduğum ortanca ağabeyimin kısmeti, üçüncü odadan çıkacak da benim kısmetim olsun” demiş. Üçüncü odadan da bir güzel kız bulmuşlar. Bunun dördü birden devin yükte hafif pahada ağır ne kadar hazinesi varsa toplayıp kuyunun ağzına getirmişler.

Önce bu altını inciye ipe bağlayıp, yukarı çekmişler. Sonra birinci odadan kurtardığı kızı ipe bağlayıp;

-“Bu büyük ağabeyimin kısmeti çekin yukarı” demiş. Çekmişler. Sonra ikinci odadan kurtardığı kızı belinden ipe bağlayıp,

-“Bu ortanca ağabeyimin kısmeti çekin yukarı” demiş çekmişler. Sıra üçüncü kıza gelince,

Kız: -“Bak yiğidim ben o ikisinden tazeyim, güzelim beni yukarı salarsan kardeşlerin kıskanır ipi keser seni kuyuda bırakırlar. Sen önce çık ipi salla en sonra da ben çıkayım, yoksa başına iş alırsın” demiş.

Oğlan:-“Böyle bir ihtimal nasıl olur, onlar benim kardeşlerim bana böyle bir kütülük yapmazlar, sen yanlış düşünüyorsun” deyip ipi önce kıza bağlamış, yukarı göndermiş. Kız yukarı çıkınca, kardeşleri birbirinin gözüne bakıp,

-“Yahu bu olur mu? En güzelini kendisine bırakmış, bu adalet mi?” demişler. İpi bıraktığı ile kuyunun dibine atmışlar. Oğlan kuyunun dibinde dura dursun iki kardeş altını inciye, kızları alıp evlerine gelmişler. Babalarına;

-“Böyle böyle oldu dev kardeşimizi öldürdü, biz de devı öldürdük. Hazinesini aldık. Bu kızlar da orada esirmiş, bunları da kurtardık, geçip gittik” demişler. Babaları, küçük oğlanı çok sevmiş. Yanıp tütüyor, dizlerini dövüyorsa da elinden bir şey gelmemiş. Bir iki ay sonra iki oğluna getirdikleri kızlarla nikah kıyıp düğün etmiş. Küçük kıızı da kendi yanına almış. Bunlar böyle yaşayıp gitsinler, biz gelelim oğlana. Oğlan kuyunun dibinde ne yaptıysa yukarı çıkmağa muvaffak olamamış. Hemen ihtiyarın verdiği kıllar aklına gelmiş, kılları cebinden çıkartıp birbirine sürtünce biri beyaz, biri kara iki koç peydahlanmış. Oğlan sıçrayıp beyaza bineyim derken yanlışlıkla kara koça binmiş. Yerin yedi kat daha altına inmiş.

-”Ulan biz ne yaptık nasıl etmeli, bundan nasıl kurtulmalı (diye düşünerek), yolun gittiği yere kadar gideyim başka çarem yok” demiş. Gitmiş, gitmiş, meğer yer altında başka bir dünya daha varmış. Vara vara bir ülkeye ulaşmış. Kenar mahallede bir koca karının evine misafir olmuş.

-”Nene uzak yoldan geldim, susadım, bir yudum su ver” deyince, kadın bir tas su doldurup oğlana uzatmış. Oğlan tası alıp içeceği sırada bir de bakıyor ki tasın içi kan dolu.

-” Nene bu nasıl su, içi kan dolu”

Kadın: -”Ah oğul bizim bu şehirde bir çeşme var, çeşmenin başına bir dev oturmuş, o deve her gün bir adam gider dev o adamı çeşmenin gözünde yer. Dev onu yerken biz de fırsattan istifade kaplarımızı doldururuz. İşte sudaki kan bulaşığı da ondan yavrum. İstersen bu gün suya sen de gel gör, sıra da padişahın kızı var, deve onu kurban götürecekler. Dev onu yerken biz de kaplarımızı dolduracağız”

Oğlan:-” Aman nene beni de götür bir göreyim”

Kadın: -”Peki” demiş. Davullar çalınmış. Millet kabını kacağını hazırlayıp çeşmeye yürümüşler. Padişahın kızını da giydirip kuşatmışlar, anası babası ardından ağlaya ağlaya kızı yolcu etmişler. Oğlan hemen okunu yayını eline alıp, kılıcını kuşanmış. Kızın arkasından deve doğru yaklaşmışlar. Kız önde oğlan arkada dev bunları görünce sevinmiş.

-”Bu gün karnım tam doyar. Bu sefer yemek çift geliyor” demiş. Dev kızın üstüne ılgayınca oğlan kılıcını çektiği ile başını gövdesinden ayırıp devi orada öldürmüş. Kız hemen elini devin kanına batırıp oğlanın sırtına yapıştırmış. Suyun başı boşaldığından orası ana baba gününe döner. Padişaha haber gider ki dev öldürüldü. Kızın da kurtuldu diye. Oğlan oradan çıkıp doğru misafir olduğu koca karının evine gelip yatmış. Ortalık durulunca:

Padişah:-”Tez bu yiğidi bana bulun, onu mükafaatlandıracağım” demiş. Aramışlar, taramışlar, tellallar çağırtmışlar oğlan ortada yok. Halk, halka halka toplanmış ki padişah, devi öldürene kızını verecekmiş diye. O demiş ki ben öldürdüm, o demiş ki ben öldürdüm. Millet sıraya girmiş tek tek kızın önünden geçmişler. Kız oğlanın sırtına devin kanından nişan koyduğu için herkesin sırtını bir bir kontrol ediyorsa da oğlan ortada yok. Demişler ki:

-”Bütün halkı topladık bu yiğidi bulamadık, sadece filan ninenin evinde olan misafir var. Bir o kaldı getirelim. Kız onu da görsün” demişler. Hemen haberciler varıp ninenin misafirini alıp huzura getirmişler. Oğlan geçerken kız bakıyor ki, sırtında parmak izleri belli.

Kız: -”Tamam baba bu, devi öldüren yiğit bu idi”

Padişah: -”Gel oğlum, devi sen mi öldürdün?”

Oğlan: -”Evet”

Padişah: -”Peki maksadın ne idi neden canını tehlikeye attın?”

Oğlan: -”Hiç bir maksadım yok ben başka bir alemin insanıyım. Kader beni buralara düşürdü, bu hadiseyi de duydum, gidip devi öldürdüm. Hiç bir maksadım yok”

Padişah: -”Peki, benden nedilersen dile, mal mı dilersin? Mülk mü dilersin? Kızı mı dilersin? Ne söylersen söyle yerine getireceğim”

Oğlan: -”Bana bir iki gün müsade et. Sonra gelir dileğimi söylerim” demiş. Gitmiş, şehrin dışında büyük bir çınar ağacı varmış. Ağacın dibine uzanmış, bağı çekip de uykuya varınca bir cıvıltı ile uyanmış. Uyansa ki çınar ağacının tepesinde koca bir ev gibi yuva var. Bu yuva zümrüt-ü anka kuşunun yuvası imiş. Bu kuş senede iki yavru yaparmış, yavrular büyüyüp de uçma vaktine gelince bir evran (büyük yılan) gelir, bu yavruları bağırtı bağırtı yermiş. Yine bu yılan ağaca tırmanmış, yavrular can havliyle cıvıldaşırlarmış. Oğlan hemen okunu gerip yılanı aşağı alır, kılıcı ile de başını gövdesinden ayırır. Yavruların cıvıltısı kesilince oğlan tekrardan ağacın dibine yatıp, uykuya dalar.

Zümrüt-ü Anka kuşu da avdan dönüyormuş, yavrularına yiyecek getirmiş. Baksa ki ağacın altında bir insan oğlu yatıyor. (Bu kuşun boynunda bir değirmen taşı bağlı bulunurmuş. Uçarken bu taş ile dengesini anca sağlarmış) Demek her sene yavrularını bu insan öldürüyormuş diye hiddetlenip, tam boynundaki değirmen taşını oğlanın üstüne bırakacağı sırada yavrular yuvadan bağırışıp olanı biteni anasına anlatmışlar. Kuş yavaşça ağacın dibine inmiş, güneş de dönmüş oğlanın başı gölgenin dışında kalmış. Oğlana sıcak geçmesin diye kanadı ile gölge yapıyormuş. Oğlan uyansa ki başında bir alamet birkuş, üstüne kanat germiş, fantom uçağı gibi kuş lisana geliyor:

-”Ey insanoğlu. Sen bu alemin adamı değilsin. Buralara nasıl geldin?

Bu diyara nasıl düştün? Başından geçeni bana anlat. Dilek dile yerine getireceğim" demiş. Oğlan başından geçenleri bir bir kuşa anlatmış.

Oğlan: -"Benim dileğim kendi ülkeme dönmek, bu dileğimi yaparsan senden başka bir şey istemem"

Kuş: -"Bana kırk tane besili şişek kesilecek temizlenecek hazırlanacak, kırk tulum da şarap doldurulacak dana getireceksin. Bunları bana getirirsen seni ülkeneye götürürüm" demiş. Oğlan hemen oradan kalkıp doğru padişahın huzuruna varmış.

Oğlan: -"Benden ne dilek istersen yerine getiririm demiştin. Sizden dileyim kırk tane besili şişek kesilecek temizlenip hazırlanacak, kırk tulum da şarap doldurup hazırlanacak bana teslim edilecek sizden dileğim bu"

Padişah:-"Ondan kolay ne var. Yarın gel hepsi hazır al götür" demiş. Oğlan siparişini alıp kuşun yanına gelmiş.

Kuş: -"Etleri bir kanadıma yükle, şarapları da bir kanadıma yükle. Sen de üstüne bin ben uçarken ses çıkartırım gak dedikçe et, guk dedikçe şarap ver. Ben seni ülkeneye ulaştırırım" demiş. Yüklene binmişler, kuş havalanıp, uçmuş.

Eti yiyip şarabı içmiş o dünyadan çıkmış bu dünyaya yaklaşmışlar. Bu ara et biter kuş gak deyince oğlan hemen pıçağı baldırına çaldığı ile bir parça et kesip kuşun ağzına verir, kuş etin tadından hemen anlıyor bu parçayı yutmayıp dilinin altına saklar. Geliyorlar oğlanın şehrine yakın bir yere inmişler. Kuş, oğlana yürü bakalım demiş. Oğlanın dizi yaralı olduğu için, topalladığını belli etmeyim diye;

Oğlan: -"Sen uç da ben giderim"

Kuş: -"Hayır sen yürü bakalım" demiş. Oğlan iki adım atınca aksıyor kuş hemen dilinin altındaki parçayı çıkartıp, oğlanın bacağından kestiği yere yerleştirip dili ile üzerine çalar çalmaz anadan doğmaya dönmüş. Helallaşmışlar kuş tekrar havalanıp gözden kaybolmuş. Oğlan da evin yolunu tutmuş. Aradan ne kadar zaman geçtiyse artık oğlan umudu kesmişler, kızı evlendireceklermiş.

- "Bu iki oğlandan hangisini dilerse onunla evlendirelim. Başka çaremiz kalmadı" demişler. Kız da mecburiyet karşısında ortanca oğlanı dilemiş, o gün de düşünleri çalınıyormuş. Yalnız kız küçük oğlanda sihirli kılların olduğunu biliyormuş, onun bir gün mutlaka geleceğini bildiği için bu güne kadar oyalamış.

Düğünü uzatmak için de türlü türlü şartlar ileri sürmüş. Oğlan memleketine gelir kenar bir mahallede bir koca karının evine misafir olmuş. Bir terzinin yanına da çırak durmuş, çalışıyormuş.

Kız: -"Bu sefer de bana öyle bir elbise diktireceksiniz ki topaklayınca fındık kabuğunun içine girecek çıkartınca üzerime giyeceğim" Adam ülkede ne kadar terzi var ise toplamış, terzilere;

-"Böyle böyle bir elbise yapacaksınız, gelini giyecek üstüne olacak çıkartacak dürecek bükecek fındık kabuğuna yerleşecek, böyle bir elbise hazırlayacaksınız. Bunu bir hafta içinde hazırladınız, hazırladınız, hazırlamadınız hepinizi idam edeceğim" demiş. Oğlanın, yanında çalıştığı terziyi de çağırmışlar, terzi iş yerine gelmiş kara kara düşüncelere dalmış ki dumanı tepesinden çıkıyor.

Oğlan: -"Usta hayır ola neşeli neşeli gittin perişan bir halde geldin başında bir iş mi var. Söyle de elimizden geleni yapalım"

Terzi: -"Evladım burada bir bey var onun bir gelini varmış. Böyle böyle bir elbise istemiş, böyle bir elbise istemiş, böyle bir elbise nasıl mümkün olur, bir haftaya götürdük götürdük, götürmedik bütün terzilerin boynunu vurdurtacak"

Oğlan: -"Usta sen hiç küsüm etme ben ol elbiseyi dikerim"

Terzi: -"Aman olum bunun ucunda ölüm var"

Oğlan: -"Varsa var baba ben bu elbiseyi yapacağım, ölürsem de ben ölürüm" demiş. Terzi pekiyi deyip padişahın huzuruna varıyor.

Terzi: -"Padişahım ben bu elbiseyi yapacağım. Bana bir hafta mücade" demiş.

Kız haberi alır almaz hemen sevinmiş. Biliyor ki yer yüzünde bu elbiseyi yapsa yapsa o oğlan yapar. Kız burada sevine dursun, biz haberi oğlandan verelim. Oğlan, bunu bir çuval fındık bir çuval ceviz, bir çuval şundan bir çuval bundan canı ne türlü yiyecek istiyorsa hepsini bir bir terziye getirtmiş. Bir odaya kapanıp her gün çıtır çıtır yemiş.

Terzi: -"Ne yaptın oğlum elbiseyi diktin mi?"

Oğlan -"Bu gün kolunu diktin, bu gün eteğini diktim" deyip, altı gün oyalamış. Yedinci gün kılı kila çalmış, dev gibi bir arap peydahlanmış.

Arap: -"Emret padişahım"

Oğlan: -"Bana bir elbise getireceksin, giyecek padişahın gelinine olacak.

Çıkartacak fındık kabuğuna girecek.” Tamam mı tamam Arap saniyesinde elbiseyi alıp gelir. Sabah olunca terzi elbiseyi alıp saraya varmış. Kız elbiseyi giymiş, vücuduna olur, çıkartmış fındığın kabuğuna girmiş. Tamam demişler, kız neşelenmiş, adamlar neşelenmişler. Kız ikinci bir istekte daha bulunmuş.

‐Bir altın tepsinin içinde altın yapılmış bir gürk (tavuk) cücükleriyle birlikte canlanıp, yem yiyecekler. Evlenmek için şartalımdan biri de bu” demiş. Oğlan bu sefer bir sarrafın yanına çırak olarak girmiş. Padişah ne kadar saraf var ise toplamış.

Padişah:‐Altın tepsinin içinde altından yapılmış bir gürk bulunacak cücükleriyle birlikte canlanıp yem yiyecek, yaptınız yaptınız yapmadınız kellenizi yok bilin” demiş. Oğlanın ustası da o gün dükkanına gelmiş.

Çırak: ‐Hayrola ustam, sabah neşen yerindeydi, bu düşünceli halinin sebebi nedir?”

Lafı uzatmayalım, oğlan bunu da aynı şekilde başarıp göndermiş. Üçüncü, dördüncü sefer buna benzer imtihanları başardıktan sonra nihayet düğünün son günü gelip çatmış. Düğün alayı kurulmuş, yemekler yenmiş, oyunlar oynanmış, millet meydana cirite çıkmış, oğlan hemen şehrin dışına çıkıp kılı kıla çalmış, araba demiş ki:

‐Bana bir at getireceksin ki meydana çıktımı ayağı yerden kesilecek, uçacak.”

Arap: ‐Peki” demiş. Arap istediği atı derhal getirmiş. Oğlan zırhını giyinip pusatını kuşanmış. Sürmüş meydana. O zamanlar beyler ayrı, fakirler ayrı guruplarda cirite çıkarlarmış. Oğlan fakirlerin safında cirite çıkmış, kardeşleri beylerin safında. Oğlan fakirlerin safında başlamış sağa sola derken damat olacak kardeşine deyneği çaldığı ile attan aşağı almış, damadın orbirazta canı çıkmış. Millet aman demeye kalmıyor ya bizimki misafir olduğu eve gelmiş. Kafayı vurup yatmış.

Bir kaç günlük yastan sonra kızı büyük oğlana nikahlamaya karar vermişler. Yine aynı şekilde cirit meydanında büyük kardeşini de vurup, öldürmüş. Bu sefer altından inmeyip doğru sarayın bahçesine sürmüş. Bahçeyi öyle bir talan etmiş ki gayrı kalsın ‐Yakalayın” demişler ya hiç mümkün mü? Atını sürüp babasının önüne varmış. Kız gayeret sakin, bunun sevdiği olduğundan emin bir

vaziyette pencereden olup bitenleri seyredermiş. Zırhını çıkartmış ki babası bir de ne görsün, karşısındaki oğlu, oğlan babasına olanı biteni baştan sona anlatmış.

-”Yaptıklarına karşılık kardeşlerim bana bunları yaptılar, ben de cezalarını verdim. Taktir senin, ister öldür, ister affet” demiş. Padişah ne yapsın, iki oğlu gözünün önünde öldü, hem de on beş sene hasretini çektiği küçük oğlu tarafından on beş senelik hasretine kavuştu sevinsin mi? İki oğlu öldü üzölsün mü?

-”Ulan kesmeyin düğünü, çalın” demiş. Kırk gün kırk gece de bu oğlana düğün çalmışlar. Bu iki sevgili muradına ermiş. Masal da burada bitmiş. Gökten üç elma düşmüş, biri anlatana biri dinleyenlere, biri konuya komşuya.

YEDİ BAŞLI EJDERHA

Bir varmış bir yokmuş Allah’ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi gayetin günahmış. Bir memlekette bir adam yaşarmış, bir oğlu bir kızı varmış. Oku giderlermiş, oğrada yedibaşlı bir dev yaşarmış. Beğendiği sevdiği kızları gelir çalar götürürmüş. Kız arkadaşlarıyla pınara su içmeye gelince dev gelip kızı kaçırmış, almış gitmiş. Dağı taşı aramışlar, deli olmuşlar bulamamışlar. Oğlan okula gider gelirmiş, bacısının arkadaşlarını görürmüş ya kızı devin kaçırdığını söylemezlermiş. Bir gün oğlan bu kızlarla dövüşmüş.

Kızlar: -”Git ulan pis gücün bize mi yetiyor. Bacını yedi başlı dev götürdü, asıl ona gücün yetsin” demişler. Oğlan bunu duyar duymaz, koşa koşa eve gelmiş.

-”Ana durum böyle böyle bacımı yedi başlı dev kaçırmış. Ben gibip bacımı bulacağım, yedi başlı devden kurtaracağım” demiş.

Anası: -”Etme oğlum, gitme oğlum. Kız gitti gitmeye, dev seni de yer, bizi bırakmaz.”

derse de baş edememişler.

Oğlan: -”İlle bana bir haftalık azık hazırlayın, gidip bacımı bulacağım” demiş. Anası buna bir haftalık azık koymuş. Oğlan gitmiş gitmiş bir ormana rastlamış. Ormanda bir çalının dibine yatmış uyumuş. Bu uyuyunca rüyasında demişler ki;

-”Bu çalı peygamber efendimizin buraya dökülen kanının yerinden çıktı. Çalıdan bir değneklik keser de eline alırsan kılıç gibi kime çalarsan, keser sana

güç kuvvet yetmez" demişler. Oğlan uyanınca hemen çalıdan bir değneklik kesip eline almış. Yola devam etmiş. Git ha git ha git varsa ki bir dağınbaşında koca bir ev. Meğer devin eviymiş. Varsa ki bacısı yalnız başına evde oturur. Dev de dışarı çıkmışmış.

Kız: -"Aman kardeşim nereden geldin, nasıl geldin? Şimdi dev gelirse seni öldürür. Çabuk buradan kaç, kurtul."

Oğlan: -"Yok. Ben seni kurtarmaya geldim. Seni de götüreceğim. Sen bana dev gelince nerede yatarsa orayı göster"

Kız: -"İşte şurada sandığın dibinde yatar" demiş. Oğlan sandığa girip, saklanmış.

Kız: -"O eve girince senin kokunu alır, bulur"

Oğlan: -"Yok sen benim üstümü ört" demiş. Bir de dev gelmiş ki gümül, gümül, gümül "Fatmbiraz" diye seslenmiş.

Kız: -"Ne diyorsun"

Dev: -"İnsanoğlu eti kokuyor"

Kız: -"İnsanoğlu buraya nereden gelecek. Git şurada dışının dibini kurtla. Şu dağın ardına kim gelecek, var yerine yat" demiş. Dev yatıp uykuya dalmış. Bu hokurdarken oğlan sandıktan çıkıp değneği devin başına çalar çalmaz başını kesmiş atmış.

Dev: -"İnsanoğlu bir daha vur"

Oğlan: -"Yok. Ben anamdan bir doğdum. Daha vurmam" demiş. Bacısını alıp, yola düşmüşler. Hemen her tarafa ün olmuş ki bir yiğit gelip yedi başlı devi kesti, bacısını kurtarıp alıp gitti diye. Bunlar yolda geçerken bir ormana girmişler, baksalar ki babayiğit bir adam meşeleri kökünden tutup söküp söküp atıyor. Yanına varmışlar; -"Selamün aleyküm arkadaş" -"Aleyküm selam"

Adam: -"Arkadaş bu ne babayiğitlik. Bu meşeleri nasıl söküp söküp atıyorsun"

Oğlan: -"Yedi başlı devi öldüren benim, bana arkadaş olur musun?"

Adam: -"Olurum"

Oğlan: -"Beni bekle Cuma gününe dönerim. Bacımı bırakıp gelir seni alırım" demiş. Biraz daha gitmişler. Bakmışlar ki ne görsünler. Yiğit bir adam, goca goca demirleri yağlayıp yağlayıp tek parmağında köteleyip atıyor. -"Selamün aleyküm arkadaş" -"Aleyküm selam"

Oğlan: -"Arkadaş bu ne babayiğitlik bu koca kocademirleri nasıl kaldırıp kaldırıp atıyorsun"

Adam: -"Aman arkadaş ne kadar olsam da yedi başlı devi öldüren kadar yiğit olamam"

Oğlan: -"Yedi başlı devi öldüren benim. Benimle arkadaş olur musun?"

Adam: -"Olurum tabi"

Oğlan: -"Öyleyse beni bekle, Cuma günü geleceğim" demiş. Oradan da devam etmişler. Gele gele gelseler ki bir adam koca değirmen taşlarını serçe parmağına takıp takıp kötüliyor. -"Selamün aleyküm arkadaş" -"Aleyküm selam"

Oğlan: -"Arkadaş bu ne babayiğitlik bu değirmen taşlarını nasıl kötüleyip kötüleyip atıyorsun?"

Adam: -"Aman arkadaş ne kadar olsam da yedi başlı devi öldüren yiğit kadar olamam"

Oğlan: -"Yedi başlı devi öldüren benim. Benimle arkadaş olur musun?"

Adam: -"Olurum"

Oğlan: -"Peki beni bekle, Cuma günü gelip seni ararım" Oradan çıkıp eve gelmişler.

Oğlan: -"Ana işte kızın aldım geldim, bana bir haftalık azık daha hazırla ben geri gideceğim"

Ana: -"Aman oğlum gitme yeni geldin, dinlen" dediyse de oğlan dinlenmemiş. Anası bir haftalık azık hazırlamış oğlan yola çıkmış. Yoldan bir bir değirmen taşını atanı, demir kötüleyeni, meşe sökeni de yanlarına alıp dört arkadaş olmuşlar, vara vara öldürdüğu devin evine konaklamışlar.

Oğlan: -"Bakın arkadaşlar, günde birimiz evi bekleyeceğiz. Üçümüz de gidip av avlayıp erzağımızı temin edeceğiz"

Önce meşe söken evde kalmış. Ötekiler gidip, av avlamışlar. Kuş kuşlamışlar, meşe söken de evde yemeklerini pişirmiş. Pilav pişirmiş, üstüne bir keklik kızartıp koymuş. Arkadaşlarının yataklarını yapıp onları beklemeşe başlamış. Yatağına uzanmış dinleniyormuş. Kapılar bir bir açılıp tıkır tıkır bir kuru kafa gelip;

- "Biraz pilav ver" demiş. Meşe söken kalkıp bir tabak pilav vermiş.

K.Kafa: -"Ben bununla doymam ki" demiş. Meşe söken de korkup,

-”Hepsini ye” demiş. Kuru kafa oturup, hepsini yiyip çıkıp gitmiş. Akşam olunca arkadaşları avdan dönmüşler.

-”Arkadaş ne yaptın yemeğimiz hani”

Meşe S:-”Pişirdim ama yok” demiş. Ne oldu, nasıl oldu diye ısrar ettilerse de meşe söken söylememiş. Ertesi gün evde demir atan kalmış. Diğerleri ava gitmişler. Demir atan da kalkmış, köşeyi bucağı temizlemiş. Getirdikleri kuşları yumuş, yolmuş, yıkamış. Bir de pilav pişirip etleri kızartmış, üstüne koymuş. Yine kuru kafa şordan gelip pilav istemiş. Bu da korkusundan pilavın hepsini kuru kafaya vermiş. Akşam olup da arkadaşları gelmeğe bakmışlar ki yine yemek yok. Ne oldu, söyle diye zorlamışlarsa da demir atan söylememiş. Ertesi gün bu gün de sen kal değirmen taşı köteleyen demişler. Sabah olunca diğerleri çıkıp ava gitmiş. Bu da kalkıp her yeri temizleyip yemekleri pişirdikten sonra yatakları yapıp üstüne uzanmış. Kendi kendine ”öteki ikisi becerileyemedi her halde. İşte yemek de hazır yatak da” demiş. Bir de baksa ki tıkr tıkr kapılar açılıp, şordan bir kuru kafa çıkagelmiş.

-”Biraz pilav ver” demiş. Hemen adamkalkıp tabağabiraz pilav doldurmuş.

Kuru Kafa: -”Ben bununla doymam ki”

Adam: -”Korkusundan al hepsini ye” demiş. Kuru kafa bitsin yemeği yeyip çekip gitmiş. Akşam arkadaşları avdan gelse ki yine yiyecek içecek bir şey yok.

-”Aman arkadaş ne oluyor, niye söylemiyorsunuz?” derse de üçü de biliyor ya korkusundan oğlana söylememişler.

-”Yarın senin de başına gelir, görürsün” demişler. Yataklarına yatmışlar, sabah olunca oğlanı evde bırakıp, bu üçü ava gitmiş. Oğlan kalkıp pilavı pişirmiş, etleri kızartmış, üstüne koymuş. Yatakları yapıp, değneğini de eline alıp, kapının arkasına saklanmış. Bir de baksa ki tıkr tıkr kapılar açılmış. Bir kuru kafa kapıdan girip, biraz pilav vir demeye kalmamış ya oğlan sopayla vurunca kuru kafa kendini dışarı zor atmış. Bu kaç kaç bir kuyuya girmiş. Oğlan oradan dönüp;

-”Sen hele burada durekmeğimizi yiyelim de ben seni oradan çıkartmasını bilirim” demiş. Arkadaşları gelse ki ne görsünler yemekler yataklar hazır.

Oğlan:-”Gelin arkadaşlar insan kuru kafadan korkar mı? Bana niye söylemediniz?Üç gündür bizi aç bıraktınız. Gelin yemeğimizi yiyelim de şurada

bir kuyuya girdi, gider ben onu çıkartırım” demiş. Bunlar yemeklerini yemişler, ellerine bir urgan alıp, kuyunun başına varmışlar. Önce meşe sökenin belinden bağlayıp kuyuya salmışlar. Biraz salınca “yandım” diyebağırılmış, çekip yukarı çıkartmışlar. Sonra demir atanın belinden bağlayıp sallamışlar, o da “yanıyorum” diye bağırınca yukarı çekmişler, taş köteleyeni sallamışlar o da “yandım” diye bağırınca çekip yukarı çıkartmışlar. Bu oğlan ipi beline bağlamış,

-“Arkadaşlar ben yanıyorum” dedikçe aşağı sallayın yanıyorum dedikçe;

-“Aşağı sallayın. Sakın yukarı çekmeyin” demiş. Oğlanı kuyuya indirmişler.

Oğlan kuyunun dibine varsa ki köşede bir dev yatıyor. Hemen sopasını başına vurunca kellesini kesmiş. Soruya koymuş. Oradan yürüyüp bir odaya girmiş ki dünya güzeli bir kız odada gergef işliyor. Dört oda açmış, dördünde de bir dünya güzeli oturmuş. Bir iş görüyor. Bunları bu adam alıp kuyunun ağzına getirmiş. Önce büyük kızın belinden bağlayıp;

-“Çekin yukarı bu meşe sökenin hakkı” demiş. Yukarı çekmişler. Sonra ortanca kızın belinden bağlayıp;

-“Çekin bu demir atanın hakkı” demiş. Ondan sonra üçüncü kızın belinden urganı bağlayıp;

-“Çekin yukarı bu taş köteleyenin hakkı” demiş. Yukarı göndermiş. En küçüğü de kendine bırakmış. Küçük onlardan daha güzelmiş.

Kız: -“Bak yiğidim gel önce sen çık, beni gönderirsen seni yukarı çekmezler, kuyuda kalırsın”

Oğlan:-“Yok önce sen çıkacaksın” demiş. Urganı bu kızın beline bağlayıp, yukarı göndermiş, kızı çekip kuyundan çıkartmışlar. Kız kuyudan çıkarken;

-“Bak yiğidim madem önce sen çıkmıyorsun (saçından iki tel kopartıp) şu kolları al, eğer seni yukarı çıkartmazlarsa bu iki kılı birbirine çal biri kara biri beyaz iki koç gelir. Sakın ola ki kara koca binme. Binersen seni yedi kat yerin altına götürür. Beyaz koça sıçra bin o seni yeryüzüne çıkartır.” demiş. Oğlan kolları alıp, koynuna koymuş. Kız yukarı varınca;

-“Bak şuna en güzelini kendine koymuş. Bırakalım kuyuda kalsın, kızları alıp gidelim” demişler. İpi aşağı bırakıp kızları almış gitmişler. Oğlan bunların gittiğini anlayınca hemen koynundan kızın verdiği kolları çıkartıp bir birine sürmüş bir de bakmış ki biri kara biri beyaz iki koç vuruşa vuruşa gelmişler.

Oğlan karaya basıp beyaza bineyim derken yanlışlıkıa beyaza basıp karaya binmiş. Yedi kat daha yerin tabanına inmiş inmiş ki ydei kat yerin dibinde karanlık bir odada yaşlı bir nine oturuyor. Yanına varıp;

-”Nene susadım bana bir tas su ver de içeyim”

Nine: -”Vah yavrum suyumuzun yolunda bir evran yatar, her gün bir kurban veririz, o bunu yiyene kadar gider suyu doldururuz. Suyum ttendi veremem. Bu günde sıra padişahın kızıa geldi. Evran onu yiyene kadar, biz de suyumuzu dolduracağız”

de miş. Öyle mi öyle hemen değneğini eline alıp çeşmeye varmiş. Çeşmenin beri tarafında bir ınar ağacı varmiş. Oğlan varıp ınar ağacının altına uyumuş. Bağrı biraz uykuya varına bir gürültüye patırtıya uyanmiş, baksa ki bir evran ağaca tırmanıyor. Ağacın tepesinde de kuş yavruları var mı?ırım ırım ığrışıyorlarmış, meğer buyavrular Zümrüt- Anka kuşunun yavrularıymış. Her sene bu evran gelir, yavruları yermiş. Oğlan değneğini çalar çalmaz yılanı ağaçtan aşarı almış. ldrp yavruları kurtarmış. Tekrar ağacın dibine yatıp uyumuş. Padişahın kızı da gelmiş sırasını beklermiş. Oğlanın evranı öldürdüğünü görünce hemen elini kana batırıp oğlanın sırtına vurmuş. ekip babasının evine varmiş. Hemen dellallar çağırıp;

-”Bir babayığit geldi, evranı öldürdü. Suyumuz kurtuldu. Duyduk, duymadık demeyin” demişler. Oğlan orada yatarken Zümrüt- Anka kuşu gelip, tam oğlanı öldüreceği sırada yavrular yuvadan ığrışmışlar ki;

-”Aman ana o bizim canımızı kurtardı” demişler. Kuş dile gelip;

-”Ey insanoğlu sen bu dünyadan değilsin, evranı ldrmşsn. Yavrularımı da padişahın kızını da kurtarmışsın. 70 yıldır bu evran benim yavrularımı yerdı. Bir yavruyetiştirip de yuvadan uuramadım. Bu iyiliğine karşı ben seni yeryüzüne ıkartırım. Yalnız padişah seni huzuruna çağırır, dileğini sorar.Kırk batman et, kırk tuluk da su ver. Başka bir şey istemem de.Eti suyu getir, ben seni götürürüm”

de miş. Oğlan oradan kalkıp koca karının evine varmiş. Bu sıra padişahın adamları derhal çağırtmış ki bütün erkekler sarayın önünden geçerek evranı kim ldrdyse açığa çıkacak padişah onu dllendireceğiz” demişler. Gelen geçmiş, gelen geçmiş. O diyormuş ki ben öldürdüm, o diyormuş ki ben

öldürdüm. Padişahın kızı hepsine bakmış oğlan ortada yok.

-”Köyde hiç adam kalmadı ya şu kör koca karının evinde bir yiğit kalıyor. Bir de onu görelim” demişler. Adamlar varıp oğlanı alıp, gelmişler. Padişahın kızı görünce hemen tanımış, sırtında da parmaklarının işaretini grömüş.

Padişah:-”Oğlum evranı öldürdün.Sen benim kızımı kurtardın. Dileğin ne ise söyle”

demiş. “Sağlığını dilerim” deyince,

Padişah:-”Yok oğlum, benim sağlığımdan sana bir fayda gelmez. Dile dileğini”

Oğlan: -”40 batman et ile 40 tulum su isterim”

Padişah:-”Güç buyurdun ya sen benim kızımı kurtardın. Ben de senin dileğini yerine getireceğim” demiş. Hemen adamlarına emir verip 40 batman et 40 tulum da su hazırlatıp oğlanın istediği yere götürmüş teslim etmişler. Oğlan kuşun bir kanadına eti takmış, üstüne de kendi binmiş.

Kuş: -”Ben lak dedikçe et, luk dedikçe suk ver. Ben seni alır götürürüm” demiş. Kuş lak dedikçe et, luk dedikçe su vermiş. Kuş uça uça yer yüzüne yaklaşmış. Tam bu sıra et tükenmiş. Aman kuş beni çıkartmaz diye hemen bacağından birparça et kesip, kuşun ağzına vermiş. Kuş etin tadından anlayınca o parçayı dilinin altında saklayıp, oğlanı yer yüzüne çıkartmış.

Kuş: -”Haydi, insanoğlu, yürü de bir bakayım”

Oğlan:-”Yok sen uç da ben yürürüm”

Kuş: -”Yok yürü bakayım” demiş. Oğlan yürüyünce birazcık yimsimiş bacağından da kan akıyormuş.

Kuş: -”Gel insanoğlu yanıma gel” demiş. Hemen dilinin altında sakladığı eti çıkartıp, oğlanın bacağına koymuş. Dilini üstüne çalınca oğlan anadan doğmaya dönmüş. Helallaşmışlar. Kuş uçup gitmiş. Oğlan gelse ki; arkadaşları bu kızlara

düğün çalıyorlar. Oğlanın kendine ayırdığı kızı da biri almak istiyormuş. Kızın saçının tellerini kendine göstermiş ki, düğünde cirit oynamayı şart koşsun, ben gelirim” demiş. Kız kendisiyle evlenecek olana haber salmış ki “ciride çıksın” hemen bu oğlan da bir ata binip meydana çıkmış. Deyneğini çalınca damadı attan ayağı alıp öldürmüştü. Varıp kızla sarım güüm olmuşlar. Onlar ermiş muradına, biz de erelim muradımıza.

KEÇİ KIZ

Bir varmış bir yokmuş. Az demesi sevapmış, çok demesi günahmış. Köyün birinde veli adında bir adam varmış. Bu adamın hiç çocuğu olmazmış. Karısı çocuklarının olmasını çok istemiş, o kadar çok istemiş ki:

-Bir çocuğum olsa da tek keçiden olsa dermiş. Bu köyün bir de ebesi varmış. Bu kadın ebeye gitmiş.

-”Nene, benim hiç çocuğum olmuyor. Ne olur benim bu derdime bir çare bul. Tek çocuğum olsa da keşke keçiden olsun”

Ebe: -”Kızım madem öyle istiyorsun bir kalbur keçi kığı topla üstüne otur. O zaman çocuğur olur.” demiş. Bu kadın gitmiş, ebenin dediğini yapmış. Aradan zaman geçmiş, bu kadın doğum yapmış. Bir çocuğu olmuş ama çocuk keçi imiş. Kadın kaderine razı olmuş, keçiyi büyötmeye başlamış. Aradan zaman geçmiş keçi büyümüş, onun yaşıtları evlenecek çağa gelmiş. O bu yaşa kadar ocağın dibinde oturur. Sabahtan akşama kadar bir iş görmezmiş. Annesi buna çok kızarmış.

-”Herkesin çocuğu annesinin istediğı yapıyor, sen ancak ocak dibinde oturuyorsun.” demiş. Neyse günlerden bir gün mahallenin kızları çamaşır yıkamaya gitmişler. Keçinin annesi de çamaşır yıkamaya gidecekmiş. Kızına demiş ki:

-”Ben çamaşır yıkamaya gideceğim, sen ocağın başında otur”

Keçi K: -”Anne sen çamaşırları bir boynuzuma, kazanı da bir boynuzuma tak, ben de geleyim” demiş. Annesi keçi kızın dediklerini yapmış. Keçi kız bir boynuzuna çamaşırları, bir boynuzuna da kazanı takmış. Derinin yolunu tutmuşlar. Dereye varınca postunu çıkarmış, bir dala asmış. Ocak kurmuş, çamaşırların hepsini yıkamış, bembeyaz etmiş. Sonra çamaşırları asmaya

başlamış. O sırada padişahın oğlu atını dereye sulamaya getirmiş. At birden ürkmüş. Padişahın oğlu atın niçin ürktüğünü öğrenmek için oralara bakmaya başlamış. Bir de ne görsün, dünya güzeli bir kız. Bu kızı takip etmiş. Kız postunu giymiş, çamaşırları toplamış. Kazanı bir boynuzuna çamaşırları bir boynuzuna takmış, eve gelmiş. Padişahın oğlu buradan geri dönmüş gitmiş. Kız eve gelince;

Anası: -"Bu çamaşırları kim yıkadı?"

Kız: -"Ben yıkadım" demiş. Anası buna inanmamış ama çamaşırları tertemiz görünce sevinmiş. Ertesi gün padişahın oğlu keçi kızı dünür göndermiş. Herkes padişahın oğlu bir keçiye vurulmuş diye alay ediyormuş. Padişahın oğlu kimseye bir şey söylememiş. Keçinin ailesi;

- "Bizim kızımız keçi yaramaz" dediyse de o dinlememiş. Sonunda kız padişahın oğluna vermişler. Kız gece postunu çıkarıyormuş, gündüz giyiyormuş. Fakat kız kaynanasıyla bir türlü geçinemiyormuş. Yine bir gün kız ağlayarak odasına gitmiş. Olanları kocasına anlatmış.

Kocası: -"Sen o damda otur iş görme" demiş. Neyse köyde o sırada bir düğün oluyormuş. Bütün gelinler, kızlar düğüne gitmişler. Keçi kız da bu düğüne gitmeye karar vermiş. Postunu çıkarmış, elbisesinin bir cebine altın, bir cebine kül doldurmuş, o da düğüne gitmiş. O da öbür kızlar gibi oynamış. Herkes hayretler içinde kalmış;

- "Bu güzel kız kim?" diye merak etmişler. Oyun bittikten sonra herkese altın vermiş, külü de kaynanasının yüzüne atmış. Kaynana gelinin keçi kız olduğunu anlamış, hemen oradan kalkıp eve gelmiş. Asılı duran postu hemen ocağa atmış. Keçi kız düğünden döndüğünde postunu yanıyor görünce:

- "Bunu niye yaptın?"

Kaynana: -"Ben senin hep böyle gezmeni istedim, sen ne kadar güzelmişsin?"

Kız: -"Ben o post olmadan yaşayamam" demiş ve kuş olup uçmuş. Kız aslında bir peri kızıymış. Kaynanası kara yasa boğlumuş. Oğlu gelince olanları anlatmış. Oğlu çok üzölmüş.

- "Niye yaptın benzaten onun durumunu biliyordum" demiş. Padişahın oğlu kızı aramaya karar vermiş. Eline demir asa, ayağına demir çarık giymiş yollara düşmüş. Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, bir altı ay, bir güz

gitmiş. Aramadığı yer kalmamış, Demir asa kırılmış ,demir çarık eskimiş. Kızı bulamamış. Artık geri dönüyormuş, bir çeşme başında oturmuş. Tepesinden bir sürü kuş geçiyormuş. İçlerinden biri çeşmenin başına konmuş. Padişahın oğluna:

-”Ben sana, ailene söyle postumu yakmasınlar, demedim mi?”

P.Oğlu: -”Artık benimle dön bir daha olmaz demiş. Ama kuş:

-”Artık geçti zamanı” demiş. Pır diye uçmuş, sürüsüne karışmış.

Padişahın oğlu da çaresiz memleketine dönmüş. Kızın geleceği günü umutsuzca beklemiş. Bu masal da böylece sona ermiş.

KELOĞLAN

Bir varmış bir yokmuş bir Keloğlan varmış. Köyün davarlarını yayarmış bir güdük sazı varmış, akşama kadar dın dın da dın dın dın dın da dın dın sürünür arkasında dolanırmış. Her öğle vakti sürüyü ırmağa indirir sular, otlağa salarmış. Yaşlı bir dul avradın bir keçisi varmış. Sürü ırmağa her indiğinde ırmak yarılr, sudan bir dünya düzeli çıkar, dul avradın keçisini emer tekrar suda kaybolurmuş.

K.Karı: -”Ulan Keloğlan benim keçimi kime sağdırıyorsun? Keçinin memeleri her gün boş geliyor. Muhtara söyler seni rezil ettiririm. Bir daha olmasın”

Keloğlan: -”Nine vallahi de sağdırtmıyorum, billahi de sağdırtmıyorum. Diyorsa da ihtiyarı bir türlü inandıramazmış. Bir gün böyle beş gün böyle koca karının şikayet etmediği gün olmuyor.

Keloğlan bakıyor ki başka çare yok, belli etmeden keçiyi takip etmeye karar viriyor. Öğlen olup da sürü ırmağa inince bir dene görsün, ırmak yarıldığında içinden bir dünya güzeli çıkıyor, keçiyi emip tekrar suya dalıyor. Keloğlan plan yapıp ertesi gün dünya güzelini yakalıyor. Karanlık sökünce alıp evlerine anasının yanına getiriyor.

Ana sana bir gelin getirdim, bundan sonra senin işlerini bu görecektir” demiş. Keloğlan’ın anası dünya güzelini görünce kendin geçiyor.

Bir gün padişahın oğlu ava giderken kapının arasından dünya güzelini görüyor. Akli başından gidiyor. Hemen saraya gidip,

-”Babasına ne yap yap bana Keloğlan’ın karısını al, yoksa başımı alır diyar diyar giderim”

demiş.

Padişah: -"Aman oğlum etme, el bize ne der"

diyorsa da oğlan söylediğinden şaşmıyor. Nasıl yapalım nasıl edelim diye düşünürken, padişahın akıllı bir veziri varmış.

- "Padişahım Keloğlan'a zor görevler verelim. Nasıl olsa yapamaz. Biz de vazifesini yapmadı diye boynunu vurdurturuz. Ondan sonrası kolay" demiş. Keloğlanı çağırıyorlar;

- "Yarın akşama, bu zemharı ayında çiçeği burnunda bir kalbur hıyar getirdin getirdin, getirmedin kellen gider" demişler. Keloğlan eve geliyor ya bet beniz uçmuş, bir kara düşünceye dalmış ki sorma gitsin.

D.Güzeli: - "Yiğidim ne bu halin, padişah sana ne dedi ki böyle perişansın"

Keloğlan: - "Sorma hanım durum böyle böyle ben bu zemharı ayında çiçeği burnunda bir kalbur hıyarı neden alırım padişah beni yarın astıracak"

D.Güzeli: - "Ben sana demedim mi Keloğlan beni bırak başına bela getiririm demedim mi? Git beni yakaladığın yere var, baldız baldız bacının selamı var. Sabah ki topladığın bir kalbur hıyarı vereceksin de"

demiş. Keloğlan kalkıp dünya güzelini yakaladığı yere varıyor.

- "Baldız baldız bacının selamı var. Sabah ki topladığın hıyarı vereceksin"

demiş. Bir de bakıyor ki çiçeği burnunda bir kalbur hıyar.

Hıyarı aldıyla saraya varıyor.

- "Buyur padişahım emrettiğin gibi çiçeği burnunda bir kalbur hıyar" demiş. Oradakilerin hepsinin dili boğazına kaçıyor.

P. Oğlu; - "Yok baba ya da bu avradı bana alırsın ya da beni yok bil"

demiş. Padişah çaresiz Keloğlan'ı huzura çağırıyor;

- "Keloğlan bana üç yumurta getireceksin, meydanda kıracağız her birinin içinden bir eşek sıpası çıkıp, ağıra ağıra gidecek. Getirdin, getirdin, getirmedin kellen gitti bil"

demiş. Keloğlan yine düşünceli düşünceli eve gelip, olanı biteni karısına anlatıyor.

Karısı: - "Beni tuttuğun yere var, Baldız baldız üç yumurta vereceksin bacının

selamı var de”

demiş. Keloğlan yine ırmağın başına varmış.

-”Baldız baldız bacının selamı var, üç yumurta vereceksin”

demiş. Oradan yuvarlana yuvarlana üç tane yumurta Keloğlan’ın ayağının dibine gelmiş.

Keloğlan yumurtaları alıp, meydana varıyor, darağacı kurulmuş. Padişahın askerleri meydanı halka halka çevirmişler.

Padişah: -”Geldin mi, yumurtaları getirdin mi Keloğlan”

Keloğlan: -”Geldim padişahım, yumurtalar da işte”

demiş. Yumurtaları kırarlar, meydan ana baba gününe döner. Yumurtaların her birini içinden bir eşek sıpası çıkıp ağıra ağıra sağa sola çifte savurup tozu dumana katmışlar. Askerlerin kiminin kolu, kiminin bacağı, kiminin kafası sıpaların çifteleriyle kan revan içinde kalmış. Herkes neye uğradığını bilemeyip, şaşkına dönmüş.

Padişah çaresiz, oğlu bu iş olacak der, diretir. Keloğlan tekrar huzura çağrılır,

-”Yeni doğmuş çocuğu huzurumuza getireceksin, sualimize cevap vere-cek. Getirdin, getirdin, getirmedin kelleni yok bil”
demişler. Keloğlan yine dalgın, düşüceli, yorgun bir halde evine varıp olanı biteni karısına anlatıyor.

Karısı: -”Sen meraklanma Keloğlan beni yakaladığın yere var, Baldız baldız akşam ki doğan çocuğu vereceksin de”

demiş. Keloğlan ertesi sabah doğruca ırmağa inip dünya güzelini yakaladığı yere varmış.

-”Baldız baldız bacının selamı var. Akşam ki doğan çocuğu vereceksin”
demiş. Bir de bakmış ki kundağına sarılmış daha yeni doğmuş bir bebek ayağının dibinde duruyor.

-”Haydi enişte al beni kucağına da gidelim”

demiş. Çocuğu kucağına alan Keloğlan doğruca saraya varmış. Tüm saray ahalisi padişahın etrafına toplanmış, alacakları merakla beklerler.

Padişah: -”Geldin mi Keloğlan, çocuğu getirdin mi?”

Keloğlan: -”Getirdim padişahım”

demiş. Çocuk sıçradığıyla Keloğlanın kucağından inip, padişahın karşısına geçmiş.

-"Ey kollar, bacaklar taş kesilesice padişah hiç zemharı ayında çiçeği burnunda hıyar bulunur muydu?

deyince padişahın kolları bacakları çatır çatır taş kesilir.

-"Ey gövdesi taş kesilesice padişah, hiç yumurtanın içinden ağıra ağıra eşek sıpası çıkar da çifteler savurarak gider miydi?"

deyince padişahın gövdesi de çatır çatır taş kesilir.

-"Ey bütünüyle taş kesilip de tuvalete ayak taşı olasıca padişah, hiç akşam ki doğan çocuk karşına geçip de sualine cevap mı verirdi?"

deyince padişah bütünüyle taş kesilip yuvarlana yuvarlana tuvalete ayak taşı gibi gidip düşer. O gün bu gün tuvaletlere ayak taşı koymak adet olur.

Keloğlan evine döner, mutlu bir hayat sürer. Masal da burada biter.

ÜÇ TURUNÇ GÜZELİ

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu çokmuş. Çok söylemesi günah imiş. Bir padişahın hiç çocuğu olmazmış.

-"Ben ölürsem tacım tahtım kime kalacak ocağımı kim tüttürecek" diye üzülmüş. Bir gün has bahçede dolaşırken karşısında ak saçlı bir ihtiyar peydahlanmış.

-"Padişahım, ben senin kederinin, üzüntünün sebebini biliyorum" Padişah: -"Peki madem derdimi bilirsin öyle ise çaresini de söyle" demiş. Bunun üzerine derviş, koynundan bir elma çıkartıp padişaha uzatarak bu elmayı al kabuğunu soy atına yedir, elmayı da paylaşır karınla beraber ye. Allah dileğinizi kabul edecek, size bir evlat verecek, atının da bir kulanı olacak" deyip gözden kaybolmuş. Padişah saraya gelip, dervişin söylediği gibi elmanın kabuğunu soyup atına yedirmiş, elmayı da karısıyla paylaşıp beraberce yemişler. Aradan dokuz ay dokuz gün geçtikten sonra kadın bir erkek çocuk, at da bir erkek tay dünyaya getirmiş. Çocuk öyle güzel, öyle güzelmiş ki kem gözlerden uzak olsun diye hiç kimseye göstermezler, karanlık bir odada yer içer, uyurmuş. Odaya sadece çocuğun hocası girer, çıkar çocuk bir onu bilirmiş. Çocuk bir gün yemek yerken, yemeğin içerisinde etli bir kemik parçası çıkmış. Çocuk etini yedikten sonra kemiği pencereye fırlatır fırlatmaz cam kırılmış, odanın içerisine

güneş ışıkları görmeye başlamış. Çocuk şaşkınlık ve korku içerisinde;

-”Aman azrail geldi benim canımı alacak”

diye kalkmış, düşmüş, kalkmış düşmüş. Ağzı yüzü kan revan içerisinde kalmış.

Hemen saraya babasına haber gitmiş ki;

-”Oğlun kafayı bozdu, kendini odanın içerisinde yerden yere çalıyor, aman yetiş de kurtar” diye.

Padişah hemen hocasını da alıp çocuğun yanına varmışlar ki çocuk odanın ortasına sere serpe uzanmış, her tarafı kan içinde, korkudan gözleri yerinden fırlayacak bir halde. Hemen tutup kaldırmışlar, olanı biteni öğrenmişler.

Hoca: -”Artık bu çocuğun dışarı çıkıp her şeyi görerek tanıma zamanı geldi, yoksa bu kapalı yerde korku ile başına bir iş getirecek”

demiş. Çocuğu bahçeye çıkartmışlar, işte şu güneş, şu ay, şu ağaç, şu şu, şu bu diye bir bir herşeyi öğretmişler.

Çocuk da akranlarıyla oynar gezer olmuş. Bir gün koca karının biri çeşmeden su dolduruyormuş. Bu çocuk taşı nasıl atarsa koca karının testisini kırmış.

Kocakarı: -”İlahi oğlum birşeycik demiyeyim üç turuç güzeline aşık olasin” demiş. Aradan aylar seneler geçse dursun, çocuk gün gün sararıp solmağa başlamış. Hekimler derdine derman bulamamışlar. Oğlan bir gün derdini anasına açmış.

-”Anacığım ben üç turuç güzelini aramaya çıkacağım, babama söyle bana izin versin, gayrı buralarda durmak haram”

Anası: -”Etme yavrum, gitme yavrum. Onun yoluna çok yiğit gitti, gidenlerin hiç birisi sağ dönmedi, biz seni dokuz kurban ile bulduk, bize acını tattırma”

Oğlan: -”Hayır gideceğim”

Padişah: -”Aman avrat sen bunu bir kaç gün oyala ben bir çaresini bulurum”

Anası: -”Oğlum yavrum, madem gitmeğe gideceksin, bari bir iki gün kal da kete, börek, çörek yapayım. Heybene doldurayım. Yol azığın olsun”

demiş. Oğlan bir iki gün oyalana dursun, padişah hemen emir verip şehrin etrafına bir sur yaptırmış ki gayrı kalsın, insan kuş olup uçsa surları zor aşar.

Oğlan sabahtan kalkıp, babasının anasının elini öpmüş, atını eğlerleyip yola çıkmış. Atını bir müddet sürdükten sonra bir de ne görsün, şehir öyle bir

surla çevrilmiş ki dışarı çıkmanın imkanı yok, sağa sürmüş, sola sürmüş, doğruya, batıya sürmüş her taraf kapalı.

Çaresizlik içinde atından aşağı inip, eğilip atın tırnağını doğrultup gözünü öptükten sonra, ağlaya ağlaya:

- "Senden başka umudum yok. Atım beni bu surlardan aşır"

demiş. At oğlanı sırtına aldığı ile göz açıp yumana kadar, uçup surların öte yanına inmiş. Böylece az gitmiş, uz gitmiş dere tepe düz gitmiş altı ay bir güz gitmiş. Bir dağın başına varıp konaklamış. Meğer o dağlar devlerin diyarı imiş. Oğlan da topal devin topraklarında bulunuyormuş.

Oğlan: - "Şurada biraz uyur, dinlenirim"

diye başını toprağa koymuş bağı biraz çekip çekmemiş ya, bir inilti ile uyanmış. Kalkıp iniltinin geldiği yöne doğru yürümeğe başlamış. Gelmiş ki, bir de ne görsün koca dev yere yığılmış, ayakları kan içinde susuzluktan can çekişiyor. Hemen dereye koşup su getiriyor. Sonra da devin ayağına batan dikenleri temizliyor.

Dev: - "İnsanoğlu hayatımı kurtardın dile benden ne dilersen"

Oğlan: - "Canının sağlığını dilerim"

başımda böyle böyle bir iş var. Üç turunç güzelini aramağa çıktım. Yolcu younda gerek bana mücade"

Dev: - "Aman insanoğlu çetin yol seçmişsin, ben oraları bilmem ama, şu dağın ardında benden büyük bacım var belki o bilir. Yalnız, giderken yanında bir batman sakız götür, her seferinde bir batman sakız çiğner ağzında sakız kalmadı. Bu yüzden çok sinirli, görünmeden yaklaş sakızı ağzına bırak ondan sonra dileğini dile"

der. Oğlan devin tarif ettiği gibi deve yaklaşır ki bir dudağı yerde, bir dudağı gökte öyle bir kükrüyor, öyle bir kükrüyor ki yeri göğü titretiyor. Oğlan hemen sakızı aldığı ile devin ağzına atıyor.

Dev: - "İnsanoğlu eğer sakızı atmasaydın seni bir lokma ederdim, canıma yetiştim, sakızım kalmamıştı, dile benden ne dilersen"

Oğlan: - "Üç turunç güzelini aramağa çıktım, yol iz bilmem küçük kardeşin beni sana gönderdi, belki bacım bilir"

- "Durum böyle böyle" demiş.

-”Aman insanoğlu çetin yol seçmişsin şu dağın ardarda büyük bacımız var senelerdir bize kūs ne halde ne havada haberimiz yok. Bilse bilse o bilir” demiş. Yalnız senelerdir, ocağının bacası tıkalı ekmek pişirirken duman içinde kalıyor, sinirinden her yanı kırıp geçiriyorlar.

-”Bizimle kūs olduğu için yardımına varamıyoruz. Habersizce varıp bacasını açarsan sana bir zarar vermez”

demiş. Oğlan hazırlanıp büyük devin diyarına varmış. Varsa ki her yan duman içerisinde kalmış, göz gözü görmez, dev sinirinden her şeyi kırıp geçiriyor. Oğlan vardığı ile bacayı açmış, duman çekilip ocak yanmağa başlar.

Dev: -”Ey insanoğlu senelerdir, bacam çekmez idi, canımdan bezmiş idim, beni kurtardın dile benden ne dilersen?”

Oğlan da derdini anlatıp “yandım, diliyor”

Dev: -”İnsanoğlu çetin yol seçmişsin gel bu sevdadan vazgeç, filan dağın ardında bir dev yaşar, onun penceresinin ağzında bir ağaç vardır. Turunçlar onun üzerinde durur, senin bu turunçları devin elinden alman imkansız bir şey yurduna dön”

Oğlan:-”Ya alırım, ya ölürüm”

demiş. Dev bunun üzerine,

-”Bak insanoğlu kazanacağına umudum yok ya, madem gideceksin, şu dağı aştın mı devin kalesi görülür, öğle vakti var ki, bu saatte dev uykuya yatar, kapıya varınca bir tarafında at bir tarafında da it bağlı göreceksin atın önünde et var, itin önünde de at var. Otu al atın önüne koy, eti de al itin önüne koy biraz ileri de iki kapıya rastlarsın kapının bir açık biri de kapalı durur. Açığı kapat, kapalıyı aç, açık kapıdan gidersen doğru bahçeye varırsın. Turunçlar devin penceresinin kenarındaki ağaçta durur. Hemen onları alıp, koynuna koyduğün ilk oradan uzaklaş, dev ne kadar derin uykuda olursa da turunçlar koparılnca hemen uyanır peşine düşer, var git Allah yardımcın olsun”

der. Oğlan atını sürer, turunçların bulunduğu diyara varır. Kapıya gelir ki bir tarafında at bağlı, bir tarafında it bağlı atın önünde et var, itin önünde ot var. Otu atın önüne atar, eti de itin önüne atar. Kapıdan geçip içeri girer. Biraz ileride iki kapı görür. Birisi kapalı birisi açık, açık kapıyı kapatır, kapalıyı açar açtığı kapıdan yürüyüp, bahçeye çıkar. Hemen turunç, ağacını görür. Sıçrayıp dalına

çıkar, turunçları koparıp koynuna koyduğu ile kaçmağa başlar. Dev turunçların çalındığını anlar anlamaz derhal uyanır.

-”Kapım tut kaçırma”

diye bağırır.

Kapı: -”Senelerdir birimiz açık birimiz kapalı dururduk, bir gün bir düşünüp de biraz da şu açık duran diğerini kapatayım dedin mi?İnsan oğlunan bize iyiliği var”

derler. Oğlan o kapılardan geçip, dış kapıya varır.

Dev: -”Atım tut, itim yırt” der.

At: -”Senelerdir, önümde et dururdu, ben et mi yerdim ki bir gün hatırımlı sormadın aç mı susuz mu demedin. Bu insanoğlu bana ot verdi. İyiliğine karşı gelemem”

İt: -”Senelerdir önümde ot dururdu ben ot mu yerdim ki, bir gün hatırımlı sormadın açmısın susuz musun demedin. İnsanoğlu bana et verdi. İyiliğine karşı gelemem”

der. Oğlan dış kapıdan da çıkar. Atına bindiği ile kuş gibi uçup oradan uzaklaşır. Az gider uz gidir dere tepe düz gidir. Memleketine yaklaşır. Bir çeşme başına geldiğinde;

-”Ulan ben onca yol gittim, ölümlerden döndüm. Bu turuncunun içindeki ne ola?”

deyip merakını yenemez. Turuncunun birini orada açmağa karar verir. Turuncu açar açmaz, içerisinden bir kuş çıkar. Pırr.... Diye uçup gider.

-”Ben bundan bir şey anlamadım ya hayırlısı”

deyip yoluna devam eden oğlan çayırılık çimenlik bir yerde tekrar konakları meraklanıp turuncu birini de burada açmağa karar verir. Yine turuncu açar açmaz, içerisinden pırr... Diye bir kuş uçup gider.

-”Eyvah, ikisinin içinden de birer kuş çıkıp pırr... Diye uçup gitt elimde bir turunç kaldı. Bunu kapalı bir yerde açmalıyım. Bu kuş da elimden uçup gitmesin” diye düşünür. Gele gele bir küçük olaçığa hep kapattıktan sonra sen turuncu koynundan çıkartıp açar bunun da içerisinden bir kuş çıkıp sağa sola kaçmağa çalışır. Ya açık yer bulamaz o gün elimi kuşa değer değmez kuş dünya güzeli bir kız olup çıkar. Sarım gürüm olurlar, orada bir müddet dinlendikten sonra yola

çıkartlar.

Saraya yaklaştıklarında;

Oğlan: -"Senin sihirli güçlerin var, şu çeşmenin başındaki selviye çık, ben saraya varayım. Anamı babamı haberdar edeyim, bizi karşılamaya gelsinler, sanımıza layık bir düğün kuralım, düğün alayı ile gelir seni buradan alır götürürüz"

demiş. Kız bunu kabul ettikten sonra selvinin dibine gelip;

- "Eğil karıcığım eğil"

deyince selvi eğilmiş kız üstüne çıkmış;

- "Doğrul kavağım doğrul" deyince de selvi doğrulmuş.

Oğlum bunu burada bırakıp, sarayın yolunu tutmuş, oğlan gide dursun, bu ara çeşmeye su doldurmak için bir arap kızı gelmiş, üç turunc güzelinin suya düşen şavkını görünce, kendi şavkı zannederek;

- "Arap güzel ben güzel - Arap sudane gezer?"

deyip testileri birbirine vurup kırmış, iki testi getiririm onu da kırmış, kız yukarıdan olup bitenleri görünce;

- "Kız anam sudaki gördüğün senin şavkın değil, bu testileri vurup vurup kırarsın ya eve varınca sana kızar döverler, testileri boşuna kırma" demiş. Arap kızı başını kaldırsa ka selvinin dalında dünya güzeli bir kız durmakta ağlayıp sızlamaya başlamış;

- "Bacım ne olursun beni de yanına çıkart eve gidersem ablam beni döver"

diye yalvarmış üç turunc güzelinin bunun haline acıyıp,

- "Eğil kavağım, eğil"

demiş. Kavak eğilmiş arap kızını da yanına aldığı ile;

- "Doğrul kavağım doğrul" deyince kavak tekrar doğrulmuş.

A.kızı: - "Kız anam sen buraya nasıl çıktın? Kimsin, nesin, in misin, cin misin? Burada ne yer ne içersin?" diye sorunca;

Üç Turuncu Güzeli: - "Birazdan düğün alayının geleceğini padişahın oğluna gelin gideceğini. Seni de yanıma halayık alırım üzülme"

demiş. Bunlar böyle sohbet ederlerken, arap kızı bir ara bu sihirli güçleri nereden aldığını tılsımın ne olduğunu sormuş. Kız da tılsımın boynundaki inci

olduğunu incinin boynundan çıkartıldığı an kuş olup uçup gideceğini söylemiş. Arap kızı bir hile ile kızın boynundaki inciye kopartıvermiş. Kız da bir kuş olup uçup gitmiş. Padişahın oğlu düğün alayı ile dönüp geldiğinde bir de ne görsün, selvinin üzerinde bir arap kızı oturmuyor mu? Orada hazır bulunanlar; padişahın oğlu senelerdir bu arabın peşine mi gitmiş, bunu ne diye alıp gelmiş. Bu arap mı üç turuç güzeli diye, kendi kendilerine konuşup, gülüşmüşler.

Oğlan neye uğradığını şaşırılmış.

-”Haydi aşağı gel, selviden in!”

diye seslenmiş.

Kız: -”Ben buradan nasıl ineceğim adamlarına söyle indirsinler”

demiş. Hemen selviye merdiven dayayıp birkaç kişi çıkmış kızı aşağı indirmişler.

Oğlan:-”Kendi kendine üç turuç güzeli bu değildi ya neyleyim kıstemimde bu da varmış.”

deyip, arap kızını alıp saraya götürmüş. Kırk gün kırk gece düğünden sonra evlenip gerdeğe girmişler.

Günler, aylar böyle geçe dursun, padişahın oğlunun bir hasbahçesi varmış. Bu bahçeye gözü gibi bakar, zamanının çoğunu burada geçirirmiş. İşlerinin çokluğundan bir zaman bahçeye uğramaz olmuş. Bu ara bahçeye de bir kuş dadanmış her gün sabah ezanıyla gelir o daldan o dala gezer bahçıvanın kapısına gelip seslenirmiş:

-”Bahçıvan, bahçıvan arap kızı ile beyoğlu yatıyor mu? -Yatıyor.”

-”İlahi bey oğlu balınan yağ yut, ilahi arap kızı maraz ile dert tut, indiğim dallar, bindiğim dallar, dalınız aşağı kökünü, yukarı küf olup geçin”

deyip, uçarmış. Bunun ardından ne kadar ağaca kondu ise ağaçların kökü yukarı, dalları aşağı gelir, talan olurmuş. Bir gün böyle beş gün böyle. Bahçıvan durumu padişahın oğluna haber etmiş, oğlan gelse görse ki bahçe küf olmuş. Ne edip, ne yapıp da bu kuştan kurtulsak diye çareler düşünürken, kuşun konabileceği ağaçlara hep kara sakız yapıştırılam. Kanatlarını çırpıp, uçağı sırada katrana yapışır. Biz de tutarız diye karar vermişler.

Kuş gelip de bahçıvanla konuştuktan sonra uçağı sırada kanatlarını çırpınca katrana yapışıp kalmış. Oğlan hemen varıp kuşu yakalamış, bir kafese koyup eve getirmiş. Kafesi yatağının baş ucuna asmış. İş gücü bırakıp,

saatlerce bu kuşun başını bekler onunla vakit geçirirmiş.

Arap kızı olanı biteni biliyor ya kuştan kurtulmanın yolunu düşünmeye başlamış. Padişahın oğlu bir gün ava çıkınca, Arap kızı hemen bir adam çağırıp, kuşu kestirmiş. Akşam olup da bey eve gelince kuşun olmadığını görünce başından vurulmuşa dönmüş hemen hanımını çağırıp, kuşu sormuş.

Hanımı: -"Görmüyor musun? Hamileyim, kuş etine aşyırıyordum, kestirdim, yedim. Bir kötü kuş benden de mi kıymetli?"

diye kocasına baskın çıkmış. Bey üzüle dursun, kuşun kesildiği yere bir damla kan düşmüş. O kanın yerinden de bir selvi fidanı peydahlanmış.

Gün geçtikçe selvi büyümüş, bey bu sefer de işi gücü bırakıp, selviye düşmüş. Dibinde oturur, yemeğini yer orada uyurmuş. Varsa da yoksa da seli der başka şey demezkmiş.

Arap kızı bundan da kurtulmanın çaresini araya dursun, ayı günü dolmuş bir erkek çocuk dünyaya getirmiş. Bey bunun sevinciyle o gün ava çıkmış, bunu fırsat bilen Arap kızı hemen adamlarını çağırıp, selviyi kestirmiş, marangozlarına haber verip, çocuğa beşik yapmalarını emretmiş.

Akşam olup da bey avdan dönünce bir de ne görsün. Selvinin yerinde yeller esiyor. Bağırması, çağırması. Kızmış ama ne fayda.

A. Kızı: -"Çocuğumuzun beşiği yoktu, beşik yaptırdım. Çocuğumuzdan daha mı kıymetliydi?"

diye üstelik baskın çıkmış.

Bir koca karı sarayın önünden geçerken; "Beşikten arta kalan kamga, kabukları götürüyim de ocakta yakarım"

diye toplamış. Evine getirmiş, ocağa atmış. Koca karı ocağın külünü alırken, külün içerisinde bir çuvaldız bulmuş.

- "Aman çul çuval yamarken, lazım olur"

diye alıp evinin duvarına oyulgamış. Meğer üç turunç güzelinin tılsımı, selvinin parçaları yakılınca bu çuvaldıza girmiş. Bu çuvaldız, aslında üç turunç güzeli imiş.

Koca karı sokağa çıkar, akşama kadar dolanır. Eve dönürmüş. Gelirmiş ki ev pırıl pırıl olmuş, her yer temizlenmiş. Yemekler hazırlanmış. Sırrını kimselere söylemezmiş. Bir gün böyle, be gün böyle, koca karı bir gün kapıdan çıkıyor gibi yapıp içeri saklanmış, bir de ne görsün? Duvardaki yanık, paslı

çuvaldız, çıt diye yere düşüp dünya güzeli bir kız olup çıkmış. Her tarafı temizlemiş, yemekler hazırlamış. Tekrar çuvaldız olup, duvara batacağı sırada koca karı yakalayı vermiş. Tılsımını da ateşe atıp yakmış.

Artık üç turunç güzeli ile koca karı bu evde ana kız gibi yayar giderlermiş.

Günlerden bir gün arap kızının, üç turunç güzelinin boynundan koparıp aldığı inci üzölmüş. Ne kadar uğraşıtlarsa inciyi tekrar dizmeye muvaffak olamamışlar. Tellallar çağırtmışlar ki;

-“Her kim bu inciyi tekrar dizerse, ona şu kadar altın verilecek”

diye. Bütün halk saraya ağmış ama inciyi dizmeye kimse muvaffak olamamış.

Üç turunç güzeli haberi duyunca koca kariya;

-“Ana git o inciyi bana getir. Ben dizerim”

Koca karı:-“Yavrum padişah kim biz kim, bizi kapıdan içeri koyarlar mı? İnciyi bana verip, gönderirler mi? Olacak bir şey değil, ama madem ısrar ediyorsun, gideyim bari”

demiş. Kadın kalkıp saraya gelmiş. Ne kadar yalvardıysa da saray muhafızları onu içeriye almamışlar.

-“Yavrularım, benim de kızım var bir de o denesin. Belki inciyi dizer. Bundan ne çıkar?” diye yalvardıysa da muhafızlar iitp dışarı atmışlar. Padişah kapıda olu bitenleri odasının penceresinden izlermiş. Hemen kapıya haber gönderip, koca kariyi içerialmalarını emretmiş. Kadın huzura gelip,

-“Padişahım, benim de bir kızım var. Ana bir de ben deneyim diye yalvardı. Sakat olduğı için kapıya çıkamaz. Yavrumun gönlü kalmasın. Bir de o denesin, belki dizer”

Padişah: -“Peki düş önüme gidelim. Madem yalvarıyorsun. Bir de o denesin” demiş. Meğer padişahın oğlu incinin sırrını bilirmiş. “Bu inciyi üç turunç güzelinden başka kimse dizemez” dermiş. Kendi kendine belki izine rastlarım, diye inciyi dizmeğe çalışanları tek tek kontrol edermiş.

Kız bunların geleceğini bildiğı için odanın bir duvarına çarşap çekip arkasına gizlenmiş.

K-Karı: -“Kızım utandığı için yüzünü kimseye göstermez. Ver de çarşafın arkasın-da dizmeğe çalışsın” demiş. Padişah inciyi uzatmış. Kız çarşafın arkasında inciyi alıp, dizmeğe başlamış.

Meğer inci sihirli imiş. Üzüldükten sonra ancak üç turuncu güzelinin boynu dizilirmiş.

Kız başlamış inci ile konuşmağa;

-”Biz filan devin bahçesinde üç bacı idik. Padişahın oğlu gelir. Biri devin elinden kurtardı. Dizil incim dizil dedikçe inci şıkır, şıkır dizilmeğe başlamış. Turuncun birini filan yerde kırdı, birini filan yerde kırdı. “Dizil incim dizil” diye baştan sonu hikayesini anlatmış. İnci hepten dizilip, boynuna takılmış. Padişah sevinç içerisinde çarşafı çeker çekmez, karşısında üç turuncu güzelini görüvermiş. Sarım güüm olmuşlar, ağlamışlar, gülmüşler. Padişahın oğlu eve haber salmış ki, Sultan Hanım anasını babasını özlemişdir. Onların ziyaretine kırk katırla mı gider, kırk satırla mı?” diye haber göndermiş.

A.Kızı: -”Kırk satır boynunu vursun, kırk katıra biner de salına salına giderim” demiş. Hemen katırlar hazırlanmış, kuyruklarına tenekeler bağlanmış. Arap kızı katırlar da birinin sırtına bindirilmiş, katırlara biner, kırbaç vurunca katırlar tenekelerin gürültüsüyle ürküp, her biri bir tarafa perem perem olmuşlar. Arap kızının her çinkesi bir dalda kalıp cezasını çekmiş.

Padişah üç turuncu güzelini alıp, saraya getirmiş. Yeniden kırk gün kırk gece düğün yapmışlar. Onlar ermiş muradına biz çıkalım, kerevetine masal da burada bitmiş.

BENLİ DİLBER

Evvel zaman içinde halkın çok sevdiği iyiliksever bir padişah, onun da şakacı mı şakacı bir oğlu varmış. Bu padişahın sarayının bahçesinde iki tane çeşme varmış. Birinden yağ, birinden bal akarmış. Halk hergün bu çeşmelere gelir ihtiyaçları olan yağ ve baldan alırlarmış. Birgün çok yaşlı bir kadın bu çeşmelerden testilerini doldururken padişahın oğlu şaka şapmak amacıyla taşı atınca kadının testisini kırırvermiş. Buna çok sinirlenen kadın;

-”inşallah Benli Dilber’in aşkından gidersin”

demiş. Aradan günler geçmiş. Bu söz şehzadenin aklından çıkmaz olmuş.

-”Adı Benli Dilber, kendisi nasıl dilber”

diye diye yemeden içmeden kesilmiş. Günden güne sararıp soluyormuş. Padişah oğlunun bu durumuna çok üzülmüyormuş. Sorununun ne olduğunu da bir türlü öğrenemiyormuş. Şehzadenin en yakın arkadaşlarını toplayıp, oğlunun

derdini öğrenmelerini istemiş. Gençler toplanıp bir eğlence düzenlemişler. Şehzade bu eğlencedeymiş. Oradaki bütün gençler şehzadeyi sarhoş edene kadar içirmişler ve bir masanın başına toplanmışlar. Biri kadehini kaldırıp;

- "Ayşe'nin aşkına"

demiş, bir diğeri kaldırmış;

- "Fatma'nın aşkına"

demiş. O zaman şehzade kadehini kaldırıp,

- "Benli Dilber'in aşkına"

demiş. Arkadaşları durumu hemen padişaha iletmış.

Padişah bunu duyar duymaz oğlunun yanına koşmuş. Onu bu sevdadan vazgeçirebilmek için ne diller dökmüş. Onu herkesin istediğini, kaç yiğidin bu uğurda can verdiğini anlatmış. Ama bir fayda etmemiş. Şehzade, babasına Benli Dilber'i bulacağını ve onu getireceğini söylemiş. Atına atlayıp, yola düşmüş.

Uzun bir yolculuktan sonra Benli Dilber'in izini bulmuş. Evlerinin önüne atını çekip, beklemeye koyulmuş. Benli Dilber'in babası ve abileri bir seyahata çıkmışlarmış. Benli Dilber de bahçede tek başına geziniyormuş. Şehzade onugörür görmez beyninden vurulmuşa dönmüş. Hemen bir türkü söyleyerek, ona aşkını ilan etmiş:

Adını duyunca yüreğim yandı

Bu yangın beni kül eder

Bindim ata düştüm yola

Bin gidelim Benli Dilber

Bu sesi duyan Benli Dilber kafasını çevirmiş ve şehzadeyi görmüş. O da şehzadenin güzelliğine hayran kalmış. Sağa, sola bakıp kimsenin olmadığını anlayınca o da şehzadeye bir türküyle karşılık vermiş:

Ey yiğit sen de kimsin

Beni nereden bilirsin

Annem babam izin vermez

Ben gelemem Beyfendi

dedikten sonra yavaş yavaş şehzadeden uzaklaşmaya başlamış .Bunu gören Şehzade: Sen kaçtıkça ben gelirim

Kırk adım beri varırım
Al yanağından vururum
Bin gidelim Benli Dilber

Benli Dilber: Ben kaçtıkça sen gelirsin
Kırk adım beri varırsın
Al yanağımdan vurursun
Ben gelemem Beyfendi

Şehzade sinirlenmeye başlamış ve tekrar seslenmiş:

Aşığın giydiği aba
Sözüm kâr etmiyor sana
Umurumda değil dünya
Bin gidelim Benli Dilber.

O zaman Benli Dilber ağlayarak şu cevabı vermiş:

Ağabeyim kılıcını çeker
İkimizi birden keser
Sana bana yazık olur
Ben gelemem Beyfendi

Bunu duyan şehzade duvarı atlayıp, Benli Dilber'in yanına gitmiş.

-”Hiç korkma, bize birşey yapamazlar. Eğer sen de istersen buradan gideriz” demiş. Sonunda Benli Dilber'i razı etmiş.

B.Dilber: -”Tek atla gidemeyiz. Ahırdan babamın atlarını alalım. Biri olmadan biri gitmez. Sen kendi atını bırak, babamın atlarıyla gidelim” Şehzade kabul etmiş. Ahırdan atları alıp giderken evin hizmetçilerinden biri onları görmüş. Şehzade ve Benli Dilber düşmüşler yola. Onlar gidedursunlar. Bu arada Benli Dilber'in babası ve ağabeyleri seyahatten dönmüşler. Benli Dilber'i aramışlar, yok. Hizmetkarlardan biri gördüklerini anlatmış. Babası 100 atlı adamını silahlandırmış ve onların peşine göndermiş. O sıralarda çok yorulan şehzade ve Benli Dilber bir dağın yamacında mola vermişler, dinleniyorlarmış. Şehzade Benli Dilber'in dizlerine yatmış uyuyormuş. İşte o sırada Benli Dilber'in babasının adamları aniden çıkagelmiş. Bunu gören Benli Dilber şehzadeyi uyandırmak istemiş; “Yiğidim” demiş, uyanmamış. Saçını çekmiş, uyanmamış. O zaman bir türkü söylemeye koyulmuş:

Geldi ağabeyim geldi babam
Sağ komazlar bizi inan
Dağ taş oldu adam
Uyan yiğidim uyan.

der demez şehzade gözlerini açmış. Sağa bakmış, sola bakmış, her taraf düşman kaynıyor. Hiç telaşlanmamış. Benli Dilber hemen kahveyi yapıp, şehzadeye içirmiş. Şehzade ayağa kalkmış, kılıcını çekip, düşmanın üstüne yürümüş. Hepsini kılıçtan geçirmiş. Benli Dilber'i de alıp tam yola çıkacakları an kayalardan birinin arkasına gözlenen düşmanlardan biri yayını germiş, oku atınca şehzadeyi omzundan vurmuş ve kaçmış. Benli Dilber'in eli ayağına dolanmış, ağlamaya başlamış.

Şehzade: -"Biraz ilerde bir Posbıyık var. Beni onun evine götür. Orada yarama bakarız, sonra da ülkeme gideriz"

demiş. Benli Dilber'in yardımıyla Posbıyığın evine gitmişler. Posbıyığın üç tane de karısı varmış. Şehzadeyi görünce hemen içeriye almış. Yarasını tedavi etmiş. Benli Dilber'i görünce aklı başından gitmiş. Şehzadeyi öldürüp Benli Dilber'i almayı kafasına koymuş. Hemen karılarına emir vermiş. Kırk kap yemek yapmalarını söylemiş. Bunlardan otuzdokuzunu Benli Dilber yapacakmış, birini de onlar yapacakmış ve içine zehir koyacaklarmış. Bunu duyan Benli Dilber hemen Şehzadeye haber vermiş.

- "Yemeklerden otuz dokuzunu ye, sonuncuyu yeme"

demiş. Yemeğe oturmuşlar ve yemeye başlamışlar. Sonuncu gelince de şehzade yemeği alıp orada duran köpeğe yedirmiş. Köpek ölmüş. Bunu gören Posbıyık'ın aklı bokuna karışmış. Şehzade kılıcını çekip Posbıyık'ı öldürmüştü. Üç karısını da Benli Dilber'in hizmetkarı yapmış. Ülkesine doğru yola çıkmışlar. Babasına haber gitmiş.

- "Oğlun, Benli Dilber'i aldı, gelyior"

demişler. Padişah çok sevinmiş, hemen eğlenceler hazırlanmış, oğlunu karşılamaya koyulmuş. Benli Dilber'le şehzade ülkeye gelmişler. Kırk gün kırk gece düğünleri olmuş. Bütün ülkede bayram ilan edilmiş.

Onlar ermiş muradına, darısı tüm sevdalıların başına.

YILAN PADİŞAH

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir adam ve üç kızı yaşamış. Adam dağlardan topladığı süpürgeleri satar, kızlar ise evde yemek, ev işleri yaparlarmış. Günlerden bir gün adam yine süpürge toplamak için dağa gitmiş. Süpürgeleri toplamış eşeğe yüklemiş. Tam gelecekmış ki topraktan bir yılan çıkmış. Ve dile gelmiş.

- "Adama büyük kızını bana vereceksin. Onunla evleneceğim" demiş. Adam da "tamam" demiş. Eve gelmiş. O gün işleri büyük kız yapmış. Ve babasını karşılamış. Babası oturmuş "offf offff" demiş.

Kızı: - "Ne oldu baba"

Adam: - "Hiçbirşey yok" Kız ısrar edince babası durumu anlatmış.

- "Kızım seni yılan padişahı istiyor"

Kız: - "Hıhh ona mı kaldım ben? Gitmem. O dağa gideceğine, başka dağa git" demiş. Adam da sabah kalkmış tekrar yola koyulmuş. Bu sefer başka bir dağa gitmiş. Süpürgeleri toplamış, Tam geleceken yılan çıkmış.

- "Hani kızın nerede"

Adam: - "Gelmedi"

Yılan: - "O zaman ortanca kızını isterim"

Adam: - "Tamam, kızıma söylerim" demiş. Akşam üzeri eve gelmiş bu sefer ortanca kız işleri yapmış. Babasını karşılamış. Babası yine "offf offff" demiş.

Kızı: - "Ne oldu baba"

Adam: - "Hiçbirşey olmadı" demiş. Kız ısrar edince;

- "Kızım seni yılan padişah istiyor"

Kız: - "Hıhh ben ona gitmem. Yılanlığı batsın" demiş. Adam yine üzülerek;

- "Kızım hangi dağa gideyim"

Kız: - "Dağ mı yok başka bir dağa git" demiş. Adam sabah kalkmış ve başka bir dağa gitmiş. Süpürgeleri toplamış, tam gelecekmış ki; toprak açılmış yine yılan çıkmış.

- "Hani kızın nerede?"

Adam: - "Gelmedi"

Yılan: - "O zaman küçük kızını isterim" demiş. Adamcağız da çaresiz evet demek zorunda kalmış. Eve gelmiş, bu sefer de işleri küçük kız yapmış.

Babasını karşılamış, adamları kızı arasında aynı diğer kızlarla olduğu gibi konuşma geçmiş. Kız ise yılanla evlenmeyi kabul etmiş. Adam çaresiz kızını götürmeye karar vermiş. Ablaları kızı hazırlamışlar. Elleri kına yakmışlar, saçlarını taramışlar. Eşeğe bindirip göndermişler. Adam kızı alarak dağa götürmüş, yılanın deliğine gelerek yılanı çağırmışlar. Yılan çıkmış ve kızı deliğin içine çekmiş ve kırk kat yerin altına indirmiş. Bu yılan gerçekte yılan değil, yakışıklı bir padişahmış. Kız bu olaya sevinmiş, daha sonra yılan padişah düğün yapmaya karar vermiş. Kıza demiş ki:

-”Sen de babana haber ver, onlar da düğüne gelsinler.”

Kız: -”Tamam” demiş. Düğün hazırlıkları yapılmış. Herşey hazırlanmış.

Yılan padişah: -”Ablalarına benim kim olduğumu söyleme ve beni gösterme”

Kız: -”Tamam” demiş. O gün kızın ablaları gelmiş ve herkes kırmızı giyinmiş. Yemekler yenmiş, eğlenceler yapılmış.

Kız kardeşleri; -”Ah kardeşim seni yılanla verdik, yılanla”

Kız: -”Yılanla bacım yılanla” demiş. İkinci gün olmuş. Herkes yeşiller giymiş yılan padişah yine karısına aynı tembihi vermiş.

Karısı: -”Tamam” demiş.

Kız kardeşleri; -”Ah kardeşim seni yılanla verdik, yılanla” demiş. Üçüncü gün olmuş. Herkes siyahlar giymiş. Yılan padişah bu sefer karısına temihlemeyi unutmuş. Kızkardeşleri yine öyle söyleyince kız yaa demiş.

-”Ne yılanı işte orada gördüğünüz yakışıklı benim kocam” demiş. O anda bütün insanlar yani yılan padişahın akrabaları yılanla dönüşmüş. Yılan padişah karısının yanına gelmiş elinde bir asa ve çarık varmış. Karısına;

-”Sen benim kim olduğumu söyledin. Al şu yüzüğü parmağına tak, al şu asayı, çarıkları giy. Bu çarıklar eskikip, bu asa yıpranana kadar beni ara” demiş. Aradan yıllar geçmiş, yılan padişahın karısı yollara düşmüş. Gezmiş gezmiş ayağındaki çarıklar eskimiş, asa yıpranmış. Saçları bitlenmiş, yüzü kirlenmiş. Nihayet bir yere varmış. Ve burada bir çeşmeye oturmuş. O sırada bir kız çeşmeye gelmiş. Bu gelen kız da yılan padişahla nişanlanacaktı.

Kız: -”Yılan padişahın karısına öte git kötü kız, su alacağım” demiş.

Yılan Padişahın Karısı: -”Ne yapacaksın? Yılan padişah abdest alacak” demiş.

Kız yılan padişahın orada olduğunu duyunca;

-”Kıza ne olur testinden bir su içeyim”

Kız: -”Git, pis vermem” demiş.

Yılan Padişahın Karısı:-”Ne olur ver, yılan padişahın başı için” demiş. Kız da vermek zorunda kalmış, yılan padişahın karısı su içerken parmağındaki yüzüğü çıkarmış ve su testisinin içine atmış, yılan padişah abdest alırken yüzük yere düşmüş. Yılan Padişah yeni nişanlısına;

-”Çeşmede kim vardı?”

Kız: -”Kötü bir kız vardı” demiş. Yılan padişah bunun kendi karısı olduğunu anlamış ve oraya gidip, karısını eve götürmüştü. Annesine;

-”Anne bu kıza yazık bizde kalsın” demiş. Annesi kabul etmiş. Yılan padişahın annesi ve teyzesi ise dif imiş. Yılan padişahın nişanladığı kız ise teyzesinin kızı imiş. Yılan padişahın teyzesi eve gelen bu kızın yılan padişahın karısı olduğunu anlamış. Kızına demiş ki;

-”Bu kıızı dağa göndereyim de kurda kuşa yem olsun”

demiş. Gidip, yılan padişahın karısına demiş ki;

-”Kızımın düğünü olacak git, dağdan tüğ getir. Kızıma yatak yorgan yapacağım” demiş. Kız ise böyle birşeyi yapamayacağı için ağlamaya başlamış. Kocası: -”Yürü git, bir ağacın altına otur de ki, Kurtlar kuşlar yılan padişah öldü, ağlaşalım de, onlar gelir silkinir giderler. Sen onlardan düşen tükleri topla kız gidip aynı şeyleri yapmış, ve yılan padişahın teyzesine götürmüştü. Kadın bakmış ki ölmemiş bu sefer git dağdan elma, armuş getir kızımın sandığına koyacağım” demiş. Kız yine ağlamaya başlamış, yılan padişah kıza demiş ki;

-”Dağa git, bir ağacın altına otur de ki ;elmalar armutlar yılan padişah öldü, gelin ağlaşalım” de elmalar sallandıkça dökülenleri topla gelir” demiş. Kız kocasını dediğini yapmış ve teyzesine getirmiş, kadın bakmış yine ölmemiş. Kızına demiş ki;

-”Fırını kızdır da şu kıızı yakalım. O gece de kadının kendi kıızı uyumuş, yılan padişahla karısı fırsattan istifade teyzesinin kızını fırına atmışlar. Daha sonra kaçmaya başlamışlar yılan padişahın teyzesi ve annesi kalkıp bakıyorlar ki kız yanmış. Yılan padişahla karısı kaçmış. Bunlar da peşlerine düşmüşler, onlar gitmiş, onlar kovalamış. Anne ile teyze koşa koşa mesafeyi azaltmışlar. Bunun için yılan padişah ezgin okumaya başlamış. Yılan padişahın annesi hoca

zannederek sormuş:

-”Hoca dayı hoca dayı, buradan bir hanımla bir bey geçti mi? Geçmedi ha geçmedi ha demiş. Sonra bunlar yollarına devam etmişler. Yılan padişahla kız yine kaçmaya başlamışlar. Anneleri tekrar yaklaşıncı yılan padişah bostancı olmuş, karısı boştan olmuş. Yılan padişah;

-”Bostancı, bostancı diyedek, satıyor gibi yapmış. Annesi onu bostancı zannederek Bostancı dayı bostancı dayı buradan bir kızla bir oğlan geçti mi?”

-”Geçmedi ha geçmedi ha” demiş. Bunlar yine yola devam etmişler. Yılan padişahla karısı tekrar kaçmaya başlamış, yine mesafe azalınca yılan padişahla karısı bir bahçeye gelmişler. Yılan padişahla karısı bir bahçeye gelmişler. Yılan padişah yılan olmuş, kız da gül olmuş. Gülün köküne dolanmış. Yılan padişahın annesi kızkardeşine demiş ki;

-”Ben gideyim. Şu bahçeye bir bakayım” demiş. Yılan padişahın annesi bahçede olduklarını anlamış ve yanlarına gitmiş, ve demiş ki;

-”Oğlum beni teyzen yemeye yiyecek. Ama bütün dünyanın anahtarlarını sana veriyorum” demiş. Oğlunun ve gelininin gözlerinden öpmüş. Ve eve gelmiş. Kızkardeşi bunun bahçede çocuklarını öptüğünü görmüş. Ve ablasına seni yemeğimde kimi yeyim. Oğluna dünyanın anahtarlarını verdin değil mi?” deyip, kadını;

-”Hüffft diyerek içine çekmiş ve ablasını yemiş.

Onlar ermiş muradına biz çıkalım keravetine.

HİDAYET

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal iken pireler berber iken, annem kaşıktı babam beşikte iken ben ninemin kulağına ninniler fısıldar iken çok eski zamanlarda Kaf Dağı’nın ardında büyük bir ülke varmış. Bu ülke o kadar büyükmüş ki ucu bucağı görünmezmiş. Bu ülkenin halkı bolluk ve refah içinde yaşarmış ama dertlerden bir derd belelerden bir bela bu ülkenin üstünde kol gezer dururmuş. Bu dertler bu belalar o ülkeye dadanan güzel çocukları kaçıran ve bir daha da hiç bir haber alınamayan devlermiş. Belirli aralıklarla gelir, çocukları alıp, giderlermiş. Gel zaman git zaman yeri bir çocuk dünyaya gelmiş. Bu çocuk sanki bir insan yavrusu değil de

birperiymiş sanki. İşte o kadar güzelmiş. Çocuğa Hidayet adını vermişler. Kimse bakmaya dayanamıyormuş. Devler gelip götürecek diye de çok korkuyor ve çocuğu hep gizliyorlarmış. Aradan zaman geçmiş, çocuk serpilmiş büyümüş, güzelliğini duymayan kalmamış. Bir gün devler ansızın çıkagelmiş, Hidayet evlerinin önünde oynuyormuş. Devler Hidayet'i görünce diğer çocukları bırakmışlar, Hidayet'i de yanlarına alıp, gitmişler. Aradan aylar yıllar geçmiş, ne Hidayet'ten ne de devlerden bir haber alamamışlar. Bir gün o yörenin kızları çeşmede su doldururken bir kuşun ağzından suyun içine bir salkım üzüm düşmüş. Yaşlı bir kadın "Aman Allah'ım Hidayet'in parmaklarına benziyor" diye bağırılmış. Kızlardan birisi çok merak etmiş. Yaşlı kadına Hidayet'in kim olduğunu sormuş. Yaşlı kadın da Hidayet'le olanları anlatmış. Kız merakını alamamış. Hidayet'i bulmak için yola çıkmış. Az gitmiş uz gitmiş dere tepe düz gitmiş. Dönüp arkasına bakmış, bir arpa boyu yol gitmiş. Minareyi çalan kılıfını hazırlar, derler kararından yine de vazgeçmemiş. O sırada yaşlı bir adam çıkıvermiş karşısına. Meğerse bu adam Hızır'mış. Dertlilere derman, hastalara şifa, borçlulara eda olurmuş. Kız derdini söyleyince Hızır Baba da ona şunları söylemiş:

- "Ayağına demirden bir çarık giy, eline demirden bir âsâ al. Ne zaman çarık eskir, âsâ al. Ne zaman çarık eskir, âsâ eğilirse Hidayet'i bulursun" demiş. Kız yine yollara düşmüş, az gitmiş, uz gitmiş, günleri günlere ayları yıllara eklemiş. Bir debakmış çarığı delinmiş, asası eğilmiş. Hemen çevresine bakmağa başlamış, bir de ne görsün kapısı olmayan bir bina ve binanın ne sonu ne de boyu görünmüyormuş.

- "Hidayet diye bağırmaya başlamış. Hidayet uzun zamandır, ilk defa insan sesi duyuormuş. Kızı görünce çok sevinmiş. Ona yollardan yol kapılardan kapı göstermiş. Kız dönmüş, dolaşmış binaya girmiş. Hidayet'i görünce birbirlerine aşık olmuşlar. Ama Hidayet devlerin evinden ayrılırsa bütün ülke tehlikeye girermiş. Akşam olunca devler gelmiş. Homurdanmaya başlamışlar.

"Hidayet burada insan kokusu alıyoruz, yoksa bir insan bu minaya girmeye cesaret mi etti?" demişler. Hidayet kızı sakladığı için devler kızı görememişler. Günler böylece gelip, geçiyormuş. Birgün devler ansızın eve gelivermişler. Hidayet devlerin sesin işitince kıza büyü yapmış kız bir elma

oluvermiş. Devler Hidayet'in yanına gelince;

- "İnsan kokusu alıyoruz" demişler. Hidayet devlere yine kendisinden başka bir insanın olmadığını söylemişler. Devlerden birinin gözüne raftaki elma ilişmiş. Elmayı almış ve bir parça koparmış. Meğer bu parça kızın parmağıymış. Hidayet binbir güçlkle elmayı devden almış. Yine günler aylar geçmiş. Kız Hidayet'e bir bebekleri olacağını söylemiş. Hidayet kızın kendi evine dönmesini bir süre sonra da kendisinin geleceğini haber vermiş. Kız Hidayet'in evine gelmiş, başından geçenleri Hidayet'in ailesine anlatmış. Ancak kıza pek inanmamışlar. Evlerine sadece acıdıkları için almışlar. Aradan biraz zaman geçmiş. Hidayet eve gelmiş. Evin penceresinden;

- "Nasılsın hodyarım" demiş.

Kız: - "İyiyiz sultanım" diye karşılık vermiş. Hidayet bebeğin doğumuna yakın geleceğini ve bahçeye aslan ve kaplan gibi yırtıcı hayvanlardan salıvermelerini söylemiş. Kız bunu Hidayet'in ailesine anlatmış. Her ne kadar kıza inanmasalar da:

- "Yalan yuvası olmuş ağzı" deseler deyine debahçeye aslan kaplan koymuşlar. Bebek doğarken Hidayet gelmiş.

- "Nasılsın hodyorım"

Kız: - "Birdik iki olduk sultanım" diye cevap vermiş. Bu arada devler Hidayet'in kaçtığını anlamışlar ve Hidayet'in evine gelmişler. Hidayet bahçedeki aslanları devlerin üzerine salıvermiş. Aslanlar devleri parçalamışlar. Böylece hem ülke devlerden kurtulmuş, hem de Hidayet muradına ermiş. Kırk gün kırk gece düğün-şenlik yapılmış. Bütün ülke donanıp seyran eylemiş, devran eylemiş, felek bile böyle bir gün görmeyip kırk yaşına girmiş. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine. Gökten üç elma düştü. Biri anlatanın, biri dinleyenin, biri de cümle alemin başına. Yorgan gitti, kavga bitti, masal da burada sona erdi....

HÜSN-Ü YUSUF

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok demesi gayet günahmış.

Bir memlekette bir Keloğlan ile anası varmış. Bir de memleketin padişahı varmış. Bunun da gayet güzel bir kızı varmış. Kız her öğle vakti pencerenin

önüne oturur, gerget işlermiş. Yine bir gün pencereyi açınca içeri güzel bir kuş girmiş. Kız kuşu tutmuş, kuşu sevmiş, mevmiş boğazındaki inciye çıkartıp, kuşun boynuna takmış. Kış inciye aldığı ile uçup, gitmiş. Neyse ertesi gün aynı kuş, yine pencerenin önüne gelmiş. Kız pencereyi açmış, kuş uçup gergefinin üstüne konmuş, kız yine bu kuşu sevip, mevdikten sonra kolundan altın bileziğini çıkartıp, kuşun boynuna takmış. Kuş bunun da aldığı ile uçup gitmiş. Ertesi gün kuş yine gelmiş. Kız bu sefer kızmış. Bir altın makası varmış. Kuşun ardından kötüleyince makas kuşun kanadına batmış, kuş kanadında makasla uçup gitmiş. Aradan aylar seneler geçmiş. Kuş artık gelmez olmuş. Kız bunun üzüntüsüyle yataklara düşmüş. Meğer kuşa aşık olmuş. Anası babası ne yaptılarsa derdine çare bulamamışlar. Kız, ana baba benim için yapacağınız bir şey yok. Boşuna üzülmeyin. Bana bir hamam yaptırın, bir de dellal çağdırtın ki her gelen bedavadan yunup yıkanıp gidecek,

-”Yalnız başlarından ne geçtiyse bana onu anlatsınlar yeter” demiş. Başka bir şey istemiyorum” demiş. Padişah hemen bir hamam yaptırmış, dellal bağırtmış ki;

-”Herkes gelip, bedava yunacak, yıkanacak, sadece başlarından geçen olayları anlatıp gidecekler” demiş.

Kız hamamın kapısına oturmuş, gelenin hikayesini dinler hamama alırmış. Gelen anlatmış, giden anlatmış. Bedavadan yıkanıp temizlenip gitmişler. Bunu Keloğlan duyup, anasına gelmiş.

-”Ana durum böyle böyle padişahın kızı bir hamam yaptırmış, varan başından geçeni ona anlatır, bedavadan yıkanıp giderlermiş. Biz de gidelim de bedavadan yunalım, yıkanalım”

Anası: -”Oğlum, yavrum Keloğlanım. Başımızdan ne geçtiği ne anlatalım. Varınca ne söyleyelim?”

Keloğlan: -”Ana hele varalım da anlatacak bir şey buluruz” demiş. Keloğlan ile anası düşmüşler yola Keloğlan bu ara;

-”Ana sen yürü de ben şuradan çarşıya uğrayıp bir de sabun alayım” demiş. Çarşıya varsa ki bir katar deve dizilmiş herkes başına toplanmış. Erzak alıyorlar. Deve katarı hareket edince Keloğlan da meraklanıp bunların peşine takılmış, gitmiş. Kervan gitmiş, Keloğlan gitmiş, gitmişler gitmişler Kaf Küf

dağının ardına varmışlar. Develerin boynundan çeken adam orada bir kayaya depik vurunca dağdan bir kapı açılmış. Bütün kervan sıra sıra içeriye girmiş. Hemen Keloğlan da bir devenin kuyruğundan tutunup, peşlerinden içeri girmiş. Meğer orası periler padişahının eviymiş. Oraya girmiş ki bir koca havuz develerin bütün yükleri oraya yıkılmış. Bir tarafta kazanlar kaynıyor, bir tarafta yemekler hazırlanıyor. Keloğlan bunları seyredermiş. Akşama yakın bir vakit bir de bakmış ki gökden bir bölük kuş inmiş. Havuza dalan bir delikanlı olmuş, havuza dalan bir delikanlı olmuş. Varıp sofraya oturmuşlar. Hemen Keloğlan da eline bir kaşık alıp, sofraya oturmuş. Yemekten bir kaşık alacağı sırada hemen biri kolundan tutmuş. Dur arkadaş Hüsnü Yusuf'tan önce yemek yenmez. Hele o gelsin de yemeğe başlasın biz de öyle başlarız" demiş. Keloğlan geri çekilmiş. Herkes yemeklerini yiyip odalarına çıkmışlar. Keloğlan da hemen Hüsnü Yusuf'un peşinden odasına girip, bir yere saklanmış.

Hüsnü Yusuf odaya girince kapıyı kitlemiş. Terekten bir kutu indirip içinden bir inci kolye çıkarmış.

- "Ah ah seni bana asan eller" demiş, sonra bir bilezik çıkartıp,

- "Ah ah seni bana takan eller" demiş. Bir de altın makas çıkartıp,

- "Ah seni bana atan eller" deyip ağlamış. Ağlamış, ağlamış yatağına uzanıp uyuya kalmış. Sabah olunca bunları kutuya koyup, yerine kaldırdıktan sonra odadan çıkıp, kapıyı kilitlemiş, kahvaltı odasına varmışlar, yemeklerini yemişler. Hepsi birer birer havuza dalıp, kuş haline döndükten sonra uçup gitmişler. Keloğlan oradan çıkıp, develerin peşine takılmış (kervan da yine erzak almak için pazara iniyormuş), doğru pazara gelmiş.

Keloğlan: - "Hah, işte padişahın kızına anlatacağım olayı buldum" demiş. Pazardan sabunu alıp gelmiş, anasını bulmuş.

Anası: - "Nerede kaldın Keloğlan beni ne kadar beklettin?"

Keloğlan: - "Gel ana gel. Padişahın kızına ben ne anlatacağımı biliyorum. Varıp yıkanalım" demiş. Doğru hamamın kapısına varmışlar.

Kız: - "Gelin gelin hele başınızdan geçen olayı anlatın da ondan sonra girersiniz"

Keloğlan: - "Dün benim başıma bir iş geldi. Sabun almaya pazara vardım. Vardım ki bir deve kervanı yanaşmış, ha bire erzak dolduruyor. Merek edip

peşlerine takıldım. Bir Kaf u Küf Dağı'nın ardına vardık. Dağdan bir kapı açıldı. Onlar girdi ben de bir devenin kuyruğuna tutunup, içeri girdim. Şöyle oldu böyle oldu. Ben yemek yerken bir kolumdan tuttu. Hüsnü Yusuf yemeden yemeğe başlanmaz diye beni azarladı. Yemekler yendikten sonra Hüsnü Yusuf'un peşinden odasına girip gizlendim. Hüsnü Yusuf dolaptan bir kutu çıkart.Yatağın üstüne koydu. İçinden bir kolye çıkartıp, Ah ah seni bana asan eller dedi ağladı. Bir bilezik çıkartıp ah ah seni bana takan eller dedi ağladı. Sonra bir altın makas çıkartıp, ah ah seni bana atan eller dedi. Ağlaya ağlaya yatağının üstünde uyuya kaldı. Sabah olunca yine kahvaltılarını yapıp havuza daldılar. Dalan kuş olup uçtu, dalan kuş olup uçtu. Sonra kervan yine erzak almak için yola çıktı. Ben de peşlerinden takılıp tekrar pazara geldim. Benim başımdan geçen de bu" demiş. Kız: -"Aman Keloğlan bu develer nerede ise beni oraya götür. Tek bu hamam her şey senin olsun" demiş. Keloğlan kızın elinden tutup, doğru pazara varmış. Develeri bulmuşlar.

Keloğlan: -"İşte bunların peşinden git var, filan odaya saklan" demiş. Kız varıp, kervanla içeri girmiş. Akşam olunca bakmış ki göğün yüzünden bir bölük kuş inmiş. Havuza dalan bir delikanlı olmuş, dalan delikanlı olmuş, yemeklerini yemişler. Herkes odalarına çekilmiş. Kız da önceden varıp Hüsnü Yusuf'un odasına saklanmış. Hüsnü Yusuf gelip, odaya girmiş. Kapıyı kilitleyip, kutuyu yatağın üstüne koymuş, inci kolyeyi çıkartmış:

- "Ah ah seni bana asan eller" demiş. Bileziği çıkartmış;

- "Ah ah seni bana takan eller" demiş. Makası çıkartmış;

- "Ah ah seni bana atan eller" demiş, ağlamış. Ağlaya ağlaya bayılacağı sırada kız varıp, kolundan yakalamış.

- "Ben ettim sen etme, senelerdir seni ararım sonunda buldum" demiş.

Sarım, gürüm olmuşlar.

Oğlan: -"Aman kız seni burada görürlerse öldürürler. Biz periler padişahının yedindeyiz, nasıl geldin, niye geldin? İkimizi de yaşatmazlar" Ben kırk günlük bebeyken anamın kundağından beni çalıp getirmişler. Benim tılsımım var. Buralarda durma var git. Babamı anamı bul." Hüsnü Yusuf'un başı için beni misafir alın, doğum yapacağım, bana acıyın de, benim çalındığım oda halen kilitli durur, oraya gir. Çocuğumuzu orada doğur. Ben her gece gelir, seni

yoklarım. Sabah olup da biz tekrar kuş olunca sen bizi takip et, ben varır, evimizin penceresine konarım. Sen de var kapıyı çal" demiş. Varıpevi bulmuşlar. Kız kapıyı çalınca hizmetçiler kapıyı açmış.

Kız: -"Aman bacım varın hanımınızı çağırın, hamileyim doğum yapacağım. Ha beni misafir etsin. Kimsem yok" demiş. Hizmetçiler varıp, hanıma söyleyince hanım;

- "Aman yok salın gidin. Yerimiz yok deyin" demiş. Hizmetçiler gelip,

- "Var git, anam hanın istemiyor" demişler.

- "Etmen gitmen ben nereye giderim. Varın hanımıza söyleyin Hüsnü Yusuf'un başı için beni misafir etsin" demiş. Hizmetçiler varıp hanıma böyle böyle demiş.

- "Hüsnü Yusuf'un başı için beni misafir etsin" demişler.

Hanım: - "Benim Hüsnü Yusuf'um gideli yirmi sene oldu. Benim oğlumu nereden biliyor? Öyle ise şu kötü odaya alın da orada yatsın" demiş. Altın bir çul serip, üstüne hasır atmışlar. Yanına da bir hizmetçi vermişler. Kız orada doğum yapmış, bir oğlu olmuş. Her gece pencereye bir kuş gelir, pencereye tık tık vurur,

Kız: - "Hu beyim hu"

Kuş: - "Altın üstün nasıl?"

Kız: - "Berbat"

Kuş: - "Sabrına var" der. Uçup, gidermiş. Bir gün böyle beş gün böyle, bir gün hizmetçi hanımına varıp,

- "Artık ben o kadının yanında yatmam. Gece bir kuş geliyor, pencereye vuruyor. Altın üstün nasıl? deyince Kız; "Çok harabat" diyor. Kuş da; Sabrına var, diyip, uçup gidiyor. Neyse ben bundan korkuyorum. Artık onun yanında yatmam"

Hanımı: - "Dur o zaman ben gideyim" demiş. Kızın yanında o gün hanım yatmış.

Kuş gelip, pencereye vurunca;

Kız: - "Hu beyim hu"

Kuş: - "Altın üstün nasıldır?"

Kız: - "Çok harabatdır"

Kuş: - "Sabrına var" deyip, uçup gitmiş. Kuş gidince hanım bu kızı sıkıştırmaya başlamış.

-“O pencereye gelen kim ise bana söyleyeceksin. Yoksa seni evden kovarım”

Kız: -“Bu gelen senin oğlundur. Kırk günlük iken periler evden çalmışlar. Ben gittim, gördüm. Şöyle oldu böyle oldu.” Bir bir her şeyi anlatmış. “Bu çocuk da senin torunun, ben de gelinim” demiş. Avrat hemen sabahtan kalkıp, Hüsnü Yusuf’un odasını açmış. Silip süpürmüş. Çocuğu ipeklere bürümüş. Gelinin altına atlas yataklar serip, üstüne ipek yorganlar atmış. Oğlunun odasına yerleşmiş. Gece olunca kuş yine gelip, pencereye konmuş.

Kız: -“Hu beyim hu”

Kuş: -“Altın üstün nasıldır?”

Kız: -“Çok iyi”

Kuş: -“Tamam öyleyse” deyip, uçup gitmiş. Avrat kıza yalvarıp, yakarmış.

-“Bir gün içeri al da oğlumu dünya gözünüyle bir göreyim, etme gitme”

Kız: -“Aman anam yapmayalım, Yusuf’u öldürürler, başına iş gelir.” dediyse de avradı razı edememiş. Kız peki demiş, akşam olup da kuş pencereye gelince;

Kız: -“Durum böyle böyle anan seni görmek istiyor. Ne söylediysem razı edemedim. Ha ne var gir de bir gör”

Kuş: -“Beni öldürürler, etmeyin gitmeyin” derse de içeri girmeye razı olmuş. İçeri girince güzel bir delikanlı oluvermiş. Anasıyla sarım gürüm olmuşlar.

Anası: -“Etme oğlum gitme seni salmam, bırakmam”

Oğlan:-“Aman aman gitmezsem, beni öldürürler. Benim tek kurtuluşum şu ki yarın Kaf ü Küf dağının başına gel, yanına kırk cariye al. Kırk kilo çıra al. Biz sabah çıkınca orada dolanırız. Sen çıraları dağın başında yak. Hüsnü Yusuf öldü diye bağır. Eğer onlar da öldü derse, ben hemen içine düşer kurtulurum. Yok ölmedi derlerse kurtulamam” demiş. Çıkıp gitmiş. Sabah olunca anası hemen yanına 40 cariye almış, kırk kilo çıra, kırk kibrit, kırk arabaya yüklemiş.

Sürüp Kaf ı Küf dağının başına varmışlar. Kuşlar gelip de bölük bölük dağın üstünde dolanmaya başlayınca hemen çıraları ateşe verip, Hüsnü Yusuf öldü diye bağırmışlar. Kuşlar da ölmedi diye cevap veriyorlarmış. Bir çağırmışlar iki çağırmışlar ölmedi demişler. Üçüncü çağırışmada kuşlar da Hüsnü Yusuf öldü diye bağırmışlar. Hüsnü Yusuf aşağı düşüp, hemen kavını çıkartıp, ateşe atmış. Yiğit bir delikanlı olmuş. Anası oğlunu alıp, eve getirmiş. Yemişler, içmişler. Muratlarını almışlar, biz de muradımızı alalım.

MESTAN

Vaktiyle yoksul bir baba ve üç kızı varmış. Bu yoksul aile takunya satarak geçimlerini sağlıyorlarmış. Baba takunya yapar, büyük kızlar bunları süsler ve küçük kız da bunları satarmış. Yine bir gün küçük kız babasının yaptığı takunyaları satmak için pazara gitmiş. Pazarda dolaşırken yaşlı bir adamın eski bir evin önünde;

-“Bu evi alan pişman, almayan pişman!... ” diye bağırdığını işitmiş. Kız büyük bir merakla odanın yanına yaklaşmış.

-“Amca amca neden böyle söylüyorsun? Neden alan pişman almayap pişman?!” diye sormuş.

Yaşlı Adam: -“Alırsan görürsün” diye cevap vermiş.

Kız: -“Benim o kadar param yok ki...” Adam bu sefer kızın elindeki takunyaları işaret ederek,

-“Bunları bana ver, ben de sana bu evi vereyim” demiş. Kız büyük bir şaşkınlıkla elindeki takunyaları yaşlı adama vermiş ve kendisi de evin anahtarını almış. Heyecanla eve gitmiş. Evdeki baba ve ablalarına büyük bir sevinç içerisinde anahtarı göstererek, onlara olup bitenleri anlatmış.

Bir kaç gün içinde eve taşınmışlar. Bir akşam hep birlikte ocağın etrafında otururlarken, içeriye kocaman, sarı renkli iri tüyleri olan bir kedinin girdiğini görmüşler. Büyük kızlar ilk önce bu kediye evden atmak için uğraşımlarsa da küçük kızın ısrarı üzerine kedinin evde kalmasına razı olmuşlar. Küçük kız bu iri-yarı kediye çok sevmiş. Adını Mestan koymuş. Ve kediye okşamaya başlamış. Bir kaç saat sonra kedi de, kız da ocağın kenarında uyumaya başlamışlar. Sabah kalktıklarında kedinin evden gitmiş olduğunu görmüşler.

Küçük kız kilerdeki küplerden bir şeyler çıkarmaya gittiğinde bir de ne görsün? Bir kese altın büyük bir taşın üzerinde durmaktaymış. Kız hemen bunu alıp, babasına göetürmüş. Babası ve kardeşleri buna çok şaşırılmışlar. Babası bu altınlarla pazarda bir çok şey almış. Bu kese kese altınlar bir hayli zaman sürmüş. Bu yoksul aile kısa bir sürede oldukça zengin olmuşlar. Küçük kız bu altınları kimin getirdiğini çok merak etmiş. Bu arada kedi de her zaman gelmekte ve kız uyuduktan sonra ortadan kaybolmaktaymış.

Bir gün kız uyumamaya ve kediye takip etmeye karar vermiş. Her zaman olduğu gibi akşamdan kedi gelmiş ve kızla birlikte uyumaya başlamış. Fakat bu kez kız uyumayıp, kedinin ne yapacağını merak etmiş. Bir kaç saat sonra kedi kızın uyuduğunu zannederek, yerinden kalkarak doğrudan kilere gitmiş. Büyük bir taşı yerinden oynatmış. Ortaya kocaman bir tünel çıkmış. Kedi bu tünelden bir kese altın alıp, taşın üzerine koymuş. Daha sonra bu tünelden içeriye girmiş. Kız da kedinin arkasından gitmiş. Büyük taş kendiliğinden kapanmış. Kedi gitmiş kız gitmiş, kedi gitmiş kız gitmiş, böylece yedi kat aşağı inmişler. Kedi burada sırtından iki tüy koparmış ve birbirine sürmüş. Tam o sırada kedi yakışıklı bir şehzadeye dönüşüvermiş. Kız büyük bir şaşkınlıkla olanları izlemekteymiş. Şehzade önde, kız arkasında yedi kat daha aşağı inmişler. Kız gizli bir yere saklanmış, şehzadeyi izlemeye devam etmiş. Burada oldukça güzel, bir şato bulunmaktaymış. Şehzade bu şatodan içeri girmiş. Kız şehzadeyi takip etmiş. Bu şatoda bir kadın yatmaktaymış. Bu kadının yüzü oldukça solgun ve hastalıklıymış. Güzel olmasına rağmen, yüzündeki hasta ifadesi ona çirkinlik veriyormuş. Şehzade karısı olan bu kadına nasıl olduğunu sorduğunda, Kadın: -"Körolası nasıl olmamı bekliyordun? Gördüğün gibi hastayım." diye cevap vermiş. Şehzade daha fazla bir şey söylemeden, ahıra gitmiş ve çok güzel bir at ile çıkmış. Atına atladığıyla oradan uzaklaşmış. Kız ise şatoda kalıp, kadını izlemeğe devam etmiş.

Hasta suratlı kadın, şehzade gittikten sonra yerinden kalkıp, bahçeye çıkmış. Bahçede iki dere akmaktaymış. Bu derelerden birinde elini yüzünü yıkamış. Meğer bu dereye sihirli sular akıyormuş. Kadın yüzünü yıkadığı anda çok güzel birisi oluvermiş. Canına can, yüzüne kan gelmiş. O da ahırdan siyah bir at çıkarıp, ata binerek oradan uzaklaşmış. Bütün bunları uzaktan izleyen

küçük kız, hemen kendisine ahırdan bir at bulup, kadını takip etmeye başlamış. Kadın gitmiş, kız gitmiş. Bir müddet sonra önlerine gümüşten bir dağ çıkmış. Kadın dağa seslenerek;

-”Eri gümüş dağım, eri. Düşmandan gelip, dostuma gidiyorum.” diye bağırması. Dağ birden erimeğe başlayıp, kadına yol açmış. Kadın önde kız arkada yürümeye devam etmişler. Kız, bu eriyen dağdan bir parça gümüş alıp, cebine saklamış. Biraz daha yol aldıktan sonra önlerine altından bir dağ çıkmış. Kadın bu sefer de altın dağa seslenerek;

-”Eri altın dağım, eri. Düşmandan gelip, dostuma gidiyorum” demiş. Bu dağı da geçerlerken kız yine bir parça altın alıp cebine koymuş. Bu dağları aştıktan sonra kadın, koca bir şatonun önünde durmuş. Bu büyük şatoda dev yaşamaktaymış. Dev, kadına kızarak;

-”Nerede kaldın, güzeller güzeli? Seni bekliyorum.”

Kadın: -”Kızma canım, körolası kocam ancak gitti” diye cevap vermiş. Kadın ve dev bir müddet konuştuktan sonra kadın devden izin alıp, atına bindiği ile oradan uzaklaşmış. Aynı şekilde kız da onu takip ederek, altın ve gümüş dağlardan geçip, şatoya ulaşmışlar. Kadın kendi evine gelince hemen yüzünü diğer sudan yıkamış. Bu sefer yine hasta, solgun bir kadın şekline girip, yatağına uzanmış. Kız bütün bunları izledikten sonra geldiği yoldan evine dönmüş.

Ertesi gün yine aynı saatlerde Mestan kızın yanına gelmiş. Kız aslında şehzade olan bu kediyi, çok seviyormuş. Onun yakışıklı bir şehzade olduğunu gördüğü anda ona aşık olmuş. Kız Mestan’ı severken, bir yandan da;

-”Ah Mestan’ım. Canım Mestan’ım. Rüyamda seni gördüm. Rüya bu ya, sen aslında kedi değil bir şehzadeymişsin.” Kedi bu sözleri duyunca mırıldanmaya ve tüylerini kabartmaya başlamış.

Kız: -”Ne sinirleniyorsun canım, rüya işte. Rüyamda şehzadeymişsin ve senin de solgun suratlı hastalıklı bir karın varmış. (Kedi, bu sefer daha da tüylerini kabartarak, kızı dinliyormuş.) Aslında karın çok güzel sana öyle görünüyormuş. Sen ona halini sorunca, o da sana çok hasta olduğunu çekilip gitmeni söylemiş. Sen gittikten sonra yüzünü bir derede yıkar, güzeller güzeli bir kadın olup, siyah bir ata binip, ormana doğru gidermiş. Meğer ben de onun

arkasındaymışım. Gide gide bir gümüş dağa varmışız. O dağ eriyip, bize geçit vermiş. Eriyen gümüşten bir parça alıp, cebime koymuşum. Daha sonrada da bir altın dağa rastlamışız. Bu altın dağ da eriyip, bize yol açmış. Bir parça da bu altın dağdan alıp, cebime koymuşum. En sonunda büyük bir şatoya varmışız. Şatoda kocaman bir dev yaşamaktaymış. Karın bu devle sohbet edip konuştuktan sonra, o önde ben arkada gerisin geriye dönmüşüz. Karın elini yüzünü başka bir suda yıkadıktan sonra tekrar solgun ve hasta benizli biri oluverip, yatağa uzanmış. (Kedi kızın anlattığı rüyayı büyük bir dikkatle dinledikten sonra tüylerini iyice kabartmaya başlamış.) Aman canım, niçin böyle mırıldanıyorsun? Alt tarafı bir rüya işte. Hoş sen de beni anlamazsın ya" deyip, cebindeki altın ve gümüş parçalarını çıkartıp, kedinin önüne koymuş.

Kedi bütün bunları duyunca yavaşça yerinden kalkıp, kilere doğru gitmiş. Kedi hemen yedi kat aşağı inip, şehzade olduktan sonra tekrar yedi kat daha aşağı inip karısının yanına varmış. Oradan ayrılıyor numarası yapıp, bir yere saklanarak, karısını takip etmeye başlamış. Karısı küçük kızın anlattığı gibi, devin yanına varınca, şehzade kılıcını çekip, her ikisini de orada öldürmüştü. Onları öldürdükten sonra şehzade kılığında küçük kızın yanına gelmiş.

-”Benim sırrımı kimse bilmiyordu. Şimdi sen öğrendin. Artık bundan son-ra kedi olamam.” demiş. Ve kıza evlenme teklif etmiş. Kız da zaten aşık olduğu bu şehzadenin teklifini kabul edip, 40 gün 40 gece düğün ettikten sonra dünya evine girmişler. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

KESİK BAŞ

Vaktin zamanın birinde bir padişah yaşarmış. Bir de bezirgan varmış. Bu bezirgan her tarafı dolandır, mal alır, mal satarmış. Bir gün yolda kesik bir kelleye rastlamış. Kelle yerinde zıplaya zıplaya;

-”Kırk kan etmişim. Kırk kan daha edeceğim, kırk kan etmişim kırk kan edeceğim” diye bağırıp durur. Bezirganın atı ürküp şahlanınca bezirganı aldığıyla yere çalmış. Bezirgan düştüğü yerden fırladığıyla elindeki kızılıcık değneğini kesik başa çalmış. Kesik baş tuz buz olmuş.

Bezirgan: -”Allah Allah, bunda da bir hayır var” deyip, cebinden yağlığını çıkartmış. Onun külünden ucuna çıkılmış. Eve gelmiş. Bezirgan yoldan geldiği

için üstü başı kirlenmiş, kızı üstünü başını yıkamış. Bakmış ki elbisenin cebinde mendilin ucu çıkılı merak edip çıkıyı çözmüş ki bir avuç kül parmağını batırıp ağzına çalmış. Bir tadı yok. Tekrar çıkılayıp, babasının cebine bırakmış.

Aradan ay geçmiş, kız hamile kalmış. Gün geçtikçe karnı büyümüş. Durumu fark eden Bezirgan avradına demiş ki;

-”Git kızına sor? Kimden peydahladıysa gitsin evine otursun” demiş.

Karısı: -”Etme herif, yapma herif. Kızımız kapının eşiğini bilmez, kimseyi görmedi, kimseyi sevmedi”

Bezirgan: -”Yook benim elimi kana bulamadan evi terk etsin” demiş. Ben mal almağa gidiyorum. Döndüğümde bu iş bitsin, bu çocuktan kurtulun yoksa gerisini siz düşünün” demiş. Bezirgan gitmiş, Kızın ayı günü tamam olunca bir oğlan doğurmuş. Çocuk doğar doğmaz, dile gelip demiş ki;

-”Beni bir sepete koyup, tavana asın” Sepete koyup, tavana asmışlar.

Bir zaman sonra Bezirgan evine dönmüş.

Bunu burada bırakalım. Padişahdan haber verelim. Padişahın kırk cariyesi varmış, bir gün padişah pazara çıkmış. Oradan başlık alıp göndertmiş. Padişah sarayda değil ya. Karıları kırık severlermiş, oynaşlarını içeri almışlar. Oynaşırlarmış. Kapı çalınınca kadın üstünü başını giymiş, acaba padişah pazardan ne gönderdi diye kapıyı açmış.

Adam: -”Padişahım sağolsun, bunu eve gönderdi”

Kadın: -”Aman onu bana göstermeyin, çırılçıplak balık, namehramdır. Çekin çekin götürün” demiş. Allah tarafından balık cana gelmiş. Bu kadının söylediğine gülmüş. Adam balıkları alıp, padişahın yanına dönmüş;

-”Padişahım sağolsun balıkları eve götürdüm. Kapıyı hanımımız açtı.

Aman aman namehramdır bana gösterme dedi. Bunun üzerine balıklar güldü, ben de birşey anlamadım padişahım” demiş. “Allah Allah balık hiç güler mi? Bunun ne hikmeti var acaba” diye padişahı bir düşünce alıyor. Akıl danelerini hep başına toplayıp;

-”Bu işin sırrı ne ise bulup çözüp bana söyleyeceksiniz” demiş. Bütün ahaliye tek tek danışmışlarsa da kimse bir anlam verememiş. Vezir, padişahın huzuruna varıp;

-”Padişahım, kime sorduysak bir anlam veremedi. Bir tek bezirgan

kaldı, bir de ona danışacağız. Durum bundan bundan ibaret"

Padişah: -"Gidin bezirganı alıp buraya getirin" demiş. Bezirgan da evine yeni dönüyormuş. Sepetteki çocuk anasına demiş ki;

- "Dedem geliyor, beni indirin. Yolda onu karşılayacağım" Çocuğu indirmişler, dedesine karşı varmış. Atının yularından tutmuş. Bezirgan kamçısıyla çocuğa bir tane vurmuş.

- "Çekil, atın altında kalıp çiğneyeceksin"

Çocuk: - "Sen benim dedemsin deyip, atın yularından çekerek eve getirmiş. Bu sıra da padişahın adamları da gelip bezirganı saraya çağırmışlar.

Çocuk: - "Padişahım sağ olsun. Ben de huzura çıkacağım" demiş.

Bezirgan: - "Etme oğlum, yapma oğlum. "demişse de çocuk directmiş. Bezirgan çaresiz çocuğu da alıp, padişahın huzuruna varmış, padişah durumu anlatmış, bezirgana başından böyle bir şey geçti mi geçmedi mi, bu balıkların gülmesini bana yorumla"

Bezirgan: - "Vallahi padişahım ben bir tarihte yolda böyle böyle bir kesik başla karşılaştım, atım ürktü. Beni yere düşürdü, kızılıık değneğimle çalınca kesik başı toz-buz ettim. Az biraz tozundan yağlığımın ucunu çıkılıayıp, yoluma devam ettim. Ben böyle bir hadiseyle karşılaştım ama, seninkine hiç akıl sır erecek gibi değil" demiş. Hemen çocuk lafa girmiş.

- "Padişahım ben bunu cevaplandırırsam, beni köşke çıkartır mısın?" demiş. Artık bunu zindana demeye kalmıyor ya çocuk padişahı iki kat etmiş.

Padişah: - "Durun durun tamam hele cevapla bakalım" demiş.

Çocuk: - "Padişahım ne kadar cariyen var" demiş.

Padişah: - "Kırk tane" demiş.

Çocuk: -"Peki o zaman seninle ben şimdi sırayla bunları muayene edeceğiz. (Bir odaya toplayıp, soyunduruyorlar ki cariyelerin yarından fazlası erkek.) Gördün mü padişahım? İşte karıların bunlarla oynuyor. -Aman aman namehramdır götür şu çıplak balıkları- deyince balıklar buna güldüler" demiş.

Bunun üzerine padişah tacını tahtını çocuğa bırakıp, başını alıp gitmiş. Çocuk da padişah olup, mutlu bir şekilde yaşayıp, gitmiş.

YILAN BEY İLE ŞEKER HANIM

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok demesi gayet günahmış. Bir padişahın hiç çocuğu olmazmış. Karısı bir gün kapıya çıkmış ki yılanlar ağacın altında kıvış kıvış oynuyorlar.

- "Vah Allah verse de şöyle bir tane barı olsa" demiş. Allah kadının dileği-ni kabul etmiş. Günlerden, aylardan sonra padişahın karısı hamile kalmış, ayı günü tamam olduktan sonra, kadın doğurmuş, bir yılan çocuk dünyaya getirmiş. Çocuk bir kaç gün içinde dile gelip, bakıcısına demiş ki;

- "Şeker hanım, şeker hanım. Babama söyle beni eversin. Yoksa tahtını, sarayını başına yıkarım....."

Cariye varıp,

- "Padişahım oğlun işte böyle demiş. Sen bu işe ne dersin"

Padişah: - "Git sor, kimi istiyorsa, onu alayım" demiş. Yılanın yanına cariyeden başka kimse varamazmış. Yılan cariyeye,

- "Babama söyle bana hint padişahının kızını alsın" demiş. Dünür olmuş-lar. Düğün dernek yapıp, Hint padişahının kızını alıp gelmişler. Akşam olmuş, kız bir de görmüş ki kocası bir yılan. Yılan kıza demiş ki;

- "Çabuk soyun, yatağıma gel." Kız korkusundan gelmemiş. Buna sinirlenen Yılan Bey kıızı sokup öldürmüştü. Ertesi gün;

Yılan Bey: - "Şeker Hanım babama söyle Çin padişahının kızını alsın. Almazsa ben yapacağımı bilirim" demiş. Dünürücü alayı kurulmuş, Çin padişahının kıızı da alınıp gelinmiş. Akşam olunca Yılan Bey'in yanına yanaşmayan bu kıızı da bir vuruşta öldürmüştü.

Padişah: - "Bütün etrafım, bu oğlanın yüzünden bana düşman oldu. Buralardan göçüp gitmekten başka çarem kalmadı" demiş. Şeker Hanım bu Yılan Bey'in

tılsımını bilirmiş,

-”Padişahım buralardan göçmeyle bu iş hallolmaz. Ben seni bu beladan kurtarmanın yolunu biliyorum. Beni pazara götür. Terziden kırk kat kumaştan elbise kestir. Saçımı başımı yaptır. Akşam Yılan Bey’in koynuna ben gireceğim”

Padişah: -”Aman Şeker Hanım, ondan kolay ne var? Ben seni dünya malına gark ederim. Yeter ki sen beni bu beladan kurtar”

Ş.Hanım: -”Dünya malı senin olsun. Benim söyledikleimi hazırla. Başka bir şey istemem” demiş. Kırk kat kumaştan elbise kesilmiş. Saçını başını gözünü kaşını yaptırdıktan sonra Şeker Hanım elbisesini giyip, Yılan Bey’in odasına varmış. Odadan girer girmez, Yılan Bey gülümseyip;

-”Ooo.. Şeker Hanım sen mi geldin? Hoş geldin” demiş. Hoşbeşten sonra;

Yılan Bey:-”Soyun bakalım, Şeker Hanım”

Ş.Hanım: -”Bey dururken, Halayık soyunur muymuş? Yılan Bey’im. Bir kat ben soyunayım, bir kat da sen soyun, yatağa girelim” demiş. Bir kat o, bir kat o, derken kırkinci katı çıkarttıklarında Yılan Bey ayın ondördü gibi güzel bir yiğit olup çıkmış. Günler, aylar, mutlu bir şekilde geçip giderken Şeker Hanım’ın bacıları kardeşlerinin mutluluğunu duyup, kıskanmışlar. Yılan Bey’in bir güzel atı varmış. Her sabah, erkenden Şeker Hanım’ın dizine basıp, ata biner, ava çıkarmış. Yine ava gittiği bir gün, Şeker Hanım’ın bacıları, Yılan Bey’in ağzından mektup yazmışlar.

-”Ben gelmeye evi terket, seni buralarda görmek istemiyorum” diye. Şeker Hanım ağlaya sızlaya durumu padişaha anlatmış, heybesine bir ölçek altın koymuşlar. Üstüne bir kürk giydirmişler. Şeker Hanım dağ tepe aşp, bir eve kaz çobanı durmuş. Karın dokluğuna çalışır, kümeste de yatarmış. Yılan Bey babasından durumu öğrenince atına bindiğiyle dağlar aşp, Şeker Hanım’ın kaldığı eve gelmiş. Tez Şeker Hanım’dan haber sormuş. orada öyle birisinin olmadığını, sadece geçenlerde birinin kaz çobanı olarak geldiğini, orada kıllı dediklerini kümeste yatıp, kalktığını söylemişler. Yılan Bey atını sürdüğüyle kümese varmış. Şeker Hanım, Şeker Hanım diye seslenmiş. Görür, görmez tanımış. Şeker Hanım’ı atının terkine aldığıyla konağına kondurmuş. Ülkenin

dört bir yanına haber salıp, Şeker Hanım'ın bacılarını buldurup saraya getirtmiş.

-”Kırk katır mı, kırk satır mı dilersiniz?”

-”Kırk satır boynunu vursun, kırk katıra birer salına salına gezeriz” demişler. Katırların kuyruğuna tereke bağlamışlar. Kızları katırlara bindirmişler, terekeler takırdadıkça katırların her biri bir tarafa çekip her birinin bir çinkesini parça parça dağlara atmışlar. Şeker Hanımla Yılan Bey de mutlu bir hayat sürüp yaşayıp, gitmişler.

YILAN OĞLAN

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok demesi gayet günahmış. Bir memlekette bir adam yaşarmış. Bunun çocuğu olmazmış. Tarladan gelirken bakmış ki iki yılan çiftleşiyor.

-”Hi Yarabbi keşke bana da bir çocuk verseydin de yılan gibi bari olsaydı. Ona da razıydım” demiş. Allah'ım bunun duasını kabul etmiş. Gel zaman git zaman bu kadın bir yılan doğurmuş. Aradan ne kadar zaman geçtiyse yılan da iyice büyümüş. Yılan dile gelmiş;

-”Ana beni ever”

Avrat: -”Oğlum sana kim kız verir? Sen yilansın, iyi düşün” demişse de;

Yılan -”İlle verirler, filana git, filana git.” demiş. Avrat çaresiz kapı kapı dünür dolanıp, bir kız bulmuş. Düğün etmişler, gelini alıp eve getirmişler. Gelin kapıdan girer girmez, yılan kuyruğu ile nasıl bir çarptıysa gelini oraya öldürmüştü. Aradan bir zaman sonra tekrar;

-”Ana beni ever, ana beni ever” demeye başlamış.

Anası: -”Oğlum bir tane aldık, öldürdün. Sana kim kız verir?” demişse de yılanın ısrarı ile çaresiz tekrardan kız aramaya çıkmış. Varıp, yine bir fakir kız bulmuş. Düğününü etmişler. Gelin kapıdan girer girmez, yılan buna da çarpıp öldürmüştü. Aradan bir zaman sonra;

Yılan: -”İlle beni ever, ille beni ever” demiş. Anası ne kadar direttiyse yılanla baş edememiş. Fakir öksüz bir kız varmış. Varıp ona dünür olup, kızı almışlar. Düğün olacağı sırada kız gidip, anasının mezarı başında

-”Beni bir yılan veriyorlar” diye ağlaya ağlaya uyuya kalmış. Rüyasında anası;

-”Kızım hiç korkma. O da senin benim gibi bir adam. Yalnız, de ki bana

bir gelinlik yaptırın. Her tarafı iğne olacak. Bu gelinliği yaptırdıktan sonra üzerine giy, yılanın yanına varınca, o sana kuyruğu ile hafifçe vurup, elbiseni çıkart, der. O zaman sen de önce sen çıkart, sonra ben çıkartayım, dersin. Yılan gömleğinden çıkar çıkmaz, hemen gömleğini ateşe at. O da aslan gibi bir yiğit olur, evlenirsiniz” demiş. Kız uyandıktan sonra;

-”Her tarafı iğne dolu gelinlik yaptırırsanız, evlenirim. Yoksa evlenmem” demiş. Kızın istediği gibi bir gelinlik yaptırmışlar. Düğün olup da kız kapıdan içeri girer girmez, yılan buna nasıl çarptıysa her tarafına iğneler batıp, kanlar içinde bırakmış.

Yılan: -”Soyun insanoğlu elbiselerini”

Kız: -”Sen soyun da ben de soyunayım” demiş. Yılan bir iki çarpmak istemiş ama, her seferinde kanlar içinde kalmış. Çaresiz kızın dediğini kabul edip, kabuğundan çıkmış. Kız hemen kabuğunu alıp, yılanın yalvarmasına aldırmadan ateşe atmış. Yılan da arslan gibi bir delikanlı olup çıkmış. Bunlar evlenip, yemiş, içmiş, muratlarına geçmişler.

TILSIMLI PADİŞAH

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken bir padişah varmış. Vakti zamanı gelip, padişah ölünce yerine oğlu geçmiş. Oğlan bir gün anasının yanına varıp;

-”Ana ben dussuz padişahın kızını saraya gelin getireceğim. Dünür gidiyorum”

Anası: -”Oğlum önünde baban yok, beni de götür. Padişahın kızını sana ben isteyim” diye ısrar etmiş. Oğlan anasını da yanına alıp, dağ tepe aşmışlar. Günlerce yol aldıktan sonra bir ormanda mola vermişler. Bakmışlar ki ileride bir kulübe var. Su ve yiyecek istemek için kapıyı çalmışlar. İçeriden kırk yaşlarında bir adam çıkmış. Ana oğul bu kulübeye misafir olmuşlar. Kadın adam görür görmez, aşık olmuş. Nasıl ederim de bu adamla evlenir, onunla birlikte yaşarım diye düşünür, planlar kurarmış. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra;

Kadın: -”Oğlum kendimi çok yorgun ve hasta hissediyorum. Bir kaç gün daha burada kalalım da yola öyle çıkalım” diye oyalarmış. Oğlan da ormana gider, av

avlar. Kuş kuşlar akşam olunca döner, bu avladıklarını beraberce yerlermiş. Kadın kulübenin sahibiyle mercimeği fırına vermişler. Fakat adam;

-”Senin oğlun bir padişah bu evliliğe rıza göstermez. Eğer durumu anlarsa ikimizi de öldürür. Biz evlenemeyiz”

Kadın: -”Sen o işi bana bırak ben ondan kurtulmanın yolunu bulurum” demiş. Oğlan akşam olup da avdan dönünce;

Kadın: -”Benim oğlum öyle güçlü kuvvetli ki yetmiş kat yağlı urganla bağlayan urganları kırıp atar” diye adama övünmüş. İstersen getir bağla” demiş. Kadın adama;

-”Adam gidip 70 kat yağlı urgan getirip, oğlanın kollarını sıkıca bağlamış. Oğlan kollarını hafifce oynatınca adamın küçük dili boğazına gitmiş. 70 kat yağlı urgan küfür küfür kırılıvermiş. Ertesi gün olup da oğlan yine ona gidince;

Adam: -”Bak sevdiğim bizim bu oğlanı alt etmemiz mümkün değil. Buradan bir gündüz bir gece mesafede kırk haramiler oturur onların bahçelerine sağ giren ölü çokar. Sen oğlunu bir hile ile oraya gönder. Orada ölür, gider biz de kurtuluruz.”

Kadın: -”Peki” deyip, bir hastalık numarası yapıp, oğlunu beklemeye başlamış. Akşam oğlan avdan dönünce baksa ki anası ağır hasta;

-”Aman anam sana ne oldu” diye yanına varmış.

Kadın: -”Oğlum buralarda ölüp gideceğim öğle üzeri şuraya yatıp uyumuştum. Rüyamda bana dediler ki; -”Buraya bir gece bir gündüzlük yolda bir elma bahçesi var. Eğer o bahçeden üç elma getirirler de yersen kurtulursun. Yemezsen bir haftaya varmaz ölürsün” dediler. Sen ananı yok bil ben ölüyorum”

Oğlan: -”Aman anam ondan kolay ne var? Sen meraklanma ben gider alırlım”

Oğlan hemen yola çıkıp bir gece bir gündüz yol aldıktan sonra anasının dediği elma bahçesine varıp, üç elma koparmış. Oğlanın elmaları koparmasıyla birlikte bir de ne görsün en önde koca bir arslan ardında binlerce başka başka hayvan oğlana saldırmıyorlar mı? Oğlan hemen kılıcına davranıp, hepsini doğramış. Kılıcını daha beline koymadan bir de bakmış ki kırk haramiler saldırıyor, onları da bir vuruşta birer ikişer öldürüp, temizlemiş. Kırk haramilerin kulübesini girmiş ki iki aslan yavrusu bir de eli kolu bağlı dünya güzeli kız

durmakta. Meğer kız duzlu padişahın kızıymış. Kırk haramiler kaçınıp duzlu padişahı kırk heybe altın istemişler. Padişah altınları vermeye yanaşmadığı için kız esirtutarmış. Arslan yavrularını da yanına alıp, anasının yanına gelmiş. Anası aman oğlum geldin mi deyip, elmaları yemiş ve hemen ayağa kalkmış. Kulübenin sahibi eve gelse ki oğlan dönmüş. Adamın hayretten gözleri fırlayacak gibi olmuş. Oğlan onca hayvanı ve kırk haramileri nasıl öldürdüğünü bu aslan yavruları ile duzlu padişahın kızını nasıl kurtardığını bir bir anasına anlatmış. Kadın: -"Oğlum tılsımın ne ise bana söyle" demiş. Oğlan ne kadar söylemem diye diretmişse de;

Kadın: -"Eğer söylemezsen südümü helal etmem" deyince oğlan çeresiz kalıp, tılsımını söylemiş. Meğer oğlanın sırtının tam ortasında üç tane beyaz kıl varmış. Gücünü bu kıllardan almış. Kıllar koparıncaya oğlanın tılsımı bozulmuş. Kadın bir hile ile oğlanın sırtındaki kılları koparmış.

Oğlan: -"Aman ana ne yaptın? Tılsımımı bozdun"

Kadın: -"Yok oğlum bir şey yapmadım, koparmadım. İstersen kendini bir dene de gör kuvetine bir şey olmaz" demiş. Hemen adamı çağırıp;

- "Oğlum tılsımının bozulduğunu sanıyor. Git içeriden 70 gat urgan getir. Bağla da kütür kütür kırsın. Tılsımının bozulmadığını görsün" demiş. Adam hemen içeri gidip, urganı getirmiş ve oğlanı bir güzel bağlamış. Oğlan ne kadar uğraştıysa da urganı kıramamış. Ana ben sana demedim mi bak? Ne yaptın tılsımımı bozdun?"

Kadın: -"Adama git baltayı getir, şunun kellesini vur"

Adam: -"Yiğit yiğide kıymaz. Eli bağlı adam öldürülmez, ben vuramam" deyip baltayı da kadına vermemiş. Kadın bu sefer oğlunun gözlerini kızgın mille oymuş.

- "Adama götür bunu bir dağın başına bırak" demiş. Adam oğlanı götürürken;

Oğlan: -"Bak arkadaş madem sen yiğit bir adamsın. Benim atımı ve arslan yavruları da yanıma getir. Dağda derede bana yardım eder, beni beklerler" demiş. Adam "Peki" deyip, oğlanın istediklerini yanına getirerek, bir dağın başına bırakmış.

Oğlan günlerce dağda aslan yavrularının ve atının getirdiklerini yiyerek

yaşamış. Bir gün dolaşırken, bir kuyuya düşmüş. Ne kadar uğraştıysa da bir türlü çıkamamış. Kuyunun başında at kişniyor, arslan yavruları da uluşuyormuş. Yakından geçen bir kervana bunların uluşup, kişnemesini merak ederek, yanlarına gelse ki kuyuya bir adam düşmüş. Adam urgan sallayıp, kuyudan Köroğlanı çıkartmış. Arkadan,

-”Bu dağ başında ne işin var, kimsin, nesin?” diye sormuş. Oğlan kervancıdan bir saz isteyip, başından geçenleri türkü söyleyerek anlatmış. Kervancı başı oğlanı çok beğenmiş.

-”Gel arkadaş, ben diyar diyar dolanır, kutnu kumaş satarım. Sen de benimle dolaş, saz çalar, türkü söylersin, geçinir gideriz” demiş. Bunlar anlaşıp, beraberce yola düşmüşler. O memleket senin, şu memleket benim her tarafı dolaşır, dururlarmış. Yolları bir memlekete uğramış. Oğlan saz çalıp, türkü söylerken kervancı başı oğlanı susturmuş. Oğlan sebebini sorunca, Kervancı: -”Arkadaşım, bu geçtiğimiz yer duzlu padişahın sarayının önü. Her kim onun sarayının önünde gürültü yapıp bağırıp çağırırsa padişah kellesini vurdurtur. Ben seni onun için susturdum” demiş.

Oğlan kalabalık bir yere gelince başlamış, duzlu padişahın aleyhinde konuşup, küfür etmeye. Padişahın adamları hemen bunu yakalayıp, yaka paça huzura çıkartmışlar. Padişah bunu sormuş:

-”Sen canına mı susadın? Derdin nedir? Kör gözünle bu ne cüret?”

Oğlan:-”Sen kapının önünden satıcı geçirmezsin ya ben senin ne korkak olduğunu, kızın kırk haramilerin elinde esirken kılını bile kıpırdatmadığını bilirim. Senin bir tecik kızını kırk haramilerin elinden ben kurtardım”

Duzlu Padişah: -”Eğer yalan söylüyorsan, seni cellatlarıma teslim ederim” deyip, hemen kızını çağırmalarını söylemiş.

Kız gelip de;

-”Beni kurtaran yiğit buydu” deyince padişahın hiddeti geçmiş, oğlanı saraya alıp, kızını da buna nişanlamış. Oğlan sarayda yeyip, içip yatarken bir gün rüyasında; Padişahın kızının gül bahçesinde bir çift beyaz güvercin var. O güvercinlerin konduğu daldan bir gül yaprağı koparır da altın tasın içinde ezip suyunu çıkardıktan sonra gözlerine sürersen, gözlerine ve tılsımına kavuşur. Eski haline dönersin demişler.

Oğlan rüyasını padişahın kızına söyleyip, rüyasında söyledikleri gibi gülün yaprağını altın tasta ezerek, suyunu çıkartıp, oğlanın gözüne sürmüşler. Oğlan anadan doğmaya dönmüş.

Bu sırada da Duzsuz Padişah düğün hazırlıklarına başlayacakmış. Oğlan hemen padişahın huzuruna varıp;

-”Bak padişahım benim bir sevdiğim var, bu hallere onun yüzünden düştüm, senin kızın dünya ahiret benim bacımdır. Bana yaptığın iyiliklerden Allah Razi olsun, hakkını helal et. Ben gidiyorum” deyip, oradan ayrılmış. Gele gele Duzsuz Padişahın ülkesine ulaşmış. Meğer Duzsuz Padişah da kızını biriyle evlendirmişmiş.

Kız: -”Bak yiğit babam duymasın benim bir sevdiğim var. Sen benim dünya ahiret kardeşimsin, herkes bizi evli bilsin ama sen bana ilişme. Yiğit yiğide kıymaz. Sevdiğim bir gün gelir, beni lekeleme” demiş. Oğlan da yiğit oğlanmış. Kızın söylediklerini kabul etmiş. Padişahın kızı boşanmış demesinler” diye onu bırakmamış.

Aradan bir müddet geçtikten sonra bu oğlan sevdiği kızın kocasını bulup, her şeyi ondan öğrenmiş.

Sevdiği kızı oradan alıp, kendi ülkesine doğru yola çıkmış. Bir epeyce bir yol almadan duzsuz padişahın kızının kaçırıldığı duyulmasın diye kızın deli yiğit bir kardeşi varmış, ondan korkmuşlar.

Bu oğlan sevdiğini de alıp, gele gele anasının kaldığı kulübeye ulaşmışlar. Kız anaya el kalkmaz, yapma etme demişse de aslan yavruları koca koca arslan olmuşlar ki fırladığı ile oğlanın anasını ve oynayışını parça parça etmişler.

Derken kızın kardeşi adamları ile birlikte bunları yakalamış.

Oğlan:-”Bak yiğit ben de bir padişahım. Bacına düğün edip, karı yapacağım. Kötü niyetim yok. Gel ben de sana bacımı vereyim, kavga etmeyelim” demiş. Öteki de bunu kabul etmiş, duzlu padişahın kızını kaynına vererek, göndermiş.

Yemiş, içmiş, muratlarına geçmişler.

GENÇLİKTE Mİ? KOCALIKTA MI?

Bir varmış bir yokmuş Allah’ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi günahmış. Az söylemesi sevabmış. Zamanın behrinde zengin bir adam yaşamış.

Bir gece rüyasında; "Ağa, senin başına bir iş gelecek ya gençlikde mi gelsin kocalıkda mı gelsin?" demişler. Bir gün böyle beş gün böyle adam durumu hanımına anlatmış;

- "Hanım her gün rüyamda bana böyle böyle söylüyorlar ne yapayım ne düzeyim"

Hanımı: - "Herif ihtiyarlıkta gelirse seni alt eder ne gelecekse gençlikte gelsin de de Cenab-ı Allah belki sorunumuzu iyi getirir" demiş. Adam bunu zihnine koyuyor, ertesi gün yine rüyasında ak sakallı gir gelip;

- "Ağa senin başına bir iş gelecek ypa gençlikde mi gelsin kocalıkda mı?"

Adam: - "Kocalıkta belki altından kalkmam ne gelecekse gençlik de gelsin?" diyor. Sabah oluyor memleketin başına öyle bir duman çöküyor ki, alanen keramet yer yerinden oynuyor. Adamın bütün serveti batıyor, tarlası bağı kayalığa dönüyor. Yoksul, perişan bir duruma düşüyor. Benim başıma bu iş geldi ya bunca millet benim yedimde çalışırdı. Allah bu işi başıma verdi, Allah'ın emrinde asi olunmaz, buralarda azap olsam, çoban dursam bize yakışmaz avrat kalk yükümüzü toplayıp, bu diyorlardan göç edelim" demiş.

Gidek mi - gidek. Adamın da iki ufak çocuğu var eşyalarını bir eşeğe yükle demişler. Çocukları üstüne bindirip avrat önden eşiği çekmiş, adam arkadan yola çıkmışlar. Vara vara bir köye yerleşmişler. O köye çoban durmuş. Bir göz dama yerleşip, üç beş ay geçinip gitmişler. Bir gün köye bir kervana gelmiş. Günlerdir yollarda imişler, üstleri başları kir içinde; bu köyde fakir bir kimse yok mu parasını verelim de şu üstümüzü başımızı yıkasın" demişler. Köye bir adam inip, çamaşırları alıp gelmiş. Sora sora sığır çobanının evini bulmuş. Bunlar fakir olduğundan üç beş kuruş para kazansın diye köylü çamaşırları bunlara göndermiş. Kadın çamaşırları bir güzel yıkmış, aradan bir kaç gün sonra kervandan bir adam gelip, çamaşırları alıp, götürmüş. Bohçalar açılsa ki çamaşırlar öyle temiz yıkanmış, öyle güzel demetlenip katlanmış ki gayrı kalsın. Aman arkadaş bu nasıl sığır çobanının karısı olur, nasıl yıkamış, nasıl katlamış? Bu görevini göreneği kimden bellemiş?" demişler. Kervancı başı; "Arkadaşlar bu işe ben de şaştım, bu kadını ben de merak ettim. Evi biliyor musunuz? - biliyoruz. O halde gece köylü yatınca gidin evi basın o kadını alın gelin götürelim" demiş. Gece olunca kırk adam gelip, evi basmışlar. Adamın elini kolunu bağlayıp, sessiz

sedasız kadını alıp kaçırmışlar, kervan kalkıp gitmiş.

Sabah oluyorköylü bakıyorki sığırı toplayan yok çobanın evine varıyorlar, ne baksınlar evin kapısı kırılmış, iki çocuk ağlıyor. Adamın da eli ayağı ağzı kadın ortada yok.

-”Yahu ne oldu? Mesela böyle oldu, böyle oldu. Ulan asalım, keselim, tutalım diyarlarca kervan göçüp gitmiş, bunlar burada dura dursun. Gelelim kadına, kadın yalvarıp yakarıp adamları ikna ediyor. Adamlar yaptıklarına pişman olup, kadını getirmek istiyorlarsa da;

Kadın: -”Beni bu halimle kimse kabul etmez. Bundan sonra benim yerim burası” demiş. Kadın bunlarla kalmış. Kocasını iki çocuğunun elinden tutup ağlaya ağlaya yollara düşmüşler. Gele gele bir ırmağa ulaşmışlar, adam önce büyük oğlunu sırtına alıp karşıya geçirip bırakmış, dönüp küçük oğlunu da sırtına almış, tam ırmağın ortasına gelince bir kurt gelip, büyük oğlanı yakaladığı ile kaçırmış. Adam, aman demeye kalmamış ya ayağı bir taşla takıldığı ile suya gömülmüş. Çocuk sırtından düşüp sulara karışıp, gitmiş. Sürüne sürüne kenara çıkan adam iki oğlunu da kaybetmenin acısıyla orada yığılakalmış. Ağlaya ağlaya yolumu devam etmiş. Gele gele bir ülkeye ulaşmış, bir kaç sene bu ülkede acın yatıp, gücün kalka çalışıp, geçinmiş. Meğer bu ülkede 7 senede bir padişah seçimi yapılmış. Milleti meydana toplamışlar, devlet kuşu kimin başına konarsa o padişah olurmuş.

Devlet kuşun uçurmuşlar kuş gelip, bu adamın omuzuna konmuş olur mu, bir yabancıya tac, taht teslim edilir mi diye itiraz etmişlerse de kaç sefer uçururlarsa da her seferinde bu adamın başına konmuş. Nihayetinde bu adamı padişah yapmışlar. Bu burada, padişah ola dursun kurt çocuğu kaçırırken, başka bir adama rastlamış adam bu çocuğu kurtarıp evlat edinmiş. İki kişi de balık tutarken balıkçılar bulmuş, onu da onlar büyötmüş, çocuklar biraz büyödükten sonra çıkıp analarını babalarını aramağa çıkmışlar. Gele gele babalarının padişah olduğu ülkeye gelmişler. Padişahın ordusuna askeryazılmak için dilekçe yazıp, müracaat ederler. Adam da yazılmak için dilekçe yazıp müracaat ederler. Adam da askerlerine emir vermiş ki şehrimize gelen her kervancıyı mutlaka bana getireceksin. Bir gün sarayda misafir kalacaklar, diye emir vermiş. Böylelikle belki karımın izine rastlarım diye düşünmüş.

Çocuklar da saraya muhafız olarak girmişler. Bunlar çalışa dursun, bir gün şehre bir kervan gelir. Padişah adamlarını gönderip, kervanları saraya davet eder. Kervancılar bir gelmeye geliriz ama, bizim bir anamız var ondan izin olmaamız ne de yanına bir kaç kişi bırakmamız lazım demişler. Padişah peki o zaman şu yeni başlayan çocuklar temiz namuslu çocuklara benzemiş, bunlar gidip, beklesinler.

-”Siz de gelin” demiş. Peki mi - peki.

Bu çocuklar varıp kadının yanındaki çadıra yerleşmişler. Çocuklar burada nöbet tuttıkları için uykumuz gelmesin diye dertleşirlermiş. Kadın da bunları dinlermiş.

B.Oğlan: -”Kardeşim beni bir kurt kaçırır mısın? Filan köyün çocukları beni kurtarmışlar. Bu köyde büyüdüm, anamı bilmem, babamı bilmem.”

K.Oğlan: -”Vallahi beni de iki balıkçı ırmağın kenarında bulmuşlar, getirmişler. Ben de anamı babamı bilmem” diye nereden gelip, nereye gittiklerini birbirlerine anlatmışlar.

Kadın bunları dinlerken kendi çocuklarını hatırlayıp, sızlanmış, içerisine bir kurt düşmüş ki ben büyük oğlumu tanırım. Sağ omuzumda şöyle bir ben vardı. Acep bu çocuklardan biri benim olabilir mi? Ola diye düşünürmüş. Çadıra gelip iki çocuğu da yanlarına çağırmış.

-”Yavrularım siz dertleşirken istemeyerek, kulak misafiri oldum. Benim de sizlerin yanında iki oğlum vardı. Onların izini kaybettim, büyük oğlumun sağ omuzunda böyle böyle bir ben vardı. Size içim pek kaydadı, içerime bir ateş düştü. Gömlerinizi çıkartın da bir bakayım” demiş. Büyük oğlan gömleğini çıkartsa ki ne bakan kadın oğlunu benden tanımış, sarım gürüm olmuşlar. Kadın ağlaya ağlaya olanı biteni bütün başından geçenleri anlatmış. Sabaha karşı iki çocuğu iki kolunda uyuya kalmışlar. Sabah kervancılar, gelmiş ki padişahın bu güvendiğı iki adamı bu avradın çadırında kolunu yatıp, uyumuşlar.

Hemen haber padişaha ulaştırılmış.

-”Benim güvendiğim adamların dediklerimi gel de gör, anası yaşındaki kadının koynuna girmişler, gel de günahın temizle” demişler. Padişah gelip, kendi gözüyle durumu görmüş. Tez bunları cellada verin” diye emir vermiş.

Kadın: -"Hi Allah'ın zalımı bir ifademizi al böyle sormadan adam cellada verilir mi?" demiş. Kadın baştan sonra bütün hikayesini bir bir anlatmış. İşte bunlar benim oğullarım, birini kurt kazırmış, birini de balıkçılar bulmuş. Bunlar benim çocuklarım deyince adam gözyaşlarını tutamamış. Bu çocuklarımı birini burada, birini de suya kaptırdım" demiş. Sarım, gürüm olmuşlar. Tekrar yeyip, içip muradına ermişler.

NAYIM, NİYİM?

Bir padişahın bir kızı varmış. Sedef hastalığına tutulmuş. Hiç bir çare bulamayınca padişah her tarafa tella buyurmuş:

- "Kızımı kim iyi ederse bir külçe altın vereceğim" Mısır'dan gözlüklü ve bastonlu bir kadın gelir.

- "Ben iyi bir helumim, padişahın kızını iyileştiririm" der. Padişaha haber verirler. "Padişah gelsin" demiş. Gelir ve padişaha der ki:

- "Kızına memleketinde ayrı bir yer yaparsın. Orada ben onun tedavisini yaparım" der.

Padişahın kızının da üstü altın kaplamadı bir libası varmış. Padişahın kızı babasının yaptırmış olduğu konağa taşınmış. Üzerinde altın kaplamalı libası varmış. Padişahın kızı babasının yaptırmış olduğu konağa taşınmış. Üzerinde altın kaplamalı libası varmış. Kadın tedavi ederken bir gün libasları sayar alır ve ona eski çaput bir elbise bırakır. Kız iki gün sonra uyanır. Babasının yanına gitmeye utanır. Haya eder. Yolu bir vilayete düşer. Orada bir çiftçiye rastgelir:

- "Beni evlatlık al" der. Çiftçi önce almam malmam" der. Ama dayanamazı kabul eder. Çiftçi kızı bir gençle evlendirir. Kız bu gençle bir şartla evlenir. Der ki:

- "Oğlumuz ve kızımız olursa adlarını ben koyacağım" Üç tane kızları olur. Adları şöyle: Neydim?, Ne Oldum?, Ne Olacağım?

Bir gün padişah ava çıkar. Oradan bütün adamlarıyla ve veziriyle geçerken çocukları görmüş. Canı onlara kaynamış. Onlara der ki:

- "Senin adın ne?"

- "Neydim?" Öbürüne sorar.

- "Adın ne?"

-“Ne oldum?” Üçüncüye sorar, adın ne?

-“Ne olacağım?”

-“Sizin ananız, babanız var mı?” der.

Onlar: -“Var” derler. Çocukların anasını ve babasını padişah saraya çağırttı.

Der ki:

-“Niçin bunların adlarını böyle koydun?” Çocukların annesi der ki:

-“Ben bir padişah kızıyım. Bir hastalığa tutuldum. Mısırdan bir cazı gelmiş.”

Hekim: -“Bu hastalığı ancak ben iyi edebilirim, yalnız ayrıbir konak yaptırın” demiş. Babam ayrı bir konak yaptırdı. Orda cazı kadın beni bayılttı. Elbiselerimi çaldı. Ben utandım. Padişah babamın yanına gidemedim. Bir çiftçi beni evlatlık aldı. Everdi. Ben de bu sebepten dolayı çocuklarımın adını;

-“Neydim, Ne Oldum, Ne Olacağım koydum” demiş. Babası kızını tanımış ve ona da bir saray yaptırıp, yanına almış. Bundan sonra hep beraber mutlu bir ömür sürmüşler.

DEV OĞLAN

Bir varmış bir yokmuş Allah’ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi günahmış. Develer tellal iken, keçiler berber iken bir adamın beş oğlu beş kızı varmış. Adamın gözleri ama olmuş. Adam çocuklarını çağırıp;

-“Oğullarım rüyamda bana dediler ki; filan dağın toprağını getirtir de gözüne sürersen gözlerin açılır dediler gidin bana o dağdan toprak getirin” demiş. Birer ikişer gün arayla atına biner gitmiş, atına binen gitmiş. En son küçük oğlan çıkmış. Bir müddet gidip bir handa konaklamış, orada dinlenirken atına yem vermeğe indiği bir sırada bir de baksa ki ne bakan büyük kardeşi bu oğlanın atını lüp diye yutmuş oğlan hemen eve dönüp, babasına durumu bildirmiş, babası buna inanmamış;

-“Var git oğul bir insan nasıl olur da koca bir atı yutar öyle şey olur mu?” demiş. Oğlan bunun üzerine evi barkı terk edip, yola çıkmış. Derelerden sel gibi, tepelerden yel gibi öndüç alınmış, un gibi tozup gitmiş. Gide gide yolda bir aslanla kaplana rast gelmiş.

-“Ey beyim nereye gidiyorsun” demişler.

Oğlan: -"Yolumu aldım gidiyorum" demiş. şu t y ğ m z  yanına al da yolda lazım olur" demişler. Oğlan tüyleri alıp, yoluna devam etmiş. Giderken gideken bu sefer de iki fare yoluna çıkmış, ey beyim nereden gelip nereye gitmişsin" demişler.

Oğlan: -"Başımı aldım gidiyorum. Su t y m z  al da yolda lazım olur" demişler, oğlan onlardan alıp yoluna devam etmiş. Vara vara bir beyin evine misafir olmuş. Meğer orada bir ambar arpa buğday,  avdar, pirinç ne varsa birbirine katarlarmış, sabaha kadar bunlar ayıklarsan beyin kızını alırsın, ayıklayamazsan cellatlıksın, derlermiş.

Akşam olunca oğlana; "buyur ayıkla" demişler. Oğlan ne kadar uğraştıysa ol görüp içinden çıkamamış ne yapayım ne edeyim diye düşünürken farelerin verdiği tüy aklına gelmiş, tüyleri yakınca iki fare gelmiş;

- "Buyur beyim" demişler.

Oğlan: -"Durum böyle" demiş. Peki sen yat uyu biz hallederiz" demişler. Sabaha kadar nohudu, mercimeği, arpayı, buğdayı bir birinden ayırmışlar, sabah olunca geliyorlar ki ne bakan her şey tamam olmuş hemen padişaha müjde gidiyor.

Padişah: -"Getirin o çocuğu" demiş. Yuyup, yıkayıp üzerine temiz elbiseler giydiren, padişahın huzuruna çıkartmışlar. Padişah 40 gün 40 gece düğün  aldırdıktan sonra kızını buna vermiş. Altı ay bir sene oğlan burada kalmış. Bir gün;

- "Benim de anam babam var.  ld ler mi kaldılar mı, şunca zaman oldu burada eğlenip, kaldım bir gidip de dünya gözüyle anamı babamı göreyim." demiş. Peki demişler, oğlan yola çıkmış, develerden sel gibi depelerden yel gibi  nd   alınmış, un gibi tozup gitmiş, gele gele babasının yurduna ulaşmış. Gelse ki ne görsün köyde taş üstünde taş kalmamış. Her yer  ren viran bir büyük kardeşi kalmış, bunu yolda karşılamış hoş beşten sonra bunu alıp, eve götürmüş.

- "Kardeşim varayım da senin atına yem vereyim de g leyim" demiş. Atın yanına varıp, bir bacağını somurup yutmuş, eve gelip aman kardeşim    kıçlı atla nasıl geldin?" demiş. Oğlan ne        kıçlı at olur mu?" dediyse de beriki çıkışmış, yalan mı söylüyorum    kıçlı işte" demiş. Bir müddet sonra çıkıp, bir kı ını daha yemiş içeri gelip;

- "Kardeşim atınka  kı lıydı" diye sormuş

-”Üç kışlıydı.” cevabını vermiş.

-”Ne üçü iki kış var, yalan mı söylüyorsun? İnanmazsan, gel de bak” demiş. Oğlan durumu biliyor ya;

-”Peki kardeşim, sen haklısın. İki kışlıydı” demiş. Biraz sonra çıkıp, bir kışını daha yemiş. en son çıktığında da atın bütün gövdesini yutup, içeri gelmiş.

-”Kardeşim hiç kusura bakma. Sıra sana geldi, seni de yiyeceğim” demiş.

Oğlan:-”Peki, kardeşim. Madem yiyeceksin, bir ayak yoluna gidip de geleyim. Ondan sonra yersin” demiş. Dışarı çıkınca hemen aslanla kaplanın verdikleri tüyleri yakmış, bir de baksa ki ne bakan o aslanla kaplan karşısına çıkıvermişler. Kardeşi gelip de, oğlanı yutacağı sırada, aslan tut kaplan yırt” demiş. Aslan tutmuş, kaplan yırtmış. Oğlan bunun elinden böylelikle kurtulmuş, oradan çıkıp gele gele evine ulaşmış. Hoş beşten sonra;

-”Altı aylık yola gittin. Nerede kaldın, ne ettin ne var ne yok” demişler. Oğlan başından sonuna olanı biteni bir bir anlatmış, yemiş içmiş, yerlerine geçmişler. Hikayede burada bitmiş.

DEV KIZ

Bir varmış bir yokmuş Allah’ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi gayet günahmış. Bir memlekette bir adamın bir kızı ile bir oğlu varmış. Oğlan dört yaşında, kız da üç yaşında imiş. Bu kız küçüklükten beri eline ne geçerse, yemiş, çör - çöp - böcek, sinek, tavuk - cücük derken, kız işi büyümüş. Davar bulsa davar, dana bulsa dana, mal bulsa mal derken köyde ne kadar adam varsa hepsini yemiş. Kız koca bir ejderha olmuş, bir kardeşi kalmış.

-”Kardeşim yiyecek bir şey kalmadı, sıra sana geldi, gayri seni de yiyeceğim”

Oğlan:-”Pekiyi, ben kendimi temizleyim de öyle ye” demiş. Dışarı çıkmış, hemen kapıyı kızın üstünden zirzeleyip, atına bindiği ile kaçmış. Gide gide uzak bir memlekete varıp, yerleşmiş. Kız burada ne bulursa yiye dursun, oğlan memlekette evlenmiş, barklanmış, çocuğu çocuğu olmuş. Artık yaşlanmış;

-”Avrat benim böyle böyle bir bacım vardı, onun yüzünden evi barkı terkedip, buraya yerleştim. Gideyim de bir bakayım” demiş. Oğlanın kapının

önünde bağılı bir aslanı ile bir kaplanı varmış.

-”Avrat ocağın üstüne büyük bir kazan süt taşmaya başlar da aslan ile kaplan homurdanırsa zincirlerini çöz sal” demiş. Helallaşıp, evden çıkmış. Köyüne gelse ki bir dikili taş bile kalmamış. Babasının odasına pencereden baksa ki, koca bir ejderha içeride yatıyor. Adam kaçmaya kalmamış ya ejderha hemen uyanıp,

-”Aman kardeşim beni ziyarete mi geldin? Nereye gidiyorsun? Gel hele” deyip, kolundan tuttuğu ile içeri almış. Oğlan otura dursun, kız dışarı çıkıp, oğlanın atının bir uyluğunu yemiş. İçeri gelip;

-”Vah kardeşim, üç kıçlı atla nasıl geldin?” demiş. Az daha durup, kız tekrar dışarı çıkmış. Bu sefer de atın öteki uyluğunu yemiş. İçeri girip;

-”Vah kardeşim, iki ayaklı atla nasıl geldin?” demiş.

Adam: -”Nasıl gel miyim bacım? Seni özledim, geldim” demiş. Biraz sonra tekrar dışarı çıkıp, bir kıçını daha yiyip, içeri girerek;

-”Vah kardeşim, tek kıçlı atla nasıl geldin?” demiş.

Adam: -”Geldim, işte baci” demiş. Biraz sonra tekrar dışarı çıkıp, o bir ayağını da yiyip, içeri girmiş.

-”Vah kardeşim, ayaksız atla nasıl geldin gurban olduğum?” demiş.

Adam: -”Senin için sürüne sürüne geldim, bacım” demiş. Biraz sonra bir daha çıkıp, atın geri kalanını da yemiş, içeri girip oturmuş.

-”Kardeşim, kusura bakma, şimdi de sıra sana geldi, seni de yiyeceğim”

Oğlan: -”Bacım, biz kardeşiz, bana eziyet vererek yeme. Şu pencerenin altına dur, ben yukarıdan ağzına düşeyim. Öylece yut” demiş.

-”Olur kardeşim, haydi dama çık” demiş. Oğlan dama çıkmadan kapıyı güzelce üstünden bağlamış, sonra dama çıkıp, loğ daşını pencereden kızın ağzına bırakmış. Oradan kaç kaç uzaklaşmaya başlamış. Bu burada dura dursun, evde de süt daşmış, aslan ile kaplan homurdanmaya başlamış. Hemen

avrat bunların zincirlerini çözüp bırakmış. Ejderha kız da ağzı yüzü kan içerisinde kapıyı kırıp, kardeşinin peşine düşmüş. Koşa koşa oğlana yetişmiş, bu sıra aslanla kaplan da oğlana kavuşmuşlar.

Oğlan: -"Hemen aslanımtut, kaplanımyırt" demiş. Aslan atladığı ile kızı yakalamış, kaplan da parça parça edip, şoraya koymuş. Adam böylece kızın elinden kurtulup, evine gelmiş, Yemiş, içmiş muratlarına ermişler.

İFRİT

Bir varmış bir yokmuş Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi gayet günahmış. Bir memlekette bir adam yaşarmış, bunun üç oğlu üç de kızı varmış, gel olmuş, git olmuş. Adam çocuklarını başına toplayıp;

- "Ben öldüğümde kim gelir de musalla taşına oturur, bacınıza dünür olursa verin gitsin" demiş. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra adam ölmüş. Cenazeyi kaldırıp, gömmüşler, gelmişler ki; musalla taşının üstünde bir leylek duruyor. Leylek Allah'ın emri ile bacılarına dünür olmuş. Bunlar da babalarının vasiyeti üzerine bacılarını leyleğe vermişler. Leylek kızı boynuna bindirdiği ile uçup gitmiş. Dağın başında bir yapıya girmişler, leylek silkinince bir hoca olup, çıkıvermiş. Adam kılığında gezer, mezarlığa yaklaşınc bir kara köpek olurmuş. Taş mezarları açar, ölülerin ciğerlerini söker, alır, eve yaklaşınc tekrar adam kılığına girip, elinde bir takım ciğerle eve gelirmiş. Birgün böyle, beşgün böle derken kız durumu anlamış. Bunun getirdiklerinden tiksindir olmuş. Bir gün, "şunun ardından bir bakayım, bu herif ciğerleri nereden getiriyor acaba?" demiş. Adamın ardından takip edip baksa ki, ne görsün, adam köyün altına varınca çırpındığı ile kara bir köpek olup çıkmış. Kuyruğulu sallıya sallıya gterimiş eve yaklaşınc, silkindiği ile tekrar hoca kılığına girmiş. Ciğeri eline alıp, eve getirmiş.

- "Avrat şu ciğeri kavur da yiyelim" demiş.

Avrat: - "Ben yemem, canım istemiyor, hastayım" diye yememiş. Hoca ne kadar ısrar ettiyse kadın ciğeri yememiş.

Hoca: - "Ananı mı özledin? Kardeşlerini mi özledin? Kimi özlediysen söyle gidip, getireyim"

Kadın: - "Onların hepsi öldü, ölüler gelir mi hiç?"

Adam: -"Ben getiririm, kimi çok severdiysen söyle getireyim"

Kadın: -"Bir nenem vardı, onu çok severdim" demiş. Hoca peki deyip, kapıdan çıkmış. Biraz ileri varıp, çırpındığı ile kızın nenesinin kılığına girip, eve gelmiş.

Nene: -"Vah yavrum, niye böyle sararıp, soldun? Derdin ne? Ağrın ne? Kocan mı arsız, nasıl kötülenmişsin"

Kız: -"Aman hehel ölü ciğeri yiye yiye bu hale geldim. Benim kocam insan değil, bir kara köpek"

Nene: -"Ney, ney"

Kız: -"vallahı diyorum insan değil o bir köpek gidip mezarları deşiyor ölülerin ciğerlerini getirip yiyor" demiş . Kız böyle diyince Adam silkindiği ile köpek olup "hırr. Seni de yiyeceğim işte dişlerimi bilemeğe gidiyorum" demiş. Kız o zamana kadar kapıdan çıktığı ile kaç kaç kaç ha kaç yolu yaralamış. Adam dişlerini bileyip geliyim diyene kadar kız epey yol almış gelseki kız kaçmış hemen bunun peşine düşmüş. Bu gide dursun kız kaç kaç bir kervana rastlamış gelip kervan başına yalvarıp bir sepedin içine girmiş saklanmış. Bu ara ifrit gelip kervana yetişmiş bunlara sorduysa da ters yol gösterip adamı başka yere göndermişler kız bunun elinden kurtulmuş. Kervanbaşı bunu görünce aşık olup bu kızla evlenmek istemiş evlenmişler. Yemiş içmiş has muradına geçmişler onlar ermiş muradına biz de erelim muradımıza.

KURT BABA

Bir varmış Bir yokmuş Allah'ın kulu çokmuş çok söylemesi günah imiş. Zamanın behrinde fakir bir sığır çobanı varmış, bunun yedi de kızı varmış. Acın yatar gücün kalkar geçinir giderlermiş. Bir gün sığır yayarken yanına bir kurt gelmiş.

- Selamünaleyküm çoban baba

- Aleykümselam kurt baba

- Şu kızını bana verirsen sana bir ölçek altın veririm demiş,

- "Vallahı ne söyleyim, anasına bir danışayım da öyle gel" demiş. Akşam eve gelince;

- "Avrat durum böyle böyle yanıma bir kurt geldi, kızını bana verirsen sana bir ölçek altın veririm dedi ben de anasına bir danışayım yarın gel dedim.

Sen bu işe ne dersin” demiş.

-”Aman herif bu fırsat tepilir mi hemen ver gitsin” demiş. Ertesi gün kurt bir ölçek altınınan gelip kızı alıyor sırtına attığı ile çekip götürüyor. Bir dereye yiyip ağzını yalıyor. Birkaç ay sonra tekrar çobanını yanına gelir.

-”Çoban baba kızın işin ardından yetişemiyor bu kızını da ver de bacısına yardım etsin” demiş. O kızıda alıp götürüyor bir dereye yiyip bir kaç ay sonra yine gelir. Çobandan bu sefer de diğer kızını ister.

Çoban:-”Kurt baba, bizim de işimiz gücümüz var ikisini götürdün anasına yardım ediyorlar veremem” diyor da;

Kurt: -”Aman canım ne olacak sürü sürü koyun, sığır iş güç kızlar işin ardından yetişemiyor işler bitsin geri getiririm endişe edecek ne var” demiş. Böyle böyle kurt kızların altısını da götürüp yemiş. En sonunda küçük kızı da istemeye geliyor. Çoban olup bitenden habersiz küçük kızını da yollamaya karar vermiş. Eve gelip durumu karısına kızına söylemiş.

-”Hazırlan kurt enişten gelip yarın seni bacılarının yanına götürecektir” Küçük kız:-”Ana bir heybe kete yap, elimi kolumu sallaya sallaya nasıl gideyim, benim orada canım sıkılır kedimi de yanıma alayım da bana can şenliği olur” demiş. Bir heybe kete yapıyorlar kız kedisinide yanına alıyor sabahtan kurtla birlikte yola çıkmışlar. Gitmişler, gitmişler.

Kız: -”Enişte daha gelmedik mi?” deyince. Kurt kıza sinirlenmiş;

- “Bana enişte deme Kurtbaba de” demiş. Gide gide dağ başında bir kulübeye varıyorlar.

İçeri girince kurt kapıları kilitlemiş. Odanın birinden bir kadın memesi getirip kıza;

-”Şunu yiyeceksin” diye vermiş. Kız memeyi eline alınca hemen tanımış.

-”Bu büyük bacımın memesi; bacılarımın başı sağ değil” demiş. Memeyi bir tarafa saklamış. Kurt tekrar gelip memeyi ne yaptığını soruyor, kız yedim diyorsa da,

Kurt: -”Memem neredesin?” diyince

Meme lisana gelip; -”soğucak hasır altındayım” demiş.

Kurt: -”Tamam çaresi yok seni de yiyeceğim” demiş.

O gün kıza bir başka meme daha vermiş. Kız bu memenin de başka bir bacısına

ait olduğunu hemen anlayıp, bu sefer bıçağını çıkarıp memeyi ufak ufak doğramış, kedisine yedirmiş.Kurt gelip de;

-” Memem neredesin?” diye sorunca

Meme: -”Sıcbiraz yürek başındayım” demiş.

Kurt: -”Bu sefer tamam, seni sevdim öteki bacıların senin gibi çıkmadı şu kırk anahtarı al her biri bir odanın anahtarı otuzdokuzunu aç gez, fakat sakın ha kırkinci odayı açma” demiş.

Kurt dışarı çıkar çıkmaz kız odaları tek tek açmaya başlamış. Halılar, kilimler, altınlar, inciler akla gelmedik hazineler, yiyecekler, içecekler odalar ağzına kadar dolu. Kiminde halılar dokunuyor, kiminde deriler işleniyor. Kırkinci odaya geliyor kapıyı açıyor ki, bir de ne görsün her taraf çayır çimen şırıl şırıl sular akıyor çayırda da bir at yayılıyor ki sorma gitsin. At kızı görünce öyle bir kişnemiş ki yer yerinden oynamış. Hemen kız kapıyı çarpıp dışarı çıkmaya kalkmış ya Kurt çıkıp gelmiş.

-”Sana kırkinci odayı açmayacaksın demedim mi? Akşama seni yiyeceğim”

Kız: -”Tamam yemeye yieceksin ama üstüm başım ter kir içinde çarşıya git bana temiz bir urba al, hamama götür iyice bir temizlenip yıkanayım, ondan sonra şu ocağın üstündeki demire as cipir cipir yağım damlaya damlaya ye” demiş. Kurt peki deyip çarşıya gitmiş. Kız bu ara odalardan alabildiği kadar altını inciye torbasına doldurup bir de deri alıp kurdu beklemeye başlamış.

Kurt çarşıdan elbiseyi alıp gelince kalkıp hamama varmışlar. Kurt dışarıda bekleye dursun, kız hamama girince hemen torbasından çokca altın verip hamamcıyı razı etmiş. Hamamcı kız içeride yıkanıp keseleniyor diye kurdu oyalarken kız deriyi ters çevirip başına takmış, kendine kel oğlan süsü vererek oradan uzaklaşmış. Vara vara bir beyin evine ulaşmış.

-”Ben yoksul kimsesiz bir Keloğlanım elimden pek iş gelmez Ağam ne olursun kazlarını güderim karın tokluğuna burada kalayım”

Bey: -”Peki gel çalış” demiş. Akşam olunca kümeste kazların tavukların içinde yatar gündüz onları güdermiş.Bu kız aslında dünyalar güzeli ayın ondördü gibi bir kızmış. Bir gün şehirde hatırı sayılır bir beyin düğünü çalınıyormuş akşam olunca başındaki deriyi çıkartıp temiz elbiselerini giyen Keloğlan ayın ondördü

gibi bir kız olmuş. Doğru düğün evine varmış. Çalmış, çağırmış, oynamış bunun güzelliği karşısında milletin ağzı açık kalmış. Düğün dağıldıktan sonra bu kız tekrar Keloğlan kılığına girip gitmiş kümese yatmış. Keloğlanın kaldığı evin beyinin kızı da düğünden dönüyormuş bakmış ki Keloğlan çör çöp içinde kümeste yatıyor.

-“Kalk oradan pis kıllı akşam düğüne bir kız geldi ki gelsen de görseydin. Neyin nesi kimin fesi olduğunu bilsek de Ağbeyime alsak”

Keloğlan: -“Ben ne bilirim bacım zavalı kıllının biriyim” demiş. Beyin kızı gelip de düğünde gördüğü güzeli kardeşine anlatınca oğlan kızın gaybetine aşık olmuş.

-“Gidip bu kızı arayıp bulacağım onunla evleneceğim” demiş. Ertesi gün yola çıkacak heybesine aç kalmasın diye kete çörek yapıp koymuşlar.

Keloğlan düğüne giderken parmağına bir yüzük takmış kızın tek nişanı da bu yüzükmüş. Oğlan yola çıkarken, Keloğlan önüne geçmiş.

-“Beyim uzun yola gidiyorsun sana bir halka da ben yaptım ne olursun hatırimi kırma yolda aç kalırsan yersin şu keteyide benim için al”

Oğlan; kendi kendine; “Bu kıllının yaptığı kete yenmez ya hatırı kalmasın alayım da köpeğime yediririm” diye düşünmüş. Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş altı ay bir güz gitmiş, azığı tükenmiş. Birazmış susamış bir halde, çeşme başında konaklamış. Heybeyi karıştırıyor ki sadece kıllı Keloğlanın yaptığı kete kalmış. Başka bir şey yok.

-“Ulan ben bunu köpeğe yediririm diye almıştım ya çaresiz yiyeceğim başka yiyecek kalmamış” demiş. Keteyi ortadan böler bölmez yüzük içinde pat diye düşmüş.

Oğlan: -“Eyvah, benim aradığım evde imiş bu kadar yolu boşa tepmişim” deyip, dönüp memleketine gelmiş. Eve varıp odasına kapanmış. Hizmetçileri çağırıp akşam yemeğini Keloğlan ile gönderin demiş.

-“Aman efendim nasıl olur, yemeğin içine kılı tüyü dökülür” diyorlarsa da

-“Hayır, yemeğimi onunla göndereceksiniz” demiş. Akşam kıllı yemeği getirince hemen oğlan kapıyı kilitleyor üstündeki keçi derisini açar açmaz bir de ne görsün gün görmedik bir kız.

Beyin oğlu ile bu kız evlenip karıkoca olmuşlar. Aylar, günler neşe içinde

geçip giderken, Bey oğlu bir gün pazara inmiş, pazardan bir katır alıp gelmiş. Penceresinin önünden geçerken katır kıza dönüp;

- "Akşam olsun da ben sana yapacağımı biliyorum" demiş. Meğer kurt bu eve girmek uğruna katır kılığına girmişmiş" Bey oğlunun da öyle ağır uykusu varmış ki uykuya dalınca davul çalsan uyanmazmış. Gece olupta oğlan uykuya varınca kurt gelip karıyı yakaladığı ile sürüklemeye başlamış, tam kapının merdivenlerinden aşağı inecekleri sırada kız elbiselerini yırttığı ile kurdu merdivenlerden aşağı yuvarlayıp, hemen kapıyı da kilitlemiş. Kurdun sırrı açığa çıktığı için sabah olunca bakmışlar ki ortalıkta katır filan yok.

Aradan bir kaç gün sonra bu sefer adam pazardan bir koç alıp gelmiş. Koç pencerenin önünden geçerken kıza;

- "Akşam olsun da sana gösteririm" demiş. Akşam olup da kurt gelince kız yine bir hile ile elinden kurtulup kurdu dışarı atmış. Kız kocasına demiş ki;

- "Bana bir arslanla bir kaplan alacaksın kapının önünde evi bekleyecekler eğer almazsan beni sevdiğine inanmam"

Kocası:- " Oooo ondan kolay ne var avrat, istediğin arslan kaplan olsun" deyip alıp gelmiş. Kurt bu seferde başka bir kılığa girip gece kadını tekrar yakalamış, eteğinden tutup sürükleye sürükleye götürürken kapının eşiğinde kız eteğini kestiği ile kurdun elinden kurtulmuş. Kurt merdivenlerden aşağı yuvarlanmış. Arslan ile kaplan kurdu yakalar yakalamaz parça parça etmişler, böylece kız bu beladan kurtulmuş. Yiyip içip muratlarına ermişler.

DEV

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde ormanda yaşayan bir dev varmış. Bu dev, ormanını yakınındaki bir köye insan şekline girerek gelirmiş ve kızlara şiş (mil) satarmış. Her geldiğinde de köyden bir kız kaçıtır, evinde yermiş. Bu köyde üç kız kardeş yaşarmış. Dev bu kızların ikisini kaçırmış, en küçük kızı bir türlü kaçıramamış. Sonra nasıl olduysa bir fırsatını bulup kızı evine davet etmiş. Kızda adamın sözüne inanarak evine gitmiş. Eve vardıklarında adam yine dev şekline girmiş. Kız çok korkmuş. Dev, kızı ocağın yanına oturtmuş. Kendisi de odanını birinden çıkardığı bir kızı ateşte pişirmiş ve kıza yemesini söylemiş. Kız da yememiş. Bu arada kızın bir de kedisi varmış. Kız eti

yemeyince bu sefer dev en küçük parmağını keserek pişirmiş ve kıza yine yemesini söylemiş. Kız da devin haberi olmadan bunu kedisine vermiş ve kedisi yemiş. Dev sormuş;

- “Küçük parmağım! Küçük parmağım! Neredesin?” Kedinin karnından;

- “İllica karınındayım” diye bir ses gelmiş. Dev bu sesi kızın karnından geliyor zannetmiş. Bir gün dev kıza 41 tane anahtar vermiş. Bunlardan kırk tanesinin açtığı odaya bakmasını, ama kırkbirinci odayı açmamasını söylemiş ve dışarı çıkmış. Kız bütün odaları açmış. Bütün odalarda insan cesetleri varmış. Bu arada ablalarının cesetlerini de bulmuş. Kız kırk birinci odayı merak etmiş ve açmış. Bir de bakmış ki içeride bir prens var.

Dev bu prensi bir türlü öldürememiş. Prens iplerle bağlımış. Kız gitmiş ve devin kılıcını getirerek ipleri kesmiş ve prensi kurtarmış. Prens bu odadan çıkarak başka bir odaya saklanmış. Akşam dev gelmiş ve her zamanki gibi odalardan birinden insan cesedi getirerek ateşte pişirmiş ve yemiş. Kıza da yine parmağının birini keserek vermiş. Kız yine kedisine vermiş. Dev yine sormuş ve parmağından aynı cevabı alınca yine inanmış ve yatmış. Dev uyuyunca kız yavaşça yerinden kalkarak prensin bulunduğu odadan prensi çıkarmış. Prens devin kılıcını kız da milleri (şişleri) alarak, devi uyurken öldürmüşler. Böylece bütün çevre köyler bu tehlikeli devden kurtulmuşlar. Kızla prenses de kırk gün kırk gece düğün yaparak evlenmişler ve ömür boyu mutlu olmuşlar.

Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine . Gökten üç elma daha düştü.

GÖTDÖLÜ

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde bir adamın üç tane oğlu varmış. En küçük oğlunun adı Götdölü'ymüş. Bu adam bir gün üç oğlunu çalışmaya göndermiş. Giderken giderken üç kardeş ekili bir tarla görmüşler. Hiç kimseye sormadan bu tarlayı biçmişler. Akşam olmuş. Tarlanın sahibinden para almak için beklerken gele gele bir dev gelmiş.

-”Burda ne yapıyorsunuz” diye sormuş. 3 kardeş cevap vermiş.

-”Babamız bizi çalışmamız için gönderdi. Biz de yolda ekinleri olgunlaşmış görünce biçtik. Şimdi de sahibinden paramızı almak için bekliyoruz. Tarlanını

sahibi bu devmiş ve üç kardeşe paralarını vermiş. ikisinin parasını tam vermiş. Götdölü'nün küçük olması nedeniyle onu önemsemeyerek parasını eksik vermiş. Götdölü buna razı olmamış.

- "Yapma dev baba benim paramı eksik verme sonra pişman olursun" demiş. Dev Götdölü'nü azarlayarak;

- "Hadi ordan sen bana ne yapabilirsin" demiş.

Götdölü: -"Sen gününü görürsün" diyerek oradan ayrılmış. Gel zaman git zaman sokaklarda bir tellal dolaşmaya başlamış.

- "Duyduk duymadık demeyin. Kim devin atını padişaha getirirse ona yüz altın ödül var" diyormuş. Deve hıncı olan Götdölü hemen padişahın huzuruna gitmiş.

- "Ben getiririm" diyerek devin evinin yolunu tutmuş. Akşam gizlice devin ahırındaki samanların içine saklanmış. Dev uykuya daldıktan sonra Götdölü harekete geçmiş. Samanların içinden bir tek parmağını çıkarınca at kişnemeye başlamış. Dev koşup gelmiş bakmış ki kimse yok. Geri gidip yatmış. Biraz sonra Götdölü yine parmağını çıkarmış at yine kişnemiş. Dev koşup gelmiş yine kimse yok. Ata güzel bir dayak çekip gitmiş. Götdölü yine aynı şeyi yapmış. Dev gelip yine atı dövüp gitmiş. Götdölü samanların içinden yine parmağını çıkarmış atta ses soluk yok. Bu kez elini çıkarmış. At yine ses çıkarmamış. Götdölü bu sefer tamamen çıkıp atın yanına gelmiş. Atın üstüne binmiş yola çıkmış. Giderken de "dev baba atını aldım gidiyorum" diye seslenmiş. Atı almış padişaha götürüp parasını almış. Aradan bir zaman geçmiş. Bir tellal sokakları gezerek bağırmaya başlamış.

- "Duyduk duymadık demeyin kim devin yorganını getirirse ona yüz altın ödül var".Bunu duyan Götdölü durur mu? Hemen padişaha gitmiş.

- "Ben getiririm fakat, bana ucu çengelli bir cerek verin" demiş. Cereği alıp yola çıkmış. Devin evine gelmiş. Bakmış ki devle karısı avluda yatıyorlar. Hemen dama çıkmış, cereği uzatıp yorganı çekmiş. O zaman dev hüüüüüp diye Götdölünü çekmeye çalışmış. Bir kaç hüüüüpten sonra zaten ufak tefek olan Götdölü devin yanına düşmüş.

Dev: - "Şimdi elime düştün Götdölü"

Götdölü: -"Aman dev baba yaman dev baba" dediyse de dev

birakmamış. Götdölünü bağlamış ve yatmış. Sabah giderken de hanıma tembih etmiş.

-“Akşama onu pişir yiyeceğim” demiş. Dev ana fırını iyice yakmış. Götdölünü çözüp yanına getirmiş. O zaman Götdölü demiş ki:

- “Dev ana fırına bir tane bak iyice ısınmış mı? O zaman daha lezzetli olurum” demiş. Buna inanan dev ana fırının kapağını açıp içine doğru eğilmiş. Götdölü dev anayı fırının içene itip hemen kapağını kapatmış. Sonra da devin yorganını alıp padişahın yanına gitmiş. Akşam olmuş dev eve gelmiş. Karısını aramış yokmuş. Herhalde dışardadır diye düşünürken fırından gelen kokuyu duymuş. “Götdölü’nü pişirmiş varıym da yiyeyim” diye fırının yanına gitmiş. Yemeği çıkarıp yemeğe başlamış. Yerken memelerden gelen sütün tadından anlamış. “Alacağın olsun Götdölü bunu da mı yaptın bana” diye ağlamaya başlamış. Aradan epey bir zaman geçmiş.Yine bir tellal;

- “Duyduk duymadık demeyin kim devin kendisini getirirse 500 altın ödül verilecek” diye bağırmaya başlamış. Yine Götdölü ben getiririm diyerek padişahın bol tahta ve çivi istemiş. istedikleri verilmiş. Götdölü elini yüzünü simsiyah boyayarak ormanda tabut yapmaya gitmiş. O sırada ormandan geçen dev bunu görmüş. Yüzü boyalı olduğu için Götdölü’nü tanıyamamış. Yanına gidip;

- “Kolay gelsin arkadaş burda ne yapıyorsun”

Götdölü’de: -”Sorma arkadaş işim ağır, Götdölü diye biri ölmüş ona tabut yapıyorum” demiş. Dev bunu duyunca çok sevinmiş.

”Benim de ona hıncım vardı dur ben de sana yardım edeyim” diyerek dev yardıma koyulmuş. Tabut tamamlanırken Götdölü demiş ki;

-“Dev amca tabutun çok sağlam olması gerekiyor. Bir tane içine gir genleşte tabutun sağlamlığına bakalım” der. Dev hayhay demiş, tabutun içine girmiş. Sağa sola genleşince tabut çatlamış. Dev içinden çıkmış. Çatlayan yerleri sağlamlaştırmışlar. Dev yine içine girip genleşmiş. Birkaç yer daha çatlamış. oralarıda sağlamlaştırmışlar. Dev üçüncü kez tabutun içine girmiş. Sağa sola iyice genleşmiş tabuta hiçbirşey olmamış. O zaman Götdölü tabutun kapağını kapatmış. Dev hüüüüp diye çekmek istemiş fakat becerememiş. Götdölü tabutu alıp padişaha götürmüş. Padişah Götdölünden tabutu açmasını

istemiş. Götdölü kabul etmemiş. Kendisinin bir ağacın tepesine çıktıktan sonra tabutun açılmasını istemiş. Padişah kabul etmiş. Götdölü hemen en yüksek ağacın tepesine çıkmış ve oradakiler tabutu açmışlar. Dev tabuttan çıkıp bir hüüüüp diye çektikten sonra ordaki herkesi yutmuş. Bakmış ki Götdölü ağacın tepesinde oturmuş. Ona;

"Oraya nasıl çıktın" diye sormuş. Götdölü de cevap vermiş.

-"Oyunları üst üste koydum altına da bir kibrit çakıp üstüne oturdum, duman aldı beni buraya koydu " demiş. Buna inanan dev, ateşi yakıp üstüne çıkmış. Ve yanarak ölmüş. Sonra Götdölü devin yuttuğu padişahın yerine geçmiş kardeşleri ve babasıyla mutlu bir hayat sürmüşler.

Onlar ermiş muradına , biz çıkalım kerevetine.

KELOĞLAN

Bir varmış bir yokmuş Allahın kulu dağdan taştan çokmuş çok söylemesi gayet günahmış memleketin birinde bir Keloğlan varmış kuzu güdermiş. Ağasının kızları varmış.Kızlara bir gün;

-"Kızlar sizleri süpürge toplamaya götüreyim. Filan yerde bir süpürge var, bir süpürge var ki " deyip kızları toplamış. Dört beş kızla beraber süpürge toplamaya gitmişler. Bunlar süpürge toplamağa dalınca vakit tezce geçip ortalık akşam olmuş.

Keloğlan: -"Gelin şurda bir ev var sizi oraya götüreyim" demiş. Varsalar ki orada devin eviymiş.

D.Anası: -"Amanın siz buraya niye geldiniz? Şimdi dev gelirse sizi yer"

Keloğlan: -"Dev bizim uyumamızı bekler bende uyumam kızları beklerim . Bize birşey yapamaz" demiş.Neyse bunlar yemişler içmişler bir odaya girip Keloğlan kızları yatırmış onların başını beklemeye başlamış. Devin karısı gelip;

-"Keloğlan niye oturupta uykusuz kalıyorsun? Sabah olacak artık haydi yat"

Keloğlan: -"Ben şimdi nasıl yatayım anam bana bir kalbur kavurga kavururduda ben onu yer uyurdum kavurga olmadan benim uykum gelmez" demiş.Hemen dev karısı tandırı yakmış bir kalbur kavurga kavurup Keloğlanın önüne koymuş. Keloğlan bir avuç yiyip kalanını torbasına doldurmuş.

Dev karısı: -"Haydi Keloğlan yatıp uyusana"

Keloğlan: -"Ben nasıl uyuyayım? Anam bana bir kalbur hedik pişirirdi ben onu yer uyurdum. Hediği yemeden uyuyamamki" demiş. Dev'in karısı hemen gidip bir kalbur hedik pişirmiş getirip Keloğlanın önüne koymuş. Kel oğlan ondanda bir avuç yiyip kalanını torbasına doldurmuş.

Dev anası: -"Haydi Keloğlan uyu artık"

Keloğlan: -"Anam bana bir leğen hamur eşkilerdi çörek yapardı ben onu yerde öğle uyurdum şimdi nasıl uyuyayım? " demiş. Dev'in karısı koşup bir leğen hamur eşkilemiş. Çörek yapıp Keloğlanın önüne koymuş. Bu sıra şafak atmağa başlamış. Keloğlan bir çörek yiyip kalanını torbasına doldurmuş

D.Karısı: -"Yatsana Keloğlan artık sabah oluyor."

Keloğlan: -"Anam bana pınardan üç gözer de su getirirdi ben onu içer öğle yatıp uyurdum" demiş. Dev'in karısı koşup gözernen pınara varmış. Suyu doldurup kaldırıyormuş su haş diye gözerden dökülüyormuş. Bunlar burada uğraşadursunlar Keloğlan hemen kızları sesleyip kaldırmış. Kızların yazmalarını da dev'in çocuklarının başına örtüp oradan kaçarak uzaklaşmışlar. Dev'in karısı gelseki çoğu kaçmış.

Dev: -"Aman Fatmbiraz ikisi uyanmamış yatıyor. Hemen ocağı çak kazanı getirde şu ikisini kesip pişirip yiyelim" demiş bilmeyerek kendi çocuklarını kesmişler. Bunlar dövüne dursun Keloğlan yarıyola varınca baksaki bıçağını evde unutmuş.

- "Aman kızlar siz burada bekleyin de ben gider bıçağımı alır gelirim" demiş. Keloğlan gelip pencereden gelip çağırmış.

- "Fatmbiraz , Fatmbiraz bıçağım burada kalmış bıçağımı ver " demiş. O zamana kadar dev hemen kapıya koşmuş ki;

-”Sen kızları kaçırdında bana çocuklarımı kestirndin bunu senin yanına koymama bir elime geçirirsem ben sana yapacağımı bilirim” demiş. Keloğlan kaçarak hemen dama çıkmış. Dev de peşinden dama çıkmış. Keloğlan pencereden aşağı inip bıçağını aldığı ile kaçmış. Dev pencereden gireyim diye uğraşırken pat diye aşağı düşüp kışını kırmış. Keloğlan ordan kaç kaç kızların yanına gelmiş. Kızları ağasına teslim etmiş. Yemiş icmiş muratlarına geçmişler.

ALİCİK

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde pireler dellal iken bitler berber iken ben ananın beşiğini tıngır mıngır sallarken bir ananın bir babanın kırk tane çocuğu varmış. Bir gün bu çocukların babası çift sürmeye gitmiş. Analarıda ekmek yapıyormuş. çocuklar analarının yaptığı ekmeği hemen yiyip bitiriyorlarmış. Anaları ekmekten sacdan indirir indirmez çocuklar hemen kapışıyorlarmış. Bir böyle beş böyle sonunda anaları dayanamayıp eline oklavayı aldığı ile çocukları kovalamış. Çocukların her biri bir yere saklanmış. Daha sonra kadın çift sürmeye giden kocasına azık salmak istemiş. Sağına soluna bakmış çocuklardan hiçbirini görememiş. O sırada Alicik eve gelmiş.

Anası: -”Oğlum şu azığı babana götür” demiş. Alicik azığı alıp babasının yanına varmış. Tarlanın kenarına gelince babasına;

-”Baba yanına tarlanın neresinden geleyim?”

-”Oğlum tarlanın kıyından gel” demiş. O zaman Alicik sofrayı açıp yemeğin kıyısından yemiş. Tekrar babasına seslenip;

-”Baba yanına nerden geleyim?”

-”Oğlum ortadan gel” demiş. Alicikte azığı açıp yemeğin ortasında yemiş. Tekrara babasına;

-”Baba yanına nerden geleyim” diye çağırınca babası da buna sinirlenip;

-”Cehennemden dibinden gel gelmez olasıca nereden gelersen gel” diye kızıp bağırıp çağırmış. Alicikte bu sefer azığın orasından burasından yiyerek babasının yanına varmış. Babası azık torbasını açıp baksaki birşey kalmamış.

-”Oğlum anan bu kadar mı azık gönderdi? Bundan adam doyar mı? Gitde bari şu bidonu şuradaki pınardan doldurda gel suyu doldururken sakın

yukarı bakma” diye sıkı sıkı tembihleyerek Aliciği çeşmeye göndermiş. Alicik suyun başına varıp bidonu doldururken “Acaba babam niye yukarı bakmamı istemedi” diye meraklanıp yukarı bakmış. Baksaki çeşmenin üzerinde bir elma ağacı var. Hemen elma ağacına çıkıp oradan elma yemeğe başlamış. Meğer o ağaç bir devin malıymış. Alicik elmaları yerken dev de şehirden dönüyormuş. Aliciği elmaları yerken görünce hemen yanına gelip;

-”Banada bir elma at” diye Alici’ğe seslenmiş. Alicik deve bir elma atmış. Dev onu tutamaz gibi yapıp yere düşürmüştü. Alicik’ten bir elma daha istemiş. Alicik bir elma daha atmış. Dev onuda tutmak istememiş yere düşürmüştü. Dev: -”Oğlum attığın elmaları tutamıyorum yere düşüyor bir tane de elinle uzat” demiş Alicikte elmayı bu sefer eliyle uzatmış. Dev Aliciğin elini tuttuğu ile Alici’ği ağaçtan aşağı indirmiş. Aliciği bir torbaya koyup ağzını sıkıca bağlamış. Torbayı oraya bırakıp ben bunu birazdan gelir eve götürürüm diye düşünmüştü. Dev ordan uzaklaşınca Alicik torbadan çıkıp torbanın içine taş doldurmuş. Tekrar torbanın ağzını bağlayıp kendiside ağaca çıkmış. Dev gelip torbayı sırtına aldığı ile evine varmış.

-”Eşe Fatma, Eşe Fatma sana av getirdim” diye karısına seslenmiş. Eşe Fatma hemen evden çıkıp devin getirdiği avı merak ederek torbanın ağzını açsa ki içi taş dolu. Dev bunu görünce çok sinirlenip doğruca elma ağacının yanına varmış. Varsaki alicik yine elma ağacının dalında durmakta yine Alicik’ten elma istemiş. Birkaç elma yere düşürdükten sonra elmayı eliyle uzatmasını isteyip Alici’ği aldatıp tekrar yakalamış ve torbasına koyup sıkıca ağzını bağlamış. Torbayı oraya bırakıp işlerini gördükten sonra gelmiş ve Alici’ği alıp evine götürmüştü. Meğer Alicik dev gidince torbadan çıkıp torbanın içine bu seferde odun doldurmuş. Dev torbayı eve getirdiğinde açıp baksalarki içi odun dolu. Bu sefer dev daha da hiddetlenip hemen çeşmenin başına varmış. Aliciği yine aldatıp elinden tuttuğu gibi torbasına koyup doğruca evine getirmiş. Torbayı karısına verip;

-”Sen bunu pişir de ben şehirden tuz getireyim” deyip şehre gitmiş. Eşe Fatma önce tandırı yakmış. Tandıra iyice odun doldurmuş. Aliciği torbadan çıkartıp; “Şu odunları tandıra atda tandır iyice ısınsın ekmek pişirecem” diye Aliciği kandırmak istemiş. Alicik de “ben tandır yakmasını bilmiyorum sen yak

“ demiş. Devın karısı tandıra odunu atarken Alicik arkasından iteledği ile tandırın içersine düşürmüş. Alicik sonra bunu tandırdan çıkartıp etini parçalayıp tabaklara koymuş. Kendiside yüksekçe bir yere çıkıp seyretmeye başlamış. Daha sonra dev gelip tabaklardaki eti tuzlayarak yemiş. Karnını bir güzel doyurunca “şu kalanıda Eşe Fatma yesin” diye ayırdetmiş. Alicik bulunduğu yerden seslenerek;

-”O yediğin Eşe Fatmanın etiydi” demiş. Dev baksaki Alicik yüksekce bir yerde duruyor. Yavaşca onun altına gelip;

-”Söyle bakalım Alicik oraya nasıl çıktın”

Alicik: -”Bıçağı bıçak üstüne, bıçağı bıçak üstüne, koydum buraya çıktım” demiş. Dev hemen bıçağı bıçak üstüne bıçağı bıçak üstüne koymuş kendide bıçakların üstüne çıkmış. Tam Aliciği yakalayacağı sırada bıçaklar devrilince dev yere düşmüş ve bir bacağı kırılmış. Tekrar Aliciğe;

-”Oraya nasıl çıktın ?”

Alicik: -”Sabunu sabun üstüne,sabunu sabun üstüne koydum öyle çıktım” demiş. Dev de sabunu sabun üstüne sabunu sabun üstüne koyup Aliciğe uzanacağı sırada sabunlar kayınca yere düşmüş bu seferde bir kolunu kırmış. Tekrar yerinden kalkıp;

-”Oraya nasıl çıktın?”

Alicik: -”Kazanı kazan üstüne, kazanı kazan üstüne koydum buraya çıktım” demiş. Dev kazanı kazan üstüne kazanı kazan üstüne koymuş Aliciğin yanına yaklaşacağı sırada kazanlar devrilivermiş. Dev yere düştüğü ile boynu kırılıp ölmüş. Alicik devin evinde bulunan bütün eşyalarını ve hazinelerini alıp evlerine götürmüş. Sonra hergün gelip devin elma ağacından elma toplamağa devam etmiş.

Yemişler içmişler, yerin dibine geçmişler.

KÜLDEN EŞEK

Bir varmış bir yokmuş evel zaman içinde bir aile yaşarmış. Bu ailenin 7 tane oğulları olmuş. Kadın 8. Defa hamile kalmış uşakları hep bir bacılarının olmasını isterlermiş. Demişler ki; “Ana eğer bu sefer de oğlan doğurursan evi barkı terk eder kafu küf dağına çıkarız biz ava gidiyoruz eğer yine oğlan

doğurursan dama kara bayrak diktir. Yok eğer kız doğurursan beyaz bayrak diktir. Biz bayrağı görürsek geliriz” demişler. Kadının ayı günü tamam olunca nur topu gibi bir kız dünyaya getirmiş. Bir cadı kadın varmış kız olunca bu çocukların geleceğini bildiği için hemen dama çekilen beyaz bayrağı indirip yerine kara bayrak asmış. Yedi kardeş tepeden baksalarki anaları yine oğlan doğurmuş damda kara bayrak dikili başlarını alıp kafu küf dağına varıp yerleşmişler. Aradan seneler geçmiş kız büyüüp serpilmiş. Kedisini yanından hiç ayırmaz her türlü yemini kedisinin üzerine edermiş.

Bir gün bu kızın böyle yemin ettiğini gören cadı karı;

-"Kızım niçin böyle yemin ediyorsun?" demiş. Kızda başka bir kardeşinin olmadığını bu kediyi kardeşi gibi sevdiğini söylemiş. Cadı karı;

-" hayır kızım senin 7 erkek kardeşin var annem sana söylemiyor git anenen oğulları üzerine yemin ettir anlarsın demiş. Kız eve gelip anasına yemin vererek kardeşlerinin yerini öğrenmiş. ille de kardeşlerime gideceğim diye tutturmuş.

Anası; -"etme kızım ,gitme kızım" diye yalvarmışsa da söz dinletememiş. Kızına bir heybe halka yapıp külden bir eşeğin üzerine bindirmiş. Sakın ha çüş eşeğim çüş demiyeceksin diye yola vurmuş kız bir müddet sonra unutup çüş eşeğim çüş deyince eşek kül oluvermiş tekrar eve dönüp anasına bir eşek daha yaptırmış eşeğe binip az gitmiş uzgitmiş dere tepe düz gitmiş altı ay bir günden sonra kafu küf dağına yaklaşmış. Yine unutup çüş eşeğim çüş deyince eşek yine kül oluvermiş. Kız artık evin yolunda bulamamak kadar uzağa gittiği için çaresiz bundan sonraki yoluda yürüyerek giderim diye düşünmüş. Bir ormanın içinde ilerlerken Duman tüten bir ev görmüş buraya gitmeliyim diye düşünürken bir de bakmış ki ormanın içinde bir kulube var. Kapıyı açıp içeri girmiş ki birde ne görsün yan yana 7 yatak dizili her taraf kir pas içinde kız bu evin kardeşleriin evi olduğunu anlamış. Hemen kollarını sıvayıp her tarafı bir güzel süpürüp temizledikten sonra yatakları da düzeltmiş. Bir gün böyle beş gün böyle durumdan şüpelenen kardeşler yine bir gün evden çıkıyor gibi yapıp içeriye saklanmışlar kız ortaya çıkınca yakalayivermişler. Kız olanı biteni bir bir kardeşlerine anlatıp onların baçıları olduğunu söylemiş. 7 kardeş öyle sevinmişler öyle sevinmişler ki...

Yedi oğlan bir kız kardeş burada yaşamaya başlamışlar. Kardeşleri sakın ha biz den habersöz evden uzaklaşma diye tembih etmelerine rağmen kız bir gün çalı çilpi toplamak için ormana inmiş orada gördüğü bir kulübenin kapısını çalmış. Kapıyı bir dev anası açmış.

-“Aman yavrum sen buralarda ne geziniyorsun şimdi oğlum kokunu alıp peşine düşer su sabunu, tarağı, suyu al dev peşine düşerse arkana bunları atıp kaç” demiş. Kız kaçmaya başlamış bir de baksa ki dev peşinden geliyor kız hemen sabunu arkasına fırlatınca devin ayağı kaydığı ile yere yuvarlanmış, kız peşinden tarağı atmış yer hep dikenli çalılıklarla dolmuş bu dikenler devin ayaklarını parça parça etmiş. fakat dev yine de kızın peşinden geliyormuş. Kız bunun üzerine elindeki suyu boşaltmış birden dökülen su koca bir göl oluvermiş dev gölü geçemeyince kız kaç kaç kardeşlerinin kulubesine gelmiş. Kardelerinden kortuğu için akşam olunca durumu nlara anlatmamış. ertesi gün dev koklaya koklaya kızın bulunduğu kulubeye gelip dayanmış. Her 5 gün buraya uğrayıp kızın parmağından kanını emermiş.

Dev kardeşlerine bir zarar verir diye kimseye bir şey söylemeyen kız gün geçtikçe sararıp solmaya ve halsiz düşmeye başlamış. Kardeşlerinin halini gören oğlanlar zorla bacılarını her şeyi anlattırmışlar. Küçük oğlan bir tuzak kurup kapının arkasına saklanmış. Oğlan devi öldürüp bahçeye gömmüş. Böylece devden kurtulmuşlar. Kız bahçeden yemek pişirmek için ot toplarken farkına varmadan otları devin mezarı üzerinden toplamış. Akşam olup da oğlanlar bu yemekten yiyince hepsi de birer koyun oluvermişler. Kız ağlamış sızlamış ya elinden bir şey gelmemiş kardeşlerini her gün önüne katar otlatmaya götürürmüş. Bir gün ormanda bir çobanla karşılaşmış. Kız hadiseyi çobana anlatmış.

Çoban: -“Ben kardeşlerini eski haline çeviririm ama bir şartım var eğer benimle evlenirsen yaparım yoksa yapmam” demiş. Kız çaresiz şartı kabul etmiş.

Çoban: -“ Ben sihirli çubukla kardeşlerinin sırtına sırtına vuracağım sakın ha ağlayıp sızlayıp ses çıkartma yoksa büyü bozulmaz” demiş. Kız pekidemiş ya

en küçük kardeşine çoban hızlıca vurunca kız ah etmiş. Kardeşleri insan şekline dönüşmüşler fakat küçük oğlanın kuyruğu değişmemiş.

Çoban kızla evleniyorlar kız küçük kardeşinide yanına alıp çobanla beraber gitmişler. Aslında çoban kılık değiştirmiş bir şehzade imiş. Kızı ve kardeşini alıp sarayına getirmiş. Mutlu bir hayat sürüp yemişler içmişler. muratlarını almışlar.

GEYİK OĞLAN

Bir varmış bir yokmuş Allahın kulu dağdan taştan çoğumuş çok söylemesi gayet günahıymış. Bir memlekette bir adam yaşarmış. Bu adamın bir oğlu bir de kızı varmış gel zaman git zaman bu adamın karısı vefat etmiş. Bir zaman sonra adam evlenmiş. Analık bu çocukları yerdemiye başlamış her gün bu çocuklar ormana oduna salarmış. Künde künde derken avrat kocasına;

-”Ben bunları istemiyorum götür ormana azıt getirme” demiş. Adam etme avrat gitme avrat bu sabi çocuklara yazık dediyse de kadın razı olmamış. Adam çaresiz çocuklarını alıp ormana varmış. Çocuklara;

-”Siz burada oynayın da ben şurada biraz odun keseyim; balta sesikesilince yanıma gelin” demiş. Adam çocukları oraya bırakıp biraz ileriye varmış ağacın dalına iki kabak asmış yel vurdukça bu kabaklar sallanır küt küt diye ağaca değermiş çocuklar da babamız odun kesiyor diye otururlarmış. Çocuklar bekle bekle akşamı etmişler. Ortalık karanlımaya başlayınca “haydi gidek de babamıza bakalım daha ne yapıyorda gelip bizi almadı” demişler. Sesin geldiği yere varmışlar ki ne baksınlar iki kabak birbirine değdikçe tak tak ediyor. Babaları çekip gitmiş. Bunlar burada ağılıya ağılıya ;

Tak tak tabbiraz

Bizi istemeyen

Analık ile babbiraz

İlle de anbiraz, ille de anbiraz

diye ağlaya ağlaya oraya uyuyup kalmışlar. Sabah olunca uyanmışlar. Düşmüşler yola giderken giderken kız susamış, oğlan susamış vara vara bir kurt inine rastlamışlar içine su dolmuş , oğlan eğilip içeceği sırada kız hemen kolundan tutup;

-”Aman kardeşim içme sen bunu içerken kurt olursun ben ne yaparım nerede kalırım” demiş içirmemiş. Biraz daha ileri varmışlar bu seferde bir camiz inine rastlamışlar oğlan buradan içmek istesede bacısı mani olmuş biraz daha ileri varmışlar oğlan artık susuzluğa dayanamaz olmuş. Bu sefer bir geyik inine rastlamışlar oğlan atıldığı ile bu inden suyu içmiş. İçer içmez çatal çutall boynuzlu bir geyik olup meleyi meleyi bir dağın başına çekip gitmiş. Kız burada ağlayı ağlayı bir ağacın dibinde uyuya kalmış sabah olup uyansa ki orada bir çeşme var çeşmenin yanında da koca bir çınar ağacı var. Kız korkusundan çınar ağacının tepesine çıkmış oturmuş akşam olunca geyik gelirmiş, kız aşağı iner geyiğin bir boynuzundan bal emer bir boynuzundan yağ emer tekrar ağaca çıkarmış geyik de sabaha kadar bu ağacın dibinde uyur sabah olunca çeker dağlara gidermiş. Aradan aylar senler geçmiş kız bir güzel olmuş bir güzel olmuş ki gayri kalsın. Padişahın oğlu da ormana ava çıkmış atını sulamak için çeşmeye gelmiş at suya yaklaştıkça şahlanıp şahlanıp kendini geri atarmış. Meğer ağacın dalından suya kızın sıvki düşürmüş at ondan ürktüğünden suyu içmezmiş oğlan ol görüp atı sulayamamış oğlan sağa sola baksaki ağacın üstünde dünya güzeli bir kız oturuyor at onun şavkından ürküyor. Hemen atından inmiş, kızı ne kadar dil döküp aşağı çağırırsa da kızı indirememiş. Hemen oğlan köyüne varıp bir dellal çağırtmış ki eli balta tutan ne kadar insan varsa benimle ormana gelecek demiş. Bunca adamı alıp ağacın yanına varmışlar kes ha kes kes ha kes akşamı etmişler çınarda az bir yer kalmış; etme bey oğlu yorulduk kalanı da sabah gelir keseriz diye yalvarmışlar. Oğlan tamam deyip bunları salmış gece olunca geyik gleski ne baksın ağacı kesmişler azbir şey kalmış.

Orada ne kadar kamga varsa yalamış yapıştırmış yalamış yapıştırmış. Bey oğlu sabah gelse ki ağaç eskisinden daha kalın olmuş. Baltacılar yine yanaşıp kes ha kes kes ha kes akşamı etmişler yorluup kalmışlar etme beyoğlu kalanıda sabah keselim deyip izin almışlar. Gece geyik tekrar gelip kamgaları yalayıp yapıştırmış sabah gelip baksalar ki ne baksınlar çınar ağacı eskisi gibi olmuş. Baltacılar yine yanaşıp ağacı kesmeye başlamışlar kes ha kes kes ha kes geç saatlara kadar uğrayıp dermandan düşmüşler bunlar tekrara evlerine gitmişler. Beyin oğlu da gelip ağacın dibine yatmış. Çınar ağacı kesilen yerine

mızrağını dayamış. Ucunuda alnına koymuş. Gece yarısı geyik gelipte kamgaları yalayıp yalayıp yapıştırırken mızrak oğlanın alnına battığı ile uyandırmış oğlan hemen uyanıp geyiği yakalamış kız kardeşi yakalanınca çaresiz ağaçtan inmiş Bey oğlu Allah'ın emri ile peygamberin kavli ile bunu kırk gün kırk gece düğün yapıp evlenmiş geyiğide yanlarına alıp eve götürmüşler.

Geyik bunların ayak ucunda yatarmış gece; şu eniştemin ayağı şu bacımın ayağı şu eniştemin ayağı şu bacımın ayağı diye bunların ayaklarını bağrına basar uyurmuş aradan zaman geçmiş ay gün olmuş kız hamile kalmış bu arada analık bu kızın padişahın oğlu ile evlendiğini duymuş. Hemen atı arabayı hazırlayıp giyinmiş kuşanmış kendi kızını da yanına alıp oğulluğunu yoklamaya gelmiş. Burada birkaç gün yiyip içip misafir olduktan sonra "Bak kızım biz yakında gideceğiz gel şu hamamın başına gidek de seni bir güzel yıkayım" demiş. Oradan çıkıp gölün kenarına varmışlar. Kızı soymuş başını sabunlayıp göle atıvermiş. Bunun elbiselerini kendi kızına giydirip kızında biraz pala bazmış almış eve getirmiş.

Akşam olupta bunlar yatağa girince geyik başlamış söylenmeye; eniştem ayağı var da bacım ayağı yok, eniştem ayağı varda bacım ayağı yok bunları sabaha kadar uyutmamış. Sabah olunca kız kalkıp geyiğin söylediklerini anasına anlatmış. Anası: -"Bu geyiği kestirmekten başka çaremiz yok" demiş. Hemen kız kocasını yanına varıp "canım geyik eti istiyor aşeriyorum kasaplara söyle gelsinlerde geyiği kestireceğim" demiş.

B.Oğlu: -"Yapma etme o benim kardeşim derdin insan kardeşini kestirir mi?" dediyse de kızı, sen karışma geyik benim değilmi kestireceğim der. Adam peki ben kasapları göndereyim ne yaparsan yap deyip gitmiş. Kasaplar gelip geyiği almışlar kesmeye götürmüşler tam geyiği kesecekleri sırada;

Geyik: -"Bir akıdıyım geliyim öyle kesin" diye yalvarmış peki deyip bırakmışlar geyik doğru gölün başına varmış

Bıçaklar bileniyor

Geyik eti diliniyor

Çıksan ya bacım

Kardeşini kesiyorlar

deyip ağlıyor sızlıyor tekrara geliyormuş yatırıp tam kesecekleri sırada "durun durun bir daha akıp da geleyim" diye yalvarıyor tekrar kalkıp gölün başına

varıyormuş. Kasabın biri “ulan şunun peşinden varın bakın bunun derdi ne gölün başına varıp meleyip meleyip geliyor” demişler geyiğin peşinden varıp baksalar ki Geyik gölün başına varmış;

Bıçaklar bileniyor
Geyik eti diliniyor
Çıksan ya bacım
Kardeşini kesiyorlar

demiş. Meğer analık kızı göle itince gölde büyük bir Ala balık varmış güp diye yutmuş kız bu balığın karnınıda doğurmuş. Gölden geyiğe cevap veriyor;

Analık attı beni
Alabalık yuttu beni
Gelemem kardeş gelemem
Şah balağım kucağında

demiş. Hemen kasaplar gelip padişahın oğluna haber veriyorlar. Böyle böyle geyik varıp gölün başında böyle, böyle deyip, ağlamış. Gölden de bir ses;

-“Ona böyle böyle cevap vermiş” demişler. Padişahın oğlu hemen gölün başına gelmiş, göle balya balya pamuk atıp suyunun çekmişler ki ne görsünler. Koca bir alabalık, hemen yakalayıp kenara çekmişler, karnını yarmışlar ki kız, çocuğu kucağında oturuyor, hemen üstünü başını giyimormuşlar ki kız, çocuğu kucağında oturmuş. Hemen üstünü başını giydirmişler, olanı biteni bir bir öğrenmişler. Padişahın oğlu eve haber göndermiş ki babanın evine göndereceğim,

-“Kırk katırla mı gidersin, kırk satırla mı?” demiş.

Kız: -“Kırk satır boynunu vursun, kırk katıra biner de salına salına giderim” demiş. Hemen tavladan kırk huysuz katır çekmişler. Analık ile kızını bunlara bindirip, katırları birbirine bağlamışlar, kuyruklarına da teneke bağlayıp, dağa salmışlar. Katırların biri o yana biri bu yana çekip, bunların her bir çinkesini bir dağın başında bırakmışlar.

Bunlarda tekrardan evlerine gelip yemişler, içmişler. Muratlarına geçmişler.

ÇÜŞ EŞEĞİM ÇÜŞ

Bir adamın bir kızı bir oğlu varmış. Bir gün dev, adam kılığında gelip kıza

Allah'ın emri ile dünür olup, alıp gitmiş. Aradan bir zaman geçtikten sonra babaları ölmüş. Oğlan çok fakir düşmüş. Bir gün demiş ki, gidip şu bacımı bir yoklayım öldü mü kaldı mı? Dağ tepe aşıp, bacısının diyarına yaklaştı. Dev kaynının geleceğini bilmiş, karşısına demiş ki;

-"Bu gün kardeşin gelecek, yedir içir ağırla giderken de şu değirmeni ver, götürsün. Eve varmadan da sakın ha dön değirmenim dön demesin. Bir haftalığına ava çıkıyorum, beni görmesin" demiş. Bir gün sonra oğlan gelmiş ki dağın başında bir bina içinde bacısından başka kimse yok. Aman bacım bu koca binada yalnız başına ne yaparsın, nasıl yaşarsın, eniştem nerde?.... gibi sorular sorduktan sonra;

-"Aman kardeşim telaşlanma, gel otur dinlen. Ben iyiyim, rahatım hele sen anlat" demiş. Birkaç gün kardeşini misafir ettikten sonra, kardeşim, enişten bir aydan gelmez giderken bana tembih etti, kardeşin gelince selamımı söyle, şu değirmeni de ver, götürsün. Yolda sakın ha dön değirmenim dön demesin, dedi. " demiş.

-"Peki bacım" demiş. Değirmeni alıp, yola koyulmuş. Evden biraz uzaklaştıktan sonra ben bu değirmeni ne yapacağım, bunun ne hüneri var acaba diye içini bir merak sarmış. Değirmeni yola kurmuş.

-"Dön değirmenim dön" deyince bir de ne görsün, yılanın ödü kuşun südü türlü çeşitli yemekler tabak tabak sofraya dizilmiş.

-"Tamam daha ben aç kalmam" deyip yemeğini yedikten sonra değirmeni çantasına koyup, evinin yoluna tutmuş. Memleketine gelince büyük bir han açmış,

-"Dön değirmenim dön, dön değirmenim dön" adamın şanı her tarafa yayılmış. Dört taraftan hana konaklamaya yemek yemeğe gelmişler.

Haber beyin kulağına gitmiş. Bey gelip;

-"Bu kadar yemeği nerede pişiriyorsun, nasıl pişiriyorsun" diye sorunca; Oğlan:-"Böyle böyle eniştem bir değirmen verdi. Bu yemekler o değirmenin hüneri. Dön değirmenim dön deyince bu yemekler pişip, geliyor" demiş.

Bey : -"Bu gün benim eve saraydan misafirler gelecek, aşçıları yüzümü ağırtmaz, değirmeni ver de öğleye kadar bizde kalsın, geri getiririm" demiş.

-"Al götür padişahım istersen, akşama kadar dursun. Senden mi esirgeyeceğim" demiş. Aradan bir iki gün geçtiği halde değirmen gelmemiş.

Adam çıkıp beyin konağına gelmiş.

-”Padişahım emanetimi almaya geldim” demiş. Bey adamlarına emir verip, buna bir güzel dayak attırdıktan sonra kapı dışarı etmiş. Adam çıkıp, evine gelmiş. Aş yok ekmek yok, para yok, tekrardan eski fakir haline düşer.

Çaresiz, yeniden eniştesine gitmeye karar vermiş.

Dev: -”Hanım bu gün yine kardeşin gelecek. Benim çalışmaya gittiği söyle, yedir içir ağırla giderken de bizim şu eşşeği ver. Sakın ha yolda çüş eşşeğim çüş demesin” demiş.

Bir gün sonra kardeşi gelmiş, bir kaç gün misafir olduktan sonra,

-”Bacım eniştem bana bir şey bırakmadı mı?” deyince bacısı eşşeği verip, kocasının dediklerini de tembih ettikten sonra kardeşini yollamış. Yolda yine içine bir merak düşmüş. Ulan bu eşşeğin ne hüneri var acaba? Eniştem bunu bana niye bırakmış? diye düşünürken, kendini tutamayıp,

-”Çüş eşşeğim çüş” demiş. Bir de ne görsün, eşşek patır patır altın sıçıyor.

-”Tamam zengin olmanın yolunu buldum” demiş. Altınları toplayıp, evinin yolunu tutmuş. Eve geldikten sonra;

-”Çüş eşşeğim çüş, çüş eşşeğim çüş... “ Öyle bir zengin olmuş ki bu oğlanın zenginliğini duymadık adam kalmaz. Aradan bir zaman geçtikten sonra;

-”Bu eşşeğin bana onca iyiliği var. Götürüyüm de İhsan Usta bunu bir güzel nallasın” demiş. Eşşeği alıp, İhsan Usta’ya varmış. İhsan Usta eşşeğin nallarını çıkarken;

-”Çüş eşşeğim çüş” deyince bir de bakmış ki, eşşek patır patır altın saçmış.

Hemen adama demiş ki,

-”Bu nalın demiri iyi değil. Filan ustaya git de benim selamımı söyle, kaliteli demir versin. Ben buna bir güzel nal döveyim” demiş. Adam gittikten sonra hemen eşşeği içeri dıkmış. Kendi eşşeğini nallayıp, hazırlamış. Adam gelince bu eşşeği verip, salmış. Adam eve gelip, çüş eşşeğim çüş dedikçe eşşek o güzel evin her tarafını pisliğe bular.

Koşup, İhsan Usta’ya gelmiş. Yahu bu benim eşşeğim değil, benim

eşşegim şöyleydi, böyledi demeye kalmaz ya İhsan Usta buna bir iyice dayak attıktan sonra kapı dışarı etmiş.

Aradan bir zaman geçtikten sonra ulan değirmeni beye kaptırdık, eşşegi ahsan Usta'ya kaptırdık. Ben eniştemin yüzüne nasıl bakayım" diye kara kara düşünürken, çaresiz bir umut eniştesine gitmeye karar vermiş. Dev hanımına demiş ki;

- "Ne verdiysem, kardeşinin elinden aldılar. Bu gün o deli yine gelmeye gelecek. Bu sefer de şu kabağı ver, gönder. Giderken sakın ha çıkın kabuk dağlar çıkın demesin" demiş. Bir gün sonra oğlan bacısına gelmiş, hoş beş edip, bir kaç gün misafir kaldıktan sonra, eniştemi görmek bana kısmet olmayacak herhalde deyip, kabağı alır, yola çıkar. Oğlan yine yolda merakını yenemeyip,

- "Çıkın kabak dağları çıkın " deyince Kırk tane eli deynekli asker hep bir ağızdan;

- "Emret, emret" demişler.

- "Aman ben bu işin kolayını buldum, girin içeri girin" demiş. Askerler kabağın içine girmişler. Kabağı kucağına alıp, evine gelmiş bir gün sonra İhsan Ağa'nın yanına varıp;

- "Selamünaleyküm İhsan Ağa, şu bizim eşşegi ağzının tadıyla verir misin, vermez misin?"

- "Ulan ayağa kalkarsam, bir tarafını kırarım, yediğin dayak yetmedi herhalde" demiş. Bunun üzerine;

Oğlan:- "Çıkın kabak dağları çıkın" der demez kırk tane eli deynekli asker;

- "Emret ağam emret" demişler.

- "Vurun lan" demiş. Çal ha çal, çal ha çal İhsan Usta'ya öyle bir dayak atmışlar ki gayri kalsın....

İhsan Usta: - "Aman. Ben ettim, siz etmeyin. Alın eşşeginizi de gidin" demiş. Alıp eşşegini evine getirmiş. Oradan sonra doğru beyin konağına varmış.

- "Selamünaleyküm padişahım"

- "Aleyküm selam"

- "Şu bizim emaneti ver hele"

Bey: - "Ulan Allah'ın delisi, yine mi geldin?" deyip, ayağa kalkacağı sırada,

- "Çıkın kabak dağları çıkın" der demez. Kırk tane eli deynekli asker;

-”Emret ağam emret” demişler.

-”Vurun lan” demiş. Çal ha çal, çal ha çal. Öyle bir dayak atmışlar ki beyin konağının altını üstüne getirmişler.

Bey: -”Aman ben ettim, siz etmeyin. Şu değermeninizi alın da gidin” demiş. Değirmeni de alıp, eve gelmişler. Hanı tekrar açmış, bütün ahaliye bedava yemek çıkartmış. Eskisinden daha güzel bir de konak yaptırmış. Yiyip, içip konağında yaşayıp gitmiş.

SABIR TAŞI - I

Bir adamın bir tane kızı varmış. Kız okula giderken elinden topu yuvarlanıp, bir deliğe düşmüş. Kız topu almak için eğilip, baksa ki yer altında bir dünya hocalar yazı yamakta;

-”Ey hocalar, beni kime yazdınız” diye seslenmiş.

Onlar: -”Seni kaf u küf dağının arkasında hasta bir oğlana yazdık” demişler.

Bu hadiseden sonra kız üzüntüsünden yataklara düşüp, çıtırçıtır kurumuş. Ol görüp derdini anasına babasına söylememiş. Kızın anası babası bir plan kurup, kapıya bir parça ciğer asmışlar. Kız gelip bakmış ki kapıda bir ciğer asılı;

-”Ey ciğer ben kuruyam ya sen niye kuruyorsun? Anamın babamın bir tanecik kızıydım. Gölgede büyümüş emlik kuzuydum, okula giderken topum bir deliğe düştü, eyilip alayım derken hocalar gördüm. Beni kime yazdınız, diye sorunca, kaf ü küf dağının arkasında hasta bir oğlana yazdık dediler. Sonra ben aşk hastalığına tutuldum. Anam babam beni bir ocağa götürüp iyi olsun diye bıraktılar. Babamgil, gidince kapılar kilitlendi, odayı açtım ki bir babayiğit yatar tavanda 40 tane havlu asılı her gün biriyle yiğidin terini sildim. 39. gün dışarı çıktım ki kapıdan çingeneler geçiyor. Onlardan bir köle istedim, kara bir kız verdiler. Kırkinci gün bir peşkir kalmıştı, yorgunluktan uyuya kalmışım. Çingene kızı 40. Peşkirle yiğidin terini silince yiğit uyandı. Şu yatan kim diye beni sordu. O da kötü kolenin biri dedi çingene kızıyla yiğit sarım gürüm oldular. Benim adım da kötü köleye çıktı. Çingene kızı çarşıya gidiyordu, bana da bir ördek bardağı ile frenk bıçağı al, dedim. Aldı getirdi” demiş.

Kızın babası da kapının arkasında olanı biteni hep duymuş.

Kız: -"Bunları dertli olanlar anlarmış" deyip, ördek bardağı patlatmış. Frenk bıçağı karnına sokacağı sırada babası hemen saklandığı yerden çıkıp, kızının bileğinden tutmuş.

Doğruca varıp, olanı biteni o yiğide anlatmış. Oğlan çingene kızını tor bir katırın kuyruğuna bağlayıp, vermiş. Kamçıyı her bir çinkesi bir dağda kalmış. Oğlanla kız sarım gürüm olmuşlar. 40 gün 40 gece düğün toy edip, muradlarına ermişler.

SABIR TAŞI - II

Bir beyin senelerden sonra bir kızı dünyaya gelmiş. El bebek, gül bebek bunu büyüttmüşler. Öyle severlermiş ki bir dediğini iki etmez, üstüne titrerlermiş. Bir gün kız çeşmeye suya giderken önüne bir kurbağa çıkmış. Kurbağa lisana gelip,

- "Kız sana yazık, kız sana yazık" demiş. Bir gün böyle, beş gün böyle kız varıp, anasına;

- "Ana kaç gündür, çeşmeye giderken, önüme bir kurbağa çıkıyor. Bana, kız sana yazık, kız sana yazık, diyor. Ne yapacağımı şaşırdım" demiş.

- "Aman kızım bu ne hal, hele bir sor benim neyime yazık de" demiş. Kız tekrar çeşmeye varınca bu kurbağa karşısına çıkıp, Kurbağa: - "Kız sana yazık, kız sana yazık"

Kız: - "Benim neyime yazık?"

Kurbağa: - "Kırk gün kırk gece ölü başı bekliyeceksin" demiş. Kız gelip, olanı biteni anasına anlatmış. Anası hemen durumu kocasına bildirmiş.

- "Bizim bir tanecik kızımızın başına bu da mı gelecekti? Yükümüzü yükledik, bu diyardan göçelim" demişler. Sabaha yüklerini çatıp, yola çıkmışlar. Güneş batarken dağın başında bir konak görmüşler. Geceyi bu konakta geçirelim. Sabah yola devam ederiz, düşüncesiyle gelip, konağın kapısını çalmışlar. Ortalıkta ne ses ne soluk var, kapıyı da kimse açmaz. Kız yitince kapı açıldığı ile kız içeri düşmüş. Kapı da çat diye geri kapanmış. Anası babası kapıda kalmış. Kız da konağın içinde hapis olmuş. Ağlaşıp, sızlaşmışlar, ama ellerinden bir şey gelmemiş. Adam karısını da alıp, memleketine dönmüş.

Öyle büyük bir konak ki kız odaları geze geze bitirememiş. Altınlar, inciler, yiyecekler, içecekler her yer tıklım tıklım dolu. Odanın birini açmış ki bir

yiğit ölü gibi yatmış. Başında da kırk tane iğne batırılı.

-”Başından her gün bir iğne çıkacak. Kırk gün başında oturacaksın” diye bir yazı yazılı, kız bıkip usanmadan 39 başını bekleyip, her gün bir iğne çıkartmış. Kırkinci gün pencereden baksa ki konağın önünden bir çingene göçü gidiyor, göçe seslenmiş.

-Hey ağalar şu arkadaki kara kızı yanıma can şenliği olarak gönderirseniz size bir ölçek altını almış, yollarına devam etmişler. Beyin kızı çingene kızına demiş ki;

-”Gel anam otuz dokuz gündür uykusuzsun, şurada biraz uyuyacağım. Bu gün şu meftanın başını bekle gece yarısından sonra da başındaki şu iğneyi çek çıkart” demiş. Kız bir odaya girip, yatıp uyumuş. Çingene kızı gece yarısı iğneyi çekince oğlan lap diye gözlerini açmış.

Oğlan: -”Benim tılsımımı bozup, ölüm uykusundan uyandırdın, seni dünya malına gark edeceğim, dile benden ne dilerse” demiş.

-”Aman ne dileyeceğim. Kırk gündür başını bekliyorum. Üstüm başım ter kir içinde hele pazara git de üstüme başıma birşeyler al gel, bakalım” demiş. Oğlan çıkarken öteki kızı da odada görünce,

-”Bu da kim” diye sormuş.

Çingen: -” Aman kim olacak, dün kapıdan çingen göçü geçiyordu. Bir ölçek altın verip, yanıma can şenliği aldım. uykucu tembelin biri” demiş.

Kız: -”Ne isteyim, bana da bir sabır taşı ile bir ustura bıçağı al, gel. Eğer getirmezsen, yoluna kara dumanlar çekilsin” demiş. Oğlan çarşığı pazarı gezip, çingen kızının elbiselerini aldıktan sonra eve gelmek üzere yola çıkmış. Bir iki dağ aştıktan sonra önüne bir duman çökmüş ki göz gözü görmez. Hemen çingen kızının söylediği aklına gelmiş. Dönüp, pazara varmış. Çünkü taşı ile ustura bıçağını boşuna istemez, bunları verince kapısını mutlaka dinle, sonra başına iş alırsın” demiş. Oğlan siparişleri aldıktan sonra eve gelmiş. Elbiseleri vermiş,

-”Şunları da al bunlar da senin siparişlerin” deyip, öteki kıza da sabır taşı ile ustura bıçağını vermiş. Kız bunları alıp bir odaya kapanmış. Oğlan da satıcının tembihi üzerine kapıyı dinlemiş.

-”Ee.... Sabır taşı, ben ananın babanın bir kızı idim. Çeşmeye giderken, önüme bir kurbağa çıkar, kız sana yazık, kız sana yazık, derdi. Ben de, benim

neyime yazık dedim. Kırk gün kırk gece ölü başı bekleyeceksin, dedi. Anam babam beni bu diyardan kaçırdı, bu konakta kapalı kaldım. Otuz dokuz gün ölü başı bekledim. Kırkıncı gün bir çingene kızını yanıma can şenliği olsun diye bir ölçek altına satın aldım. Birazcık uyuyum, dinleneyim, bugün sen şu meftanın başını bekle dedim. Ben uyuyunca oğlan uyandı, beni çingene sanıp, çingen kızına aldandı. Söyle sabır taşı sen benim yerimde olsan ne yapardın?" deyince, taş çat diye ortadan ikiye bölünmüş. Tam usturayı boynuna çalacağı sırada oğlan kapıyı itip, kızın kolundan yakalamış.

- "Aman ben ettim, sen etme. Bilemedim, beni affet" demiş. Çingene kızının yükünü yükletmişler, yola vurmuşlar. Bunlar evlenip, yemiş, içmiş, muratlarına geçmişler.

ŞAH MARAN PADİŞAHI'NIN OĞLU

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu dağdan taştan çokmuş. Bir memlekette bir padişah varmış, bir de fakir adam yaşarmış. Bu fakirin dünya güzeli bir kızı, padişahın da bir oğlu bir kızı varmış. Bunlar büyüyüp, deli kanlı olmuşlar. Kız bir gün pencereyi açıp baksa ki, bir kar yağmış, bir kar yağmış ki her taraf bembeyaz üstüne de bir damla kan düşmüş ki oradan bir cazı karı gidiyormuş. Kız pencereden başını uzatıp;

- "Nene, nene şu bir damla kan da karın üstüne ne güzel yakışmış" demiş. C. Karı: - "Vah yavrum, Şah Meran padişahının bir oğlu var ki işte beyazlığı kar gibi, kırmızılığı kan gibi, güzelliği işte böyle" demiş. Bunu üzerine kız, bu oğlana aşık olmuş. Aştan ekmekten kesilip, gün gün sararıp, solmuş. Anası babası ne yaptılarsa derdine çare bulamamışlar. En sonunda;

Anası: - "Şu kızın arkadaşlarını çağırayım da derdini bize söylemiyor, belki onlara söyler" demiş. Kızın ne kadar arkadaşı varsa hepsini eve davet etmiş,

- "Ben filan yere gidiyorum, siz oturun gülün, oynayın, eğlenin" demiş. Kızının arkadaşlarına da tembih etmiş ki bu kızın derdi ağrısı neyse öğrenin de bana söyleyin" demiş. Olur demişler. Bu kızlar evde yemişler, içmişler, gülmüş, oyanmışlar kızın yanına varıp;

- "İşte ben filancayı seviyorum, ben filancayı seviyorum, diye kendi dertlerini anlatıp, senin ne derdin varsa biz anlattık sen de anlat" demişler.

-”Kızlar ben de Şahmaran Padişahının oğlunu seviyorum, kendini de hiç görmedim” demiş. Arkadaşları gelip, durumu kızın annesine anlatmışlar. Avrat durumu kocasına anlatmış. Adam hemen oturup, Şahmaran padişahının oğluna bir mektup yazmış ki;

-”Böyle böyle dünya güzeli bir kızım var, sana aşık olmuş. Gel götür” diye. Oğlan mektubu almış, okumuş, bir cevap yazmış ki;

-”Mektupla beraber bir de mendil gönderiyorum. Kızın bu mendili ağlaya ağlaya çürütse de benim dengim değil, almam” demiş. Adam okusa baksa ki cevap kötü, durumu kızına bildirmiş.

-”Bak kızım, sen bu sevdadan vazgeç, oğlan bir de mendil göndermiş, ağlaya ağlaya bu mendili çürütse de almam diyor” demiş. Kız mendili almış koynuna koymuş ya üzüntüsü acısı bir kat daha artmış, gün gün sararıp, solar zayıflarmış. Babası dayanamayıp, bir mektup daha yazmış. Bu sefer de oğlan, mektubun içerisine bir altın koymuş.

-”Kızın ağlaya ağlaya bu altın gibi sararıp, solsa da yine almam” demiş. Adam cevabı alınca;

-”Bak kızım Şahmaran padişahının oğlu böyle böyle diyor, gel bundan vazgeç” demiş. Kız altını da alıp, koynuna koymuş. Yine ağlamaya sızlamaya devam etmiş.

Babası: -”Dur bir daha yazalım, belki bu sefer insafa gelir” diye bir mektup yazmış. Oğlan bu sefer de mektubun içine bir bıçak koymuş.

-”Kızın ağlaya ağlaya bu bıçakla kendini öldürse de yine almam” demiş. Kıza bu mektupla bıçağı da göstermişler. Kız bunları da alıp ağlamaya, yanmaya devam etmiş.

Babası: -”Bu dayanılır bir acı değil. Bir sandık yaptırayım, içine yiyecek içecek doldurayım. Kızı da içerisine koyup, denize bırakayım. Artık bu acı dayanılır gibi değil” demiş, bir sandık yaptırıp, içerisine yiyecek içecek doldurmuşlar. Kızı da bindirip, denize bırakmışlar. Sular sandığı sürükleye sürükleye uzak bir memlekette kıyıya atmış. Meğer o topraklarda Şahmaran padişahının kızının topraklarıymış. Oğlan üç senede bir gelir, bacısını yoklarmış, eniştesiyle denizin kenarında gezerken uzaktan ir karaltı görmüşler.

-”Enişte şorada birşey görünüyor, varalım mal ise senin can ise benim”

emiş. Varıp, sandığı kenara çıkartmışlar. Sandığı getirip, evin avlusuna koymuşlar. Sandık bir kaç gün avluda durmuş. Oğlan da eniştesine bacısına Allahısmarladık deyip, çekip gitmiş.

Enişte: -"Avrat, şu sandığı denizden bulup getirip avluya attık. Kaç gündür, orada duruyor. İçini de açıp bakmadık. Şu sandığı bir açalım, hele" demiş. Sandığı açıp baksalar ki ne görsün içinde dünya güzeli bir kızı sararıp solmuş, ayvalardan rek almış, bunu alıp eve götürmüşler.

-"Bacım sana ne oldu, derdin ne idi ki böyle sararıp soldun, sen sandığa koyup, denize saldılar?"

Kız: -"Ben Şahmaran padişahının oğluna böyle böyle aşık oldum. Kaç sefer mektup yazdıysak, böyle böyle cevap geldi. Babam anam benim acıma dayanamayıp, bari gözümüzden uzakta olsun diye bu sandığa koyup, denize bıraktılar" demiş. Öyle deyince;

-"Gel kızım o benim kardeşim olur, üç sene de bir benim ziyaretime gelir. Elbet bir hal olur, biz de kal" demiş. Aradan üç sene geçmiş, bir müjdeci gelmiş ki;

-"Kardeşin geliyor"

Kadın: -"Çıkın bakın kardeşim ne giymiş?" demiş. Baksalar ki siyahlar giyinmiş, geliyor. Hemen kıza siyahlar giydirip,

-"Kardeşim gelirken karşı çık" demiş. Kız hemen karşı çıkıp, elindekileri almış, oğlan içeri girmiş.

Bacısı: -"Kardeşim. Her defa geldiğinde üç gün dururdun, bu sefer on gün dur" demiş. Oğlan bu geldiğinde 10 gün durup, geri gitmiş. Aradan altı ay bir sene geçince oğlan yine görünmüş. Meğer müjdeci gelip, bacısına söylemiş.

-"Çıkın bakın, kardeşim ne giyinmiş?" demiş. Çıksa baksalar ki oğlan bu sefer de yeşiller giyinmiş. Hemen kıza da yeşiller giydirip, oğlanı karşılamaya salmış. İçeri girmişler, bu sefer oğlan 20 gün durmuş. Çıkıp gitmiş. Oğlan bu sefer altı ay tamam olmadan geri gelmiş, hemen müjdeciler gelip, bacısına haber vermişler.

-"Çıkın bakın, üstüne ne giyinmiş" demiş, çıksalar baksalar ki oğlan allar giyinmiş. Hemen kıza da allar giyindirip, kardeşini karşılatıp, eve almışlar. Hoş beş yemişler, içmişler, kıza tembih etmiş ki;

-”Ben sofrayı kurunca Őo kaseyle senden su isterim. Sen suyu getirince ben elimi uzatmadan sen kaseyi bırak kırılıŖın, o zaman ben sana kızarım ki bu benim babamın yadigarıydı, yıllardır gözüm gibi bakıp, korudum, sen nasıl düşürdün de kırdın derim kardeşimin sen de gözü varsa; Bacım kırılan kase olsun hasiyeti ne ben sana yine getiririm, der. Böyle derse bil ki sana gönlü var. Tamam” demişler. Sofra kurulup da yemeğe başlayınca kadın su istemiş, kız hemen kalkıp, kaseyi doldurup, getirmiş. Tam kadına vereceği sırada elinden düşürünce kase kırılmış,

Kadın: -”Hi gözü körolasıca, o benim babamın yadigarıydı, ben bunca zaman kırmadım da sen bir solukta kırdın da soruya koydun” diye kızmış. Oğlan hemen yerinden doğrulup;

-”Bacım, kırıp da gönlünü kırma, kasenin hasiyeti ney ki ben gelirken sana getiririm” demiş. Öyle deyince sevinmişler. Yemekten kalkınca;

Oğlan: -”Bacı, ben Şu odaya biraz yatıp, uyuyayım da kıza Şöyle gelsin de sinekleri kovalasın” demiş. Oğlan gidip, yatınca bacısı kıızı odaya göndermiş, kıız odaya varıp, girmiş;

-”Gel kıız sinekleri kovala” demiş. Kıız mendili önüne atıp,

-”Ağlaya ağlaya Şu mendili çürütsen yine gelmem” demiş. Aradan biraz daha geçince oğlan, yine çağırmış. Kıız bu sefer de altını önüne atıp;

-”Ağlaya ağlaya Şu altın gibi sararsan yine gelmem” demiş. Oğlan o zamana kadar, durumu anlamış. Kıızı bir daha çağırmış. Kıız, bu sefer de önüne bıçağı atıp,

-”Şu bıçağı alıp, karnına soksan yine gelmem” demiş. Oğlan gelip, hemen kolundan tuttuğu ile içeri alıp, kapıyı örtmüş.

-”Ben bilemedim, etme gitme” deyip, kıızın gönlünü almış. Allah’ın emri ile orada gelin güveği olmuşlar. Yemişler, içmişler has muratlarına geçmişler. Onalr ermiş muratlarına, biz çıkalım kerevetine.

ENDAM AYNASI

Bir varmış, bir yokmuş, bir padişah varmış. Padişahın bir aynası varmış, savaşa gireceği sırada aynasına bakar, eğer savaşı kaybedecekse düşmanın istediğini verir, savaşa girmezmiş, őayet kazanacaksa sonuna kadar savaşa

devam edermiş. Aynasını kaybetmiş, bunun üzüntüsüyle düşünce düşünce hastalanıp, yatağa düşmüş. Büyük oğlu gelip,

-”Baba derdin ne ise söyle de derman arayalım” demiş. Padişah oğlunu kovmuş, oğrtancı oğlan varıp, sormuş, onu da kovmuş. Küçük oğlan varıp;

-”Baba ya derdini söyle ya da şu kılıcı alıp, boynuma çal” -

”Ah oğul benim bir aynam vardı, bakınca olacağı görürdüm, aynamı çaldırdım. Benim derdim bu” demiş.

Oğlan:-”Peki baba gider buluruz” demiş. Hemen kardeşlerinin yanına gelip, durum böyle böyle her kes birer heybe altın doldursun, silahını pusadını kuşanıp, atına binsin, gidip babamızın aynasını bulalım” demiş. Üç kardeş atlarına binip, yola çıkmışlar. Gide gide bir çeşmenin başına varmışlar. Çeşmenin oradan yol üçe ayrılıyormuş, birinde giden gelir yolu, birinde ya gelir ya gelmez yolu, birinde de hiç gelmez yolu” diye yazıyormuş.

Üç Kardeş: -”Üçümüz bir yola ayrılalım, yüzüklerimizi de çıkartıp, şu taşın altına koyalım, kim gelirse yüzüğünü alsın” demişler. Helallaşıp, ayrılmışlar. Gider gelir yola büyük oğlan, ya gelir ya gelmez yola ortanca oğlan. Hiç gelmez yoluna da küçük oğlan gitmiş. Ötekiler gide dursun, küçük oğlan giderken giderken bir mahale varmış ki bir dev karısı yola oturmuş, memelerini omuzundan atmış, ağzında bir batman sakız çiğneyip, durur. Oğlan sine sine arkasından dev karısına yaklaşıp, memesinden emmeye başlamış. Dev karısı dönmüş, bakmış ki :

-”Ah insanoğlu süt evladım oldun, ben şimdi ne yapayım, şimdi çocuklarım gelir, kocam gelir, seni yerler, seni saklayım” demiş. Elindeki çobuğu vurunca oğlanı yastık yapıp, yayığın altına koymuş. Akşam olunca kocası, çocukları avdan dönmüşler.

Koca Dev: -”Avrat, evde adam eti kokuyor” demiş.

Çocuklar: -”Ana adam eti kokuyor” demişler.

D.Karısı:-”Aman onu da nereden çıkartıyorsunuz, insan oğlu burada ne gezecek, dişlerinizin dibini kurcalayın” demiş. Dev karısı ne söylediyse, kocasını ve çocuklarını inandıramamış.

-”Benim mememden birisi emze sizin neyiniz olur?”

-”Kardeşimiz olur”

Koca Dev: -"Benim de süt evladım olur" demiş. Yastığa çubukla vurunca oğlan tekrar eski haline dönüp, dev karısının tenbih ettiği gibi hepsinin bir bir elini öpüp, bir kenara oturmuş. Bir kaç gün burada misafir olduktan sonra dev karısına;

- "Ben buraya niye geldim. Derdim ne idi? Ne sen soruyorsun, ne babam ne de kardeşlerim soruyor" deyince;

D.Karısı: -"Onlar avdan dönünce sen biraz namızını eğdir. Onlar bana sorarlar, ben de bir halini hatırını sorun derim" demiş. Akşam olunca da devler avdan dönüp de oğlanın yüzünün asıklığını görünce Dev Karısına;

- "Bunun bir derdi mi var, yoksa bir ktlk m yaptın"

D.Karısı: -"Ben bir ktlk yapmadım, bir halini hatırını sorun" demiş. Sormuşlar;

Oğlan: -"Babamın bir aynası vardı. aldırımış, babam hastalanıp, yatağa düşüp, gün gün sararıp, soluyor. Aynayı bulmak için yollara düştüm, benim derdim bu" demiş.

K.Dev: -"Bak oğlum babanın o aynası güller padişahının yedinde, oraya varacak-sın, onlar kırk günlük uykuya yattılar, uyanmazlar aynayı alacasın, döneceksin, ama önüne bir deniz çıkacak, orada iki rekat namaz kıl, denizden bir kız çıkar;

- "Ey insan oğlu niye döndün? der, geçemedim de gidiyorum diyeceksin, o zaman bin sırtıma da seni geçireyim der sırtına bin güller padişahının ülkesine varırsın, aynayı aldıktan sonra sakın ola ki bahçeden bir gl koparmayasın, dn deniz kızı seni geri alıp, bu tarafa geçirir" demiş.

Oğlan yola çıkıp, denize varmış iki rekat namaz kıldıktan sonra geri dönerken, denizden bir kız çıkıp,

- "Ey insanoğlu niye döndün?"

Oğlan: -"Geemedim, geri gidiyorum"

D.Kızı: -"Gel sırtıma, bin de seni geçireyim" demiş. Oğlan kızın sırtına binip, güller padişahının ülkesine varmış. Varmış ki hepsi uyumuş. Aynayı alıp, dışarı çıkmış. Kendi kendine;

- "şuradan bir gl kopartayım da deniz kızına vereyim. Bir gl kopartmaktan ne çıkar?" demiş. Gl kopartıp, kopartmaz güller ırım ırım ığrışmaya başlamışlar. Uyuyanlar uyanıp, aynayı oğlanın elinden almışlar.

Oğlan: -"Verirseniz de Allah razı olsun, vermezsensiz de "

Padişah: -"Bundan kurtulamazsın, filan yerde bir padişah var. Kızını alabilmek için, senelerdir savaş ediyoruz. Baş gelemedik, gidip padişahın kızını getirirsen, aynayı da verir, seni de yollarız" demişler. Oğlan "tamam" deyip, dönmüş. Deniz kızı oğlanı alıp, bu tarafa tekrar geöirmiş. Oğlan dev anasının evine varmış.

-"Ne yaptın, ne ettin aynayı getirdin mi?" diye sormuşlar.

Oğlan: -"Durum böyle böyle, gülü kopartınca beni yakaladılar. Filan padişahın kızını getirirsen, aynayı veririz, yoksa vermeyiz. Bana da kırk gün mühlet verdiler git kızı getir dediler" demiş.

K.Dev: -"Bak oğlum, onların elinden kurtulman mümkün değil. Çaresiz gidip, kızı getireceksin, amma beni iyi dinle, git güller padişahına var de ki, ben o ülkeye nasıl gideceğim, bana şu atını ver, bineyim de gideyim de, kızı getirecek diye sevinöle sana atı verirler. o atın arkasında kırk kat bir gön bağlı ortası delik, o deliğe bir sırik takıp, atın arkasına tutacaksın, at teperken, teperken kırk kat gön açılır. At titremeye başlar, atın sırtını sıvayıp, gözlerinden öpeceksin. At o zaman senin her dediğini yapar" demiş. Oğlan "Peki" deyip, padişahın huzuruna varmış.

-"Karayel'i bana verirsen gider kızı alır, gelirim" demiş. Padişah kendi kendine;

-"Nasıl olsa yanına varınca at, tepip bunu öldürür (diye düşünerek), peki git al işte orada yayılıyor" demiş. Oğlan koca devin tarif ettiği gibi göne bir sırik takıp, ata yanaşmış, at teperken teperken kırk kat gön açılmış, at da titremeye başlamış. Oğlan atın sırtını sıvazlayıp, gözlerinden öpmüş. At oğlana teslim olmuş. Ata bindiği ile yola koyulmuş. Bir müddet gittikten sonra, at lisana gelip;

At: -"Ey insanoğlu kumanda sende mi bende mi?"

Oğlan: -"Bende bir şey yok, kumanda sende"

At: -"Öyle ise gidelim yalnız, oraya varınca padişahın sarayının karşısına bir saray yaptıracaksın ki ondan üstün olacak, kapı eşikleri altından, kapısı sedeften olacak"

Oğlan: -"İyi de neyle yaptırayım?" deyince,

At: -"Sen orasına karışma" demiş. Oraya varmışlar, bir hana yerleşmişler. Oğlan atın sırtını tımarlayıp, yanına yatmış. Sabah olunca;

At: -"Ser mendilini. (Oğlan mendilini sermiş, Karayel gözlerini bir sıkca gözlerinden patır patır altınlar mendi'le dolmuş. Altınları alıp, atın dediği gibi bir saray yaptırmış.) Kumanda senin mi benim mi? "

Oğlan: -"Bende bir şey yok, kumanda senin" demiş.

At: -"Peki o zaman, bu konağa hepsi bir boyda aynı elbiseleri giymiş, bir kaç hizmetçi al. Konağa hangisi giriyor, hangisi çıkıyor, kimse bilmesin" demiş. Oğlan atın dediği gibi bunları da tamam etmiş. Padişahın bir veziri varmış. Adına Karavezir derlermiş. Karavezir bir gün konağın önünden geçerken;

- "Bey, bugün bizim misafirimiz ol"

Oğlan: -"Aman vezirim, hele sen bize bir hayırlı olsun gel de biz de sana misafirlğe geliriz" demiş. Vezir kabul ederek, konağa girmiş. Yemiş, içmiş, geçmiş oğlan bu sıra vezire bir iki gazel söylemiş. Karavezir bunu dinlerken, orada uyuya kalmış. Neden sonra uyanıp, sarayına varmış.

Padişah: -"Vezirim, ne zamandır ortada yoksun. Nerelerde idin?"

Vezir: -"Padişahım bu gün yolum şu konağın önüne düştü, dave ettiler, girdim. Konağın beyi çok güzel gazel söylüyor, uyuya kalmışım"

Padişah: -"Aman vezirim, çağıralım da biz de dinliyelim"

Vezir: -"Şevketlim bir bir hayırlı olsun gitmezsek, gelmem diyor."

Padişah: -" Peki" deyip, hayırlı olsun gitmişler. Oğlan bunları da ağırlayıp, bir kaç gazel söyleyip, uyutmuş. Neden sonra uyanıp, saraya gitmişler.

P.Kızı: -"Baba nereye gittiniz? Ortalıkta görünmediniz?" deyince,

Padişah: -"Kızım böyle böyle şu yeni konağa hayırlı olsun gittik, konağın sabihi gazel söyledi, bize ninni gibi geldi, uyuya kalmışız" demiş. Bunlar hazırlana dursunlar;

Karayel: -"Ey insanoğlu, seni davet edecekler, sarayda gazel söyleyeceksin, perdenin gerisinden padişahın kızı seni dinleyecek, onlar uyuyunca sen kızla anlaş" demiş. Oğlan saraya varıp, yeyip, içtikten sonra gazel söylemeye başlayınca herkes uyuya kalmış. Bunlar uyuyunca oğlan kalkıp, perdeyi aralamış, kızın yanına varmış. Konuşup anlaşımlar. Kızı oradan aldığı ile ata binmiş, yola çıkmışlar. Karayel yolda oğlana demiş ki;

-”Bak insanoğlu güller padişahına bu kızı götürürsen, kızı alır aynayı da vermez. Sen kızı götürme. Filan diyarda bir arap var, arabın kılıcını getirirsen kızı da kurtarırın, aynayı da kurtarırın.” demiş. Oğlan atına binmiş, yola düşmüş. Bir müddet yolaldıktan sonra;

At: -”Ey insanoğlu senin o kılıcı alman mümkün değil, filan ormanda Sarıyel adında benim bir bacım var, bu işi başarsan başarsan onunla başarırın. Bir çeşmenin başından su içer, varıp içtiği suyu keseceğiz. Yerine iki şişe rakı dökeceğiz. O gelir, koklar içmez. Gider, yayılır. Tekrar gelir, suyu koklar, içmez. İyice susayıp, ciğeri yanar, üçüncü geldiğinde mecbur kalır içer. Sen de şu ağacın tepesine çık. Sarıyel der ki; Ah şurada bir insan oğlu olsa da üstüme binse, keyfimi alsa, der. Sen de oradan, İnsanoğlu ben varım ya bana bir şey yapmayacağına Karayel’e hasret gide misin? de. Sarıyel tamam derse, sırtını sıvazla, gözlerinden öp, üzerine bin” demiş.

Oğlan Kareyel’in tarif ettiği gibi rakıyı dökmüş, Sarıyel birkaç gelip gittikten sonra mecbur kalıp, rakıyı içmiş.

-”Ah şurada bir insanoğlu olsa da sırtıma binse, keyfimi alsa” demiş. Oğlan bulunduğu yerden;

-”Ben varım ya bir şey yapmayacağına Karayel’e hasret gideyim diye söz verirken binerim”

Sarıyel: -”Peki, yapmayacağım, söz” demiş. Oğlan gelip, sırtını sıvazlamış, gözlerinden öpüp, üstüne binmiş. Çıkıp Kareyel’in yanına gelmiş ki, iki baci birleşip, sevinip, koklaşmışlar. Sarıyel demiş ki;

-”Bacım bu arap, bir sıçrayışta kırk arşın yer atlar, sen bu yiğidi kurtaramazsın, ben gideyim” demiş. Karayel “peki” demiş. Oğlan Sarıyel’e bindiği ile arabın diyarına varmışlar. Varsalar ki, arap Uyuz (Oğuz) uykusuna yatmış.

Sarıyel: -”Ey insanoğlu benim kolanımı yedi yerden sıkıla ilk hamlemde arabın başından kılıcı aldın aldın alamazsan bir daha varamam. Bu bir sıçrayışta kırk arşın yer hatlar” demiş. Oğlan daldığı ile arabın başından kılıcı almış kaçıyorlar ya arap uyanır uyanmaz, nasıl bir sıçramış, bunları yakalamış. Kılıç tılsımlıymış, arap kılıcı çekmiş.

Kılıç: -”Emret”

Arap: -"Emrim o ki bu oğlan filan padişahın kızını bana getirirse canını bağışlarım, yoksa öldürürüm" demiş. Arap buna kırk gün mühlet vermiş. Oğlan kalkıp, kızın yanına gelmiş. Akşam olunca kılıcı kızla kendi arasına koyup, yatmış. Sabah kızı alıp, arabın yanına gelmiş. Yolda;

Sarıyel: -"Bak insanoğlu arap kızı görünce sevinç ile kılıcını sana verir, üç sefer emir benden çıktı, emir benden çıktı, emir benden çıktı derse kılıç senin" demiş. Üç sefer "emir benden çıktı" deyince kılıç oğlana;

- "Emret yiğidim"

Oğlan: -"Emrim arabın boynunu vurmam" demiş. Kılıcı çaldığı ile arabın başını gövdesinden ayırmış. Kılıcı belime takıp, kızı da yanına aldığı ile güller padişahının sarayına varmış. Padişah bakmış ki, arabın kılıcı oğlanın belinde, kızı da almış. Karayel'in yanında bir de sarı at var. Aman aynayı karşı çıkartın"

Oğlan: -"Sadece ayna olmaz, kızını da vereceksin" demiş. Padişah korkusundan bunu da kabul etmiş. Oğlan oradan sürdüğü ile denize gelmiş, burada iki rekât namaz kıldıktan sonra deniz kızı çıkmış.

- "Hoşgeldin yiğidim" demiş. Oğlanı, atları, kızları aldığı ile karşıya geçirmiş.

Oğlan: -"Allah'ın emri ile seni de bir kardeşime alacağım, bizimle gelir misin?" demiş. Deniz kızını da alıp, yola çıkmışlar. Gele gele pınarın başına varmış, taşı kaldırmış ki yüzükler duruyor, oradan kendi yüzüğünü parmağına takıp, ortanca kardeşinin gittiği ya gelir ya gelmez yoluna hareket etmişler. Varmış ki ortanca kardeşi bir helvacının yanına çırak durmuş, sinek kovalıyor, onu oradan alıp, pınarın başına gelmiş. Oraya bir çadır kurup, buna bir at bir salih verip, kızları yanına bırakmış. Bu sefer de büyük kardeşinin gittiği giden gelir yoluna varmış. Varmış ki büyük kardeşi de bir pekmezcinin yanına çırak durmuş, sinek kovalıyor, bunu da buradan alıp pınarın başına gelmiş. Çadırı söküp, babalarının yanına doğru yola çıkmışlar. Giderken, büyük oğlanla ortanca oğlan, aralarında demişler ki,

- "Ulan bu dönülmez yola gidip, bizden evvel döndü, varınca övünür, bizi mars eder. Bunu öldürelim" Oğlanı oraya vurup, yürümüşler. Güller padişahının kızı ile deniz kızının durumdan haberi yokmuş. Öteki padişahın kızı durumu görür, görmez, hemen kılıcı çekmiş.

Kılıç: -"Emret hanım efendi"

Kız: -"Emrim şu ki ağanı vurdular, git onun üstünü ört de gel" demiş. Kılıç gidip, oğlanın üstünü örtmüş. Bunlar saraya varmışlar;

- "Baba düşmanını alt ettik, aynanı da aldık, geldik amma küçük kardeşimiz öldü, başın sağ olsun" demişler.

Padişah: -"Allah rahmet eylesi, şu kızlarla birer tane evlenin, düğününüzü tatalım" demiş. Güller padişahının kızını biri almış, deniz kızını da biri almış, diğer padişahın kızı kimseyle evlenmemiş.

B.Oğlan: -"Diğer kızı da alırım" diye diretince, kız kılıcı çekmiş,

Kılıç: -"Emret hanım efendi"

Kız: -"Şu ruhu al, ağanın burnuna tütüt kaldır al gel" demiş. Kılıç ruhu götürüp, mezarı açmış, oğlanın burnundan tütütünce, oğlan cana gelmiş. Oğlan kalkıp saraya doğru yola çıkmış, bu sırada diğerlerinin düğünü tutulmuş, meydanda cirit başlamış, küçük oğlan atına bindiği ile meydana çıkmış. Birer vuruşta kardeşlerini attan aşağı indirmiş, babasının huzuruna varıp, kardeşlerinin yaptıklarını bir bir anlatmış. Böylece herşey ortaya çıkmış. Yemiş, içmiş, muratlarına geçmişler.

ŞEYDÂ BÜLBÜL

Bir varmış, bir yokmuş, onun demesi hiç yokmuş. Az giderek, uz giderek, dere tepe düz giderek, lâle, sümbül biçerek, kahve ve süt içerek...

Bir padişah varmış. Padişahın üç oğlu varmış. Padişah bir cami yaptırmaya karar vermiş. Bir adam gelip;

-Bu caminin bir eksiği var" demiş ve gidermiş. Sabah ve namazı kılmak için hergün bu camiye gelirmiş. Bu caminin amma, amma, amması eksik diye üç defa söyler gidermiş. Bu adamı padişahın üç oğlu nöbetleşe beklemişler. Fakat ikisi uyuya kalmış, en küçük oğlan bu adamı caminin kapısında tutmuş.

- "Sen kimsin, in misin, cin misin?"

Adam: -"Benim kim olduğumu hiç kimse bilmez, sana da gerekmez, fakat bu caminin eksiğini sana söyleyeyim. Filan diyarda bir Şeydâ Bülbül var, eğer onu getirirsen, cami tamam olur" demiş. Padişahın küçük oğlu da; -"Tamam, getiririm" deyip, adamı bırakmış. Padişah bir tellal çağırtmış,

-”İrımı kırımı toplayıp, gidilecek Şeydâ Bülbül bulunacak” diye emir buyurmuş.

Çocuklar: -”Baba, sen niye bu milleti topladın? Biz    kardeşiz, gider Şeydâ Bülbül’  bulur, alır, geliriz” demişler.

Padişah: -”Peki  yleyse gidin, bulun, buraya getirin.” demiş. Sonra    kardeş, ata binmişler. Gide gide bir yol ayırımına gelmişler. Burada yaşlı, sakallı bir adam duruyormuş. Yaşlı adam bunları görünce sormuş;

-”Ey evlatlarım, nereye gidiyorsunuz?”

Çocuklar: -”Biz Şeydâ Bülbül’  bulmaya gidiyoruz.”

Yaşlı A.: -”Gelin, gitmeyin, oraya giden ölür, dönemezsiniz” demiş. Bunun  zerine büyük kardeş ve ortanca kardeş bu işten vazgeçmişler. Büyük kardeşin Tingiz’in yoluna, ortanca kardeş de Mingiz’in yoluna gitmiş. K  k oğlan, Şeydâ Bülbül’ n yolundan vazgeçmemiş. Bunun  zerine;

Yaşlı A.: -”Oğlum, madem gideceksin beni iyi dinle. Karşına bir dikenli yol çıkar. Sen, ah ne güzel dikenlerin varmış, müsade etsen de bir alsam, dersen yol açılır, dikenler kaybolur. Sonra orayı geçersin. Karşına otluk çöplük bir yer çıkar. Sen, ah ne güzel otun   p n var, dersen, sana yol verir, geçersin. Daha sonra karşına yedi başlı bir dev çıkar ve üzerine doğru yürür. Dev senin üzerine doğru gelirken, senden olan analık, deyip, devin memesinden emebilirsen, o seni evlat edinir. Bu devi takip et, Şeydâ Bülbül’  bulursun, alabilirsen alırsın, alamazsan ölürsün” demiş.

K  k oğlan, yaşlı adamın dediklerini bir bir yerine getirip, devle karşılaşınca; ”Senden olan analık” deyip, hemen memesinden emmeye başlamış.

Dev: -”Seni evlat olarak, kabul ettim. Ancak yedi tane oğlum var. Onlar seni kabul ederlerse tamam, amma seni kabul etmezlerse yerler” demiş. Dev oğlanı yanına alarak, eve götürmüş ve saklamış. Akşam olunca devin çocukları eve gelip, kokusunu almışlar. Birisi, ”şişek eti kokuyor”. Birisi ”Adam eti kokuyor”. Birisi ” k z eti kokuyor” deyip, kimi kürek sapı, kimisi kazma sapı alarak dişlerini kurcalamaya başlamışlar. Sonra avdan getirdikleri hayvanları yeyip, karınlarını doyurmuşlar. Sonra devlerin anaları onlara;

-”Yavrularım bir adam geldi, ben onu evlatlığa kabul ettim. Siz de onu kardeşliğe kabul eder misiniz?” demiş. Onlar da;

-”Sen ettiysen biz de ederiz” demişler. Oğlan saklandığı yerden çıkıp, devlerle kardeş olmuş. Yemişler, içmişler, sabah olunca kalkıp, altısı ava gitmiş, birisi de yeni kardeşlerini alıp, gezmeye götürmüş. Her gün aynı yeri gezdirmiş. Bunun üzerine;

Oğlan: -”Kardeşim, biz hep köyün aynı yerini geziyoruz. Öbür tarafını niye hiç gezdirmiyorsun?” demiş. Bunun üzerine dev köyün öbür ucundaki sarayı göstererek;

-”O sarayın önünde bir ejderha yatar, saraydaki Şeydâ Bülbül’ü bekler, kırk tane kız var. Eğer biz oraya gidersek, ejderha bizi yer” demiş. Oradan çıkıp, eve gelmişler. Bütün devler uyuyunca oğlan sabah erkenden kalkıp, kılıcını kuşanmış, saraya varmış. Ejderha uyurken, kılıcını bir çalışta başını gövdesinden ayırmış.

Ejderha: -”Eğer adam isen, bana bir daha vur”

Oğlan: -”Anam bieni bir defa doğurdu” deyip, içeri girmiş. Meğer bir daha vursa, ejderha tekrar dirilecekmış. İçeriden üç tane kız ve Şeydâ Bülbül’ü de alıp, üç ata birerek, saraydan uzaklaşmış. Bu sırada devler de yakalamak için peşinden geliyorlarmış. Ama dikenlerden çöplerden, otlardan geçememişler. Oğlan yaşlı adamın yanına gelip, bir çadır kurmuş. Çadıra Şeydâ Bülbül’ü, üç kızı ve atları yerleştirmiş. Bunları yaşlı adama teslim edip, kardeşlerini bulmaya gitmiş. Gitse ki kardeşlerinden biri, şerbet satıyor, biri de simit satıyor. Küçük oğlan kardeşlerini buradan alıp, çadıra gelmiş. Buradan hareket edip, evlerine doğru yola çıkmışlar. Giderken, yolda susamışlar, bir kuyuya rastlayıp, o kuyudan su içmişler. Sonra babalarının yanına gelmişler. Üç oğlana kırk gün kırk gece düğün yapıp, getirdikleri kızlarla evlendirmişler.

Gökten bir sepet elma inmiş, biri benim, öbürleri sizin başınıza.

KUMOĞLU

Eskiden keramet ehli, bilgin bir adamın üç oğlu üç de kızı varmış. Adamın ömrünün son zamanları yaklaşmış, oğullarını çağırarak;

-”Oğlum benim vaktim tamam oldu, ben ölür de siz kalırsanız sabah ezanla kim gelir de binek taşına oturup bacınıza talip olursa kim olduğuna ne olduğuna, üstüne başına, cinsiyetine bakmayıp, Allah’ın emriyle verip gönderin.

Sakın ha vermemezlik yapmayın. Size vasiyetim bu deyip, ruhunu teslim etmiş. Eskiden köy odalarının önünde atı yanaştırıp, üstünü binmek için binek taşı koyarlarmış. Aradan bir zaman geçtikten sonra bir sabah kalkmışlar ki sabah ezanında binek taşının üstüne bir ayı gelip, oturmuş. Dışarı çıkıp, ayının yanına varmışlar. Ayı lisana gelip;

-”Allah’ın emriyle büyük bacınıza talibim. Babanızın vasiyeti üzerine sizden bunu istiyorum” demiş. Büyük oğlanla ortanca oğlan babalarının vasiyeti olduğundan razı olmuşlarsa da küçük oğlan razı olmamış.

-”Yahu bir insan bir mahluka verilir mi? Siz ne yapıyorsunuz?” demişse de,

Büyükler: -”Babamız keramet sahibi bilgili bir adam idi, onun bir bildiği var ki cinsiyet ayırımına da bakmayın” diye vasiyet etti. Sen bu işe karışma, biz Allah’ın emriyle verdik gitti” demişler. Bacılarını çağırıp, ayıya teslim etmişler, ayı elinden tuttuğuyla alıp dağa gitmiş. Aradan bir zaman sonra yine bir sabah ezanıyla kalkmışlar ki binek taşının üstünde bir dev oturmuş. Dev de Allah’ın emriyle ortanca kıza talip olmuş, onu da deve verip, yollamışlar. Bir zaman sonra yine bir sabah vakti binek taşının üstüne bir kartal gelip, konmuş. Kartal da küçük kıza talip olmuş. Küçüğü de kartala vermişler. Kartal kızı alıp, gitmiş.

Bu üç kardeş kendi işleriyle meşgul iken, aradan uzunca bir zaman sonra bir gün tarladan dönerlerken suyun kenarında kumun üstüne bırakılmış vaziyette bir oğlan çocuğu bulmuşlar.

-”Allah Allah bu neyin nesi bu çocuğu kim terkeder” deyip, acıyorlar çocuğu alıp eve gelmişler. Çocuğu kumda buldular ya ne diyelim, ne diyelim bu çocuğun adı KUMOĞLU olsun” demişler. Bu üç kardeşte her biri evlenmiş Küçük oğlan’ın çocuğu olmazmış. Kardeşlerine;

-”Benim çocuğum yok, ben bunu evlat edineyim, benim ocağımı da bu tütürsün” demiş. Kardeşleri “Peki” demişler. Küçük oğlan bebeği alıp, evine getirmiş. Üç beş ay bu çocuğa bakmışlar. Bir gün adamın şehre bir işi düşmüş,

-”Hanım ben şehre gidiyorum, şu şu eksiklerimiz var, alır inşallah yarına dönerim Allahısmarladık” deyip, evden çıkmış. Meğer bu çocuk tılsımlıymış, gece olunca , adamın evde olmadığını da biliyor ya silkinince arslan gibi bir delikanlı olmuş, karıyı omuzuna attığı ile gönüllü gönülsüz demeyip, alıp gitmiş.

Sabah olunca bakmışlar ki küçük kardeşlerinin hanımı yok, sağa bakmışlar, sola bakmışlar aramışlar taramışlar avrat ortalıkta yok.

-”Aman biz ne yapacağız kardeşimiz gelince ne söyleyeceğiz? Bu başımıza gelen ne demeli” diye dövüne dursunlar. Kardeşleri şehirden dönmüş ki karısı kayıp, ağabeyleri ;

-”Kardeşim, bizim evimize kimse gelmedi, altı aylık çocuk karını alıp gitmedi ya karın çocuğu da aldı gecedен çıkıp gitti. Seni terketti”

K.Oğlan: -”Hayır. Benim karım bana çok sadık, çok bağlı idi. Bu işin içinde bir iş var. Karımın başında bir hal olmasa gitmezdi. Gözümle görüp, kulağımla duymadan bu işin peşini bırakmam. Evim, barkım size emanet, ben aramaya çıkıyorum, dönersem dönerim, dönmezsem malım maşım size helal olsun” deyip, yola düşmüş. Gün gidiyor, ay gidiyor bir müddet sonra ayların diyarına gelmiş. Bakmış ki, çevrede bir koruluk, her tarafta nöbetçi ayılar var.

-”Tamam. Burası olsa olsa büyük bacımızı verdiğimiz ayının ülkesi” demiş. Gelip, kapıya dayanmış. Bacısı kapıyı açmış ki karşısında kardeşi sarım gürüm olmuşlar. Ağlaşıp, koklaşmışlar. O gün de avradın kocası olan ayı ormana ava çıkmış, dönerken diğer ayılar olanı biteni haber vermişler ki;

-”Karın bu gün eve bir insanoğlu aldı haberin olsun” Eve gelmiş ayı donunun çıkartıp, insan kılına girdikten sonra karısını çağırıp,

-”Eve aldığın bu insanoğlu kim ise söyle çabucak ortaya çıksın” demiş. Avrat ne olur ne olmaz diye kardeşini saklamış,

-”Kimse gelmedi, öyle biri yok” demişse de,

Kocası: -”Hayır, ben her şeyi biliyorum, sana söz veriyorum bir şey yapmayacağım. Nereye sakladıysan tez ortaya çıkart. Bu olsa olsa senin kardeşlerinden biridir, seninle benim evlendiğimi başka bilen yok, eğer büyük kardeşinse bir şey demem, başımın üstünde yeri var. Yok eğer küçük kardeşinse onu da burada misafir etmem” demiş. Kadın korka korka;

-”Küçük kardeşim gelmiş, başında böyle böyle bir iş varmış, senden yardım istemeye gelmiş” demiş. Oğlan ortaya çıkmış, hoş beş edip, yiyip içtikten sonra başlarına geleni anlatmış.

Ayı: -”Haa... Bilmem ne ülkesinde Kumoğlu diye biri var, bizim küçük bacanakla hudut komşusu aralarında hudut meselesinden sık sık harp çıkar,

sana etse etse küçük enişten yardım eder” demiş. Oğlan birkaç gün misafir kalıp, dinlendikten sonra yola çıkıp, küçük bacısının memleketine doğru gitmeye başlamış. Derken devlerin ülkesine varmış, orada da büyük bacısının evinde karşılandığı gibi karşılanmış. Eniştesiyle tanışıp, hoş beşten sonra dev de küçük bacanağının söylediği gibi söyleyip bir kaç gün misafir ettikten sonra yola vurmuşlar. Oğlan bir müddet sonra kartalların ülkesine varıp, bacısını bulmuş. Aynı diğer bacılarının orada karşılandığı gibi karşılanıp, eniştesiyle tanıştıktan sonra durumu nakletmiş. Eniştesi demiş ki;

-”Kayın oğlan, sen büyük bir belaya çatmışsın, bu Kumoğlu tılsımlı bir mahluk bunu güç kuvvet yetmez senin alt edeceğin bir başaracağın bir iş değil ya hayırlısı. Bunun bir atı var, bu at onun altında olduğu müddet onunla başa çıkılmaz. Senin akıbetin iyi değil gel bu işten vazgeç” demişse de ;

Oğlan:-”Neresi nerede kalırsa kalsın ben bu işin peşini bırakmayacağım” demiş. Hazırlanıp yola çıkmış, günlerden gecelerden sonra ne kadar yol gidiyorsa, varsa ki ormanın içinde bir kulübe, kulübenin önünde bir çadır serili çadırın üzerine buğday sermişler. Kadın oraya oturmuş, Kumoğlu uzanıp dizine yatmış. Kadın Kumoğlu’nun başından bit ayıklamış (bit kırmış) Ağaçların arasından eski kocasını görünce hemen tanımış. Su dökmek bahanesiyle yerinden kalkıp, yanına varmış. Sarım gürüm olmuşlar.

Kadın:-”Nereden çıktın, nasıl geldin? Şimdi uyanırsa ikimizi de öldürür” demişse de;

Oğlan:-”Sen hiç ağzını açma tez şu tepeyi aşip, buradan uzaklaşalım” deyip, karısının elinden tuttuğuyla yürümüşler. Kumoğlu da uyumuş aradan bir vakit geçtikten sonra uyanmış ki kadın gitmiş, hemen atına bindiğiyle göğe çıkmış, bunları yolda yakalamış. Karısını alıp, oğlanı da döve döve öldü” diye oraya bırakıp, çekip evine gelmiş. Kartallar o bölgede uçarken bakmışlar ki yerde bir insan yatıyor, gelip bakmışlar ki beylerinin kayını, bunu kanatlarına aldığıyla bacısının evine getirmişler. Günlerce dalgın baygın kaldıktan sonra bacısının itinalı bakmasıyla ayağa kalkmış.

Oğlan:-”Karım, gönlüyle gitmemiş, bunun ucunda ölüm de olsa tekrar gidip, onu oradan kurtaracağım” demiş. Etme gitme demişlerse de oğlana laf anlatamamışlar. İkinci sefer yine aynı bacısı buna bakmış, yaralarını iyi etmiş.

Oğlanı bir gece rüyasında demişler ki;

-”Sen bu adamın elinden karını alamazsın, filan muhitte bir bataklık var. Kumoğlu eski atı kocadığı için gebersin diye bu bataklığa attı git o atı oradan çıkart, yay canlandır seni kurtarsa kurtarsa o at kurtarır” demişler. Oğlan bir sevinçle uyanmış, rüyasında gördüklerini eniştesine, bacısına anlatmış.

Enişte: -”Tamam, Kumoğlu ile bizim filan hudutta böyle bir bataklık var olsa olsa orasıdır” demiş. Oğlan bataklığa varmış, atı çıkartıp, yıkmış yaymış oradan uzunca bir zaman geçtikten sonra at eski halini almış. Oğlan ata bindiğiyle Kumoğlu’nun topraklarına doğru yola koyulmuş. Atı bir ağaca bağlayıp, gidip karısını getirmiş ata bindiğiyle yola koyulmuş. Kumoğlu uyanmış, baksa ki karısı yine yanında yok hemen atına bindiğiyle sürmüş. Bunlara göğün yüzünde yaklaşmış. Kumoğlu’nun altındaki at bataklığa attığı atın tayı imiş demiş ki;

-”Ey yavrum, ben de senin gibi bir zaman Kumoğlu’nu dağ tepe aşırıp nam ün sahibi yaptım. Akıbetinde ben yaşlanınca götürüp, filan çukura attı bu adam gelip, beni ölümden kurtardı, bana baktı, yaydı tekrar eski sağlığıma kavuştum. Bu kadın bu adamın karısı, Kumoğlu gitmiş kahbelik ile bu adamın karısını alıp, kaçmış bu Allah’tan reva mı?” demiş. Kumoğlu’nun altındaki at bunları duyup, iyi anlayınca göğün yüzünde nasıl bir takla dönmüşse göğün bir katından aşağıya Kumoğlu’nu depesinin üstüne çakmış, durmuşlar öteki at da yanlarına gelmiş, birer tane binip, sırasıyla eniştelelerini ziyaret ede ede evlerine gelmişler. Yeyip, içip ömürlerinin sonuna kadar sefa sürmüşler.

TILSIMLI DEV

Bir herifin üç oğlu, üç de kızı varmış. Bir gün uşaklarını yanına çağırıp;

-”Oğlum ben hastalanınca büyük ablanıza dünür gelirler, hakim olduğuna bakmayıp, ilk gelene verin, hastalığım biraz daha artınca ortanca bacınıza dünür gelir, onu da ilk gelene verin, ben öldüğüm gün de küçük bacınıza dünür gelir, onu da ilk gelene verin benim size vasiyetim bu” demiş. Aradan bir zaman geçtikten sonra herif hastalanmış. O gün kapıdan bir adam gelip,

-”Allah’ın emri ile büyük bacınıza dünürüm” demiş.

Büyük Oğlan: -”Var git arkadaş, babam hasta yatağında yatarken, eli bize mi sürdüreceksin veremem” demiş. Ortanca oğlan da büyük kardeşi gibi söyleyip,

adamı kovmuş. Adam en küçük kardeşe varmış.

K.Oğlan: -"Babamın vasiyeti var, Allah'ın emriyle verdim gitti, al götür" demiş. Babaları biraz daha ağırlaşmış, hastalığı ilerleyince kapıya bir adam daha gelip,

- "Allah'ın emri ile ortanca bacınıza dünürüm" demiş. Büyük oğlan ile ortanca oğlan bunu da verip, göndermiş. Babaları ölmüş, yuyup, yıkayıp defnetmişler aradan üç beş gün geçiyor geçmiyor ki, bir dünürücü daha gelip, bu sefer de küçük bacılarını istemiş. Büyük ve ortanca oğlanlar;

- "Babamız öleli daha üç gün oldu, deli misin be adam eli bize mi sövdüreceksin çekil git" diye kapıdan kovmuşlarsa da küçük oğlan babasının vasiyeti üzerine bunu da verip, göndermiş. Aradan bir zaman geçtikten sonra B.Oğlan: - "Kapıdan gelen ne idüğü belirsiz adamlarda bacılarımız verip, verip gönderdik. Şunca zaman geçti bir haber alamadık, atımı hazırlayın da ben bacılarımızı bir ziyaret edeyim de geleyim" demiş. İşleri kardeşlerine emanet edip, yola çıkmış. Az gitmiş, uz gitmiş, bir koruluktan geçerken, önüne bir tavşan çıkmış. Hemen okuna yayına sarılıp, tavşanı vuracağı sırada karşıdan bir karaduman yikinip, oğlanın üzerine doğru hücum etmiş. Kara dumanın içinde koca bir kuzgun kanadı ile vurur vurmaz, oğlanı attan aşağı almış. Oğlan orbirazta ölmüş. At kaçıp, eve gelmiş. Ortanca oğlan;

- "Aman kardeşimin başında bir iş olmalı" deyip, silahını kuşanmış, ormana doğru sürmüş. Bu da aynı büyük oğlanın akıbetine uğrayıp ölmüş. At geri kaçıp, eve gelmiş. Hemen küçük oğlan silahını kuşanıp, ata atladığı ile kardeşlerini aramağa çıkmış. Koruya varınca önüne bir tavşan çıkmış, hemen okunu doğrultup tavşanı vuracağı sırada arkadan gelen gürültüye dönmüş ki, bir de ne görsün üzerine yıldırım hızıyla bir kara duman geliyor ki okunu çevirdiğiyle bu karaltıya atmış. Koca bir kartal dumanın içerisinde oraya yığılıp, kalmış. Sağı solu arayıp, taramışsa da kardeşlerinin izine rastlayamamış. Eve dönüp, bir kaç gün dinlendikten sonra bacılarını görmek için atına binip, yola çıkmış. Az gitmiş, uz gitmiş dere tepe düz gitmiş. Sora sora dağın başında bir binanın kapısına varmış. İçeri girmiş ki koca binanın içerisinde büyük ablası tek başına oturuyor. Kız küçük kardeşini karşısında görünce hemen kalkıp, boynuna boğazına sarılmış, ağlayıp gülüşmüşler. Şuradan buradan derken;

Oğlan: - "Abla başımızda böyle böyle bir iş var, hem seni ziyaret etmeğe hem

de enişteme danışmağa geldiim” demiş. Bir kaç gün misafir kalıp, yiyip içtikten sonra;

Enişte:-”Bu işe benim aklım yetmedi şu dağın ardında ortanca bacın oturur git , bir de eniştenden sor belki bilir” demiş.

Oğlan, allahısmarladık deyip, yola düşmüş. Sora sora ortanca bacısını da bulmuş, hoş beşten sonra;

-”Başımızda böyle böyle bir iş var, büyük enişteme vardım. Sonra gönderdi, bana bir akıl ver” demiş.

Enişte:-”Vallahi bu işe benim de aklım ermedi, şu dağın ardında kk bacın var, bu işi bilse bilse anca o enişten bilir” demiş. Oğlan burada da bir kaç gün misafir kaldıktan sonra yola çıkıp, kk bacısının evine varmış. Hoş beşten sonra eniştesine başındaki işi anlatmış.

Enişte:-”Eyvah o lmez, sen tılsımlı bir deve atmışsın, işin zor”

Oğlan:-”Enişte bunun yolu ne ise, bana söyle iki kardeşim öldü, intikamını almazsam bana yaşamak haram”

Enişte: -”Onun filan dağın başında konağı var” Konağın önüne varacaksın, şu kirempet kutusunu al, bu kutu sihirlidir, içerisine girince, kck kalır. Kirempen kutusunu kapının eşiğine koy, içerisine gir. Akşam olunca o evine döner, kapı kendiliğinden açılır. Kapıdan içeri girerken, kutu atın ayağına takılır. Yuvarlanıp, içerideki kuyuya düşer. O da atını bağlayıp, yatmağa ıkır, kırk canı vardır, kırk yorgan altında uyur. Sen kutudan ık, usulca ata görün, tekrar kutuya gir. At seni görünce kişner, o her halde atın kolanını gevşetmeyi unuttum deyip, gelir. Atın kolanını gevşetir, gidip tekrar yatar. O gittikten sonra sen kutudan çıkıp ata bir daha görün. At tekrar kişner, o yatağından yine kalkıp, herhalde atın yemini dökmeyi unuttum, deyip, gelir ata yem verir. Tekrar yatmağa gider, o gidince sen ata bir daha görün, at yine kişner bu seferde gelip, ulunun kolanını çıkartıp, kenara bırakır, yatmağa gider. Dördüncü sefer kişnemesinde, ulan senin yüzünden uyku da mı uyuyamıyacağım, der. Gelir ata bir kaç tane vurur, gider, yatar. İşte bundan sonra at seni görse de kişnemez. Kuyudan ık, doğru odaya var. Kırk yorganın altında çok derin uyur, bir bir yorganları üstünden al dşne oturup, gırtladıına k. Kardeşlerimi ldrdn, onları dirilteceğine yemin etmezsen, ben de seni öldürürüm, de. Eğer atımın kanı kanım olsun, iliği iliğim

olsun diye yemin ettirirsen, sana hiç birşey yapmaz” diye sıkı sıkı tembih etmiş. Oğlan “peki” deyip, yola çıkmış. Eniştesinin tarif ettiği şekilde herşeyi bir bir yapmış, kırk yorgani bir bir kaldırıp, adamın gırtlığına çökmüş. Etme insanoğlu demişse de;

Oğlan: -”Eğer atımın kanı kanım olsun, kardeşlerini tekrar dirilteceğim demezen seni öldürürüm”

Dev: -”Tek canımı alma da kardeşlerini dirilteyim, eğer diriltmezsem atımın kanı kanım olsun, iliği iliğim olsun” demiş. Beraber buradan kalkıp, kardeşlerinin öldüğü yere gelmişler. Kardeşlerini tekrar diriltip, alıp evlerine göndermiş. Tekrardan işlerini güçlerini yoluna koyup, yiyip içmişler, muratlarına geçmişler.

ÜÇ KIZ KARDEŞ

Bir varmış, bir yokmuş. Zamanın birinde anne baba ve üç kız çocuktan oluşan bir mutlu aile yaşarmış. Baba çalışır kazandıklarıyla eve yiyecek alır, geçinip giderlermiş. Birgün oturdukları köye akınla çingeneler gelmiş. Bir kadın çingene bunların kapısını çalmış. Kapıyı büyük kız açmış. Çingene kıza çok güzel olduğunu söylemiş ve “Güzel kız sen nakış yapmayı biliyor musun?” demiş. Kız hayır cevabını vermiş. Bunu duyan çingene “Aaa.... Senin gibi güzel bir kızın nakış bilmemesi çok yazık. Sen nakış öğrenmelisin” demiş. Kız nasıl öğrenebileceğini sormuş. Çingene kendisinin öğretebileceğini fakat bir şartı olduğunu söylemiş. Kız şartının ne olduğunu sormuş. Çingene ancak annelerini öldürürlerse ve babalarını kendisiyle evlendirirlerse yardım edebileceğini söylemiş.

Kız: -”Nasıl olur? Annemizi öldüremeyiz” demiş. Çingene eğer öldürmezlerse nakış öğretmeyeceğini söylemiş. Kız çaresiz çingeneye boyun eğmiş ve

-”Nasıl öldürecek?” diye sormuş.

Çingene:- “Size bir sehirli çuvaldız vereceğim . Bunu üzüm çuvalına saklayın. Bu arada küçük kız kardeşiniz ağlasın. Anne kuru üzüm istiyorum” diye ve sakın annenizden başka kimse gitmesin. O zaman anneniz ölür. Bende babanızla evlenip size nakış öğretilirim” diye cevap vermiş. Kız. çingeneden zehirli çuvaldızı alıp üzüm çuvalına saklar. Çingenenin anlattıklarını bir bir kızkardeşlerine anlatmış. Bu arada komşuda olan anneleri eve gelmiş. Küçük kızkardeş kuru

üzüm istiyordum diye tutturmuş. Anne, büyük kıza kardeşini kuru üzüm getirmesini söylemiş. Küçük kız Anne sen getirmezsen yemem diye tutturmuş. Anne kalkıp kuru üzüm getirmeye gitmiş. Elini kuru üzüm çuvalına daldırmış ve parmağına zehirli çuvaldız batmış. Zehir o kadar etkiliymiş ki anne hemen cansız yere yığılmış. Kadının cenazesini yıkamış ve gömmüşler. Çingene tekrar eve gelmiş ve kızlara sormuş;

-“Siz nakış öğrenmek istiyor musunuz? Eğer öğrenmek istiyorsanız ne yapıp ne edip beni babanızla evlendirin” demiş. Kızlar akşam babaları eve geldiğinde babalarına;

-“Baba biz bir anne istiyoruz. Ne zaman evleneceksin?” diye sormuşlar. Baba annelerinin elbiseleri çürüyene kadar evlenmeyeceğini söylemiş. Sabah olmuş. Çingene yine eve gelmiş ve kızlara babalarını ne cevap verdiğini sormuş Kızlar annelerinin elbiseleri çürüyünceye kadar babalarının evlenmeyeceğini söylemişler. Çingene bunu duyunca;

- “Annenizin elbiseleri dereye götürüp, tokmakla döğün. Çürür böylece bende babanızla evlenebilirim” demiş. Kızlar sabah babalarını işe göndermişler ve annelerinin elbiselerini bir bohçaya sararak dereye götürmüşler tokmakla elbiseler çürüyene kadar döğmüşler. Sonra elbiseleri tekrar bohçaya sarıp eve getirmişler. Akşam babaları geldiğinde elbiseleri gösterip ;

-“Artık annemizin elbiseleri çürüdü. Ne zaman evleneceksin?” diye sormuşlar. Baba bu işin içinde bir iş olduğunu sezmiş. Fakat kızların ısrarına dayanamıyormuş.

-“İyi evleneyim de kiminle” diye sormuş kızlara.

Kızlar: -“Biz bir anne bulduk bile...” demiş. Baba bunu kabul etmek zorunda kalmış. Çingene ile Baba evlenmiş. Aradan uzun bir süre geçmiş çingene üç kız kardeşe hiç iyi davranmıyormuş. Onlara çok zor işler yaptırıyor, aç bırakıyor, sürekli babalarına şikayet ediyormuş. Kızların en büyüğü birgün kadına ;

-“Hani sen bize nakış öğretecektin?” diye sormuş. Çingene ise;

-“Yaa! Hiç işim kalmadı size nakış öğretem. Zaten sizin pisliğinizi temizlemek bütün zamanımı alıyor” diye cevap vermiş. Kızları sürekli babalarına şikayet ediyormuş. Artık onlara katlanamayacağını onların kahrını çekemeyeceğini söylüyormuş. İş seçim yaptırmaya bile gitmiş. Çingene kocasına;

-“Ya kızların ya ben” demiş. Adam ne kadar yalvarıp yakarmışsa da kadın hiç dinlememiş. Adam çaresiz durumu kabullenmek zorunda kalmış.

-“Peki.. Sen bir çuval ekmek yap da kızları sabah götürüyim” diye cevap vermiş. Çingene babanın istediği bir çuval ekmeği pişirmiş. Akşam baba kızlara;

-“Kızlarım yarın gezmeye çıkacağız, hep birlikte eğleneceğiz. Onun için erken yatın ki erken kalkasınız.” demiş. Kızlar buna çok sevinmişler ve erken uyumuşlar. Hepsi yarını dört gözle bekliyormuş. Başlarına gelecekte habersiz, kayıtsız bir şekilde uykuya dalmışlar. Babanın, içi içini yiyormuş ama buna mecburmuş. Gün ışımadan kızlar kalkmış ve sevinç içinde hazırlanmağa başlamışlar. Hazırlık bitmiş ve yola koyulmuşlar. Babanın bakışlarında bir burukluk varmış. Kızlar buna hiçbir anlam veremiyormuş. Köyden baya uzaklaşmışlar. Baba kızlara;

-“Haydi siz şu ağacın altında oturup biraz dinlenin, ben de size alıç toplayayım” demiş. Kızlar ağacın altında oturmuş baba etrafta gezinirken kör bir kuyuya rastlamış ceketin hemen kuyunun üstüne örtmüş ve etrafındaki ağaçlardan alıç toplayıp ceketin üstüne atmış. Sonra kızları yanına çağırılmış. Kızların üçü birden ceketin üstüne atlamış. Atlamalarıyla kuyunun dibine düşmeleri bir olmuş. Baba yaşlı gözlerle kızlarına son kez bakarak buna mecburdum diye mırıldanmış. Ekmek çuvalını kuyuya atıp oradan ayrılmış. Kızlar olayın şokuyla ağlamaya başlamışlar. Kısa bir süre sonra sakinleşip susmuşlar. Kırk gün, babalarını bıraktığı o ekmekleri yemişler. Artık yiyecek birşey de kalmamış. Aç ve susuz günlerce kuyuda kalmışlar. Bu durum artık dayanılmaz bir hal alıyormuş. Bir gün ortanca kız büyük kızın kulağına eğilip hadi “küçük kardeşimizi yiyelim” diye mırıldanmış. Küçük kız bunu duyunca ağlamaya başlamış. Parmağıyla toprağı eşeliyormuş. Toprakta bir kuru üzüm habbesi görmüş. Bunu ikiye bölüp yarısını büyük ablasına öbür yarısını ortanca ablasına vermiş. Tekrar toprağı eşelemiş ve üç üzüm habbesi bulmuş, bir tane kendisine diğer ikisini ablalarına vermiş. Toprağı eşelemeğe devam etmiş ve delik açmış. Bu delikten kızlar bakmış ve bir ahır görmüşler. Bu ahırda atlar varmış. Hepsi iri ve besili atlarmış. Çünkü sadece ceviz içi, kuru üzüm, fındık ve fıstıkla besleniyorlarmış.

Bu ahır bir padişahın ahırıymış. Kızlar hergün ceplerini bunlarla doldurup

açlıklarını gideriyorlarmış. Padişah atlarının gittikçe zayıfladığını ve güçten düştüklerini görmüş. Bunun sebebini öğrenmek için sipahiyi sorguya çekmiş. Atların yemini düzenli verilip verilmediğini sormuş. Sipahi "evet" cevabını vermiş. Padişah buna çok şaşırılmış ve kendisi bunu öğrenmek için gece nöbet tutmaya karar vermiş. Gece olup bütün millet uyuyunca üç güzel kızın ahırdan içeri girip ceplerini bu yemlerle doldurduğunu görmüş. Buna çok şaşırılmış. Bu kızlar nereden buraya geldiler ona hayret etmiş. Sonra kızların konuşmalarına kulak misafiri olmuş. Büyük kız;

- "Bu padişah benimle evlenirse ona öyle bir halı yaparım ki bütün millet üstünde oturacak hatta halının altı katlı duracaktır" demiş. Ortanca kız;

- " Oda birşey mi?" diye atılmış "Ben ona yumurta kabuğunun içinde öyle bir yemek pişiririm ki bütün halkı yer fakat yemek artar bile" demiş. Küçük kız ise;

"Benim sözüm değil Yarabbimin rızasıyla ona öyle bir ikiz doğurucam ki biri kız biri oğlan olacak. Bunlar sıрма saçlı, inci dişli olacak" demiş. Padişah bunları dinledikten sonra üçünüzle evleniyorum diyerek ortaya çıkmış. Kızlar buna çok şaşırılmış önce biraz ürkmüşler. Padişah korkacak birşey olmadığını ve bulundukları ülkenin padişahı olduğunu ve onlara evlenmek istediğini söylemiş. Kızlar biraz rahatlamışlar. Bu teklifi kabul etmişler. Kırk gün kırk gece düğün yapılmış. Herkes yiyip içip eğlenmiş. Düğünden sonra epey bir süre geçmiş. Padişah bakmış ne büyük kız halı yapıyor ne de ortanca kız yumurta kabuğunda yemek pişiriyor. Bir gün büyük kıza sormuş;

- "Hani bana bir halı yapacaktın? Bütün halkım oturacaktı ve altı kısmı katlı olacaktı" Kız gülerek;

- "Sen hala orda mısın? Benim işlerim başımdan aşkın bir de sana halı mı yapacağım?" diye cevap vermiş. Ortanca kıza sormuş. O da kahkaha atarak "Hiç yumurta kabuğunda yemek pişirildiğini gördün mü?" diye cevap vermiş Küçük kıza ise sorma gereği duymamış çünkü kız hamileymiş. Aradan günler, aylar, geçmiş. Küçük kızın doğum vakti gelmiş. Diğer iki kız bunu hiç çekemiyormuş. Ne yapıp edip padişah bu kızdı soğutmak istiyorlarmış. Eğer dediği gibi sıрма saçlı inci dişli ikiz doğurursa padişahın gözünde değeri artacak ve sürekli ilgi görecekti, buna engel olmak için bir cadı tutup, ne yapıp edip o çocukları yok etmesini emretmişler. Küçük kız doğum yapınca ve dediği gibi

sırma saçlı inci dişli bir kız bir oğlan doğurmuş. Cadı hemen bunları alıp bir sandığın içine koyup nehrin sularına bırakmış ve kadının koynuna da iki köpek yavrusu koymuş. Kadın doğumun etkisiyle bayılmış ve olup bitenleri de görmemiş. Padişah çocuklarını görmek için odaya girdiğinde iki köpek yavrusu görünce şok olmuş. Bunu asla kabullenememiş. Küçük kızın cezalandırılmasını istemiş. Kadını geyik postununun içine koyup, yanına da bir tokmak indirmişler. Üstüne de bunu dövmeyen bir ahmaktır” diye bir yazı yazmışlar. Her gelen geçen bir tokmak vuruyormuş. Biz bunları böyle bırakıp çocuklara gelem. Çocuklar sandığın içinde nehrin sularında günlerce yol almışlar. Annelerinin bulunduğu yerden baya uzaklaşmışlardı. Sandık bir çalıya takılıp kalmış. Burası bir vadiymiş. Bir köyün çobanı sürüsünü buraya otlatmaya getiriyormuş. Bir keçi sandığın başına gelip sandığın içine memelerini sarkıtmış ve çocuklar bu memeleri emiyorlarmış. Bu bir iki gün böyle devam etmiş. Aksilik bu ya bu keçi yaşlı ve yalnız bir kadının keçisiymiş. Sürekli gelip çobana çatıyormuş;

–” Ben yalnız bir kadını o keçinin sütüyle geçimimi sağlıyorum. Utanmadan benim keçimi nasıl sağarsın. Seni ahlaksız seni namussuz...” diye küfürler yağdırıyormuş çobana. Çoban kendisinin sağmadığını bunun neden böyle olduğunu ne kadar söylerse de yaşlı kadın inanmıyormuş. Kendi gözleriyle herşeyi görmek için nöbet tutmaya karar vermiş. Sabah yine çoban bütün sürüyü toplayıp aynı yere gitmiş. Kadın onu takip etmiş gizlenerek olacağını izlemeye başlamış. Bir de bakmış ki ne görsün keçisi sürüden ayrılıp nehrin kıyısına gitmiş ve bir süre bekledikten sonra geri sürüye katılmış. Kadın orda neeler olup bittiğini merak etmiş. Bu merakını gidermek için nehrin kıyısına yürümüş. Orda bir sandık görmüş. Sandığın kapağını açmış, bir de ne görsün! Nur topu gibi iki çocuk. Bir kız bir oğlan. Kadının kanı kaynamış onları görünce. Onları evine götürmüş. Artık bütün herşeyi onlar olmuş. Neşesi amacı, mutluluğu, derdi hepsi onlarmış. Artık yalnız yaşamayacakmış. Epey bir süre geçtikten sonra çocukların kirlendiğini görmüş. Çocukların başını yıkamış. Bir de ne görsün! Çocukları yıkadığı leğendeki suyun hepsi altına dönüşmüş. Kadın buna çok sevinmiş ve aynı zamanda şaşırmış. Artık fakir hayatı yaşamayacakmış. Her istediğine sahip olabilecekmiş. Bu altınları hemen paraya dönüştürüp kendisine ev, mal mülk almış. Çocukların başını hergün yıkıyor zenginliğine

zenginlik katıyormuş. Derken aradan aylar ve yıllar geçmiş. Çocuklar artık ergenlik çağına gelmiş. Kendilerine bunca sene hizmet eden onları besleyip büyüten bu yaşlı kadının annelerini olamayacağını anlamışlar. Gerçek annelerinin kim olduğunu merak ediyorlarmış. Bunu ancak yaşlı kadından öğrenebilirlermiş. Fakat kalbini kırmadan bu işi halletmek çok zormuş. Çünkü kadın ikisini de kendi evladı gibi seviyormuş. Fakat annelerinin kim olduğunu öğrenmek için bunu yapmaya mecburlarmış. Çok zor olsa da bu soruyu kadına sormuşlar. Yaşlı kadın bu soruyu duyunca şok olmuş.

- “Böyle birşeyi de nerden çıkardınız? ” diye sormuş. “Sizin öz anneniz benim” demiş. Fakat çocuklar o kadar çaresiz bakıyormuş ki, fazla yalan söyleyememiş.

- “Aslında gerçek anne ve babanızı ben de tanımıyorum. Sizi keçimin aracılığıyla tandım. Sizi bulduğumda nehrin kıyısında, bir sandığın içindeydiniz. Sizi gördüğümde kanım kaynadı. Yanıma aldım. Zaten yalnız yaşıyordum. Artık benim de bir ailem vardı. Sizi aldığım için de hiçbir zaman pişman olmadım. Siz benim neşem, mutluluğum, ve hayatım haline geldiniz.” diyerek yaşlı gözlerle bütün gerçeği ortaya sermiş.

Oğlan: - “Biz de seni çok sevdik. Sen bu yaşa kadar bizim annemiz oldun. Hastalandığımızda bizim için üzüldün. Hep bizi mutlu etmek için çabaladın. Bunun için senin borcunu ödeyemeyiz. Ama gerçek anne ve babamızı da bulmak istiyoruz. Seni hiç unutmayacağız. Ama ailemizi aramalıyız” diye cevap vermiş. Yaşlı kadın ne kadar zor olsada bunu kabullenmek zorundaymış. Çocukları son kez bağrına basarak “İnşallah bulursunuz” demiş.

Çocuklar yola koyulmuşlar. Kalplerinin yarısını da yaşlı annelerinin yanında bırakmışlar. Az gitmişler uz gitmişler bir zaman sonra babalarının padişah olduğu memlekete gelmişler. Artık aramaktan vazgeçmişler. Zaten ellerinde hiçbir ipucu yokmuş. Daha anne ve babalarının kim olduklarını bile bilmiyorlarmış. Bu memlekete yerleşmeye karar vermişler. Küçük bir ev tutup, burda hayatlarını sürdürmeye başlamışlar. Maddi yönden hiçbir sıkıntıları yokmuş. Çünkü ne zaman bir ihtiyaçları olsa hemen banyo edip sudan oluşan altınları satıp bu ihtiyaçlarını gideriyorlarmış. Bir gün oğlan çevrede gezintiye çıkmış. Padişah da halkın şikayetlerini dinlemek için dolaşıyormuş. Herşeyi hakikatiyle

öğrenmek için de halk kılığına girmiş. İşte bu dolaşma esnasında oğlunu görmüş. Bu çocuk çok güzelmış. Yüzünden nurlar akıyormuş. Yüzü insana bir huzur veriyormuş. İlk görüşte çocuğa kanı kaynamış, onu endisine yakın hisetmiş, Akşam saraya döndüğünde iki karısıyla bu konuyu konuşmuş. Ondan ne kadar etkilendiğini anlatmış.

-“Sırma saçlı inci dişli bir çocuktü. Sebebini bilmiyorum, ama kendime yakın hissetim” demiş. Bu iki kadın bundan şüphelenmişler. Acaba korktukları şey mi başlarına gelen. Hemen cadıyı çağırıp gerçeğı sormuşlar. Cadı ise çocukları öldürmeye kıyamadığını onları bir sandığın içinde nehrin sularına bıraktığını ve onlar olmasının imkansız olacağını söylemiş. Kadınlar peki;

-“Bu çocukları tanıyabilir misin?” diye sormuşlar. “Eğer onlarsa bakıp tanırım” demiş. Bu çocukların oturduğu eve gelmiş. Kayı çalmış. Kız kapıyı açmış. Cadı kızı görür görmez tanımış. Ama tanıdığını pek belli etmemiş. Kıza;

-“Herhalde burda yenisiniz?” diye sormuş

Kız: -“Evet” cevabını vermiş.

Cadı: -“Çok yorgunum, içerde biraz dinlenebilir miyim? Hem bu arada sana da arkadaşlık etmiş olurum” demiş. Kız bunu kabul etmiş ve cadıyı içeri almış. Kıza tek olup olmadığını sormuş. Kız ise bir erkek kardeşi olduğunu söylemiş. Biraz oturduktan sonra cadı kalkmak için izin istemiş. Kız ona izin vermiş. Cadı hemen iki sultanın yanına gitmiş ve çocukların onlar olduğunu söylemiş. İki kız kardeş padişahın bunu kesinlikle öğrenmemesi için cadıya çocukları ortadan kaldırması emrini vermişler. Cadı bunu hiç merak etmemelerini bu işin çok kolay olacağını söylemiş. Ertesi sabah cadı yine eve gitmiş, artık kızla arkadaş olmuşlar. Kıza;

-“Bütün bu ev işlerini yapmak zor olmuyor mu? Dediklerine göre filan filan yerde bir değnek varmış. Bunun ucunu bir yere dokundurursan istediğın yiyeceğı hemen kavuşuyorsun. Böylece yemek yapmaktan da kurtuluyorsun. Senin yerinde olsam kardeşinden bu değneğı getirmesini isterdim” demiş. Bunları söyledikten sonra evden ayrılmış. Oğlan ise pazarda dolaşırken bir kır at görmüş. Bu hayatında gördüğü en güzel atmış. Tam paşalara layıkmış. Atın fiyatını sormuş. Baya pahalıymış. Ama elden avuçta ne varsa verip bu atı almış. Atına binip eve dönerken bir mucize olmuş. Atı oğlanla konuşmaya başlamış. Oğlan önce çevresine bakınmış ama etrafta konuşan bir insan yokmuş.

At: -"Korkma ben konuşuyorum artık senin hayat arkadaşınım. Sana önündeki zorlukları aşman için yardımcı olacağım" demiş. Oğlan şok olmuş. Hem de atın söylediklerine bir anlam verememiş. Eve geldiğinde bakmış ki kız kardeşi ağlıyor. Bunun sebebini sormuş. Kız bütün olanları bir bir anlatmış.

Oğlan: - "Bunun için mi üzülüyorsun. Yeter ki istediğin değnek olsun. Ben de kızkardeşimin yorulmasını istemem. Hiçbirşey senin gözyaşı dökmene değmez" diye cevap vermiş. Kız sevinçle kardeşinin boynuna atılmış. Oğlan erken kalkmak için hemen uyumuş. Kızkardeşi de ona yiyecek hazırlamış. Sabah gün ışımadan oğlan, atına atlayıp yola koyulmuş. At oğlana sormuş;

- "Nereye gittiğini biliyor musun?"

Oğlan: -"Hayır" cevabını vermiş.

- "Senin gibi kaç kişi bu değneği getirmeye gitti ama geri dönmediler. Hepsine ne oldu bilinmiyor. İstiyorsan geri dönelim"

Oğlan: -"Hayır bunu kız kardeşim çok istiyor. O değnek onun olmalı" . -
"Geri dönersem kız kardeşimin yüzüne bakamam" diye cevap vermiş.

At: -"Peki. Madem öyle devam edelim. Ama seni uyarmalıyım. O değnek kırk devin değneği. Bu kırk dev bir mağarada yaşıyor. Değnek ise kırkinci devin yanında duruyor. O devler uykudalar. Sen her bir devin başını geçtiğinde bismillah de ta ki değneği alana kadar aldıktan sonra da aynı şeyi tekrarla. Çok sessiz olmalısın sen devleri geçtikten sonra hemen benim sırtıma atla gerisi kolaydır. Bu dediklerimi yaparsan değneği alabilirsin" demiş. Nihayet mağaraya varmışlar. Oğlan attan inip sessizce mağaraya yaklaşmış. Gerçekten de atın dediği gibi kırk dev uyuyormuş. Her bir devin başını geçerken bismillah demiş. Kırkinci deve varmış değneği almış. Geri dönerken aynısını tekrarlamış. Tam otuz dokuzuncu dev geçiyormuş ki devler birden uyanmış. Oğlan hemen atın üstüne atlamış. At oradan tozu dumana katıp şimşek hızıyla gitmiş. Nihayet eve varmışlar. Oğlan değneği kardeşine uzatmış. Kız sevinçle kardeşinin boyununa sarılıp onu öpmüş. İsteği gerçekleşmiş söylenenlerin doğru olup olmadığını öğrenmek için değneğin ucunu yere dokundurmuş. Bir de ne görsün bin bir çeşit yiyecekten kurulu bir sofraya meydana çıkmış. Bunu görünce sevinci daha da artmış. Oğlan atının yanına gitmiş.

- "Sen olmasaydın bu işi asla beceremezdim"

At: -"İse bu işin olmasını sağlayan senin cesaretindi. Ah bir de baban bu cesareti gösterebsilseydi"

Oğlan: -"Sen babamı tanıyorsun. Yalvarırım bana kim olduğunu söyle."

At: -"Sabreyle. Herşey gün ışığına çıkacaktır. Zamanı gelince onları tanıyacaksin. Ama şimdi sabret" demiş. Oğlan sanki hayalleri yıkılmış bir çocuk gibi dizlerinin üstüne çömelmiş. Ama atına da güveniyormuş. Onu söyledikleri sanki ona bir nebze ümit vermiş. Atına dönüp;

- "Sen bugün çok hızlı gidiyordun. Adeta rüzgarla yarışıyordun. Senin adın Yıldırım olmalı" demiş. Bu isim atın da hoşuna gitmiş. Ertesi sabah atına atlayıp şehirde dolaşmaya çıkmış. Padişah yine bu oğlanı görmüş. Bu sefer onunla konuşmak için yanına yaklaşıncaya birden kalabalık arasında kaybolmuş. Padişah çocuğu görünce anlatamayacağı duyguları yaşıyormuş. Onu kendinden bir parça olarak görüyormuş. Saraya dönünce yine iki karısına bu çocuktan bahsetmiş. Onu saraya davet etmek isterken birden kalabalığın arasında kaybolduğunu söylemiş. Hiç sebepsiz onu kendisine yakın hissettiğini söylemiş. Ama bu çocuğu mutlaka saraya davet edeceğim demiş. Bu sözleri duyan iki kadının etekleri tutuşmuş. Derhal cadıyı çağırtmışlar. Cadıya kızgın bir şekilde çocuklarının neden hala yok edilmediğini sormuşlar. Cadı ise buna çok şaşırılmış ve çocuğu o değneği getirmesinin imkansız olduğunu söylemiş.

- "Büyük sultan padişah çocuğu kendi gözleriyle görmüş. Ne yapıp edip bunları yok et yoksa biz seni öldürürüz" demişler. Cadı yine sabah olduğunda kızın yanına gitmiş. Değnekten memnun olup olmadığını sormuş. Kız ise çok memnun olduğunu söylemiş. Baya bir sohbet etmişler. Son olarak kıza;

- "Sen çok güzel bir kızsın, üstündeki kıyafetlerin hiç de sana göre değil. Sen daha güzellerini hak ediyorsun. Dediklerine göre filan filan yerde bir elbise varmış. Bu sadece altın ve gümüş işlemeli ipek bir elbiseymiş. Bunun kollarından tutarsan eteği sallanıyor, eteğinden tutarsan kolları sallanıyor, kardeşine söyle bu elbiseyi sana muhakkak getirsin" demiş. Akşam olup oğlan eve döndüğünde yine kızkardeşini ağlar bulmuş. Nedenini sormuş kız olanları bir bir anlatmış. Oğlan: - "Bunun için mi üzülüyorsun. Sen sakın merak etme ben yarın gider o elbiseyi alır gelirim" demiş. Oğlan yine sabah erkenden yola koyulmuş.

Yıldırım: - "Yine nereye gittiğimizi biliyor musun?" diye sormuş.

Oğlan: -"Hayır bilmiyorum"

Yıldırım: -"Senin gibi kaç kişi bu elbiseyi almak için yola çıktı fakat geri dönmedi. istersen geri dönelim"

Oğlan: -"Hayır. O elbise kardeşimin olacak"

Yıldırım: -"Peki sen bilirsin. Ama yine de seni uyarmalıyım (diye söze başlamış.)
Senin alacağın elbise bir cadınınadır. Önce yolun suları kan renginde coşkun akan bir dereye rastlayacaksın. Elini yüzünü bu suyla yıkayıp sen ne güzel deresin böyle suyun ne kadar berrak diyeceksin. O zaman derenin suyu berraklaşır ve sakinleşir. Geçmene izin verir. Daha sonra yoluna, birlikte otlayan kurtla kuzu çıkacaktır. Elinle bunları okşayıp ne kadar güzel kuzu ne kadar iyi kurt diyeceksin. Kurtla kuzu geçmene izin vereceklerdir. Sonra yoluna bir çalı çıkacak. Çalıya ne kadar da güzel yaprakların var, sen kadar kudretli bir varlıksın ki gölgenden faydalanabiliyorlar dersin çalı da sana yol vercektir. Elbise cadının üstünde ve cadıda uyuyordur. Sen elbiseyi çeker çekmez bana koş sırtıma atla gerisini bana bırak" demiş.

Oğlan Yıldırım'ın söylediklerini dikkatlice dinlemiş. Dereye varmışlar. Derenini suyu kan renginde imiş. Çok coşkun akıyormuş. Karşıya geçmek imkansızmış. Oğlan önce o suyla elini yüzünü yıkamış. Sonra

- "Oh ne güzel su ne kadar berrak ve sakin akıyor." Bu sözlerden sonra su durulmuş ve berraklaşmış. Karşı tarafa geçmiş. Biraz ilerledikten sonra birlikte otlayan kurtla kuzuyu görmüş.

- "Ne kadar güzel bir kuzu, tüyleri kar gibi, ne kadar iyi bir kurt, nefesine hakim olabilen bir kurt" demiş. Kurtla kuzu ona yol vermiş. Biraz daha gittikten sonra çalıya rastlamış.

- "Ne kadar güzel yaprakları var ya Rabbi. Ne kadar kudretli bir varlık ki gölgesinden faydalanılıyor" demiş. Çalı da geçmesi için ona yol vermiş. Biraz yürümüş elbiseyi görmüş. Cadının üstünde ve cadı uyuyormuş. Elbiseyi kaptığı gibi koşmaya başlamış. Cadı uyanmış çalıya, kurt ve kuzuya dereye yol vermemeleri için emir vermiş. Ama hiç biri bu emre uymamış. Oğlan atın sırtına atlayıp hızla ordan uzaklaşmış. Kısa bir zaman sonra eve varmış. Elbiseyi kardeşine vermiş. Elbise gerçekten çok güzelmiş, kollarından tutunca eteği, eteğinden tutunca kolları sallanıyormuş. Kız buna sahip olduğu için çok mutluymuş

adeta sevinçten uçuyormuş. Aradan birkaç gün geçmiş oğlan atıyla dolaşmaya çıktığında padişah yine görmüş. Görmesiyle kaybetmesi bir olmuş. Bunu akşam olduğunda yine iki hanımına anlatmış. İki kız kardeşin artık sabrı kalmamış. Cadiya çok sinirlenmişler. Onu çağırtmışlar ve onların neden hala hayatta olduklarını sormuşlar. Cadi son bir fırsat istemiş. İki kız kardeş;

- "Bu son fırsat ya senin hayatın ya onların ki" demişler. Cadi eve gitmiş. Artık kızın tek arkadaşı haline gelmiş. Onu rahatça içeri alıyormuş. Cadi kıza; "Kardeşinin istediklerini getirip getirmediğini" sormuş. Kız "evet" cevabını verince;

Cadi: - "Kimbilir ne kadar mutlusundur. Ben olmadığım zamanlarda da sıkılabilirsin. Senin sürekli yanında kalabilecek bir arkadaşına ihtiyacın var Duyduğuma göre filan filan yerde bir kız yaşarmış. Bu kız periler kadar güzelmış. Bütün insanlar o kızı görmek için canlarını bile feda eder. Bence kardeşine söyle de bu kızı sana getirsin" demiş. Bunları söyledikten sonra evden gönül rahatlığıyla ayrılmış. Çünkü bu çok zor imkansız denecek bir şeymiş. Akşam oğlan eve döndüğünde yine kardeşini ağlar bulmuş. Sebebini sormuş kız yine olanları baştan sona anlatmış. Oğlan yine;

- "Sen üzülme o kızı alıp sana getireceğim" demiş. Her zaman olduğu gibi sabah erkenden atına atlayıp yola koyulmuş. Yıldırım yine aynı soruyu sormuş; Yıldırım: - "Nereye gittiğimizi biliyor musun? (demiş Oğlan "hayır" cevabını vermiş.) Bu sefer işimiz gerçekten zor. Bu sefer herşey sana bağlı, yapacağın en ufak bir hata hem seni hem beni yok eder" demiş. Aradan epey bir zaman geçmiş taşlık bir yerde durmuşlar.

Yıldırım: - "Şu taşları görüyor musun? İşte bunların hepsi buraya kızı almaya gelenler. Böyle taş kesildiler. Bak sana ne yapacağını söyleyeyim. Gidip şu söğüt ağacından bir dal koparacaksın. Sonra gelip benim yanımda duracaksın. Birinci kez "Mercan Kız" diye bağırdığında hem sen hem ben dizlerimize kadar taşlaşacağız. İkinci kez çağırdığında göbeğimize kadar taşlaşacağız. Üçüncü kez bağırdıktan sonra hemen söğüt dalını hem bana hem kendine vur ikimiz de eski halimize döneriz. Mercan Kız. O zaman gelir" demiş. Oğlan attan inip söğüt ağacından bir dal koparmış. Birinci kez "Mercan Kız" diye bağırdığında dizlerine kadar taşlaşmışlar. İkinci kez çağırdığında göbeğe kadar taşlaşmışlar. Üçüncü

kez bağırdıktan hemen sonra söğüt dalını hem kendine hem Yıldırım'a vurmuş eski hallerine dönmüşler.

Mercan Kız: -"İçerden gelmezdim, gelmezdim ama senin aşağılık teyzelerin için geliyorum" demiş. Oğlan Mercan Kızı da arkasına atıp eve doğru yola koyulmuş. epey bir zaman sonra eve varmışlar. Kızla Mercan Kız tanışmış. Artık onun da bir arkadaşı varmış. Canı hiç sıkılmayacakmış. Mercan Kız ikizleri yanına çağırarak;

- "Yakında bir davet vereceksiniz. Bu davete padişah ve iki sultanın da katılmasını sağlayacaksınız. Bütün halk davetli olacak. Bütün millet dağıldıktan sonra padişah ve iki karısının burada kalmasını sağlamalısınız" demiş.

Oğlan: - "Bütün bu olanlar niye?" deyince,

Mercan Kız: - "Eğer anne ve babanızı tanımak istiyorsanız bunu yapın" demiş. İş anne ve baba konusuna geldiğinde akan sular bile durur. Bu daveti yapmayı kabul etmişler. Bütün halka duyurulmuş. Yiyecek ve içeceğin serbest olduğu herkese açıklanmış. Padişah ve iki karısı da davet edilmiş. Padişah da böyle bir fırsatı beklediği için hemen kabul etmiş. Büyük gün gelmiş. Sihirli değnek muazzam bir sofra kurulmuş. Bütün halk canının istediği kadar yiyip içip eğlenmiş. Davetin sonlarına doğru artık herkes dağılmaya başlamış. Yavaş yavaş içerisi boşalmış. Oğlan padişahın yanına gidip kendisinin ve iki hanımının biraz beklemesini rica etmiş. İki kız kardeş bunu duyunca paniğe kapılmışlar ve dönmek istediklerini söylemişler. Ama padişah onların sözünü dinlememiş. Bu isteği kabul etmiş. O sırada Mercan Kız içeri girmiş. Peşinden de kızlar odaya gelmiş. Kazlara mercan atıp; "Alın mercan yiyin" demiş. Padişah anlamsız bir ifadeyle;

- "Kazlar mercan yer mi?" diye sormuş.

Mercan Kız: (Padişaha dönüp) - "Hiç bir insandan köpek yavrusu doğar mı?" diye sormuş. Padişah bu cevaba çok bozulmuş. Bu eski olayı bu kız nereden biliyor acaba diye şaşkın bir şekilde Mercan Kıza bakıyormuş. Mercan Kız ikizleri göstererek;

- "İşte kendi kanından canından çocuklarını tanımıyor musun? Bunlar senin çocukların. Bir zamanlar köpek yavrusu doğurduğunuz zannettiğin karından olan çocuklar. Aslında haksız da sayılmazsın etrafını böyle şeytan ruhlu iki

kadın sararsa kolay aldatılırsın. Köpek yavrularını bir cadı aracılığıyla karının koynuna bunlar soktu. Bu karşıdaki çocuklar senin öz be öz çocukların. Ben bütün gerçeği ortaya çıkarttım. Artık ne yapacağına sen karar ver" diyerek sözlerini bitirip bir duman halinde ortadan yok olmuş. Padişah artık bütün gerçeği öğrenmiş. İki kız kardeş ise kaçacak yer, saklanacak bir delik arıyorlarmış. Padişah çocuklarının önünde diz çökerek kendisini affetmelerini söylemiş. Tabi bu kolay affedilecek birşey değilmiş. Padişah doğrulmuş ve iki kız kardeşi yakalatıp bacaklarından ayırmış. Cadıyı da aç köpeklerin önüne yem olarak atmış. En küçük karısını da o postan çıkarıp ondan af dilemiş. Kadın bütün çektiği acılara rağmen onu affetmiş. Çünkü sevgisi daha ağır basmış. Çocuklar da babalarını affetmişler. Beraber uzun yıllar mutluluk içinde yaşamışlar.

ALTIN PERÇEMLİ OĞLAN SIRMA SAÇLI KIZ

Allahümme salli ala seyidina Muhammed'imize Selavat

Bir herifin avradı ölmüş, üç çocuğu ile kalakalmış, gitmiş, bir avrat alıp, getirmiş. Aradan bir zaman geçtikten sonra;

Avrat: -"Ya bu çocukları evden kovar, azıdırın ya da ben giderim"

Herif: -"Aman avrat tek sen gitme de ben bunları azıdırım" demiş. Adam üç kızını yanına alıp, ormana odun kesmeğe getirmiş, kavağın dalına iki kabak asmış. Yel estikçe bu kabaklar birbirine tık tık vururmuş, çocuklar da babamız odun kesiyor, zannederlermiş. Akşam olup da sesin geldiği yere varsalar ki ne baksınlar büyük kız, "Gelin bacılarım gelin;

Tık tık iden Kabbiraz,

Bizi azdıran Kabbiraz

Babacığın suçu yok

İlle anbiraz anbiraz

demiş. Üç bacı el ele tutuşup, az gitmiş uz gitmişler, bir geceden gelip bir yapının içerisine saklanmışlar. Meğer orası da padişahın ahırını imiş. Atı burada dururmuş. Ata her gün bir torba çerez takarlarmış. At bu çerezi yem niyetine yermiş. Bu üç bacı atın torbasındaki çerezlerle idare etmeye başlamışlar. Bir gün böyle beş gün böyle padişahın oğlu atın zayıfladığını farkedince adamlarına tembih edip, nöbet tutturmaya başlatmış. Kızlar torbayla çerezi alırken yakalanmışlar. Bunlar

padişahın huzuruna çıkartılmış.

Padişah: -"İn misin, cin misiniz? Kimsiniz?" diye sormuş, onlar da;

- "Ne iniz, ne ciniz, seni bizi yaratan Allah'ın kuluyuz, başımıza iş geldi, durumumuz bundan bundan ibaret. Gidecek kimsemiz yok" demişler. Padişah bunlara sıra ile ne becerileri olduğunu, neler yapabileceklerini sormuş. Birisi, ben şöyle güzel yemek yaparım, böyle aş pişiririm, diye meziyyetini anlatmış. Diğeri, ben de şöyle hal dokurum, böyle dokurum vs. Küçük kız da benim böyle işlerim yok ama ben de altın perçemli oğlan, sırma saçlı kız doğururum demiş.

Padişah: -"Madem böyle meziyetleriniz var, benim haremime girer misiniz?" "Gireriz", demişler. Padişah bunların üçü ile de evlenmiş. Bunlar rahata, bolluya öyle alışmışlar ki ne yemek pişiren var, ne halı dokuyan aradan ay gün geçmiş, küçük kız hamile kalmış. Doğa doğa altın perçemli bir oğlan, sırma saçlı bir kız dünyaya getirmiş. Bacıları bunu görünce;

- "Eyvah padişaha biz söylediklerimizi, vadimizi yerine getirmedik, bunun vaadi yerini buldu, artık padişah bize kıymet vermez. Biz bundan kurtulalım. Hemen bir kocakarı bulup, bu çocukları yok edelim, yerine de iki it eniği koyalım. Karın it eniği doğurdu, diyelim. Yoksa bizim papucumuz dama atılır, halimiz perişan" demişler. Bir koca karı bulmuşlar. Kocakarı hemen gidip, iki it eniği getirmiş. Bu çocukları da alıp, dağda bir mağaraya bırakmış. Padişaha haber gitmiş ki;

- "Karın sana altın perçemli oğlan, sırma saçlı kız vaadettiği iki tane it eniği doğurdu. Gel de hallerini gör" demişler. Padişah haber salmış ki;

- "İt eniklerini atın, avradı kapının arkasına koyun, üstüne bir kokmuş gön atın, yanına bir tokmak bırakın. Saraya her gelen yüzüne tükürsün, bir de tokmak vursun" demiş. Avradı padişahın emrettiği gibi kapının eşiğine koymuşlar, bu burada dura dursun biz haberi çocuklardan verelim. Bu ihtiyar kadının bir keçisi varmış. Bu keçi her gün sürüden ayrılır, mağaraya gider, bu çocukları emzirirmiş. Çocuklar, apal apal olmuşlar. Bir gün böyle beş gün böyle koca karı çobanın önüne geçip,

- "Utanmaz adam, bir koca karının keçisi sağılır mı? Allah'dan da mı korkun yok? Kaç gündür keçiden süt alamıyorum. Keçi eve sağılmış geliyor" diye bağırılmış, çağırmış.

Çoban: -"Yahu ben senin keçini niye sağacağım. Benim içmeme süt mü yok" filan dediyse de karıyı ikna edememiş.

Kadın: -"Bu gün ben de seninle gelip, takip edeceğim Tamam mı - tamam. O gün koca karı da çobanla birlikte gitmiş, öğlen olunca keçi sürüden ayrılıp, mağaraya doğru koca karı peşinden varsa ki ne baksın, keçi çocukları emzirmiyor mu? Hemen gelip, durumu halalarına haber etmiş.

Halaları: -"Aman koca karı bu işin aslı ortaya çıkarsa, padişah seni de bizi de kestirir. Bunun bir çaresini bul" demişler. Kocakarı bir sandık yaptırıp, çocukları içine koyduğu ile ırmağa bırakmış. Çocuklar suyla beraber geçip, gitmişler. Bu sandıklar köprü'nün altından geçerken iki arkadaş oradan geçiyormuş, bu sandıkları suyun üstünde görmüşler. Birin çocuğu yokmuş, birinin çocuğu çokmuş. Çocuğu olmayan;

- "Bak arkadaş, suyun yüzünde bir şeyler geliyor. Mal ise senin, can ise benim. Tamam mı - tamam" demişler. Hemen suya girip, sandıkları çıkartıp, açsalar ki ne görsün birinde apal apal bir oğlan, diğerinde apal apal bir kız çocuğu çıkmasın mı? Çocuğu olmayan bunları alıp, evine getirmiş.

- "Avrat Allah bize sudan bir oğlan ile bir kız gönderdi. Bunlara bakıp, büyüterelim, ocağımızı tütütsünler." demiş. Gel zaman git zaman, çocuklar büyüyüp, delikanlı olmuşlar. Adam bir gün oğlanı çit sürmek için tarlaya götürmüştü.

- "Oğlum öküzü boyunduruğa tak" demiş. Oğlan öküzün kuyruğunu boyunduruğa geçirmiş. "Tarlayı sür" demiş sürememiş. Şunu yap, bunu yap oğlan hiç birini becerememiş. Adam oğlana bağırıp, çağırmış.

- "Elin evladı adama evlat mı olur" deyip, bunları evden kovmuş. Oğlan bacısını da alıp, bir viraneye yerleşmişler. Her gün bir keklik vurur, yer içer geçirirlermiş. Bir gün böyle beş gün böyle padişah ormana ava çıktığında bu oğlanla karşılaşmış. Padişah oğlanı görür görmez, canı kaynamış. Eve geldiğinde;

- "Karılarına bağırıp, çağırıp hiç biriniz vaadinizi tutamadınız. Bu gün ormanda bir oğlan gördüm ki, altın perçemli içim kaydı. Allah bana şöyle bir evlat vermedi diye hayıflandım" demiş. Bu iki bacı hemen koca karıyı bulmuşlar,

- "Aman bu oğlan bizim attığımız oğlan olur da padişah hepimizi kestirir. Aman var git de bir bak" demişler. Koca karı araya araya kulübeyi bulmuş ki ne

görsün sırma saçlı bir kız tek başına oturuyor.

-”Aman güzel kızım, sen burada tek başına ne yapıyorsun? Kimin kimsen yok mu? Ne yer ne içersin? Pek de güzelmışsin”

Kız: -”Ne yapayım nenem, bir ağabeyim var. Ormanda av avlar, akşam getirir, biz de yer otururuz”

K.karı: -”Aman yavrum böyle ömür mü geçer? Ağabeyine söyle ateş tavlasında püsük var, onun mavultusu sana yeter, gitsin onu getirsin. Canın sıkılmaz” demiş. Akşam olup, kardeşi gelince kızın yüzü eğilmiş.

Oğlan:-”Ne oldu bacım, neyin var niye yüzün asık” diye sormuş.

Kız: -”Niye asık olmasın, akşama kadar yalnız başıma oturuyorum, canım sıkılıyor. Ateş tarlasında püsük varmış, gidip onu bana getirsen de onunla oyalanıp, vakit geçirsem. Burada sıkılıyorum” demiş.

Oğlan:-”Peki bacım tek senin yüzün asılmasın. Ben gider, getiririm” deyip, yola çıkmış. Yolda giderken Hızır önüne geçip;

-”Hey padişah oğlu nereden gelip, nereye gidiyorsun?”

-”Nereye gideyim, derviş baba. Ateş tarlasından püsük getirmeye gidiyorum”

Derviş:-”Peki oğlum, şu nasihatimi dinle de öyle git. Yoksa taş kesilip, orada kalırsın. Oraya varıp da püs püs deyince göbeğine kadar taş kesilirsin, bir daha çağırırsan yanına gelir, eğilip yakalayınca döşüne kadar taş kesilirsin, işte o zaman şu suyu al, tependen aşağı taşa dök, taş yarılır, kurtulursun, püsüğü aldığın ile sakın ola ki arkana bakmayasın. Sür gel” demiş. Oğlan vara vara ateş tarlasını bulmuş, "Püs püs" deyince göbeğine kadar taş olmuş. Eğilip alınca döşüne kadar taş olmuş. Hemen üç gulhü elhamı okuyup, suyu dökünce taş çat diye ikiye bölünüp, oğlan kurtulmuş. Arkasına bakmadan çıkıp, evlerine gelmiş.

-”Al bacım istediği şu değilmiydi” demiş. Kız o gün güle oynaya kardeşini karşılamış. Bir gün böyle beş gün böyle yine bir gün ormanda padişah oğlanla karşılaşmış. Selamün aleyküm - aleyküm selam. Oturmuş, konuşmuşlar, oğlanın evine doğru yaklaşıncı;

Oğlan: -”Buyur baba bir soğuk ayrılanımızı iç” diye evine buyur etmiş. Padişah varıp sırma saçlı kızı da görünce bunlara nasıl içi kaynamış ki, evlatları gibi içi ısınmış. Padişah saraya gelince yine karılarına bağırılmış, çağırmış.

-”Tez bir yemek hazırlayın, yarın misafirim var” demiş. Hızır o gün oğlanın yanına tekrar gelip;

-”Bak oğlum bu padişah senin baban, durum böyle böyle oldu. Anan kapının arkasında gelen giden yüzüne tükürür, sırtına da bir tokmak vurur. Sizi padişah eve davet edecek. Oraya varınca atını ahıra sürerler, sana oğlum atın ne yer derse incir yer de. O sana oğlum hiç at incir yer mi derse, sen de hiç analar it eniği doğurur mu, de. Şu mendille ananın elini yüzünü bir güzel temizle. Sen nereye oturursan, onu da yanına oturt” demiş. Ertesi gün olunca padişahın adamları glepi, bu iki kardeşi saraya yemeğe davet etmişler.

Padişah: -”Oğlum atın ne yer?” deyince

Oğlan: -”Padişahım benim atım incir yer.”

Padişah: -”Oğlum, hiç at incir yer mi?”

Oğlan: -”Niye yemesin padişahım? Analar it eniği doğurur da at incir yemez mi?” demiş. Kapının arkasından anasını kaldırıp, elini yüzünü temizlemiş. Eğilip, ayağını doğrulup elini öpmüş. Gel anam deyip, yanına oturtmuş. Yemekler gelip, sofralar kurulunca halaları baksa ki herşey anlaşılmış. Biri bir tarafa biri bir tarafa kaçıp, saklanmışlar. Padişah hemen bunları buldurup,

-”Ben bunları hemen cellada teslim edip de öldürmem.Cezalarını çekecekler” demiş. Bunları atın kuyruğuna bağlayıp dağı taşı dolandırmış, her bir çinkesini bir dağda bıraktırmışlar. Bacı kardaş, ana baba kucaklaşıp, sarım gürüm olmuşlar. Haydi Allah sizi de sevindirsin. Masal da burada bitmiş.

MURADINA NAİL OLAMAYAN DİLBER

Bir fakir, bir sığır çobanıyla karısı varmış. Evleri barkları viran bir haldeymiş. Ayı günü gelip, karısı hamile kalınca,

Karısı: -”Herif, ben burada doğum yaparsam, çocuk de ben de soğuktan ölürüz. Şu dağın ardında sıcak hamamlar varmış. Oradan bir oda kiralayalım da doğumu orada yapar, bir müddet sonra dönerim” demiş. Kocası, “peki” deyip, oradan bir oda kiralayıp, karısını yerleştirmiş. Kendisi de işinin gücünün başına dönmüş. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra kadın doğum yapmış. Tam bu sırada duvar yarılıp, içerisinden ak sakallı bir ihtiyar çıkmış. Kadın meğer bir kız çocuğu dünyaya getirmişmiş. İhtiyar, kadının yanına yaklaşır,

-”Bunun adı Muradına Nail Olamayan Dilber olsun. Yürüdükçe çayır çimen bitecek, güldükçe güller açacak, ağladıkça inci mercan saçacak. Şu iki bileziği de koluna tak, bunlar çıkmadıkça bunun canı çıkmaz” demiş. Çocuk orada biraz toparlandıktan sonra çoban gelmiş, kızını karısını alıp, evlerine götürmüştü. Çocuk yürüdükçe çayır, çimen biter, güldükçe güller açar, ağladıkça inci mercan saçar. Bu fakir aile böylece zenginleşmiş. Evler barklar yaptırmışlar. Kız da yetişip, gelmiş gelinlik çağına ulaşmış. Kızın namı bütün her tarafa yayılmış. Uzak diyarlarda bir padişah varmış, oğlu bir türlü kız beğenmez, evlenmezmiş. Padişah bu kızın ününü duyunca, bunu oğluma alayım diye düşünmüştü. Cariyelerini de yanına katıp, karısını kızı görmeğe göndermiş. Gelip bakmışlar ki, dünyalar güzeli bir kız, yürüdükçe çayır çimen bitiyor, güldükçe güller açıyor, ağladıkça inci mercan saçıyor. Hemen Allah’ın emri ile dünür olmuşlar. Adam düşünüp, taşınmış.

-”Ben kızımı padişahın oğlundan iyisine verecek değilim ya, Allah’ın emriyle verdim gitti” demiş. Padişah kırk gün kırk gece sürecek düğünü başlatmış. Kız tarafı da hazırlıklarını tamamlamış. Nihayet gelini alma günü gelip çatmış. Bu kızın bir teyzesi varmış.

Çobanın avradı: -”Bacım kızını da yanına al, git yavrumu evine yerleştir. Gariplik çekmesin, en münasibi sensin. Senden başka kimimiz var?” demiş. Peki demişler, gelin arabasına binip, padişahın deniz aşırı ülkesine doğru yola koyulmuşlar. Meğer bu kadın kendi kızını, muradına nail olamayan dilberin yerine koymak için plan kurar durmuş. Yola çıkmada bolca tuzlu bir yumurta pişirmiş. Yol boyunca kız;

-”Hala biraztım” dedikçe bu tuzlu yumurtanın hepsini buna yedirmiş. Bir müddet sonra;

Kız: -”Hala susadım” demiş.

Halası: -”Kızı, çölün ortasında ben suyu nereden bulayım” demiş. Kız sonunda dayanamayıp,

-”Hala ne edersen et, bana bir yudum su bul” diye yalvarmış.

Halası: -”Bir göze bir yudum su var istersen alayım, iç” demiş. Kız etme hala yapma hala diye yalvarmışsa da mecbur kalıp, gözünün birini vermiş. Bir yudum su alıp, içmiş. Biraz sonra yine susamış, diğer gözünü de vermiş. Böyle böyle

elbiselerine varana kadar soyup, almışlar. Sonra da kızı bir çukura atıp, yollarına devam etmişler. Kız bu dağın başında çukurda yata dursun, halası kendi kızını giydirpi, donatıp padişahın oğlunun yanına sokmuş. Padişahın oğlu bakmış ki hiç de anlattıkları gibi değil, güldürmüş birşey yok, ağlatmış bir şey yok, yürütmüş yine bir şey yok. Padişahın oğlu sinirlenip,

-”Haydi marifetini göster, senin için neler neler anlattılar. Yoksa yalan mıydı?”

Kız: -”Buranın havasına alışamadım, hele alışayım kolay” demiş. Bunlar ne yapacağını düşünce dursunlar biz gelelim kıza. Bir çoban sığır güderken su dökmek için dereye inmiş ki bir de ne görsün, anadan üryan dünya güzeli bir kız, derenin içinde yatıyor. Sağı solu hep inci mercan dolmuş, perişan bir haldeymiş. Çoban hemen heybesini getirip, inciye mercanı doldurup, doğru evinin yolunu tutmuş. Aman hanım durum böyle böyle deyince, çobanın karısı akıllı kurnaz bir kadıymış. Kocasına;

-”Hemen git, kızı al getir, durma koş” demiş. Çoban gidip, kızı almış eve getirmiş. Bir kaç güne varmadan bu aile de zengin olmuş.

Kız: -”Ben sizi ana baba bildim, sizden bir dileğim var, şu dağın başına bir bina yaptırın. İçerisine tabut koyun. Eğer ben ölürsem, cenazemi o tabutun içine koyun, binaya da öyle bir kapı yaptırın ki kendi kendine “Muradına Nail Olamayan Dilber, Muradına Nail Olamayan Dilber diye açılıp, açılıp kapansın” demiş. Çoban peki deyip, kızın istediği gibi binayı yaptırıp, hazırlatmış. Padişahın oğlu beslemeleri için evlere at dağıtmış.

Kız: -”Baba bir at da sen getir, ben beslerim bana eğlence olur” diye yalvarmış. Adam peki deyip, gitmiş saraydan bir kötürüm at alıp gelmiş. Kız yürüdükçe çayır çimen bitiyor ya kız yürüdükçe at yayılıyor, kız yürüdükçe at yayılıyor, at öyle bir tavlaniyor ki fıçı gibi olmuş. Kız tekrar babasının yanına varıp;

-”Baba benim gözlerim padişahın oğlunun karısında, gözlerimi hile ile aldılar, ben gülünce güller açar gülleri tabağa koy, sarayın kapısına vur, bir göze bir gül, bir göze bir gül diye kapıda bağır. Onlar dayanamayıp, gülleri alıp, benim gözümü verirler, al getir” demiş. Adam peki deyip, gülleri almış, doğru saraya varmış. Bir göze bir gül, bir göze bir gül diye çağırırken,

-”Koş gözün birini getir de şu gülleri alalım” demiş. Gözün birini verip, gülleri almışlar. Adam gözü alıp, eve getirmiş. Aradan bir hafta sonra tekrar gidip, öteki gözü de alıp, gelmiş. Kız gözleri alıp, yerine takmış. Anadan doğmaya dönmüş. Padişahın oğlu o gülleri sarayda kokladıkça buradaki kızın üzerine çocuk düşmüş. Kız hamile kaladursun, padişahın oğlu dellal çağırıp, atları toplatmağa başlamış. Meğer padişahın oğlu bu atları kasten dağıtmış. Muradına nail olmayan dilberin yürüdükçe çayır çimen bitireceğini biliyor ya belki izine rastalırım, diye atları toplamaya kendi de çıkmış, besicilerin bir bir isimlerini kaydeder, onlarla konuşurmuş. Gele gele bu çobanın evine gelmişler. Bakmışlar ki at fıçı gibi olmuş, sağından solundan çekiştiriyorlar at bir türlü yerinden kalkmıyor. Meğer kız ata tembih etmiş ki ben gelip de,

-”Kalk ayağa sahibinden ne gördüm ki senden ne hayır göreceğim demeden ayağa kalkma” demiş. Atı ayağa kaldıramayınca;

-”Bunu kim beslediyse gelsin demişler. Kızı çağırmışlar.

Kız: -”Kalk yerinden, sahibinden ne hayır gördüm ki senden ne hayır göreyim” deyince at sıçrayıp, ayağa kalkmış.

Padişahın Oğlu: -”Tamam sevdiğimi buldum” demiş ve eve gelip, karısına kaynanasına durumu hissettirmiş ki çekip gitsinler diye.

Kadın: -”Eyvah, gidip bu kızı bulup ondan kurtulmalıyız” demiş. Hemen bir kocakarı bulup,

-”Filan yerde bir kız var, eğer yanına varıp, onu uyutur da kolundaki bilezikleri alır, gelersen seni altına paraya gark ederim” demiş.

Kocakarı: -”Ondan kolay ne var?” deyip, yola düşmüş. Küpe binip, göğe ağmış. Gelip kızın kapısına dayanmış. Göç gitti ben kaldım, göç gitti ben kaldım diye feryad edermiş. Kız bunu görünce dayanamamış, anasına babasına yalvarıp;

-”Tek benim odamda yatsın, can şenliği olur” diye babasını razı etmiş, bu kocakarıyı eve misafir almışlar. Akşam olunca kızın odasına girmişler. Buna dağdan taştan şurdan burdan masal hikaye anlata anaları uyutmuş. Kolundaki bilezikleri aldığı ile küpe binip, göğe ağmış, doğru kızın halasının yanına varmış.

Sabah olunca saat sekiz olmuş, kız kalkmamış. Dokuz olmuş, on olmuş kız bir türlü odasından çıkmamış. Anası babası meraklanıp, içeri girmişler ki kız ölmüş. Koca karı bilezikleri de almış, ortadan kaybolmuş.

-“Aman bu da mı başımıza gelecekti?” diye ağlayıp, sızlamışlar ya konuya komşuya haber verip, kızı defnetmekten başka çareleri kalmamış. Kızın vasiyet ettiği gibi yaptırdıkları binaya tabutun içine koymuşlar. Binanın kapısı;

-“Muradına nail olmayan dilber, muradına nail olmayan dilber” diye açılır, açılır, kapanırmış. Padişahın oğlu kızı tekrar görmek bahanesiyle ormana ava çıkmış, gele gele kızın yaptırdığı binanın önünde durmuş, bakmış ki kapı;

-“Muradına nail olmayan dilber, muradına nail olmayan dilber” diye açılıp, açılıp kapanıyormuş. Atından inmiş, kapı açılır açılmaz, içeri girmiş. Varmış ki dünya güzeli bir kadın ölmüş, tabutta yatıyor, yeni doğmuş bir bebe de bunun parmaklarını emip, durur. Padişahın oğlu çocuğu kucağına alıp, eve gelmiş, günlerden cuma imiş. Namaz vakti yaklaşmış, hemen çocuğa eve bırakıp namaza yetişecekmiş. Çocuğu kucağından bırakınca çocuk bağırılmış. Padişahın oğlu: -“Avrat şu sandığı aç da çocuğa oynayacak bir şeyler çıkart, ben cumadan gelene kadar, oynasın, avunsun” demiş. Sandığı açar açmaz, çocuk anasının bileziklerine sarılmış, sesini kesmiş. Avrat hemen bilezikleri almak istemişse de çocuk feryat edip, elinden bırakmamış.

-“Aman avrat, parmak kadar çocuk senin bileziklerini yemiyor ya ben gelene kadar oynasın, götürüp aldığım yere bırakacağım” demiş. Cuma namazından sonra gelip çocuğu alıp, anasının yanına götürmek istemiş. Çocuğun elinden bir türlü bilezikleri alamamışlar.

-“Dur avrat, şu asi çocuğu bağırma, ben anasının yanına bırakır, gelirken de bilezikleri alır, gelirim” demiş. Çocuğu alıp, anasının yanına varmış. Anasının yanına bırakırken, bilezikler kadına değince kadın kımıldamış. Lep diye gözlerini açmış.

Oğlan: -“İn misin cin misin?” demiş.

Kadın: -“Ne inim, ne cinim. Seni beni yaratan Allah’ın kuluyum” deyip, başından geçenleri bir bir anlatmış. Sana gelin gelirken, halam gözlerimi oyup, beni bir çukura attı. Yerime de kızını sana avrat etti” diye her şeyi baştan sona nakletmiş. Bilezikleri koluna takıp, ayağa kalkmış. Çocuğunu sevdiğini yanına alıp, saraya varmışlar. Kaynanasını karısını yanına çağırıp,

-“Her şeyi öğrendim, kırk katır mı kırk satır mı dilersiniz? Çabuk söyleyip, evi terkedin” demiş.

-”Kırk satır boynunu vursun, kırk katıra biner de salına salına gideriz” demişler. Katırların kuyruğuna teneke bağlayıp, bunları da sırtına bindirmişler, sürmüşler, katırların bir oyunu biri bu yana çekip, her bir çinkelerini bir dağda bırakmışlar.

Bizimkiler de tekrar kırk gün kırk gece düğün edip, yiyip içmiş, muratlarına geçmişler. Darısı bütün kulların başına. Yarabbim Allah...

DÜNYA GÜZELİ

Bir varmış, bir yokmuş, dağdan taştan çokmuş. Çok demesi günahmış, az demesi sevapmış. Evvel zaman içinde bir babanın dünya güzeli bir kızı varmış. Baba kız köy köy kasaba kasaba gezer, halıcılık yaparlarmış. Baba, karısı öldüğü için kızına hem analık, hem de babalık yaparmış. Bunlar diyar diyar dolaşırken, yolları bir kasabaya uğramış. Orada bir çadır kurup, yerleşmişler. Masal bu ya kasabanın beyinin oğlu kızı görünce aşık oluvermiş. Oğlan at sulamak bahanesiyle kız da su doldurmak bahanesiyle her gün çeşme başına gelirler, görüşür, konuşur, sevişirlermiş.

Oğlan: -”Babana selam söyle, akşam sabah anamı babamı size dünürücü göndereceğim” demiş. Kız peki deyip, sevine sevine evin yolunu tutmuş.

Akşam olunca oğlan durumu anasına anlatıp, halıcının kızına dünür gitmelerini istemiş.

Anası: -”Aman oğlum bu nasıl heves, halıcı bizim dengimiz mi? Senin şanına layık onca güzeller var iken, sen bu sevdadan vaz geç”

Oğlan: -”Hayır, bu iş olacak” deyip, küsüp gitmiş. Bunlar burada dura dursun, akşam kız da babasına beyin oğlu ile birbirlerini sevdiklerini oğlanın dünürücü göndereceğini söylemiş.

Babası: -”Aman kızım biz onların atının önünde oynayamayız, davul dengi dengine bey kim, biz kimiz? Bu işin sonu hayır getirmez, tez çadırı toplayıp, buradan uzaklaşmalıyız” demiş. Alel acele çadırı söküp, oradan uzaklara başka diyarlara göçmüşler. Kız hemen iki satır name yazıp,

-”Babam beni filan ülkeye götürüyor, peşimden gel” deyip, kâğıdı çadır kurdukları yere bırakmış. Sabah olup da bey oğlu çadıra gelse ki, çadırın yerinde yeller esiyor. Öyle üzülmüş, öyle üzülmüş ki kederinden kızın yere attığı

mektubu da görememiş. Oğlan aştan ekmekten kesilmiş, beti benzi sararır olmuş. Ana baba oğullarının durumunu görünce yaptıklarına pişman olmuşlar ya iş işten geçmiş.

-”Oğlum böyle kendi kendini yiyip, bitireceğine git ara bul, elinden tut getir” demişler. Oğlan hazırlık yapıp, yola çıkmış. Köy köy, kasaba kasaba, diyar diyar dolaşıp, kızı aramağa çıkmış. Oğlan araya dursun, kızın babası yerleştikleri ülkenin vezirinin oğluna kızını vermiş. Vezirin oğlu kıza kırk gün kırk gece düğün etmiş. Tam bu sırada beyin oğlu da o ülkeye varmış. Sarayda düğün olduğunu duyunca doğru düğün evine gitmiş. Meğer vezirin oğlu, bey oğlunun samimi arkadaşı imiş. Vezirin oğlu arkadaşını karşısında görünce çok sevinmiş, sarılıp kucaklaşmışlar. Hoş beşten sonra beyin oğlu başındaki işi anlatıp,

-”Daha çok yer dolaşacağım, bana mücade” deyip, oradan uzaklaşmış. Vezirin oğlu ile kız evlene dursunlar, bey oğlu ne kadar yer dolaştıysa kızın izine bir türlü rastlayamamış. Bu sıra ülkede savaş çıkmış. Beyin oğlu kızı aramaya bir süre ara verip, orduya katılmış, vezirin oğlu da orduya katılmış, savaş bir seneden fazla sürmüş. Bey oğlunun anası babası oğullarının üzüntüsünü bildikleri için adamlar görevlendirip, kızı aratmağa başlamışlar. Sonunda bulmuşlar. Vezirin evine, savaşa giden oğullarının ağzı ile bir mektup yazmışlar ki;

-”Ana, baba o evden karımı kovmadığınız müddetçe yanınıza uğramam, bunu böyle bilin” diye.

-”Biz oğlumuzun bu mektubunu dünya güzeline nasıl diyelim” diye düşünür, ağlaşırlarmış. Dünya güzeli her seferinde;

-”Ana, baba niye ağlıyorsunuz?” diye sorarsa da birtürlü söylemezlermiş. Sonunda mektubu geline göstermeğe karar vermişler. Dünya güzeli mektubu okuyunca;

-”Ana, baba siz ağlayıp, üzölmeyin, ben evden giderim” demiş. Dünya güzeli ağlaya sızlaya kaynana ve kaynatasının ellerini öpüp, helallaşıp, yola düşmüş. Vezir yolda lazım olur diye çokça altın inci para verip, gelini göndermiş. Dünya güzeli az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güzden sonra aç susuz perişan bir vaziyette bir dağın kenarında bir çobana rastlamış. Çobana yalvarıp, yakarıp bir avuç altın vermiş.

-“Bu sürüden bir koyun kes, yüz bana ver” demiş. Çoban altınları görnüle razı olup, dünya güzelinin dediğini yapmış. Kız, koyunun eti ile bir güzel karnını doyurup, derisini de sırtına çekmiş, tekrar yollara düşmüş. Kir pas içinde yarı aç, yarı tok aylardır o köy senin bu dağ benim dolaşmış durmuş. Kız böyle dolaşa dursun, vezirin oğlu ile beyin oğlu savaştan dönmüşler. Vezirin oğlu eve gelip de karısını görmeyince anasına babasına karısını sormuş. Ana-baba ağlaya, ağlaya;

-“Oğlum bize böyle böyle bir mektup yazdın, karın mektupu görüp, okudu. Çaresiz evden ayrıldı, altı aydır haber alamadık. Nerede nasıl bildiğimiz yok” demişler. Oğlan başından vurulmuşa dönmüş.

-“Anam, babam siz sağ kalın, ben dünya güzelini aramağa gidiyorum” deyip, evden ayrılmış. O köy senin bu köy benim derken arkadaşı olan bey oğlunun ülkesine varmış. Olanı biteni arkadaşına anlatmış.

B.Oğlu:-“Bak, arkadaş ben sevdiğimi kaybettim, sen de karını kaybettin. Beraberce arayalım” deyip, yola çıkmışlar. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler, bir de arkalarına bakmışlar ki bir arpa boyu yol gitmişler. Birazmış, susamış, yorulmuşlar bir tepenin yanına gelip, yatmış uyumuşlar. Aradan bir kaç saat geçtikten sonra uyanmışlar.

B.Oğlu: -“Bak arkadaş ömrümüz sevdiğimizi aramakla yollarda geçecek, birbirimize söz verelim, hangimizinkini önce bulursak, diğeri aramaktan vazgeçsin” demiş. Sözleşmişler, yemeklerini yiyip, yola çıktıktan bir müddet sonra çalıların arkasından bir çitirtinin geldiğini duymuşlar. Hemen kulak kabartıp, atlarından inmişler, çitirtinin geldiği yere doğru yaklaşırken;

B.oğlu: -“Mal ise senin can ise benim” demiş. Çalının arkasına varsalar ki, pis içinde perişan bir mahluk. Can buldukları için beyoğlu bunu atının terkine atıp, evlerine getirmiş.

Anası: -“Ben bu çöplüğü ne yapacağım, bunun evimde ne işi var? İstemem”

Oğlan:-“Anam durum böyle böyle. Mal ise senin can ise benim, dedim. Can çıktı hiç değilse samanlıkta yatsın, kalksın. Bir süre bakalım, yazık, günahdır” diye anasını razı etmiş. Dünya güzeli artık beyin samanlığında yatar, kalkar olmuş. Adını da çöplük koymuşlar. Dünya güzeli herşeyi biliyor, ama ortaya çıkamıyormuş.

Bu iki arkadaş, her yanı dolaşmışlar ama sevgililerinden bir haber alamamışlar, artık beraber yer, beraber içer, beraber gezer olmuşlar. Birbirlerinden hiç ayrılmazlarmış. Bey zorla da olsa oğlunu evlendirmeye ikna etmiş, başka bir kızla nişanlayıp kırk gün kırk gece düğün çalmışlar. Düğünü çalına dursun, bu iki arkadaş tekrar yola koyulmağa karar vermişler.

B.oğlu: -"Ana bize biraz azık hazırla, gidip efkarımı dağıtayım, dağ tepe dolaşacağım"

Anası: -"Peki oğlum, biraz çörek yapar heybenize koyarım" demiş. Tandırlık da samanlığın yanında imiş. Kadın çörek yaparken, yanına çöplük gelmiş,

- "Bir çörek de ben yapayım" diye yalvarmış.

Kadın: -"Git şuradan çöplük kılın pisin hamura düşer de oğlum bana kızar" diye azarlamış. Kadın kovdukça çöplük tekrar gelip, yalvarmış. Belk ionbeş sefer;

- "Bir çörek de ben yapayım" diye yalvarmış. Kadın çaresiz;

- "Haydi yap bakalım, oğlum belki atına yedirir" demiş. Çöplük beyin oğlu ile sevişirken beyoğlu buna yüzük, küpe, bir de iğne vermişmiş, kız bunları yanından hiç ayırmaz, saklarmış. Hamurun içine bunları koyup, çöreği yapmış. Kadın azığı hazırlayıp çörekleri heybeye doldurmuş.

- "Oğlum şu çöreği de çöplük yaptı, belki atına yedirirsen, kovdum azarladım ya çok ısrar etti, dayanamadım, kusuruma bakma" demiş. Oğlan atına binmiş, vezirin oğlunu da yanına alıp, ormana aşağı sürüp, gitmişler. Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler. Altı ay bir güz gittikten sonra yiyecekleri tükenmiş, öyle birazmışlar öyle birazmışlar ki çöplüğün yaptığı çöreği biliyorlar ama, çöplüğü hatırlayınca yemeden vazgeçiyorlarmış. Beyin oğlu;

- "Açlık canıma yetti, arkadaş çöplük de yapsa ben bu çöreği yiyeceğim" demiş. Çöreği bölünce bir de ne görsün, sevdiğine hediye ettiği yüzük, küpe içinden çıkmasın mı?

- "Aman arkadaş ben sevdiğimi buldum, biz bunca yıl boşuna dolanıp, durmuşuz. Sevdiğim bizim evdeymiş" demiş. Hemen atlanıp, evin yolunu tutmuşlar. Bunlar gele dursun, çöplük o gün samanlıkta bir güzel yıkanıp, temizlendikten sonra üstüne de hanımının bir elbisesini giyinip, doğru düğün evine varmış. Öyle bir güzel kız olmuş ki bir bakan bir daha bakıyormuş.

Gelinin yanına varmış, gelin de öfkesinden hop oturup, hop kalkıyormuş.
Güzel kız gelince;

-”Neden böyle üzülüyor, ağlıyor, sızlıyorsun, senin yerinde olmak isteyen yüzlerce kız varken, beyoğluna gelin gidiyorsun da bir de sevinmiyorsun” demiş.

Gelin: -”Ne sevineceğim, ben vezirin oğlunu seviyordum, babam beni zorla buna verdi, zaten beyin oğlu da beni sevmiyor, başka bir sevdiği varmış, düğünü çalınırken, onu aramaya gitti” demiş.

D.Güzeli: -”Sen hiç üzülme, ben padişahın oğluna varırım. Sen de vezirin oğluna varırsın, gülüp eğlenmene bak, ben bu işi hallederim” demiş. Gelin sevinip, gülüp oynamağa başlamış. Düğüne gelenler;

-”Bak şu kız kimin nesiyse gelini yatıştırdı. Allah ondan razı olsun” diye kendi aralarında konuşuyorlarmış. Bu sıra düğünü izlemeğe bir eşkiya başı gelmiş, dünya güzelini görünce ona aşık olmuş, hemen adamlarını gönderip kızı kaçırmışlar. Eşkiya başı kendi konağına kapatıp;

-”Benimle evlenmeğe razı olana kadar, burada benim esirim olacaksın” demiş. Meğer bu eşkiya çetesinin içinde adı Çeyen olan erkek kılığına girmiş, bir kadın varmış. Çeyen bu kızı eşkiyanın elinden kurtarıp, reyisi ortadan kaldırmayı planlarmış. Çetenin başını öldürüp, kendisi çete reisi olmayı istemiş. Bunlar burada dursunlar, biz haberi beyin oğlu ile vezirin oğlundan verelim. Bunlar atları dolu dizgin sürüp memleketlerine ulaşmışlar. Sarayda bir sessizlik, sükunet herkesin başı öne eyik, yas içindeler ama beyin oğlu bu olup bitenlere hiç oralı olmayıp, samanlığa doğru yönelmiş. Samanlığa varsa ki çöplük ortada yok. Doğru anasının yanına koşup, çöplüğü sormuş. Anası da olanı biteni bir bir oğlana anlatmış. Oğlan arkadaşını da alıp, düğün evine koşmuş.

Gelin: -”Kaçırılan kızın kendisine anlattıklarını bir bir bunlara aktarmış.

Beyin oğlu: -”Gel arkadaş bizim birbirimize sözümüz var, hangimiz sevdiğinden haber alırsa, diğeri aramaktan vazgeçecekti, ben sevdiğimden haber aldım. Sen de aramaktan vazgeç” deyip, razı etmiş. Madem bu kız da seni seviyormuş, bu düğün sana çalınmış olsun, sen de bununla evlen” demiş. Kızı buna verdikten sonra hemen kendisi atına binip, çetenin peşine düşmüş. Az gitmiş, uz gitmiş dere tepe düz gitmiş, altı ay bir güzden sonra çetenin yuvalandığı yere

varmış. Meğer Çeyen de çete reisini öldürüp, yerine geçmişti. Çeyen adamlarını göndermiş, beyoğlunu karşılatıp, konağına çıkartmış. Yedirip, içirip ağırladıktan sonra;

-”Bak beyim, ben bunca yıl dağlarda eşkiyalık ederim, bir Allah’ın kulu benim sırtımı yere getiremedi, eğer beni yıkarsan sevdiğini verir, ben de senin kölen olurum. Yok bana yenilirsen, kelleni alırım, kabul edersen şartım bu yoksa sen bilirsin” demiş. Zaten bu konğağın geleneği, her kim bu konağa gelirse üç gün yedirilir, içirilir, ağırlanır ondan sonra Çeyenle güreşe çıkartılmış. Güreşi kaybedenleri parça parça edip, kolunu bir odaya, bacağını bir odaya, gövdesini bir odaya, başlarını bir odaya doldururlarmış. Beyin oğlu misafir olduğu bu süre içerisinde konağın odalarını gezdirmişler, işte bu kol odası, bu bacak, bu gövde, bu baş odası diye bütün odaları açıp, buradaki insan parçalarını bey oğluna göstermişler. Aradan üç gün geçtikten sonra güreş başlamış, güreş üç gün üç gece sürmüştü. Fakat bir türlü yıkılamamışlar. O gün biraz ara verip, ertesi gün tekrar başlamışlar. Çeyen tam oğlanı alt edeceği sırada oğlan can havliyle Çeyen’in göğüslerine sarılıp, sıkıca yapışmış. Çeyen olduğu yere yığılıvermiş. Oğlan Çeyen’in sırrını anlayıp, kız olduğunu bilmiş. Çeyen sözünü tutup, oğlanın sevdiğini vermiş. Çeyen’in dünyalar güzeli bir de kölesi varmış, onu da yanlarına alıp, üç kadın Beyoğlu’nun yanında saraya ulaşmışlar.

Kırk gün kırk gece düğün yapmışlar. Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine...

İNCİ AĞACI

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde üç kız kardeş varmış. Bunların annesi ve babası ölmüş. Anneleri ve babaları ölünce bu kızlar başka bir köye gitmeye karar vermişler.

Az gitmişler uz gitmişler. Dere tepe düz gitmişler. Bir gece bir gündüz, bir yaz bir güz gitmişler. Dönmüşler bakmışlarki bir arpa boyu yol gitmişler. Neyse bir köye varmışlar ve yerleşmişler. Bu kızlar evlerinde tezgah dokuyorlarmış. Birgün bu kızlar yüksek bir dağın başına oduna gitmişler. En küçük kız yorgunluktan uyuyakalmış. Zaten en güzeli o olduğu için diğer iki kardeş, onun güzelliğini kıskanıyorlarmış. Kızın uyumasını fırsat bilerek onu bırakıp gitmişler.

Gece olunca küçük kız uyanmış. Bakmış ki kardeşleri yok! Her taraf karanlık. Çok korkmuş ve söylene söylene ağlamaya başlamış. Ağlarken uyuyakalmış; az sonra yine uyanmış, yine ağlamış, yine uyumuş... Derken sabah olmuş. Sabah olunca kız bakmış ki yanında bir inci ağacı var. Sormuş:

-”İncim incim seni kim dikti?”

İnci: -”Güzel ellerin”

Kız: -”İncim incim seni kim büyüttü?”

İnci: -”Güzel sözlerin”

Kız: -”İncim incim seni kim suladı?”

İnci: -”Güzel gözlerin” diye inci dile gelmiş. Sonra;

Kız: -”Dökül incim dökül!..” demiş ve ağacın başından inciler dökülmeye başlamış. Kız birkaç kez böyle demiş ve dökülen bütün incileri toplayarak satmış. Kız böylece çok zengin olmuş ve dağın tepesine, inci ağacının yanına büyük bir saray yaptırmış.

Birgün o diyarlarda atıyla avlanan bir şehzade bu sarayı görmüş ve yanına gelmiş. Birde bakmış ki tek başına bir kız! Kıza bu sarayı nasıl yaptırdığını sormuş. Kız da olanları anlatmış. Kız çok güzel olduğu için şehzade hemen kıza âşık olmuş. oradan ayrıldıktan birkaç gün sonra tekrar gelmiş ve kıza kendisiyle evlenmek istediğini söylemiş. Kız da kabul etmiş. Kırk gün kırk gece düğünleri olmuş ve evlenmişler.

Bir gün kız şehzadeyle birlikte diğer iki kardeşini görmek için kız kardeşlerinin köyüne gitmişler. Evlerine varmışlar. Kızın kardeşleri küçük kıızı tanıyamamışlar. Evin için küçük kızın tezgahı boş duruyormuş. Küçük kız bilmiyormuş gibi yaparak tezgahları teker teker soruyormuş. Sıra kendininkine gelince diğer kardeşleri”Bizim bir küçük kardeşimiz daha vardı. Dağda uyuyakaldı. Biz de uyandıramadık ve dağda uyudu kaldı” demişler ve ağlamaya başlamışlar. Bunun üzerine küçük dayanamayarak kendini tanıtmış. Diğer kızlar çok sevinmişler. Küçük kız ve kocası gitmek için kalktıklarında en büyük kız “Bende gideceğim” diye ısrar etmiş ve onu da götürmüşler. Kız kardeşinin sarayını görünce çok şaşırılmış ve onu yine kıskanmış. Küçük kızın inci ağacından nasıl inci topladığını da öğrenmiş. Bir gün şehzade yine ava gitmiş. Büyük kızın sihirli bir iğnesi varmış. Kardeşine:

-“Başında birşey var. Önüme eğilde alıvereyim” demiş. Küçük kız eğilince sihirli iğnesini küçük kızın başına batırmış ve kız kuş olup uçmuş ve gidip inci ağacının dalına konmuş kardeşinin elbiselerini üzerine giymiş. Sonra inci ağacının dibine varmış.

Kız: -“İncim incim seni kim dikti?”

inci: -“Kırılması ellerin”

Kız: -“İncim İncim seni kim büyüttü?”

İnci: -“Tutulası dillerin”

Kız: -“İncim incim seni kim suladı?”

İnci: -“Körolası gözlerin” demiş. Sonra:

Kız: -“Dökül incim dökül” demiş ve incinin başından taşlar düşmeye başlamış

Akşam olunca şehzade eve dönmüş. Büyük kızı karısı zannediyormuş. Diğer kız kardeşini sormuş. Kız da evlerine döndüğünü söylemiş. Sabah olunca kız şehzadeye;” İncim bana küsmüş” demiş ve incinin dediklerini söylemiş. Beraber tekrar incinin yanına varmışlar ve inci yine aynı şeyleri söylemiş. Bu arada incinin başındaki kuş öterek o daldan diğer dala yukarıdaki daldan aşağıdaki dala dolaşıp duruyormuş. Kuşu gören şehzade:”ben bu kuşu tutacağım” demiş. Kız vazgeçirmek için ne kadar uğraştıysada şehzade vazgeçmemiş ve ağaca çıkmış. Biraz uğraştıktan sonra kuşu tutmuş ve aşağı inmiş. Kuşa bakarken kuşun başındaki iğneyi görmüş. İğneyi kuşun başından çıkartır çıkartmaz küçük kız şehzadenin kucağına oturuvermesin mi! Şehzade ile küçük kız çok sevinmişler. Küçük kız olanları şehzadeye anlatmış. Kız kardeşlerini evlerinden kovarak, yeniden kırk gün kırk gece düğün yapmışlar. Ömür boyu mutlu olmuşlar.

HÜRÜ

İki kardeş varmış, birinin oğlu uşağı yokmuş birinin çokmuş. Oğlu uşağı olmayan bir gün sabah namazına camiye varsa ki orada bir çocuk, bu çocuğu aldığı ile eve getirmiş. Avrat bizim oğlumuz uşağımız yok buna bakalım büyütelim evlat edinelim demiş. Oğlanın adını da Milla Memed koymuşlar. Aradan bir iki sene sonra adamın karısı hamile kalmış. Doğa doğa bir kız çocuğu doğmuş kızın ismini de Hürü koymuşlar. Bunlar büyümüşler. Oğlan 17 kız 15

yaşına basmış. Adamın büyük kardeşi horantayı toplayıp artık yaşımız ilerledi şu borcumuzu yerine getirelim hacca gidelim demiş. Hep beraber anlaşp hacca gitmeğe karar vermişler. Hürü ile Mılla Memed burada kalsın mala maşa sahip olsunlar demişler. Yola çıkmışlar, vara vara Halebe ulaşmışlar oradan eve bir mektup yazmışlar ki, "biz buradan bir ev aldık buraya yerleşeceğiz bir iki seneden sizi de yanımıza alacağız satıp savıp buraya yerleşeceğiz "demişler.

Aradan bir zaman sonra Mılla Memed Hürüye göz koymuş. Bir gün yemek yerken;

- "Hürü babam seninen beni niye buraya bıraktı biliyor musun?"

- " Niye?"

- " Seninen beni evlendirecek onun için"

Kız: - "Olur mu insan kardeşiyle evlenir mi?"

Mılla Memed: - "Yok ben bacı filan tanımam seninle evleneceğim. Bıçağını çekip ya seni keserim ya benimle bir olacaksın"

Kız: - "İlahi gözün kör olsun sen benimle bir olmaya olacaksın şuraya bir su koyayım da bir sen yıkan bir de ben yıkanayım ondan sonra bir oluruz" demiş. Suyu ısıtıp Mılla Memed'i yıkamaya başlamış. Hamam tasını nasıl başına vurursa oraya bayılıp koymuş. Ayaklarından sürüyüp kapıya atmış. Kapıyı pencereyi kilitleyip yatmış. Oğlan neden sonra ayılsa baksa ki çırılçıplak kapıda yatıyormuş etme gitme diye kıza yalvarıyorsa da kız kapıyı açmıyormuş. Üstünü başını pencereden atıp;

- " Git piç sen halis mulis babamın evladı olsaydın bana bu kötülüğü düşünmezdin defol" demiş. Oğlan çıkıp gidip bir handa sabahı etmiş. Sabah olunca bir hamama varıp oradan bir koca karı bumuş. Filanca adamın kızını buraya getirirsen sana şu kadar altın vereceğim diyor. Koca karı peki deyip Hürünün yanına varıyor. Altın girip üstünden çıkıyor. Kızı kandırıp hamama getiriyor. Kız içeri girince kapıyı üstünden kilitliyor. Mılla Memed saklandığı yerden çıkıp elime düştünmü yapacak başka bir oyunun kaldımı, haydi bakalım benimle bir olacaksın demiş.

Kız: - "Aman gözün kör olsun sen bunu aklına koymuşsun senden kaçış yok şu göbek taşının üstüne yatda biri iyice sabunlayım temizleyim bari" demiş. Bunun başını gözünü iyice sabunlayıp hamam taşını kafasına çalmış bir de koca

kariya çıkıp eve gelmiş. Kapıyı peceyi kilitlemiş. Milla Memed ol görüp kıza ilişememiş. Halebe bir mektup yazmış ki;

-”Bacım Hürü zil doğup dağlarda gezer oldu utancımından eve barka varamaz oldum, insan içine çıkamıyorum ban bir yol göster” demiş. Adam mektubu alıp okuyunca başından vurulmuşa dönmüş. Kardeşinin oğlunu çağırıp;

-”Oğlum gideceksin evimize varacaksın malınızı maşımızı satıp Hürü’yü kes kanlı gömleğini kan batır Milla Memed’i de yanına al buraya gel”

Oğlan: -”Peki amca” deyip, yola çıkmış. Gecenin bir yarısı Hürü’nün kapısını dövmüş,

Oğlan:-”Aç ben geldim.”

Kız: -”Sen kimsin”

Oğlan -”İşte filan sevdiğin.”

Kız: -”Git kadeşim, benim sevdiğim mevdığım yok, belanı başka yerde ara benden bulma” demiş. Oğlan ne kadar sayıp, dökmüşse de kız ol görüp, kapıyı açmamış. Oğlan sonunda

-”Ben seni sınadım, aç kapıyı amcanın oğluyum”

Kız: -”Hayır, onlar burada değil, ben gün çıkmadan kapıyı açmam” demiş. Çaresiz atı kapıya bağlayıp, yamçısını da sırtına alıp, oraya uyuyup, kalmış. Sabah olup da kız pencereden baksa ki amcasının oğlu kapının önüne kıvrılıp, yatmış, hemen kapıyı açıp, oğlanı içeri almış.

-”Aman emmim oğlu nereden çıktın, seni Allah gönderdi. Milla Mehmed bana böyle böyle yaptı” demişse de oğlan kıızı çalıp azarlamış,

-”Sus ben her şeyi biliyorum, konuşma namusumuzu beş paralık ettin orospu” demiş. Malı maşı satıp, kıızı atına bindirmiş, yola düşmüşler. Bir müddet sonra ormana girmişler, kız durumu anlayıp, ağlamış, sızlamışsa da

Oğlan:-”Gel buraya senin hesabını göreceğim” demiş. Eli bir türlü bıçağına gitmemiş, kızın ağlamasına sızlamasına dayanamayıp, bohçasından bir gömlek alıp, kıızı ağaca bağlamış, bir kuş vurup kanını gömleğe bulayıp,

-”Emmi kıızı senin işin Allah’a kalmış, seni Allah kurtarsın” deyip, çekip koyup gitmiş. Kız ardından;

Hürü söyledi de kardeş ağladı

Kardeş duttu beni çama bağladı

Kendi parmağını ciğer dağladı

Boz atlı Hızır yetiş imdadıma

diye ardından türküler söyleyip, ağlamış. 48 saat ağaçta bağlı kalmış, bir de bakmış ki arka tarafta Ak sakallı bir ihtiyar çıkıp, gelmiş. Kızı ağaçtan çözmüş, terkine alıp, yum gözünü aç gözünü derken, bir geyik mağarasının ağzına bırakmış.

-”Senin burada üç aylık yiyeceğin var.” deyip, kaybolup gitmiş. Kız içeri girse ki iki geyik yavrusu orada yatıyormuş, yanlarına varıp oturmuş. Neden sonra yavruların anası gelmiş, baksa ki kız orada oturuyor, yavrularını emzirdikten sonra;

-”Kıza gel, sen de em” demiş. Bir gün böyle, beş gün böyle bahar gelmiş, geyik dağda otlarken beyin oğlu da adamlarıyla ava çıkmışmış. Geyiğin peşine düşmüşler, geyiği yaralamışlar, geyik can havliyle koşa koşa mağaranın ağzına kadar gelip, düşüp kalmış. Oraya tapan ağacı gibi uzanıp ölmüş. Kız dışarı çıkıp;

-”Hi Allah’ın zalımları, iki yavru bir de benim nasibimi vurup öldürdünüz, bu yapılır mı?” demiş. Oğlan kızı terkine alıp, eve getirmiş, iki üç sene lal olup, bu oğlana konuşmamış,

-”Ulan, yakaladığımız yerde iki çift la edip, bir daha konuşmadı, bu ne iş?” demişler. Beyinoğlu bununla evlenmiş, bir de çocuğu olmuş. Bir gün beyinoğlu eve gelse ki kız çocuğuna ninni çalıyor.

Beyoğlu: -”Allah’ını seversen kesme söyle” demiş. iki senedir niye konuşmadın deyince;

Kız: -”Benim başımdan böyle böyle olaylar geçti. Anam babam Haleb’e yerleştiler, onları çok özledim” demiş.

Oğlan:-”Boo... ondan kolay ne var? Bana daha önce niye söylemedin? Seni derhal gönderirim” demiş. Hemen arap uşağını çağırıp, oğlum atı hazırla yarın oğlanı Haleb’e götüreceksin” demiş. Uşak atı hazırlayıp, yola çıkmışlar. Beyin oğlunun arkadaşları;

-”Bir arap uşağına avrat teslim edilir mi? Biz de yanlarına gidek” demişler. Atlılar önde yaylı arkada Hürü çocuğunu bağrına basmış, gitmişler. Bir müddet yol aldıktan sonra arabanın önünden bir tavşan kalkmış, atlılar bu tavşanın peşine düşüp, yoldan kaybolmuşlar. Arap, terbiyeyi çekip, arabayı

durdurmuş, ya benimle bir olursun, yoksa çocuğunu keserim” demiş. Arap çocuğu kesip, atmış.

Arap: -”Sıra sana geldi, benimle bir olmazsan seni keserim”

Hürü: -”Şu çalının ardına varıp, bir taharetleniyim de öyle bir olalım”

Arap: -”Kaçarsın”

Kız: -”Kaçmam, güvenmiyorsan atının yularını saçıma bağla” demiş. Arap yuların bir ucunu eline alıp, bir ucunu Hürü’nün saçından bağlamış. Kız çalının ardına varınca hemen ipi çözüp, çalının dalına bağladığı ile dereye aşağı kaçmış. Yarım saat sonra atlılar dönüp, gelmişler. Ulan arap oğlan nerede ne oldu, niye durdun?” demişler.

Arap: -”Böyle böyle oldu, avrat dellendi çocuğu kesip, şuraya attı, kendi de dağa kaçıp gitti” demiş. Atlılar çocuğun ölüsünü alıp, Beyoğlu’na gelmişler, böyle böyle olmaz, biz tavşana gitmiştik. Avradın çocuğu kesmiş, kendi de kaçıp, gitmiş” demişler.

Beyoğlu: -”Bunda bir iş var, ben aramaya çıkacağım” demiş. Bunlar burada dura dursun, kız akşamın karanlığında, bir sürüye rastlamış. Çoban korkma bacım benden sana zarar gelmez, bu dağ başında ne gezersin, in misin? Cin misin? Söyle kimsin?” demiş.

Hürü: -”Bak kardeşim, ne insim, ne cinim seni beni yaradan Allah’ın kuluyum, şu altın mı inci mi sana vereyim, bana bir davar, kes karnını kafama geçireyim, bana Haleb’in yolunu göster, ben oraya gideceğim” demiş. Çoban Hürü’nün söylediklerini bir tamam yapıp, kızı yola vurmuş. Kız yola düşüp, az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Altı ay bir güzden sonra varıp, Haleb’e dahil olmuş. Varıp, babasının kapısına dayanmış.

-”Emmi, etmeyin bu günden yarına yiyeceğim yok, tek kazınızı güdeyim, karın tokluğunu bana bir iş verin” diye yalvarmış.

Baba: -”Git kel bak nerede yatarsan yat” demişse de

Emmi: -”Yazık gühah kardeşim, kimsesiz bir fakir garip, şu kazları gütsün, kazlıkta da yatıp, kalksın. Gel oğlum buraya” demiş. Bunların asının ekmeğinin artığı ile geçinip gitmiş. Bir kaç gün sonra beyinoğlu çıkıp gelmiş. Selamünaleyküm-Aleyküm Selam durum böyle böyle ormanda bir kıza rastladım adı Hürü evlendim ondan bir çocuğum oldu sizi ziyarete gönderdim yolda

çocuğu kesip kaçmış size gelmesi oldu mu?" demiş. Adam hemen kardeşinin oğlunu çağırıp,

- "Hürü'ye ne yaptın?"

Oğlan: - "Emmi durum, böyle böyle ağladı, dayanamadım. Parmağını kesip, gömleğini kana batırdım, ormanda bırakıp geldim, öldüremedim"

Adam: - "Eyvah, bu kız nerede kaldı?" diye düşünmeye başlamış. Beyoğlunun eve misafir edip, yedirip, içirip ağırlamışlar. Keloğlan da artan yemekten karnını doyurmuş, sekinin alt ucunda oturmuş.

Baba: - "Oğlum, gelmişten geçmişten bir hikaye söyleyin de dinleyelim" demiş. Keloğlan oradan,

- "Ben söyleyim ağam"

Adam: - "Get kel bak sen ne bilirsin, sus otur"

Emmisi: - "Dur kardeşim, varsın söylesin belki de bilir niye azarlıyorsun, gel Keloğlan şuraya otur da anlat" demiş.

Keloğlan: - "Ağa ben hikaye söylerim ya anlatacaklarım bitene kadar ne içeriden, dışarı kimse çıkacak ne de dışarıdan içeri kimse girecek" demiş. Peki mi peki. Emmisi kılıcı çekip, kapının önüne oturmuş,

- "Anlat Keloğlan" demiş. Kız başlamış anlatmaya. Zamanın behrinde iki kardeş varmış. Birinin çocuğu olmuş birinin olmamış çocuğu olmayan bir sabah namazında caminin arkasında bir çocuk bulmuş. İsmi Mılla Mehmet koymuşlar" deyince;

Baba: - "Aman kardeşim bu bizi anlatıyor"

Emmi: - "Dur bırak anlatsın" demiş. İşte bunların neden sonra bir kızlarının olduğundan hacca gittiklerinden Mılla Memed'le kızın evde kaldığından Mıllanın yaptıklarından emmisinin oğlundan Beyoğlundan çocuğundan, Arap uşağından bir bir başından geçenleri hep anlatmış. Başındaki deriyi çıkarttığı ile

- "İşte ben de kızınız Hürü'yüm" demiş. Adam hemen kızına sarılıp, öpüp koklamış, bir kılıç Mılla Memed'in başına bir kılıç da arabın başına çalmış. Oğlan hanımını alıp, evine dönmüş. Yiyip, içip, muratlarına ermişler.

AKKAVAK KIZI

Zamanın birinde zengin bir aile varmış. Adam ailesiyle birlikte hacca

gitmeğe karar vermiş. Adamın yetişkin bir oğlu bir de kızı varmış. Yetişkin kız,

-”Yolda arsız a hırsız rastlarız, başımıza bir iş gelir” diye kızı evde bırakmağa karar vermişler.

-”Kime emanet edelim, kime emanet edelim. Köyün hocası namuslu bir adam, kız da evden dışarı çıkmaz. Akşam olunca kapıyı kilitler, ihtiyacı olan şeyleri de ara sıra köyün hocası getirir, bizim de gözümüz arkada kalmaz. Allah’ın izniyle gider, döneriz” derler. Hocayı çağırılmışlar. Demişler ki;

-”Kızımız sana emanet, biz gelene kadar bunun ihtiyaçlarını karşıla. Sen kabul edersen, gözümüz arkada kalmaz”

Hoca: -”Siz hiç merak etmeyin, evladım gibi bakarım. Güle güle gidin, gözünüz arkada kalmasın” demiş. Bunlar Allahısmarladık deyip, hac yolunu tutmuşlar. Aradan bir kaç gün geçmiş, hoca gelir gider kızın ihtiyaçlarını sorar, pazardan alıp, kapıya kor gidermiş. Bir gün hoca yine ihtiyaçları getirmiş, kız kapıyı aralayıp, torbayı içeri alırken, elini görmüş,

-”Bunun eli bu kadar güzel de kendi nasıl acep diye hocanın aklına bir kurt düşmüş, bir gün böyle beş gün böyle hoca düşünmekten kafayı bozmuş. Bu kız elde etmenin bir çaresi olmalı diye gitmeyi sıklaştırmış. Bir gün duvarın dibine saklanmış. Kız tuvalete çıkınca hoca hemen eve girip, içeriye saklanmış. Kız tuvaletten gelir eve girer, kapıyı kilitler. Hoca saklandığı yerden çıkıp, kızın üzerine saldırmış. Kız çırpınmışsa da hocaya güç yetecek gibi değil.

Kız: -”Madem benimle bir olmaya olacaksın, bu işi gönüllü yapalım. Önce seni bir güzel yıkayayım. Temizlen, ondan sonrası kolay” demiş. Ocağa bir ateş çatmış. Suyu ısıtmış, hocayı çağa oturtmuş. Suyu dökmüş, sabunlamış, dökmüş, sabunlamış. Sıcak suyu dökerken dökerken hoca bayılmış.

-”Millet bana inanmaz, hoca da bir nişan bırakayım” diye sakalını kökten kazımış. Hocayı sürükleyip, kapıya atmış. Hoca kapıda ne kadar baygın yattıysa ayılınca elini yüzüne çalmış ki, sakalı yok. Hemen mendilini çıkartıp, sakalına tutmuş, gidip hasta numarasıyla eve yatmış. Hoca hasta, hoca hasta hocanın dişi ağrıyor, sakalını göstermemek için de mendilini suratına bağlamış, diş ağrısı bahanesiyle, günlerce haftalarca yataktan çıkmamış. Bu ara Kabeye kızın babasına bir mektup yazmış ki;

-”Siz gittiniz, kızınız kötü yola düştü” demiş. Adam da çevrede nam

yapmış, hatırlı bir kişi imiş. Mektubu alır almaz, oğlunu yanına çağırmış.

-”Oğlum memlekete git evimize var, bacısını öldürüp, kanlı gömleğini al bana getir. Gayrı oralara dönmek, bize haram” demiş. Oğlan oradan ıkımış, gece gündüz demeyip, memleketine ulaşmış. Gece evlerinin kapısını çalmış. Bacısı içeriden kim o diye seslenmiş.

Oğlan: -”Ben kardeşinim, kapıyı aç”

Kız: -”Benim kardeşim, hacıda şu kadar günleri var, daha gelemezler. Sen yalan söylüyorsun. Kim isen ekil kapıdan git” demiş. Oğlan ısrar edince,

Kız: -”Ben kardeşimi tanırım, sağ kalçasında bir nişanı var. Eğer kardeşimsen nişanını göster, kapıyı açarım, yoksa ekil kapıdan” demiş. Oğlan benini gösterince kız kanaat getirip, kapıyı açmış. Hoş beş etmişler, hal hatır sormuşlar, ağlaşıp, gülmüşler derken;

Kız: -”Ne has geldin kardeşim, anam babam neredeler? Daha şu kadar gününüz vardı, başınızda bir iş mi var yoksa?” demiş.

Oğlan: -”Yok bacım hepsi de iyi. Beni erken saldılar ki bacını da al bizi yarı yolda karşılayın dediler, onun için geldim. Sabah erkenden karşılamak üzere yola çıkacağız. Böyle yaparsak, sen de yarım hacı olurmuşsun” demiş. Sabah erkenden yola ıkımışlar, evin kapısında bir de küçük finileri varmış. Giderken onu da yanlarına almışlar. Evden epeyce uzaklaşıp, bir ormana varmışlar. Gölgede biraz oturup, dinlenmişler. Kız, hoca kendine musallat olduğundan beri uyku yüzü görmezmiş. Gölgede dinlenirken kardeşinin yanında her şeyden habersiz uyuyakalmış. Oğlan bacısının yüzüne bakmış, öldürmeye kıyamamış, eli varmamış. Köpeği tutup, bir çalının dibinde boğazlamış, kızın gömleğini köpeğin kanına bulamış, bacısını orada uyur halde bırakıp, çekip babasının yanına dönmüş.

-”Baba, ana işte bacımın kanlı gömleği namusumuzu temizledim, vazifemi yaptım” demiş. Bunları burada bırakalım, gelem kızı. Kız uyansa ki, kardeşi gitmiş, tanımadığı bilmediği bir muhit, ormanın içinde, içine bir korku düşmüş. Sabah olunca sağına soluna bakmış ki ileride bir eşme var, çeşmenin başında da uçları göğe değer selviler var.

-”Yarabbilalemin ben bu yer yüzünde ne yapacağım? Kurt yer kuş yer, bir yaramaz rastlar, bana kötölük eder ben nerelere gideyim? şu selvinin biri

eğilse de üzerine çıksam, ayağım yeryüzünden kesilse" diye dua etmiş. Cenab-ı Allah duasını kabul etmiş, selvi eğilmiş kız üstüne çıkınca seveli tekrar doğrulmuş. Aradan ne kadar zaman geçtiyse, padişahın oğlu bu ormana ne zaman ava çıksa çeşmeden su içer atını da sularmış. Yine böyle bir gün ormana ava çıktığında çeşmeye uğramış. Atı suya yanaştırmak için ne kadar uğraşmışsa da at şahlanıp, şahlanıp geri çekilmiş. Meğer selvinin üstünden kızın şavkı suya düşermiş, at ürktüğünden suya yanaşamazmış. Oğlan atı niye yanaşmıyor diye kırbaçlarken kız oradan dayamayıp, seslenmiş.

- "Ey insanoğlu atın bir günahı yok, ürktüğünden yanaşmıyor, zorlayıp da eziyet etme" demiş. Oğlan doğrulup, bir bakmış ki ne görsün: dünya güzeli bir kız, aklı b....na karışmış, ne kadar yalvarıp, yakarırda da kızı ikna edememiş. Kız ağaçtan inmiş, oğlan atını bir ağaca bağlayıp kızı nasıl ikna edip de aşağı indiririm ola diye düşünüp, plan yapmışsa da hiç mümkünü yok. Hemen aklına tanıdığı bir koca karı gelmiş. Doğru evine varmış. Kocakarıya;

- "Filan muhitte bir çeşme var, çeşmenin başında üç beş tane selvi ağacı bulunmakta bu ağaçlardan birinin üstünde bir kız oturuyor, ne yaptıysam kızı aşağı indiremedim, eğer kızı o ağaçtan indirirsen seni dünya malına gark ederim" demiş.

K.karı: - "Ooo ondan kolayne var, sen yeter ki altından paradan haber ver" demiş. Koca karı koltuğuna bir saç almış, üç beş bezi hamur yapmış. Doğru ormana çeşmenin başına gelmiş. Gözleri pek görmüyormuş gibi numara yapıp, çör çöpten bir ocak kurmuş. Sacı üstüne atıp, gah hamuru tozu toprağa bulamış, gah ekmeği yakmış, gah elini kolunu, gah elbisesini yakmış. Kız yukarıdan dayanamayıp,

- "Nene ekmek yanıyor, nene elbisen yanıyor, nene şöyle yap, nene böyle yap." Kocakarı güya görmüyor ya;

- "Yavrum sesin nereden geliyorsa, göremiyorum, yiyecek ekmeğim kalmadı torunlarım evde aç Allah'ını seversen gel de bana yardım et, şu iki bazlamayı pişir" demiş. Kız kocakarının perişanlığına bakıp, insafa gelmiş. Sağına soluna bakıp, kimseciklerin olmadığını görünce,

- "Eğil kavağım eğil" deyince kavak eğiliyor, kız aşağı iniyor. Hemen oğlan saklandığı yerden çıkıp, kızı yakalamış. Kızın dili tutulmuş, oğlan ne

yaptıysa da kızı bir türlü konuşturamamış. Oğlan alıp, saraya getirmiş. Çevredekiler;

-“Yahu bu olacak iş mi? Dağda bir kavağın başında bir kız bul üstelik ağzı yok, dili yok getir, bunu kendine karı yap, bu oğlan delirdi mi ne yaptı?” demişler. Oğlan görür görmez vurulmuş ya kimsenin ne dediğine bakmayıp, bu kızla evlenmiş. Aradan bir zaman sonra bir oğlu olmuş, sonra bir oğlu daha derken, bir oğlan daha, aradan on onbeş sene geçmiş, üç oğlan çocuk anası olmuş. Bir gün kocası eve erken dönmüş, gelmiş ki karısı çocuklarıyla dilleşiyormuş, küçük oğluna da ninni söylüyormuş.

-“Nenni dayısına kurban olduğum, ninni dedesine kurman olduğum” Kocası pat diye içeri girmiş. Onbeş senedir bir çift laf etmedin, ahraz olduğuna kendim inanırdım, bana bu cezayı niye reva gördün?” demiş.

Kadın: -“Evleneli on eş sene oldu, bir gün bana sordun mu? Senin anan baban kim bu karakta mı doğdun? Sırrın ne dedin mi?” demiş.

Kocası: -“Yok.

-“Ne söyleyeyim sen bana sormadın, ben de sana küstüm, ahraz gibi oturdum, söylemedim” demiş. Benim de anam, babam, kardeşim var, benim de memleketim var. Hepsini özledim, mücade edersen gidip bir ziyaret edip, geleyim” demiş. Oğlan geri gelmez diye göndermek istemiyorsa da

Kadın: -“Gelmez olur muyum, ben senin onbeş yıllık karınım. Üç oğlunun anasıyım, benim evim de bura, yurdum da bura. Salarsan varıp, dünya gözüyle hepsini görür, hasretimi giderir, gelirim” demiş. Kocası “peki” demiş. Evin işlerini gören güvendiği bir arap kölesi varmış, çağırtmış, atları arabaya koşmuşlar, üç çocuğunu da yanlarına katıp, kadını babasının evine salmış. Epey bir yol alıp, ormana saptıklarında, Arap kadının güzelliğine dayanamayıp, onunla bir olmak istemiş. Arabayı kenara çekip, kadını zorlamış. Kadını bir türlü razı edememiş. Arap demiş ki,

-“Eğer benimle bir olmazsan büyük oğlunu keserim”

Kadın: -“Kesersen kes, Allah'ın taktiri ne ise o olur, kocamla bir gün yatmadım, sayarım” demiş. Arap büyük oğlanı kesmiş, kadın razı gelmemiş. Ortancayı kesmiş, kadın razı gelmemiş. Küçük oğlanı kesmiş, kadın yine razı gelmemiş. Arap en sonunda demiş ki;

-”Seni de keserim, atı arabayı bir uçurumdan devirir, kocana gider, kaçtılar derim. Başka çaren yok”

Kadın: -”Senden kurtuluş yok, benimle bir olmaya olacaksın, şu ağacın altına bir tuvaletimi yapayım, ondan sonra kabul” demiş.

Arap: -”Ya kaçarsan”

Kadın: -”Kaçmam eğer güvenmiyorsan, belime ip bağla” demiş. Arap peki demiş, kadının belinden ipi iyice bağlamış. Kadın ıbrığı alıp, ağacın arkasına su dökmeye gitmiş. Kadın ağacın arkasında hemen ipi çözüp, ıbrığa bağlı olduğunda hiç şüphelenmemiş. Aradan beş on dakika geçmiş, ses soluk yok, ipi çekmiş, ip gergili, biraz daha zaman geçmiş, arabın içine bir şüphe üşmüş. İpi hızlıca çekince ıbrık tangır tangır yuvarlanıp, gelmiş. Sağa sola koşup, arayıp tararsa da kadının izine rastlıyamamış. Kadın kaçadursun, arap dönüp eve gelmiş. Adam bakmış ki kadın yok, çocukları yok, ciğeri yanar.

-”Ulan Arap çocuklar hani, karım hani ?”

-”Sorma ağam, gece konakladık, sabah kalktım ki çocuklarımda almış, izini kaybettirdi. Kaçıp gitmiş, sen Akkavakkızı demez miydin? Dağdan tutmadın mı? İşte kız dağdan geldi, dağa gitti” demiş.

Adam üzülüyor yanıyor tütüyor ya başka çaresi yok. Bunları burada üzüntüleriyle bırakalım gidelim kadına. Kadın gece gündüz ormanı aşıp bir düzlüğe varıyor, gele gele bir çobanın yanına ulaşıyor.

-”Kardeşim benim başımdan çeşitli olaylar geçti bu kılıkta bu dağlarda dalaşmam şu altınımı incim hepsini sana veriyim bana bir koyun kes karını boşalt kurut bana ver işte şu altının incinin hepsi senin” demiş. Çoban hemen orada bir davar kesiyor karnını boşaltıp kadına veriyor altını inciyide alıp sürüyü dönderip oradan uzaklaşmış.

Kadın bu karını kurutup ters çeviriyor başına takıyor. Kadın kılığından çıkıp bir Keloğlan kılığına bürünüyor. Oradan çıkıp babasının evine geliyor. Meğer babası da geri memleketine dönmüş evine yerleşmişmiş. Kapıyı çalıyor;

“Ben bir yabancıyım Allah rızası için beni misafir edin davarınızı yayarım kazınızı güderim karın dokluğuna çalışırım bana acıyın” demiş. Bakıyorlar Allah’ın garibi bir Keloğlan acıyorlar. Kazlığın kenarında bir küçük dam varmış,

-”Akşama kadar kazları güt şu damda da yat” demişler. Keloğlan buraya

yerleşmiş. Babasının anasının dikkatini çekmek için her akaşam dertli dertli türkü söyler çeşitli hikayeler anlatırmış. Adamın karısı da bunu dinler kızlarını hatırlar üzüлp ağlarırmış. Bu burda çalışa dursun biz haberi kocasından verelim. Aradan bir iki ay geçtikten sonra adam duramayıp Arap demiş;

-”Atı arabayı hazırla ikimiz bir yola çıkıcağız hangi yoldan geçtiniz, nerelerde konakladığınız izlerini nerede kaybettin bana göstereceksin” demiş. Hazırlanıp yola çıkmışlar, Büyük oğlanı ketiği yere geliyorlar ki. Çocuğun kanını aktığı yerde bir gül bitmiş. Adam inip gülden bir tomurcuk koparıp kokluyor;

-”Eyvah bu büyük oğlumun kokusu” diyor. İkinci ve üçüncü çocuğun kesildi yerdede aynı gül bitmiş, Adam her seferinde aynı duygularla irkilir, çocuklarının kokusunu alır. Nihayet kadının kaçtığı yere gelirler.

Arap: -”İşte beyim buradan kaçtılar” demiş.

Yola devam etmişler. Gele gele kadının babasının memlekitine varmışlar. İşte bizi burada kim misafir eder, kim varlıklı, iyilk sever kimin kapısına varalım diye sorduklarında kadının babasının evini göstermişler. Arapla bey doğru eve varıp kapıyı çalmışlar. Selamün Aleyküm-Aleyküm selam;

-” Misafir kabul edermisiniz?”

-”Tabi hay hay buyurun” demişler. Yemişler içmişler bir iki gün misafir olduktan sonra bir gece otururken, bey demiş ki;

-”Arkadaş sizin memlekette hiç sağdan soldan bir hadise duyan başından tuhaf bir iş geçen veya masal hikaye bilen yokmu getirin anlattıralım da biraz vakit geçsin “demiş. Beyin maksadı başka ya “acaba karımın çocuklarımın başına gelenleri bir gören bir duyan varsa belki anlatır da izlerine rastlarım diye” düşünmüş.

Adam diyorki;

-”Vallahi bizim buralarda pek öyle kimse yok ama geçenlerde garip kimsesiz bir Keloğlan bize geldi, karın tokluğuna bizim kazları güder kazlıkta da yatar, akşamları türküler söyler masallar anlatır biz de dinleriz çağıralım da size de anlatsın” demiş.

Çağırılmışlar Keloğlanı; Keloğlan gelseki anası, babası, kardaşı, kocası çocuklarını kesen Arap, hepsi orada bunlara kavuştuğuna seviniyor ama

çocuklarının acısı içini parçalıyor.

Keloğlan kapının arkasına oturuyor, "Keloğlan gel şöyle otur" diyorlarsa da "Yok ağam benim yerim bura burada rahat ederim" diyor.

Koca: -"Ulan Keloğlan sen türkü söylemişsin, mani söylemişsin kendi kendine hikayeler anlatırmışsın, ne biliyorsan anlat bu gün seni dinleyeceğiz" demiş.

Keloğlan:-"Aman ağam ben acizane bir kulum, bilgim yok, görgüm yok ben size ne anlatırım ne söyleyim ki " demişsede "anlat ne biliyorsan anlat" diye ısrar etmişler. Keloğlan bunun üzerine;

- "Peki size bir masal anlatırım ama kapıyı kilitleyeceksiniz, masal bitene kadar ne içeri kimse girecek nede içeriden dışarıya kimse çıkacak şartım bu, kabul ederseniz anlatırım" demiş. " Birde madem yeme içme olacak hoca efendi ağamın ziyafet verdiğini duyarsa çağırılmadığı için küser onu da çağıralım böyle masalları hoca efendi de sever" demiş.

- "Peki" demişler. hoca efendi de geliyor, yeniliyor, içiliyor, kapılar kilitlendikten sonra başlıyor Keloğlan masalı anlatmağa başlamış.

- "Vaktin zamanın birinde bir şehirde zengin varlıklı bir aile varmış, bu adamın bir oğlu bir kızı varmış, Ailecek hacca gitmeğe karar verdiklerinde biz dönene kadar sahip ol diye kızlarını köyün hocasına emanet etmişler. Onlar hacca gittikten sonra hoca kız ile bir olmak için bir gün habersizce eve girmiş kızı tecavüz etmek için zorlamış, kız bir hile ile hocayı bayıltıp sakalını kazıdıktan sonra dışarı atmış. Bunun üzerine hoca kızın babasına mektup yazıp kızı iftira atıyor. Kardeşi gelip kızı öldürmek için ormana götürmüş, eli varıp da kıyamamış bırakıp gitmiş. Kız orada bir kavağa çıkıyor derken bir gün padişahın oğlu çeşmeye atını sulamaya geldiğinde kızı görüyor.....Anasını babasını ziyarete gelirken yolda Arabın yaptıklarını...vs. Hikayeyi baştan sona anlatıyor.

- "Ulan Keloğlan sen neler anlatıyorsun, bu anlattıkların bizim başımızdan geçti, sen bunları nereden duydun" demişler.

-”Durun daha sonunu demedim” demiş.

-”İşte Araptan kurtulduktan sonra bir Keloğlan kılığına girer, anasının babasının kapısına gelir karın tokluğuna kaz çobanı olur” deyipte başındaki karını çıkartınca herkes neye uğradığını şaşırmış. İşte o kız benim, köyün hocası bu, köle arapda bu demiş.

Hemen hocayı, arabı tutup bağlıyorlar kıyım kıyım doğruyorlar. Bütün aile sarım görüm oluyorlar. Masal da böylece bitiyor.

MAHMUT AĞA

Birvarmış bir yokmuş Allahın kulu dağdan taştan çokmuş. Çok söylemesi gayet günahimış. Bir memlekette Hacı Mahmud Ağa diye biri varmış. Bir oğlu bir de kızı varmış. Gel zaman git zaman adam Hacca gitmeğe karar vermiş. Adamın da çok sevdiği güvendiği bir hoca arkadaşı varmış. Oğlu karısı kendi üçü bir hacca gideceklermiş. Bu kızı ne yapalım nasıl edelim diye düşünürken; Mahmud Ağa; -”Benim bir hoca arkadaşım var kızı ona emanet edelim biz gelene kadar ona bakın” demiş. Arkadaşına varıp söylemiş o da;

-”Canımınan başım üstünde, siz hiç meraklanmayın ben bakarım” demiş. Bunlar helallaşıp ana, baba , oğul hacca gitmişler. Kız da pek güzel imiş. hoca kızın ihtiyaçlarını görmek için eve gelip gittikçe kıza aşık olmuş. Bir gün iki gün derken hoca kıza tebelleç olmaya başlamış ille benimle evleneceksin, bir gün eve girip içeri saklanmış. Kız kapıyı kilitleyince ortaya çıkmış, ille benimle evleneceksin. Kız bakmış ki kurtuluş yok.

-”Hi Allahın zalımı benimle evlenmeğe evleneceksin ya gel bir hamama gidek de yıkanıp gelem ondan sonra evlenelim” demiş.

Hoca; -”Tamam” demiş. Bunlar geçmiş komuş hamama gitmişler. Kız oraya varmış. Hamam takımının içine bir sabun koymuş. Hoca'nın başını bu sabunla bir güzel yıkamış iyice köpürtünce sabunu gözüne yüzüne sürüp hamam taşıyla hoca'nın başına vura vura oraya bayılmış. Hamamdan çıkıp eve gelmiş kapıyı kilitlemiş bir daha hocayı yanına koymamış. Hoca neden sonra ayılsa baksa ki ne baksın çırılçıplak hamamda yatıyor.

-”Eh alacağın olsun ben de bunu senin yanına korsam” demiş.

Hoca eve gelip bir mektup yazmış ki, eskiden hacca gidince üç aydan

aşağı gelemezlermiş.

-”Hacı Mahmut ağa kızın ayarsız çıktı gelenden gidenden başımı alamıyorum ne yapacaksınız gelin yapın” demiş.

Mektup oraya varınca, Hacı Mahmud Ağa;

-”Oğlum şuradan git bacıyın kellesini kes gömleğini de kana batır bana getir” demiş. Oğlan oradan gelmiş, gece kapıyı çalmış. Kıza hocadan korktuğu için kapıyı kimseye açamazmış “kim o?” diye içeriden seslenmiş. “Kardeşimim aç” demiş.” Yok benim kardeşim hacıda açmam” demiş. Aç açmam, aç, açmam kız sonunda demiş ki:

- “Eğer benim kardeşimsen kardeşimin parmağında sedef yüksük var parmağının kapının deliğinden sok kardeşimsen ben seni tanır açarım yoksa açmam” demiş. Oğlan parmağını delikten sokunca kız tanıyıp hemen kapıyı açmış. Sarım görüm olmuşlar kız ağlamış sızlamış hocanın ettiklerini bir bir kardeşine söylemiş.

Oğlan:-”Bacım yanında götüreceklerini al bir bohça et de yarın seni de alıp oraya götüreceğim” demiş. Kız da inanmış. Giyeceklerini bir bohça yapıp sabahdan kardeşiyle yola düşmüş. Gitmişler gitmişler bir ormanın içine varınca: Oğlan:-”Bacım bak uykum geldi biraz dizine yatayım da uyuyayım” demiş. Bacısının dizine yatmış biraz uyumuş mu uyumamış mı neden sonra”bacım yolumuz uzun biraz da ben oturayım da sen dizime yat” demiş. Kız kardeşinin dizine yatıp uyuyunca oğlan buna kıyamamış usulca başını dizinden koyup bohçasını açmış içinden bir gömlek almış ileri varın ca bir kuş vurup gömleği kana batırmış almış gitmiş babasının yanına varıp “Baba işte kanlı gömleği ildürdüm geldim” demiş. Babası da “peki oğlum namusumuzu temizledin” demiş. Onlar orda dursunlar kız uyansa baksa ki bir de ne görsün kardeşi gitmiş. Kız ormanda kalmış. Yürümüş yürümüş dağın yamacında bir kayanın dibine oturmuş burada ağlayı ağlayı uyuya kalmış.

O memlekette bir bey oğlu varmış. Sürüleri dağda yayılmış. Atına binmiş sürülerini görmeğe gelmiş. Baksa ki kayanın dibinde bir karaltı görmüş. Çobana demişki;

-”Bak çoban şu kayanın dibinde bir karaltı görünüyor var bak mal ise senin can ise benim” demiş. Çoban varsa baksa ki ne bakar dünya güzeli bir kız.

Getirmiş "Aha bey oğlu bir kız imiş" demiş. Bey oğlu alıp evine götürmüş Allah'ın emri ile bununla evlenmiş gel olmuş gid olmuş kızın yeri yüklenmiş. İki tane oğlan doğurmuş. Bey oğlu bu kız dağ kızı aşağı dağ kızı yukarı, adına dağ kızı demiş. Bir gün Beyoğlu odaya girmiş ki kız çocuklarına ninni çalıyor;

"Ninni hacı dayısına kurban olduğum"

"Ninni hacı dedesine kurban olduğum"

deyip hem söylüyor hem ağlıyormuş. Bey oğlu bunları duyunca;

-"Dağ kızı senin de anan baban var mıydı?"

Kız: -"Yokdu da kay, koltuğundan çıkmadım ya tabi ki benim de anam babam vardı"

-"Babanı ananı görmeye gidersen seni salayım da git gör istersen"

Kız: -"İsterim tabi" demiş. Bey oğlunun da bir tabur askeri varmış bir de en çok sevdiği güvendiği bir çavuşu varmış. Bu kızı çavuşa emanet edip yanına bir taburn asker katmış. "Bunu filanca memlekette Hacı Mahmud Ağaya götür teslim et" demiş.

Çavuş kızı alıp götürürken ileride kıza tebelleş olmuş ille benimle bir olacaksın, ille benimle bir olacaksın olurdun olmazdın derken "çocuğunun birini keserim" demiş. Çocuğun birini bir dereye kesmiş. Biraz daha ileride kıza tebelleş olmaya devam ederken "öteki çocuğunu da keserim" demiş.

Kız: - "Kesersen kes bey oğluyla bir gece yatmadım sayarım" demiş. Onu da kesmiş biraz daha gitmişler çavuş benimle bir olmazsan senide keserim demiş.

Kız bakmış görmüş kurtuluş yok;

-"Hi Allah'ın zalımı benimle bir olmaya olacaksın ya şu dereye gideyim bir tahratlanayım da geleyim ondan sonra ne yaparsan yap?" demiş.

Çavuş:-"Kaçarsın, gidersin" dediysede kızın beline bir urgan bağlamış eline de ıbrığı vermiş dereye göndermiş. Kız dereye inince hemen belinden urganı çözüp ıbrığa bağlamış oradan dereye aşağı kaçmış gitmiş. Çavuş bekle bekle kızdan ses soluk yok urganı çekse ki ıbrık tıklar tıklar yuvarlanmış. Sağa sola bakmış ya kızdan iz yok. Oradan çekip beyin evine dönmüş. Beye;

-"Karin yolda bana tebelleş oldu. Çocuklarını da alıp dağa kaçtı gitti yakalayamadık" demiş. Bunlar burada dura dursun, kız dağda bir çobana rastlamış. Altının incisini çobana verip bir koyun kestirmiş karnını boşaltıp

kafasına geçirmiş olmuş bir Keloğlan. Babasının memleketine de yaklaşmışlarmış. Varıp babasının kapısına dayanmış Mahmud Ağa sabah baksaki musalla taşının üstünde bir Keloğlan oturuyor. Yanına varmış Keloğlan Hacı Mahmud ağaya yalvarıp yakarıp ağlaya sızlaya kapısına karın tokluğuna kaz çobanı durmuş.

Beyin oğlu da askerlerini başına toplayıp kızı aramağa çıkmış gele gele Hacı Mahmut ağanını evine misafir olmuş. O gün hoca da evde misafirmiş.

Hacı Mahmud ağa hemen bir kaz kesmiş bu kaz pişe dursun odaya oturmuşlar “Herkes başından geçen bir hikaye anlatsın da vakit geçsin” demişler. Keloğlan da ortada hizmet ediyormuş. Sabaha kadar herkes başından geçenleri anlatmağa başlamış. Hacı Mahmud Ağa hacca gittiklerini, hoca kızın yoldan çıktığını, bey oğlu da karısının nasıl çocuklarını kesip kaçtığını bir bir anlatmışlar. Keloğlan etmen ağam bir de ben anlatayım diye yalvarmış. Git ulan kel bok sen ne bilirsin ki diye azarlamışlar hepsinin de hikayesi bitinci bey oğlu demiş ki;

–”Yahu belki bununda başından bir hikaye geçmiştir bırakalım da bu da anlatsın “peki mi peki demişler. Başlamış Keloğlan hikayesini anlatmağa. Babasının hacca gittiğinden, kızını hoca arkadaşına teslim ettiğinden hocanın yaptıklarından, kardeşinin kıyamayıp bunu ormana bıraktığından, beyoğluyla evlenip iki oğlu olduğundan, çavuşun yolda çocukları kestiğinden kendinin kaçıp kurtulduğundan bir bir herşeyi baştan sona anlatmış en sonunda ben senin kızın değil miydin baba deyip başından karını çıkartınca herşey ortaya çıkmış. Hocayla Çavuşu kıyım kıyım kıymışlar. Kız da kocasıyla tekrar evine dönüp gitmişler. Yemişler, içmişler has muradlarına geçmişler.

İSKENDER PADİŞAH

Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde kalbur zaman içinde, bir padişah varmış. Bu padişahında bir oğlu ile hanımı varmış. Oğlunun adı İskender’miş. İskender’in annesi bir gün ölmüş. İskender’in babası evlenmiş. Günlerden bir gün padişah, hanımına haydi has bahçeyi gezelim demiş. Has bahçeyi gezerken bir çift bülbül gelmiş dala konmuş, bülbül başlamış figan etmeye hanım demiş ki;

-“Ah şu bül bülün dilinden anlayan olsada bana anlatsa”

-“Padişahın oğlu iskender ben anlarım” demiş, “Hanım annem izin versin söyleyeyim”

Analığı:-“Söyle” demiş.

İskender bülbülün ne söylediğini anlatmış.

-“şöyle diyor İskender bir padişah olacak bir padişah olacak ki, bey babası eline peşkir tutacak hanım annesi su dökecek demiş” Hemen hanım annesi ateşlenip sen şimdiden bana böyle diyorsun da büyüyünce ne yaparsın demiş gidip padişaha anlatmış.Padişah da bunu bir sandığın içine koyup, denize atmış. Bu sırada çocuğu olmayan birisi her sabah denize gelip abdest almış. Abdest alırken denize baka ki bir sandık var denize atlayıp sandığı çıkarır ve sandığı açar ki içinde nur topu gibi bir erkek çocuğu. Bunu alıp evlat edinirler. Öyle bir zaman gelir bir kıtlık başlar ki, kıtlık geçip tekrar ortalık düzelir. Bir ağaç dalında bir erkek kargayla bir dişi karga vardır. Bu kargalar yavrularını beslemek için ekmek ararlarken erkek karga;”haydi dişi karga buraları bırakıp bolluk dolu memleketlere gidelim” demiş.dişi kargada yavruları ne yapacaklarını sormuş.Erkek karga da bırakıp gidelim demiş dişi karga “Yoo sen git ben yavrularıma bakacağım” demiş ve yavrularına bakar ortalığa bolluk gelince erkek karga gelip yavrular benim der, dişi karga da ben bakayım ben besleyeyim de senin nasıl olsun, yavrular benim der, ve ikisi de haydi gidip şeriate danışalım der ve padişahın sarayının üzerinde ötüşerek uçmaşa başlarlar. Padişah ah şu kargaların dilinden anlayan olsa da bana söylese der ve bir tellale kuş dilinden anlayan varsa kızım sultanı onunla evlendireceğim der, ve tellale verir. İskenderin arkadaşıda iskenderin kuşların dilinden anladığını bildiği için iskendere der ve İskender padişahın yanına varır, padişah evladım der söyle bakalım ne diyorlar, İskender açıklamaya başlar ve şöyle der;

-“Bir kıtlık olmuş bir kıtlık olmuşki taş taşı yemiş bu sırada erkek karga yavruları ve analarını bırakıp bol memlekete gider, fakat dişi kargada yavrulara bakar büyütür bu darlıktan sağ sağlım kurtarır. Sonra kıtlık kalkınca erkek karga

gelip yavrulara sahip çıkar, dişi kargada yavrular benim der ve anlaşılamazlar yavrular hangisinin?” der padişah ta tabiki dişi karganın der. İskenderle padişahın kızı evlenir ve iskender padişah olur. Bir gün babasının yıkılıp yok olan padişahlığını duyup ziyarete gider kapısına varırlar. Bakarlar ki kapıda padişah hemen içeri alırlar ve yemek hazırlar yedirirler ve yemek sonrası elini yıkamak için eski analığı ibriği alıp babasıda peşkiri alıp padişahın elini yıkarlar. Anası eline su döküp babası peşkir tutarken eski padişahın oğlu yeni padişah iskender der ki;

-“Beni tanıdınız mı ben denize attığınız oğlunuz İskender” der ve birbirlerine sarılırlar. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.

ŞAH İSMAIL

Eski zaman içinde zengin bir aile varmış. Bunların çocukları olmazmış. Bunun üzüntüsüyle çalmadık kapı bırakmamışlar. Bir gün adam karısına demiş ki,

-“Ben buralarda derdimize bir çare bulamadım gidip bu derde bir derman arayacağım. Memleket memleket dolaşayım duyduğumu gördüğümü, toparlayım” derdi veren mevla dermanı da verir elbet” demiş. Heybesini torbasını hazırlatıp yola düşmüş. Az gitmiş, uz gitmiş epeyce bir müddet sonra namaz kılmak için bir çeşme başında konaklamış. Namazını kılarım, yemeğimi yerim biraz da uyur dinlenirim diye düşünmüş. Abdestini alıp ta namaza duracağı sırada karşısında bir derviş peydahlanıyor. Beraber namaz kılıyorlar, yemek yiyorlar hal hatır sorup sohbet ediyorlar. Bu adam başındaki durumu anlatıyor niçin seyahate çıktığını ne yapıp, ne edeceğini bir bir dervişe naklediyor. “İşte arkadaş varlıklı bir aileyiz çocuğumuz olmadı için karı-koca bu duruma çok üzüyoruz. Derdimize bir çare bulurda bir çocuk sahibi olabilirmiyiz diye böyle yollara düştüm” demiş. Aslında derviş adamın durumunu biliyor öylesine kazanı karşılaşmışlar da değil ya yine de adamın derdini baştan sonuna dinliyor.

Derviş: -“Peki arkadaş sen makbul bir insana benziyorsun senin derdinin dermanın bende şu üç elmayı al birini atını eşleştir onu yedir birini köpeğine eşleştir ona yedir, şu elmayı da karı koca bölüşün yiyin Cenab-ı Allah üçünüde mükafatlandırır birer evlat verir bunların hepsi yaşıtlar olup beraber büyüyecekler

ben gelmeden çocuğun adını koymayacaksın, adını ben vereceğim yaşını Allah verir” diyor. Adam ordan kalkıp sevinerek evine dönüyor. Konu komşu karşılayıp hoş beşten sonra akşam olup da konu komşu dağılınca; Avradı:-”Ne yaptın herif, çaresini buldun mu? Neden erken döndün? yoksa vazmı geçtin?” demiş.

-”Avrat mesele böyle böyle şurayı dolaştım burayı dolaştım filan muhitte bir dervişinen karşılaştım bana üç elma verdi bunları bunları tembihledi durum bundan ibaret.Bir de çıkıl bir mendil(bohça) verdi, bu çocuğumuzun emaneti ben gelmeden ne çıkıyı açın ne de çocuğa ad koyun dedi” demiş. Bunlar dervişin tarifine göre işlerini yapıp aradan bir müddet geçtikten sonra At da it de kadın da yüklü kalmışlar. Kadının bir oğlu, atın bir erkek tayı, itin de bir erkek eniği dünyaya gelmiş. At, it, çocuk yan yana büyümüş. Çocuğun okul çağı gelmiş okuldu arkadaşları adsız aşağı adsız yukarı oğlana takılır küfür ederlermiş. Oğlan her gün eve ağlaya ağlaya gelir anasına babasına benim adımı ne zaman koyacaksınız koyun artık, milletin ardımdan adsız diye çağırmasından bıktım der sızlanırmış. Anası babası oğlum sabret bir gün koruz yarın koruz diye oyalarsa da sonunda çocuğun üzüntüsüne dayanamayıp peki oğlum bir yemek hazırlayalım ziyafet verelim konun komşunun hayır duasını alır, senin de adını koyarız demişler.Yemekler hazırlanmış hacılar hocalar davet edilmiş yenilmiş içilmiş dualar okunmuş. Sıra çocuğa isim konmaya gelince derviş pat diye kapıdan içeri girmiş. Adam görür görmez tanıyıp hemen ayağa kalkmış, köşeden yer göstermiş elinden tutup odanın en hatırlı yerine oturtmuş. Davete gelen çevrenin zenginleri kendi kendilerine buna içermişler. işte böz böyle zengin iken böyle varlıklı bilgili kültürlü adamlar iken böze önem vermedi şu kapıdan giren dilenciye yaptığı izzet ikrama bak demişler. Birer ikişer küsüp odayı terk etmişler.

Derviş ile adam hoş beşten sonra sıra çocuğa isim koymaya gelmiş.

Derviş: ”Oğlanın adı Baborek (bir rivayete göre de) Şahlsmail olsun”

Oğlan büyüyor 17-18 yaşına gelince babası diyor ki;

”Oğlum senin adını koyan dervişin vasiyeti vardı artık büyüdün akıl bali oldun şu çıkı senin emanetin bunu sana derviş bıraktı diyor. Oğlan çıkıyı alıp odasına çıkmış açıyor ki bir de ne görsün bir güzel kız resmi ki gayrı kalsın

bilmem ne ülkenin padişahının kızı, dünya güzeli bir kız. Adı da Şah Senem.

Oğlan resmin ne kadar tesirinde kalıyorsa gün geçtikçe sararıp soluyor yemeden içmeden kesiliyor. Babası anası oğlanın bu durumundan kaygılanıp diyorlar ki, Cenabı Allah ellisinden atmışından sonra bize bir oğlan verdi bunun derdi üzüntüsü ne ola ki bir elli yağda bir eli balda iken yemeden içmeden kesildi, sararıp soldu arkadaşlarına söyleyim de bunun derdini öğrensin diyorlar. Ne yapıp ne ediyorlarsa oğlanın derdine bir türlü vakıf olamamışlar.

Peşine bir adam takıp;

-“Şah İsmaili takip et, ne yapıp ne ettiğinden bize haber ver” derler. Bu adam Şah İsmail'i takip etmeğe başlar. Şah İsmail sabahtan atına biner köpeği de peşinde dağlarda ormanlarda dolaşır akşam olur eve gelip odasına kapanır. Bir gün böyle beş gün böyle adam pencereden odaya bakar ki Şah İsmail dolaptan bir çıkı çıkartıp içinden bir resim alıp saatlerce resme bakıp dalıyor gidiyor. Gelir olanı biteni babasına anlatır. Babası oğlunu çağırtmış. Derviş bir iki sene önce gelmiş adama bazı nasihatlerde bulunmuş

-“Çıkının içinde bir kama var bu kama kınından sıyrılırsa kamanın sahibine güç kuvvet yetmez. Birde iki kıl bırakıyorum eğer oğlanın başı darda kalırsa bu iki kılı birbirine sürtsün ansızın karşısına bir insanoğlu çıkar ne dilekte bulunursa bu insanoğlu hemen yerine getirir. Sakın unutma oğlun gün gelirden yola çıkmak isterse bu dediklerimi ona mutlaka anlat” der. Şah İsmail babasının huzuruna gelince;

-“Baba benim böyle böyle bir sevdiğim var gidip onu arayıp bulmadan bana yaşamak haram, izin ver ben yola çıkayım “ der. Oğlum etme gitme, biz oğlan kafaya komşu bir keze. Bu resmi bana gösderen aslını da gösterir elbet demiş.

Babası çaresiz izin veriyor. Oğluna dervişin nasihatlerini anlattıktan sonra helallaşıp yola vurur. Az gitmiş uz gitmiş derken bir koruluk her taraf yeşillik içinde şırıl şırıl sular akmakta kendi kendine; şu suyun başında yemeğimi yiyeyim biraz uyur istirahat ederim atım da otlasın dinlensin demiş.

Yemeğini yemiş yatmış. Meğer o korunun bekçileri varmış. Geliyorlar ki bir yabancı kendilerinden izinsiz girmiş, uyumuş. Atıda otluyor. Hemen oğlanın üzerine atılıp başlıyorlar döğmeye, Şah İsmail'i bağıyorlar alıp saraya

götürüyorlar. Varıyor ki dağın yüzünde bir tek bir bina, koca bir yapı içind de bir adam zırhını giymiş kılıcı elinde sanki demirden bir heykel, demir yığını gibi. Meğer bu zırhın içindeki Zülfü Siyah adında bir kız imiş. Oğlan hoş beş izzet ikram yiyip içiyorlar. Sabah olunca kahvaltıdan sonra zülfü siyah oğlana diyor ki;

-”Benim bir şartım var, mülküm her kim izinsiz girerse benimle vuruşmak zorunda ya o beni öldürür, ya da ben onu ya benimle vuruşursun yada kölem olmayı kabul edersin” demiş.

Oğlan; yapma etme, beni yolumdan alıkoyma dersede vuruşmaktan başka çaresinin olmadığını anlar. Peki der atlarına binip meydana sürerler. Oğlan kamasının sırrını biliyor ya kınından sıyırdığıynan eline alır. Çayırda bir oyana bir bu yana çaldığıynan kızı attan aşağı alıyor. İnip göğsüne basıyor. Kılıcını boğazına dayıyor. Kız hemen başındaki maskeyi çıkartıyor “çalma yiğidim” diyor. Oğlan bakıyor ki bu bir kız hem de nasıl ayın ondördü resimdeki kızıdan da geri kalmaz. Elinden tutup ayağa kaldırıyor doğru saraya geliyorlar. Kız diyor ki;

-”Bu yaşıma geldim kimseye mağlum olmazdım beni ister öldür, ister zevceliğe kabul et seçim senin iki şartın birini yapacaksın” demiş. Bağbörek;”mesele böyle böyle ben şu resmin sahibini aramak için yola çıktım ben bunu bulup onunla evleneceğim eğer ikinci karılığ kabul edersen gel” Zülfüsiyah: -”Peki ben senin ikinci karın olmağa razıyım”demiş. Birkaç gün sarayda kalıp bunlar karı koca olduktan sonra hazırlanıp oğlan yola çıkıyor.”Ben dönüşte seni alırım beni bekle allaha emanet ol” demiş ve çekip gitmiş.

Uzunca bir zaman gittikten sonra Yine bir koruluğa rastlıyor dinlenmek için orada konaklıyor. Meğer burasıda Zülfü Siyah'ın bacısı Zülfü Perişa'nın korusuymuş. Yine ilkinde olduğu gibi korucular oğlanı yakalayıp saraya götürüyorlar. Burada da Zülfü Siyah'ın sarayında olduğu gibi ağırlanıp imtihtandan geçtikten sonra Zülfü Perişanı da yeniyor. Onuda üçüncü karısı olarak evliliğe kabul ediyor. Burada da bir kaç gün kaldıktan sonra resimdeki kızı aramak için tekrardan yola çıkmış. Az gitmiş uz gitmiş kızın memleketine ulaşmış. Meğer o memleketi bir dev haraca bağlamış. Çeşmenin başını tutmuş, her gün bir insan verirlermiş dev o insanı yiyene kadar herkes kaplarını doldurur içme suyunu böyle temin ederlermiş. Oğlan bundan habersiz varıp bir koca karının evine

misafir olmuş. Akşam olunca koca karıdan Şah Senemi tanıyıp tanımadığını soruyor Koca karı;

-”Tanımazmıyım fakat şu sıralar ince bir ağrıya tutuldu pek hasta” demiş. Meğer o derviş bu kıza da Bağböreğin resmini göstermiş kız derdini kimseye diyemez Bağböreğin aşkıyla yanar tutuşurmuş. Bu sebepten hastalanıp yatağa düşmüş. Yemeden içmeden kesilmiş ne kadar tabip gelmişse derdine bir çare bulamamış. Bağbörök koca karıya demiş ki;”Sana şu kadar altın veririm eğer şu yüksük ile şu resmi Şahseneme götürür de gösterirsen Seni dünya malına gark ederim” demiş. Koca karı peki diyor, bir tas çorba yapıp yüksüğü içine atmış resmi de koynuna koymuş doğru sarayın kapısına varmış. Sarayın Muhafızları bunu tekme tokat dışarı atmışlar dünyanın türlü tefarikli yiyeceklerini ağzına almayan Şahsenem senin kokmuş çorbana mı kaldı diyorlar. Kadın yalvarıp yakarıyorsa içeri koymamışlar. Şahsenem pencerenin ağzında yatarmış bu olanı biteni bir bir duyuyor hemen cariyesini çağırıp git koca karıyı al gel demiş. Kız da acep bir haber almıyım ola diye gelenden gidenden bir medet umarmış bir de bu koca karıya danışırım diye düşünmüş.

Koca karıyı alıp Şahsenem’in huzuruna götürürler.

Kocakarı:”Yavrum bir fakir çorbası yaptım belki derdine deva olur beni kırma şundan bir kaşık al” demiş. Neneciğim hastayım içim almıyor yiyemem diyorsa da koca karı yemezsen bile tek kaşığı içimde bir dolandır demiş. Kız pekiyi diyor kaşığı çorbaya daldırır daldırmaz yüzük kaşığına gelmiş. Meğer bunların birbirini tanıyabilmeleri için derviş ikisini de birbirinin aynı birer yüzük vermişmiş. Hemen cariyelerini dışarı çıkartmış karı ile yalnız kalıyor. Hemen ayağa kalktığı ile karının boğazına sarılmış aman neneciğim bu yüzüğün sahibi neredeyse, ne biliyorsan bana anlat demiş. Karı düşünmeden resimi de çıkarıp durumu Şahsenem'e anlatmış. Şahsenem derdini dermanın buldu ya hemen çorbayı da içip ayağa kalkıyor padişaha haber gidiyor ki kızın iyi oldu ayağa kalktı diye. Saray sevinçten bayram yerine dönmüş kurbanlar kesiliyor yemeklere diriliyor büyük toy oluyor. Bu arada koca karı saraya gidip gelmeyi sıklaştırıyor iki sevgiliye haber taşımış. Nihayet kız ile oğlan sarayın bahçede bulunup sarım görüm oluyorlar. Oğlan diyor ki;

-”Şah Senem sen koca bir ülke padişahının kızı bense diyar diyar

uzaklardan meçhul bir adamım baban seni bana vermez bizim kavuşmamız tatlılık ile olmaz seni kaçırmaktan başka çarem yok” demiş. Şah Senem Bağböreği haklı buluyor kaçmaya karar veriyorlar. Günlerini saatlerini belirleyip kaçıyorlar. Padişah durumu haber alır almaz peşlerine ordu yolluyor. Askerler Bunlara defalarca yetişiyorlar ama Bağbörek kah tılsımlı kılıcı ile kan kılı kıla çalarak imdadına yetişen adamaların yardımı ile bütün askeri kırıyor. Yolda Zülfü Perişanı da alıp Zülfü Siyah'ın sarayına geliyorlar burada üç beş gün kalıp dinlendikten sonra ondu alıp kendi memleketine doğru yola koyuluyorlar. Babasının evine yakın bir yerde konaklayıp babasına müjdeci gönderiyor.

Haberciler koşup babasına geliyorlar. Oğlan sağ selim üç hamınan döndü aradığı kızıda bulmuş baban bizi karşılasın dedi” diyorlar. Hemen bir alay kuruluyor bunları karşılamaya çıkıyorlar. Alıp eve getiriyorlar. Devrin usulüne göre kırk gün kırk gece düğün tutuyorlar. Yeniliyor içiliyor muratlarına eriyorlar.

BİR YÜZÜ ALTIN BİR YÜZÜ GÜMÜŞ OĞLAN

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellallık eder çarşı pazar içinde, pireler berberlik eder iken, ben ebemin beşiğini tıngır mıngır salları iken, bir fare geçti eşikten, anam kaptı maşayı , babam döndü köşeyi siz seyreyleyin endişeyi...

Zamanın birinde, bir köyde bir karı koca yaşarmış. Yüzleri gülmez, kapılarını kimseler açmaz imiş. Kadın hergün ağlar, kocası hergün başını alır dağlara gidermiş. Mutsuzluklarının sebebi çocuklarının olmamasıymış. Kadın hergün dualar edermiş.

-“Bana bir erkek evlad ver Allah’ım bu mutsuzluğum sona ersin” dermiş. Birgün evinin önüne bir dilenci gelmiş kadın bin bir hürmet göstermiş, bu yaşlı dilencinin gönlüne pek hoş gitmiş. Çıkarıp heybesinden bir elma vermiş kadına;

-”Bunun yarısını sen, yarısını kocan yesin, mutsuzluğunuz bitsin” demiş. Kadın akşam kocası gelince olanları anlatmış. Elmayı her ikisi de yemişler ama olayın üzerinden yedi sene geçmesine rağmen çocukları olmamış. Adam bunun üzerine almış başını bilinmeyen yerlere gitmiş. Kadının da o sene bir oğlu olmuş. Olmuş ama çocuk diğer çocuklardan o kadar farklıymış ki, yüzünün bir

tarafı altın bir tarafı gümüşmüş. Anacığı her ne kadar kimselere göstermek istememişse de çocuk diğer çocuklarla oynamak, koşup eğlenmek istiyormuş. Ama köyün çocukları hem görünüşündeki farklılıkların hem de babasız olduğundan sürekli çocuğu horluyorlarmış. Aradan epey bir zaman geçmiş çocuk büyüyüp delikanlı olmuş. Babasının kim olduğu düşüncesi ve tuafılığından dolayı evlenememesi için kemirip duruyormuş. Delikanlıya hiçkimseler kızını vermek istemiyormuş. Anacığı gidip başka köylerden gelin getiriyormuş. Gelini getirip düğün dernek kuruyormuş, gelin odada beklerken kapının arkasından; “Geleyim mi?” diye bir ses “gel...” denilince gelin delikanlıda içeri giriyormuş. Deli kanlının yüzünün bir tarafının altın bir tarafının gümüş olduğunu gören gelin korkudan orbirazta ölüveriyormuş. Evlenmekten vazgeçen delikanlı da bir gün anasına “Ya bana benim neden böyle olduğumu, babamın nerede olduğunu söylersin ya da ben seni burburazta öldüreyim” diyerek anasını tehdit etmiş. Kadın bütün olup bitenleri anlatır. “Babanı nerede bulacağımı bilemem, ama oğul sana yardımcı olacak bir yol göstereceğim” demiş. Oğluna babasından kalma altın kaplı bir kama, demir bir çıra, demir bir çarık vermiş. “Bu demir çıra sönünceye, kırbaç kırılıncaya, demir çarık parçalanıncaya kadar gideceksin ne zaman bu dediklerim olursa işte senin baban oradadır” demiş.

Delikanlı: “Ben babamı nereden tanıyacağım ana?” deyince anası da “Babam sağ bileğinde senin bileğindeki aynısı gibi bir iz var oradan tanırsın oğul” demiş. Oğlunu gırlamış. Delikanlı az gitmiş uz gitmi, bir de bakmış ki ardına bir arpa boyu yol gitmiş. Bir memlekete gitmiş. Bir de bakmış ki ne görsün memlekette insan kafasından kaleler yapılmış. Koca karının birine sormuş “Nedir bu kafalar böyle nen, bunca insanın suçu nedir de kafaları kesilmiş kaleler yapılmış?” demiş. Koca Karı: “Oğul çok acımasız bir Kara Alişan vardır, her yönden insanı alır götürür askerleri, sonra onların kafalarını görürü buböyle senelerdir devam edere gider” demiş.

Delikanlı: “Peki ama bu nerede oturur, halkı nereye götürür?”

Koca Karı: “Bilinmez oğul onun yerini hiçkimseler bilmez” demiş. Kapısını örter. Delikanlı günlerce yürür elindeki demir çıra tükenmiş ayağındaki demir çarıklar parçalanmış, kırbaç kırılmış, gele gele bir kuyunun başına gelmiş. Eğilip kendine ve atına biraz su almak istemiş kuyudan içeriden bir ses çağırmış

“Gel...” Delikanlı merak etmiş kuyuya inmiş birde ne görsün bir dudağı yerde bir dudağı gökte bir arap kızı çirkin mi çirkin, öte taraftan ayın ondördü gibi güzeller güzeli bir kız, peri kızları bile güzelliğini kıskanır bir güzel, oturur dururlarmış, kuyunun dibinde aniden yer sarsılmış korkunç gürültüyle bir cellad çıkagelmiş delikanlıya sormuş;

-“Nereden gelir nereye gidersin?”

Delikanlı: -“Yokluktan geldim varlığa giderim” demiş. Bu cevap celladın pek hoşuna gitmiş

-“Ben Kara Alişan’ın celladıyım, buraya getirilenlerin kafalarını uçururum sen de kendi ayağınla geldin” demiş.

Delikanlı: -“İyi ama sebep nedir?” demiş.

Cellad: -“Kara Alişan’ın pek merak ettiği üç sorunun cevabını şimdiye kadar bilen bir yiğit çıkmadı” demiş.

Delikanlı: -“Kafamı uçurmadan önce şu üç soruyu bana da sor” demiş. Cellad sormuş “Söyle bakalım altın kırbaça vura vura demir çıra yana yana demir çarık giye giye bitermi?” delikanlı cevap vermiş “Geldiğim yola bakılırsa biter elbet” demiş. Cellad ikinci soruyu sormuş “Dağlar kadar çok altını olan padişah altın, yese yese tükenirmi?” Delikanlı “Çalışıp kazanıp üzerine koymazsa tükenir elbet” demiş. Cellad üçüncü soruyu sormuş. “Bu iki yanımda gördüğün kızdan hangisi güzel?” delikanlı ikisine de şöyle bir bakıp “Gönül kimi severse güzel odur” cevabını verince cellad “Dile benden ne diler sen” demiş. Delikanlı da normal insanlar gibi yüzünün etten ve kemikten olmasını ve sonrada yoluna devam etmek istediğini söylemiş, dilediği olmuş. Delikanlı almış atını yola çıkmış. Öyle bir yere gelmiş ki cennet kadar güzelmiş burası. Kırk odalı bir saray bu güzel yerin tam ortasındaymış. Merakını yenemeyen delikanlı içeri girmiş. Kapının eşiğinde kırkdokuz anahtar duruyormuş. Delikanlı kapıları tek tek açıp, her odada çok değişik, çok güzel şeylere rastlamış. Kırkinci odaya gelince anahtar kalmamış. Kapının arkasında ne olduğunu çok merak ederek epey uğraşıp sonunda kapıyı açmış. Kapıyı açınca içeride dünyalar güzeli bir kız resmiyle karşılaşmış. Onu bulmak evlenmek istemiş ama ilk önce babasını bulması gerekiyormuş. Bunları arkasında bırakıp, anahtarları alıp yoluna devam etmiş. Birden bire karşısına yüzlerce asker çıkmış, savaşmışsa da başarılı

olamamış, askerler delikanlıyı yakalayıp götürmüşler. Cezası ölümmüş. Çünkü Kara Alişan'ın topraklarına ayak basmış. Delikanlı öldürülmeden önce Kara Alişan'la görüşmek istemiş, haber iletilmiş Kara Alişan'da bir şart koşmuş;

-“Eğer benimle cenk ederse ölümden kurtulur” demiş. Delikanlı bunu kabul etmiş.Kara Alişan'la delikanlı ilk önce atlarını yarıştırmışlar. Her ikiside birbirini yenememişler. Ok atmışlar ikisi de her atışta hedefi tam vurmuşlar. Sonunda güreşmeye karar vermişler. O gece Kara Alişan emrindekilere;

-“Gidin bakın hele, yiğit yatakta üstsüzmü yatar, elbiseyle mi?”Adamlar gidip bakmışlar delikanlı yatakta anadan üryan yatmaktaymış.

Hemen gelip Kara Alişan'a anlatırlar, Kara Alişan'ın yüreğini bir korku sarmış.Sabah olmuş, güreş meydanında güreşmeye başlamışlar. Üçgün üç gece boyunca ikiside birbirini yenememişler. İkiside bitkin bir haldelermiş bir ara delikanlı Kara Alişan'ın sağ bileğini sıkıca kavramış, o sırada Kara Alişan'ın bilekliği parçalanmış. İkisinin de bileğindeki izin aynı olduğunu görünce delikanlı babasına sarılmış. Cenk bitmiş. Oğluna kavuşmasının kutlanmasını istemiş. Kara Alişan ama delikanlı babasına anasından sarayda gördüğü kızıdan bahsetmiş. Eğlenceye ara verilmiş. Kara Alişan oğluna o güzel kızı bulmuş, karısının yanına gitmiş onu da almış getirmiş. O sarayda hepsi birlikte yaşamaya karar vermişler.Kırk gün kırk gece düğün yapılmış, yenilip, içilmiş.Bu masal da burada bitmiş.

ALTI ÇOCUKLU ANA

Bir varmış bir yokmuş dağdan taştan çoğumuş çok dremesi günah imiş. Vaktin zamanın behrinde bir ananın bir babanın altı tane oğlu varmış. İyi kötü geçinip giderlerken ansızın bir gün babaları ölmüş. Aile fakir düşmüş. Alacaklıların biri gelir biri gider olmuş. Büyük oğlan evli imiş.

Anası: ”Oğlum sen evimizin üstünde dur. Ben kardeşlerini alıp para kazanmağa gideceğim bir seneye kalmaz döneriz. Sen malımıza, maşımıza sahip ol”demiş.Kadıncağz beş oğlunu yanına alıp yola çıkmış. Az gitmişler, uz gitmişler dere tepe düz gitmişler gide gide bir şehre ulaşmışlar. Her biri bir işe girip çalışmaya başlamışlar. Aradan altı ay geçmiş bir haber yok, bir yıl geçmiş bir haber yok büyük oğlan meraklanıp karısına;

-“Ben anamı kardeşlerimi aramaya gidiyorum. Başlarında bir iş olmasa şimdiye bir uç verirlerdi” deyip helallaşıp yola çıkar. Bir zaman geçtikten sonra çalışmaya gidenler torba torba altınlarla köylerine dönmüşler.Ama bunların peşlerinden aramağa giden büyük oğlan eve dönmemiş.Oğlanların anası dellal çağırtmış.

-“Kim oğlumu bulup getirirse ona bir heybenin iki gözü altın verceğim”

Bunun üzerine millet işi gücü bırakıp oğlanı aramağa çıkmışlar aradan bir ay geçmemiş oğlanı bulup getirmişler.Karısı, anası kardeşleri sarım görün olmuş sevinmişler. Oğlanı getiren adama da bir heybe altın vermişler. Oğlan;”Ana bunlara bu kadar altını niye veriyorsun” deyince anası;”oğlum sana kavuştum ya bu altınları da seni getirdikleri için müjde verdim gel evimize girelim bizde altın çok” demiş.Aradan birkaç gün geçtikten sonra anaları büyük olanı yanına çağırarak “Oğlum yapacak bir iş tutalım böyle oturmakla olmaz sen büyüksün ne istiyorsan düşün taşın kararını ver” demiş.Oğlan düşünmüş taşınmış;”Ana koyun alalım ben güderim kardeşlerimde bana yardım eder geçinir gideriz” demiş.

Bir sürü koyun almışlar büyük oğlan koyunları güder kardeşleride ona azık taşımış birgün böyle beşgün böyle geçinip gidiyorlarmış.

Zaman böyle geçe dursun, bir gün oğlan koyunları güderken ihtiyar, üstü başı yırtık pırtık dilenci kılığında bir adam gelip; “Oğlum Allah rızası için bana bir koyun ver” demiş.

Oğlan:-”Amca sürünün içerisine gir istediğini seç al” demiş.Adam sürünün içine girip kötü bir koyun tutmuş.

Oğlan:-”Amca o koyun arık bırak da iyi bir tane tut” demiş. Adam bunun üzerine onu bırakıp başka bir tane tutmuş.Koca sürünün içerisinde oğlanın çok sevdiği bağcak atıp yanına yattığı bir koyun varmış adam onu tutmasın mı?.Oğlan çok üzülmüş ama belli etmemiş. Adam koyunu alıp gitmiş. Küçük kardeşler ağabeylerine azık getirirken yolda bu adamlarla karşılaşp hemen koyunu tanımışlar.

-“Amca bu koyunu sana kim verdi?”

-”Şurada bir çobandan istedim ben fakir bir adamım bu koyunu satıp evime yiyecek içecek alacağım” demiş.

Çocuklar:-”Amca sana bu koyunu veren bizim ağabeyimiz yanına varalım bunu

bırak sana iki koyun verelim hem iki koyun işine daha çok yarar” demişler. Çobanın yanına gelip koyunu sürüye salmışlar. Ondan daha besili iki koyun verip adamı yollamışlar. Adam birkaç metre açıldıktan sonra dönüp koyunları sürüye tekrar bırakmış “Oğlum ben sizi denedim. Allah sizin birinizi bin yapsın” demiş. Gözden kaybolmuş. Meğer bu ihtiyar Hızır olmuş. Hızır gittikten sonra bunların koyunları iki, iki, kuzalamaya, tavuklar çiftler çiftler yumurtlamaya başlamış. Bunlar gün geçtikçe daha da zenginleşmişler. Artık Hızır sık sık gelir bunları ziyaret eder olmuş.

Köyde çok çocuklu fakir adam varmış her gün gelir bu oğlanların anasına “nasıl zengin olduysan banada söyleyin, fakirlik canımıza yetti” diye yalvarırmış.

Kadın ne söylediyse de adamı ikna edememiş birgün böyle beş gün böyle,

Adam: -”Size Hızır’ın gelmediğine yemin et inanayım” demiş.

Kadın yemin edemeyince olanı biteni anlatmış. Adam;”Ne olursun, Hızır’a söylede bize de uğrasın” diye yalvarıp kadını ikna etmiş.

Hızır geldiğinde kadın olanları anlatıp bu fakirlerin evini de ziyaret etmesini istemiş.

Hızır: -”Tamam gider onun evini de ziyaret ederim” demiş. Kadın fakir adama haber vermiş ki “akşam sabah Hızır sizin evi ziyaret edecek hazırlıklı olun” demiş. Adam konudan komşudan halı kilim toplayıp evi bir güzel donatmış. Hızır beklemeye başlamış.

Hızır da iki eşek bulup üstlerine katran yüklemiş kendi de yırtık pırtık giyinip adamın evine gelip dayanmış ev sahibine;”Tanrı misafiriyim bu gece burada konaklayım sabah giderim kalacak yerin varmı “ diye sormuş. adam;”git babagit, bugün Hızır misafir edeceğim seninle uğraşamam” demiş. Hızır ne kadar ısrar ettiyse de adam bunun Hızır olduğunu bilemediğ için “evimi kirletirsin Hızır mahcup olurum alamam” deyip ihtiyarı kapıdan kovmuş. “Allah elindekinide alsın emi” deyip çekip gitmiş. adam beklemiş beklemiş ama ne gelen var ne giden Hızır gelmedi diye tekrar gidip kadına yalvarmış. Kadın olanı biteni adama anlatıp dün size katran yüklü iki eşekle gelip misafir alın mı? diye soran Hızırdı demiş. Adam olanları duyunca çok üzölmüş “Ne olur söyle tekrar gelsin” diye yalvarmış. Kadın Hızır tekrar ikna edip fakirin evine

göndermiş. Adam da böylece zengin olmuş. Artık bu hadiseden sonra evine her gelen misafiri ağırlar, izzet ikramda bulunur olmuş.

İKİ KARDEŞ

Bir varmış, bir yokmuş. Vaktiyle küçük bir kır evinde, yoksul bir kadın, kızı ve oğluyla birlikte bağında bahçesinde çalışıp, kimseye yük olmadan geçinip, giderlermiş. Kadının çocukları terbiyeli iyi huylu, neşeli oldukları gibi çok da çalışkanlarmış. Birbirlerinden hiç ayrılmaz, anneleri bahçede çalışırken onlar da ormana gidip, kışlık odun toplarlarmış. Ormandaki hayvanlar bu iki iyi kalpli kardeşe öyle alışmışlar ki onlar odun toplarken çevrelerinde otlar, kimileri de oynar, zıplarmış. Hele işlerinde bir geyik ormana geldikleri zaman hiç yanlarından ayrılmazmış.

Aradan günler geçmiş, kışla beraber kar da bastırmış. Artık dışarı çıkmamanın imkanı yokmuş, uzun kış gecelerinde ocağın etrafında otururlar, anneleri onlara güzel masallar anlatırmış. Bir akşam yine böyle güzel masallar anlatırken, kapı çalınmış, anne oğluna;

-"Git kapıyı aç, mutlaka bu kış kıyamette sığınacak bir yer arayan yolcudur" demiş. Oğlan kapıyı açınca karşısında duranı yoksul bir adam sanmış. Halbuki gelen insan değil, kocaman bir kurtmuş. Başlamış ama kurt dile gelip,

-"Sakin korkmayın, benden hiç zarar gelmez. Yarı donmuş haldeyim. Bütün istediğim şurda birazcık ısınmak" demiş.

Anne: -"Vah zavallı kurt, buyur, ocağın yanına otur, ama dikkat et postun yanmasın" demiş. Çocuklar annelerinin çağırması üzerine saklandıkları yerden çıkmışlar, kurdun yanına sokulmuşlar. Ondan korkmaz olmuşlar, zaman gelmiş kurtla oynamaya başlamışlar. Kurt da onların kendisiyle oynamalarına bütün yaramazlıklarına göz yumuyormuş. Hepsi kurdu öyle alışmışlar ki ilkbahar gelip de;

Kurt: -"Artık gitmem gerekiyor" deyince, çok üzölmüşler, biraz sonra da kurt ağaçların arasında gözden kaybolmuş. Bir zaman sonra anne çocuklarını çalı çırpı toplamak için ormana göndermiş. Çocuklar ormanda ilerlerken kesik kesik kulaklarına bir kadın sesi gelmiş. Sesin geldiği tarafa gitmişler. Kocaman bir

ağaç kütüğünün yanında yatan ihtiyar bir kadın görmüşler. Biraz daha yaklaşıncı kadının saçlarının kütükle toprak arasında sıkışmış olduğunu görmüşler. Zavallı kadın ne yapacağını bir türlü bilemiyormuş. Ters ters bakarak;

-“Orada öyle duracağınıza beni kurtarsanıza” diye bağırmış. Çocuklar kadını kurtarmak için güçlerinin yettiği kadar uğraşmışlar, ama kütüğü yerinden oynatamamışlar. Sonunda biri çantasından makasını çıkararak, kadının saçlarını sıkıştığı yerden kesmiş. Kadın çocuklara teşekkür edeceğine homurdana homurdana;

-“O güzelim saçlarımı kestiniz. Ben size gösteririm” diyerek gitmiş. Bu olaydan epey bir zaman sonra anneleri çocuklar dereye suya göndermiş. Bu sefer de çocuklar dere boyunda kocaman bir çoban köpeğinin bir şeyin üzerine saldırdığını görmüşler. Oraya koşmuşlar. Bakmışlar ki yine aynı kadın, bir an durmuşlar. Kadın bağırarak;

-“Öyle ne duruyorsunuz/ Birşeyler yapın. Yoksa bu azgın köpek beni parçalayacak” demiş. Çocuklar güçlükle köpeğin pençelerinden kadını kurtarmışlar. Kurtarıırken de kadının elbiseleri parça parça olmuş. Korkudan fenalık geçiren kadın gelince;

-“Biraz daha dikkatli olamaz mıydınız? Bakın elbisem parça parça olmuş. Alacağınız olsun, sizin” diyerek gözden kaybolmuş. Bakmışlar ki akşam olmuş, testilerine su doldurup, evlerine dönerlerken bir kulubenin önünde pırıl pırıl göz kamaştıran, kıymetli taşlar görmüşler. Çocuklar durup, bunları seyretmekten kendilerini alamamışlar. Kadın onları görünce;

-“Yine mi siz” diyerek, üzerlerine yürüdüğü bir sırada birden bir homurtu duymuş, başını çevirip baktığında kocaman bir kurdun kendisine doğru geldiğini görmüş, kulübesine bile kaçmaya vakit bulamamış.

-”Canım kurt” demiş. Kurda dönerek, korkuyla;

-”Beni bağışlarsan, ne istersen sana veririm. Yeter ki canıma kıyma”

Çocukları göstererek;

-”Onları tut, ikisi de tıpkı besili kuzu gibi. Senin ağzına layık” demiş.

Demiş ama kurt bu sözleri işitmemiş bile. Diri pençeleriyle kötü huylu kadının üzerine saldırmış. Bir anda onu parça parça etmiş. Bunu gören çocuklar kaçmaya başlamışlar. Başlamışlar ama kurt arkalarından seslenmiş;

-”Kaçmayın, ben de sizinle geleceğim” demiş. Çocuklar kurdu sesinden tanımışlar. Kurttan yanlarına gelince üstünde post sıyrılıp, yere düşmüş. Ortaya güzel bir delikanlı çıkmış.

-”Ben bir padişah oğluyum. Bu büyücü kadın kızkardeşim de geyik şekline soktu. O ölürse eski halimize dönecektik. Öyle de oldu” derken bakmışlar ki kızkardeşi de yanlarına gelmiş. Hep beraber saraya gitmişler. Oğlanlar birbirlerinin kardeşleriyle evlenmişler. Muratlarına ermişler. Fakir anneleri de çocuklarıyla birlikte saraya gelerek, uzun süre mutlu bir şekilde yaşamışlar.

PADİŞAHIN ÜÇ KIZI

Bir varmış, bir yokmuş. Bir padişahın üç kızı varmış. Bu kızların üçü de oldukça güzelmış. Aynı zamanda üçünün de evlenme çağları gelmiş. Bir gün padişah bütün ülkeye kızlarıyla evlenmek isteyen bütün gençlerin sarayın önünde toplanmalarını ve kızlarının seçeceği kişilerle evlendirileceğini ilan ettirmiş. Ülkedeki bütün gençler fakir olsun, zengin olsun, güzel ya da çirkin olsun, hepsi sarayın önünde toplanmışlar. Padişahın kızları da sarayın balkonuna çıkmışlar. Hepsinin elinde de elma varmış. Bu elmaları kimin başına atarlarsa o kişiyle evleneceklermiş. Gençler balkonun altından geçmeye başlamışlar. İlk önce büyük kız elmasını atmış ve sağ vezirin oğlunun başına düşmüş. Böylece büyük kız vezirin oğluyla evlenecekmiş. Sıra ortanca kıza gelmiş. Bu kız da elmasını atmış. Bu sefer de elma sol vezirin oğlunun başına düşmüş. Ortanca kızın da evleneceği genç belli olmuş. Sıra en küçük kıza gelmiş. Küçük kız Allah’tan en hayırlısının olmasını dileyerek, elmasını atmış. Fakat elmanın düştüğü kişi ne vezir oğlu ne de şehzadeymiş. Kendi halinde, başı kel, bir ayağı topal, üstü başı yırtık pırtık olan ve oldukça da çirkin bir oğlanın başına düşmüş. Padişah buna çok sinirlenmiş.

- "Olmaz böyle bir şey" diyerek, ikinci defa atmasını söylemiş. Bu sefer de aynı kişiye rast gelmiş. Üçüncü defa da aynı kişiye rast gelince Küçük Kız: - "Bu benim kismetimdir" diyerek, seçtiği kişiyi kabul etmiş. Padişah ve kız kardeşleri buna çok sinirlenmişler. Padişah kızgınlığından kızını saraydan kovmuş. Artık benim evladım değilsin, diyerek evlatlıktan red etmiş. Kız da sesini çıkarmayıp, evleneceği gençle oradan uzaklaşmış. Diğer kızlar ise çok mutlularmış. Çünkü kocaları hem çok zengin hem de çok yakışıklıymış. Padişah bu kızlarına 40 gün 40 gece düğün yapmış ve büyük bir törenle kızlarını evlendirmiş. Küçük kız ise evleneceği kişiyle oğlanın köyüne gidip, orada nikahlanmış. Sessiz sedasız bir düğün olmuş bu. Kimse farkında bile olmamış. Padişah da kızını hiç sormuyormuş. Kız küçük bir kulübe olan evini temizler, yama yapar ve yemek pişirmiş. Bütün gün evde oturmakla geçermiş. Kocasıyla fazla konuşmamakla beraber, kendisini çok mutlu hissedermiş. Gel zaman git zaman padişahla başka bir ülkenin padişahı arasında bir anlaşmazlık çıkmış ve iki ülke birbirleriyle savaşmaya başlamışlar. Savaş meydanına herkes gitmiş, adetlere göre padişahın kızları ve kocaları da savaş alanına gelip, muharebeyi izlemek hatta damatların katılması gerekmiş. Bu yüzden küçük kız da davet edilerek, savaş meydanına gitmiş. Bütün halk toplanıp, süvarilerin birbirleriyle dövüşmelerini izliyorlarmış. Küçük kız kocasına kendisiyle birlikte gelmesini söylemiş. Kocası da birazdan geleceğini söyleyerek, karısını göndermiş. Küçük kız savaş alanına geldiğinde ablalarıyla karşılaşmış. Ablaları buna hiç sahip çıkmamışlar. Kendi kocalarının cesurluklarından bahsedip, küçük kızın kocasıyla alay etmişler. Derken karşılaşma başlamış, süvariler atların üzerinde birbirleriyle dövüşüyorlarmış. Askerlerin içinde büyük kızların kocaları da varmış. Fakat bir yararlılık gösteremiyorlarmış. Birden bembeyaz elbiseler içinde, bir arap atı üstünde bir süvari belirivermiş. Bu süvari oldukça da yakışıklıymış. Aynı zamanda oldukça da güçlü ve cesur. Bu süvarinin orduya katılmasıyla karşı taraf mağlup olmaya başlamış. Savaş padişahın askerlerinin galibiyetiyle de sona ermiş. Bütün halk sevinerek, coşmuşlar. Padişah da çok mutluymuş. Beyaz giysili süvariye yanına getirtmelerini emretmiş. Ne yazık ki kimse görmeden, ortadan yok olmuş. Bütün halk ve padişah merak içinde kalmışlar.

Karşılaşma sona erdikten sonra küçük kızın kocası total bir eşeğin

-“Olmaz böyle bir şey” diyerek, ikinci defa atmasını söylemiş. Bu sefer de aynı kişiye rast gelmiş. Üçüncü defa da aynı kişiye rast gelince Küçük Kız: -“Bu benim kısmetimdir” diyerek, seçtiği kişiyi kabul etmiş. Padişah ve kız kardeşleri buna çok sinirlenmişler. Padişah kızgınlığından kızını saraydan kovmuş. Artık benim evladım değilsin, diyerek evlatlıktan red etmiş. Kız da sesini çıkarmayıp, evleneceği gençle oradan uzaklaşmış. Diğer kızlar ise çok mutlularmış. Çünkü kocaları hem çok zengin hem de çok yakışıklılarınmış. Padişah bu kızlarına 40 gün 40 gece düğün yapmış ve büyük bir törenle kızlarını evlendirmiş. Küçük kız ise evleneceği kişiyle oğlanın köyüne gidip, orada nikahlanmış. Sessiz sedasız bir düğün olmuş bu. Kimse farkında bile olmamış. Padişah da kızını hiç sormuyormuş. Kız küçük bir kulübe olan evini temizler, yama yapar ve yemek pişirmiştir. Bütün gün evde oturmakla geçermiş. Kocasıyla fazla konuşmamakla beraber, kendisini çok mutlu hissedermiş. Gel zaman git zaman padişahla başka bir ülkenin padişahı arasında bir anlaşmazlık çıkmış ve iki ülke birbirleriyle savaşmaya başlamışlar. Savaş meydanına herkes gitmiş, adetlere göre padişahın kızları ve kocaları da savaş alanına gelip, muharebeyi izlemek hatta damatların katılması gerekmiş. Bu yüzden küçük kız da davet edilerek, savaş meydanına gitmiş. Bütün halk toplanıp, süvarilerin birbirleriyle dövüşmelerini izliyorlarmış. Küçük kız kocasına kendisiyle birlikte gelmesini söylemiş. Kocası da birazdan geleceğini söyleyerek, karısını göndermiş. Küçük kız savaş alanına geldiğinde ablalarıyla karşılaşmış. Ablaları buna hiç sahip çıkmamışlar. Kendi kocalarının cesurluklarından bahsedip, küçük kızın kocasıyla alay etmişler. Derken karşılaşma başlamış, süvariler atların üzerinde birbirleriyle dövüşüyorlarmış. Askerlerin içinde büyük kızların kocaları da varmış. Fakat bir yararlılık gösteremiyorlarmış. Birden bembeyaz elbiseler içinde, bir arap atı üstünde bir süvari belirivermiş. Bu süvari oldukça da yakışıklıymış. Aynı zamanda oldukça da güçlü ve cesur. Bu süvarinin orduya katılmasıyla karşı taraf mağlup olmaya başlamış. Savaş padişahın askerlerinin galibiyetiyle de sona ermiş. Bütün halk sevinerek, coşmuşlar. Padişah da çok mutluymuş. Beyaz giysili süvariye yanına getirtmelerini emretmiş. Ne yazık ki kimse görmeden, ortadan yok olmuş. Bütün halk ve padişah merak içinde kalmışlar.

Karşılaşma sona erdikten sonra küçük kızın kocası topal bir eşiğin

üzerinde daha yeni geliyormuş. Bu hali gören büyük kızlar gülüp, alay etmeye başlamışlar. Küçük kız da buna çok sinirlenmiş. Hemen kocasına gidip, geri dönelim demiş ve evlerine gitmişler. Küçük kız akşam olunca kocasına savaş meydanında olanları, beyaz giysili süvariye bir bir anlatmış. Kocasını da karısını hiç ses çıkarmadan dinlemiş. Aradan bir kaç ay geçtikten sonra birdenbire padişah hastalanıp, yataklara düşmüş. Bütün ülkenin doktorları padişahın derdine çare bulamamışlar. Nice sonra ülkenin çok uzağında bir hekimi bulup, getirmişler. Hekim çok yaşlıymış ve oldukça da bilgiliymiş. Padişahı muayene ettikten sonra bu derdin ilacının yalnızca bir tek yerde olduğunu fakat, bu yerinde çok tehlikeli olduğunu söylemiş. Padişahın kızları ne pahasına olursa olsun, bu ilacı bulacaklarını söylemişler. Bir yarışma açmışlar, bu ilacı kim getirirse ona büyük bir servet vereceklerini söylemişler. Ülkedeki bütün delikanlılar sarayda toplanmışlar. Bu toplananlar arasında büyük kızların oğulları da varmış. Doktor bunlara talimatı vermiş. İlaç Kaf Dağı'nın arkasında yaralı bir aslanın sütüymüş. Padişahı iyi edecek tek ilaç buymuş. Bütün gençler hazırlanıp, yola çıkmışlar. Küçük kızın kocası da karısına,

- "Ben de bu yarışa katılacağım" demiş. Karısı da büyük bir üzüntü içerisinde olduğundan bir şey diyememiş. Zaten de kocasından da pek ümitli değilmiş. Kocasını evden ayrıldıktan sonra yaşlı bir çınar ağacının arkasına gitmiş. Saçından iki tel koparmış ve bu iki teli birbirine vurmuş. Birdenbire ortaya iki arap çıkmış. Hizmetkarlar Keloğlan'ın önünde eğilip,

- "Buyurun efendim" emişler. Keloğlan da onlardan atı, giysilerini ve ziynet takımlarıyla şehzade kılığına sokmalarını istemiş. Birdenbire Keloğlan çok yakışıklı, bembeyaz giysili, üstünde büsbütün çok değerli taşlarla süslenmiş bir şekilde bulmuş ve yanında da çok güzel bir at duruyormuş. Meğersem Keloğlan aslında bir şehzade imiş. Fakat gerçek sadakati ve sevgiyi bulmak için Keloğlan kılığına girmiş. Derhal atına atlayıp, Kaf Dağı'nın yolunu tutmuş. İlk önce önüne çok büyük bir nehir çıkmış. Şehzade kılıcını suya vurur vurmaz nehir ikiye yarılmış. Karşı tarafa geçmiş. Bir de bakmış ki bir at bir de aslan bağlanmış, duruyormuş. İkisi de çok aç olduklarından hem çok yırtıcı hem de yolu kapatmış bir durumdalarmış. Şehzade hemen atın önüne ot, aslanın önüne de eti koyarak, yolun açılmasını sağlamış ve oradan rahatça geçmiştir. Gele gele

bir mağaraya gelmiş. Burada yeni yavrulanmış bir aslan yatmaktaymış. Bu aslanın memeleri bütünüyle iltihap almış. Bu yüzden oldukça sancısı varmış. Üstelik yavrularına da süt veremiyor, onları doyuramıyormuş. Yanına kimseyi yaklaştırmıyormuş. Şehzade hemen aslanın yanına gelip, memelerini kılıcıyla deşmiş. İltihabı çıkarmış. Böylelikle aslan da sancıdan kurtarmış. Şehzadeye minnetkar kalmış ve bunun için şehzadeye sütü de vermiş. Şehzade de Sütü alıp, ülkenin yolunu tutmuş. Ormanda geçerken birden büyük kızların kocalarına rastlamış. ikisi de bir ağacın gölgesinde uyuyorlarmış. Onları kaldırmış ve bir teklifte bulunmuş. Onlara;

-”Ben aslanın sütünü almayı başardım. Dilerseniz bu sütü size verebilirim” demiş. İkisi de buna çok sevinmişler, hemen sütü vermesini söylemişler. Şehzade onlara sütü bir şartla verebileceğini söylemiş. Şartı yüzüğünü ateşte kızdırıp, ayaklarının altlarına bastırmakmış. Vezirlerin oğulları buna bir mana verememişler. Fakat kimse görmez diye razı olmuşlar. Şehzade de yüzüğünü kızdırıp, ayaklarının altlarına vurmuş. Böylece yüzüğünün izi çıkmış. İki damat sütü alarak, doğruca sarayın yolunu tutmuşlar. Sütü getirdiklerini haber etmişler. Bütün ülke buna çok sevinmiş. Padişaha hemen sütü içirmişler. Padişah bir gün içinde eski sağlığına kavuşmuş ve sütü getirdikleri için de damatlarına teşekkür etmiş. Büyük bir şölen düzenlenmiş. Bu şölen padişahın tutulması ve damatların kutlanması içinmiş. Bu şölene küçük kız ile kocası da gelmiş. Tam padişah iki damatına teşekkür ederken

Keloğlan: -”Aslında sütü kendisinin bulduğunu ve bu ikisini ormanda uyurken bulduğunu ve sütü onlara verdiğini söylemiş. Padişah da dahil herkes buna çok gülmüş. Fakat Keloğlan bunu isbat edebileceğini onların ayaklarının altında kendi yüzüğünün izinin bulunduğunu söylemiş. Padişah buna çok şaşırmış ve diğer iki damattan ayaklarının altlarını göstermelerini istemiş. Gerçekten de ikisinde de bu iz varmış. Birden Keloğlan iki telini vurmuş ve iki Arap çıkmış. Onlara şehzade kılığına girmek istediğini söyleyince birdenbire şehzade oluvermiş. Herkes buna çok şaşırmış. Padişah yalancı olan iki damadını saraydan kovmuş ve küçük kızı ile damadına özür dilemiş. Hep birlikte mutlu bir hayat sürmüşler.

NECİP BEY

Bir Necip Bey bir de arkadaşı Hoca varmış. Necip Bey iş için uzak memleketlere gidecekmiş arkadaşı Hoca Efendi'ye varıp,

-”Ben gelene kadar karımın emaneti sana” deyip, çıkıp gitmiş. Aradan altı ay geçtikten sonra Hoca avrada göz koymuş. Kadını çağırıp,

-”Kocan seni boşadı” demiş. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra Hoca karıyı kandırıp bununla evlenmiş. Birkaç ay sonra da kocası çıkıp, gelmiş.

Komşuları: -”Yavrum böyle böyle karının boş kağıdını salmışsın, o da eve gitti. Hoca ile evlendi” demişler. Adamın yüreği nasıl yandıysa canı burnuna gelmiş,

-”Etmen ha bir göreyim de tek öleyim” demiş. Komşuları gidip, hocaya yalvarmış, yakarmışlar, razı etmişler. Görümcesi kadının yanına düşüp, gelmişler. Kadın gelince,

Allı yemeniyi de almış eline
Naiz görümcesini de salmış yanına
Tembihli mi geldin Ayşe yanıma
Huzur-ı Mahşerde gözlerim seni

Kadın:

Yastıktan doğruldum da yüzüme baktın
Ciğerim bağrını kör gibi yaktın
El sözüne uydun, yolundan çıktın
Onun için yarım sana söylemem

Sen gideli sarayımdan çıkmadım
Ak elime al kınalar yakmadım
Dünya güzeli dediler ya bakmadım
Onun için küstüm yarım söylemem

Kadın bunları söyleyince adamın canı çıkmış.

KURNAZ TİLKİ

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Ülkenin birinde kimsesiz bir oğlan yaşarmış. O ülkede bir çocuk iş sahibi olmadan isim vermezlermiş. Oğlan çöplükte oynadığı için, adına çöplük derlermiş. Bu oğlan, yine birgün çöplükte

oyarken, bir tane altın bulmuş. Oradan bir tilki geçiyormuş. Oğlanın elindeki altını görmüş. Oğlanın yanına gelip:

Tilki: -"Elindeki altını bana ver, bir aklım var. Seni padişahın kızıyla evlendireyim."

Oğlan:-" Sen ne dediğini biliyor musun? Benim gibi bir çulsuzla padişahın kızı evlenir mi?"

Tilki: -"Elindeki altını bana ver, gerisine karışma." deyince oğlan elindeki altını tilkiye vermiş. Tilki doğruca saraya gitmiş padişahdan bir çinik istemiş. Padişah çinikle tilkinin ne ölçeceğini merak edip dibine birazcık tutkal sürmüştü. Tilki, çiniği alıp, elindeki altını çiniğin dibine yapıştırıp, saraya geri götürmüştü. Padişah çiniğin dibindeki altını görünce çok şaşkınlıktaydı. Kendi kendine "Demek, bu tilki çok zengin olmalı. Çinikle altın ölçüyor demiş. Tilki daha sonra bir köye varıp: "Kaçın, düşmanlar geliyor" diye bağırınca bütün ahali köyü terkedip dağlara kaçmış. Çobanlarla sürülerini bırakıp kaçmışlar. Tilki, sürüleri ahırla tıkmış, sonra hemen saraya gitmiş, padişahın kızını istemiş.

- "Aman, damat gelirken, suya düştü, elbiseleri ıslandı gelmeye utanıyor. Bir kaç elbise verin de prensi getireyim." demiş. Oradan elbiseleri alıp, oğlanın yanına varmış. Elbiseleri oğlana giydirmiş. "

- "Gideceğimiz yerde eğer sağa sola şaşkın şaşkın bakarsan senin kulaklarını yerim." demiş. İkisi beraberce saraya varmışlar. Oğlan şaşkın şaşkın etrafına bakmaya başlamış.

Tilki: - "Prensin başı ağrıyor bir tane hap getirin de içsin. Yalnız prens sizin yanınızda içmeye utanır" deyip, başka bir odaya geçmişler. Oğlana:

- "Eğer şaşkın şaşkın bakmaya devam edersen seni burada bırakıp, kaçır giderim" demiş ve geri dönmüşler. Padişah kızını vermeyi kabul etmiş. Tilki padişahın yanına gitmeden önce bir konağın sahibine gidip düşman geliyor

kaçın canınızı kurtarın” diye adamı kandırmış. Adam kaçıp, bir kayanın kovuğuna saklanmış, konak da tilkiye kalmış. Sonra gelini alıp, konağa getirmişler. Padişahın askerlerine de daha önce hapsettiği koyun sürülerini hediye etmiş. Askerler padişaha gidip, tilkinin cömertliğinden, kendilerine verdiği koyunlardan bahsetmişler. Padişah: -”Ben zaten onun zenginliğini biliyordum” demiş. Tilki, oğlan ve gelin konağa yerleşmişler.

Tilki: -”Ben bu çulsuz oğlana bu kadar iyilik yaptım, bir hasta numarası yapayım bakalım.” deyip, yatağa uzanmış. Gelin, tilkinin üstünü örtmüştü. Akşam olunca oğlan eve gelmiş. Tilkiyi görüp karısına sormuş. Karısı da tilkinin hastalandığını söylemiş.

Oğlan: -”At şunu dışarıya” deyip, tilkiyi fırlattığı ile kapıya atmış.

Tilki: -”Ben sana bunca iyilik yaptım, karşılığı bu mu olacaktı? Sana gösteririm” deyip oradan uzaklaşmış. Doğruca konağın sahibinin saklandığı kayanın oraya varıp,

-”Düşmanlar gittiler artık konağına dönebilirsin” demiş. Adam doğruca evine gelip, oğlanla gelini evinden kovmuş.

GODU

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır sallarken, anam düştü beşikten babam atladı eşikten. Anam aldı maşayı, babam aldı kaşayı. Kaçam dedim kaçamadım, dolandım dört köşeyi. Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi, ortada su şişesi. Zamanın behrinde bir köyde bir karı ile bir koca yaşarmış. Karının bir de kırığı varmış. Kocasını öğüdü, getirirmiş. Kadın bu unu elekten eller irisi ile kocasına incesi ile kırığına eşkili yapar, yedirirmiş. Bir gün böyle beş gün böyle adamın akşama kadar tarlada, bağda imanı gevrer, akşam eve gelince bu kepekten yapılan eşkiliyi görünce tepesi atarmış. Sonunda dayanamayıp, karısına;

-”Niye böyle böyle oluyor?”

Kadın: -”Ben ne yapayım, herif unu incecik eliyorum, filan yerdeki bacın kaba yellendiriyor, onun yeli ile unun incesi uçup, gidiyor. Sonra da kabası kalıyor” demiş. Adam buna inanıp, çıkıp bacısının yanına gelmiş. Yolda bir çalının dibinden bir yılan tutup, heybesinin gözüne koymuş. Bacım heybeyi açar yılan

da onu sokar öldürür, o da cezasını bulur, diye düşünmüş. Bacısının evine varmış, hoş beşten sonra;

Bacısı: -"Vah kardeşim, elinde yok avucunda yok. Heybe ile bana ne getirdin? Niye zahmet ettin?"

Adam: -"Ne getireyim bacım, aç da bak ne getirdiğimi gör" demiş. Kadın heybeyi açsa ki bir çift bilezik. Adamın koyduğu yılan bir çift bilezik olmuş.

Kadın: -"Kardeşim, niye zahmet ettin? Elinde varmı idi ki bunları bana aldın?" demiş. Adam şaşakalmış. Demek ki bacımın kalbi doğru bunun bir suçu yok deyip, olanı biteni karısının söylediklerini bacısına anlatmış. Bacısı düşünüp, taşınmış.

-"Kardeşim ben bu işlerin içinden çıkacak adam değilim. Şu yeğenin Godu'yu yanında götür, Godu karının foyasını açığa çıkartır" demiş. Adam bir kaç gün bacısının yanında eylendikten sonra Godu'yu yanına alıp, memleketine dönmüş. Kadın baksa ki kocası Godu'yu da yanında getirmiş. Kadın bunun ne gözü açık, şeytan olduğunu bilirmiş. Bunun geldiğine kızmış. Aradan bir kaç gün geçmiş, adam tarlaya gitmiş. Godu ile yengesi oturuyorlarmış, kadın Godu'yu evden uzaklaştırmak için,

-"Godu ben bir hastayım, hastayım ki acep bunun çaresi ne ola ki?"

Godu: -"Filanca yerde bir tekke var, bu tekkenin başında bir çalı var. Çalının başına var, derdini anlat dileğini dile, duanı yap, her şey hallolur" demiş. Kadın bunun üzerine;

-"Tamam ben yarın giderim" demiş. Akşam olunca;

Godu: -"Dayı durum böyle böyle, ben yarın erkenden gidip, çalının dibine saklanacağım, karın gelecek derdi ne ise söyleyeceğim" demiş.

Dayısı: -"Godu nasıl biliyorsan öyle yap" demiş. Godu sabah erkenden varıp, oraya saklanmış. Aradan bir müddet geçtikten sonra kadın da çıkıp gelmiş. Kadın başlamış derdini anlatmağa;

-"Vah tekke benim bir kocam var, bir de gırığım var. Kocam geçen gidip bacısının oğlunu getirdi, sevdiğimle buluşamaz oldum. Benim derdim, bir çare" demiş. Godu saklandığı yerden;

-"Bacım, sen hiç merak atme. Güzel güzel yemek yap, her gün tarlaya götür. Kocanla Godu'yu iyice besle, 15 güne varmız, onların gözleri kör olur, sen

de istediğınle buluşursun. Bir de senin sevdiğin kim nerede oturur, bunları bana söylemezsen, bu dediklerim olmaz”

Kadın: -”Aynı köyde otururuz, tarlalarımız sınır sınıra. Bir ala öküzü var”

Godu: -”Peki bacım sen var git, dediğim gibi yemekleri yap, dileğin kabul olacak” demiş. Kadın çalıyla birkaç çapıt bağlayıp, çıkıp evine gelmiş. Ertesi gün olunca kadın güzel güzel yemekler hazırlayıp, tarlaya gelmiş. Gelmiş ki oynaşı da orada çift sürüyor. Yemekleri hazırlayıp,

-”Herif, günahdır, şu zavallıyı da çağıralım da o da yesin”

Adam: -”Git sen çağır, ben yorgunum” demişse de;

Godu: -”(Hemen yerinden sıçrayıp), ben gider çağırırım” demiş. Yengesinin heybede getirdiği elmaları, armutları yanına alıp, bir bir döke adamın tarlasını geçip, yanına varmış. Oraya varır varmaz;

-”Ulan senin geçmişini bilmem ne ederim. Dayımın herşeyden haberi var, seni öldürecek” demiş. Adam neye uğradığını şaşırarak, bunlar oyalana dursun.

Kadın: -”Herif her halde adam utarıyor, git de sen çağır, yazık günah o da yesin” demiş. Adam bunu davet etmek için oraya doğru varırken, bakmış ki elmalar armutlar yere dökülmüş, toplaya toplaya tarlaya yanlarına doğru varmış. Kadının oynaşı adamın yerden birşeyler toplayıp, yaklaştığını görünce herseki bıraktığı ile kaçmaya başlamış.

Dayısı: -”Ulan Godu bu adam niye kaçtı” deyince Godu olan biteni bir bir dayısına anlatmış. Bunları ortadan kaldırmak üzere bir plan hazırlamış, ertesi gün akşam kadın bir helke yemeği pişirmiş. Bunlar yemeği yedikten sonra;

Dayısı: -”Godu oğlum, haydi köy odasına gidelim de oturalım”

Godu: -”Aman dayı sen git, benim gözlerime birşeyler oluyor” deyip, başlamış gözlerini ovuşturmaya. Dayısı köy odasına gidince;

Godu: -”Aman yenge benim gözlerim görmüyor, kör oldum” demiş. Kadın içinden sevinmiş, ya yine de;

-”Aman yavrum çok üzıldüm, şu ocağın dibine yat da uyu” demiş. Ertesi gün hemen bir çocukla oynaşına haber salmış ki

-”Kocam tarlaya gitti, Godu’nun da gözleri kör oldu, durma gel” demiş. Oynaşı bunu duyunca çıkıp, gelmiş. Godu’nun gözleri görmüyor diye onun

önünde sevişip, koklaşmışlar.

Kadın: -"Sevdiğim aç isen sana bir yumurta pişireyim de ye, biraz da şuraya yat, dinlen" demiş. Kadın yağ dolu tavayı ocağa koyup, kümese yumurtaya gitmiş. Godu hemen kalkıp, ocaktaki kızgın yağı aldığı ile adamın yüzüne dökmüş. Adam orbirazla ölmüş. Kadın gelse ki tava ocakta duruyor ya içinde yağ yok. Yumurtayı pişirip getirmiş ki adam ölmüş. Kadın ne yapacağını şaşırılmış. Hemen Godu'nun yanına varıp;

- "Vah Godu dayımın oğlu misafir geldi, yan odada yatıyordu, ölmüş. Herif benim akrabam olduğunu bilmiyor. Beni bu beladan kurtar"

Godu: -"Aman yenge benim gözlerim kör oldu, ben bir şey yapamam ya, sana bir akıl vereyim. Bu adamı sıkıca senin sırtına bağlıyalım, götürüp, ırmağa at. Suyu ver gitsin" demiş.

Kadın: -"Peki" demiş, adamı sıkıcı kadının sırtına bağlamış. İrmağa varmışlar. Godu: -"Aman yenge kenara bırakmayalım, su götürmez, iyice ileri götür" demiş. Kadın gide gide ırmağın içine düşmüş, ikisini de alıp, gitmiş. Godu dayısının yanına gelip, her şeyi anlatmış.

- "Dayı ikisini de ırmağa verdim, senin namusunu temizledim" demiş. Dayısı Godu'ya bol bol dualar edip, evine yolcu etmiş. Masal da burada bitmiş.

ÇOBAN ALI

Bir varmış, bir yokmuş. Zamanın birinde köyde çobanlık yapan Ali diye birisi varmış. Ali köyde belirli bir zaman geçtikten sonra evlenmiş. Günün birinde karısı Ali'yi ormana odun kesmeye göndermiş. Ali ormana varmış. Odunu eşeğe yüklemiş. Geri köye dönmüş. Gelirken ayakkabısının ipi çözülmüş ve onu bağlamaya uğraşırken eşek ileride bir dereye yuvarlanmış. Ali koşmuş, eşeğin peşinden ulaşamamış, köye gelmiş. Karısı Ali'ye "Eşek nerede" diye sorunca; Ali: -"Eşek gelmedi mi?" deyip, hemen geri dönmüş. Ali ileride eşeği görmüş. Ama eşek, dereye düşmüş ve ölmüş. Ali eşeğin yanına yaklaşıp, bakmış ki eşeğin etini kargalar yemekte. Bunlardan bir tanesini yakalamış. Karısından çok korktuğu için eve gelmeğe de cesaret edememiş. Gide gide başka bir köye ulaşmış. Bir kapıyı çalıp, ekmek istemiş, vermişler. Oradan başka bir köye geçmiş. Bir eve varmış ki evde kimse yok. Hemen içeri girmiş ve un dolabının

içine saklanmış. O gün de ev sahibi un öğütmeye gitmiş. Ali dolabın içinde duradursun, kapı açılıp, içeriye evin hanımı girmiş. Ali dolabın deliğinden kapıyı gözlüyormuş. Kadının davranışlarından nasıl birisi olduğunu hemen anlamış. Biraz sonra kapı çalınmış. Kadın kapıyı açıp, içeriye bir adam almış. Ali korku içinde herşeyi delikten izliyormuş. Eve gelen adam, meğer kadının oynaşmış. Biraz sonra kapı tekrar çalınınca, kadın oynaşını bir kilime sarıp, kapının arkasına dayamış. Kadın kapıyı açıp, içeri bir adam daha almış. Meğer bu adam da kadının oynaşmış. Kadın bu adamla oynaşa dursun, o sırada kapı tekrar çalınmış. Bu sefer ki gelen de kadının kocasıymış. Kadın bu oynaşını da hemen sedirin altına saklamış. Kocasının yanına varıp, eşeğin sırtındaki un çuvallarını indirmişler. Sıra un çuvallarını dolaba boşaltmağa gelmiş. Ali unu dolaba koyacaklarını sezince çok korkmuş. Dolaba bir torba koyduktan sonra dolap dolmuş.

Adam: -"Hani dolapta un yok diyordun, bir torbayla dolap doldu." demiş. Dolabın kapağını açmışlar ki içinde yabancı bir adam var. Adam Ali'yi yakaladığı ile köşeye sıkıştırmış.

Adam: -"Sen kimsin be adam? Burada ne işin var?" dediğinde;

Ali: -"Filan köyde çobanlık yapmaktayım. Beni herkes tanır, bana Çoban Ali derler. Ormana oduna gitmiştim. Eşek dereye yuvarlanıp, öldü. Karımdan korktuğum için eve gidemedim. Buraya gelip, saklandım." demiş.

Adam: -"Peki bu elindeki kuş ney, öyleyse?"

Ali: -"Bu kuş eve girip çıkan hırsızları yakalar"

Adam: -"Öyleyse söylesin, bizim evde kim var? Bizim eve gelip giden hırsız varmı? Konuştur." demiş. Ali kuşun başına vurmuş, Karga gak etmiş.

Adam: -"Ne diyor" diye sorunca,

Ali: -"Şu kilimin içinde bir hırsız var diyor" demiş. Bakmışlar ki kilimin içinde bir adam var. Ev sahibi bu adamı yakaladığı ile yaka paça dışarı atmış.

Adam: -"Bu kuşu kaç liraya satarsın?"

Ali: -"Bir eşekle bir çinik altına satarım" deyince adam tamam deyip, bir eşekle bir çinik altını vermiş. Ali o gün o evde misafir kalmış. Fakat sedirin altındaki saklanan adamı düşünüyormuş. Ali adamın saklandığı sedirin üzerine yatağını yaptırmış ve kendini uykuya vermiş. Bir müddet sonra evin ışığı yanmış,

kadın oynaşını sedirin altından çıkartmış ve içeri yumurta pişirmeye gitmiş. Yağ tavada eriyeye dursun, kadın kümeden yumurta almaya gittiği bir sırada Ali hemen yattığı yerden kalkıp, tavadaki kızgın yağı adamın ağzına döküvermiş. Adam orbirazda ölmüş. Ali hemen geri gelip, yatağına girmiş ve uyuyor gibi yapmış. Kadın gelip, baksa ki adam ölmüş. Ne yapacağını şaşırarak kadın, hemen Ali'ye seslenmiş. Kadın ne yapacağını sorduğunda,

Ali: -"Ben bunu herkese söylerim"

Kadın: -"Tek kimseye söyleme de ne dersin ben onu yaparım"

Ali: -"Bana bir çinik altın verirsen o iş kolay" demiş. Kadın kocasından çok korkuyormuş. Ama yine de Ali'ye bir çinik altını vermiş. Ali bu adamı alıp, kadının kocasının yattığı yere götürmüş ve dama çıkartmış. Adamın başını damdaki delikten aşağı sarkıtmış. Sabah olunca kadının kocası kalkmış ki evin tepedeki penceresinden aşağı birisi bakıyor. Kimsin diye seslenmiş, cevap veren yok. Adam dünki hırsız zannederek, hemen baltayı eline alıp, çaldığı ile hırsızın kafasını kesmiş. Ali hemen saklandığı yerden çıkıp,

- "Ne yapıyorsun amca? Adamı öldürdün. Ben bunu herkese söylerim"

Adam: -"Tek kimseye söyleme de sana ne istersen, veriyim"

Ali: -"Bana bir çinik altın verirsen, gördüklerimi kimseye söylemem. Bu adamı da ortadan kaybederim" demiş. Adam çaresiz, Ali'nin teklifini kabul edip, bir çinik altın vermiş. Ali altınları heybenin bir gözüne doldurup, ölen adamın kafasını, gövdesini de bir gözüne koyup, eşeğe yüklemiş. Kendisi de başka bir eşeğe binip, sürmüş. Ali giderken bakmış ki karşıda birisi ekin biçiyor. Ölü adamın bindiği eşiği tarlaya doğru sürüp, kendisi de arkada kalmış. Eşek ekinleri yayılmaya başlamış. Ekin biçen adam

- "Arkadaş eşiğini çıkar" diye bağırmış. Fakat adam ölmüş olduğu için cevap verememiş. Ekin sahibi bir kaç kez daha bağırmış. Adam hiç aldırmamış. Buna kızan ekin sahibi tırpanı vurduğu ile adamın başını gövdesinden ayırmış. Ali arkadan koşarak gelmiş.

- "Kardeşim, adamı öldürdün" deyince

Adam: -"Sus arkadaş, kimse duymasın. Oldu bir kere"

Ali: -"Arkadaş sana bir şartım var, bana bir çinik altın verirsen, kimseye söylemem" demiş. Adam çaresiz Ali'nin şartını kabul etmiş. Ali adamı buraya

gömmüş. Altınları alıp, doğruca köyüne varmış. Ali böylece köyün en zengini olmuş.

KIRIK SEVEN AVRAT

Bir varmış, bir yokmuş. Allah'ın kulu çokmuş, çok demesi gayet günahmış. Bir er ile avrat varmış. Bunların hiç çocuğu olmamış.

Avrat: -"Herif git de bize bir çift enik getir"

Adam: -"Ne yapacağız avrat?"

Avrat: -"Ne yapalım herif? Herkes çoluk çocuğuyla oynuyor, biz de eniklerle oyalanırız. Yalancı dünyada gönlümüzü bunlarla avuturuz" demiş. Adam enikleri almak için yola düşmüş. Az gitmiş, uz gitmiş. Yolda bir adamla karşılaşmış. Selamün aleyküm - Aleyküm selam.

Yolcu: -"Arkadaş nereden gelip, nereye gidiyorsun?"

Adam: -"Kardeşim, benim kimsem yok. Bir karım, bir de ben. Gülbeşer diye bir şehir varmış. Orada enikler satılmış. Ala enik elli, kara enik kırkbeş kuruşmuş. Oraya gidip, iki it eniği alıp, geleceğim. Bizim avrat da bunlarla gönül eyleyecek." Yolcu: -"Aman arkadaş, ne ala enik satılır, ne de kara enik. Seni aldatmışlar. Senin karının ayağı yabancı, seni evden uzaklaştırmak için aldatmış. Belli ki bir oynası var."

Adam: -"O nasıl söz? Benim karım öyle bir şey yapmaz."

Yolcu: -"Gel arkadaş. Sen su sepetin içine gir. Bir tarafa da üzüm dolduralım, dengeleyelim. Evini bana göster. Ben herşeyi ortaya çıkartırım. Kendi gözünle görür, anlarsın. "Tamam mı - Tamam" Bunlar deh-çü, deh-çü akşama köye dönmüşler. Şu sokaktan bu sokaktan derken adamın evine varmışlar. Yolcu üzümcü kılığında kapıya dayanmış. Kapıyı çalmış. İçeriden bir ses, "Kim o" diye bağırılmış.

Yolcu: -"Yolcuyum, gözüm görmez, kulağım duymaz. İhtiyar bir adamım. Beni misafir alırmısın?" demiş. Karının oynası içeriden;

- "Siktir et misafiri, ne işi var, bırak gitsin" deyince;

Avrat: -"Adam ne olacak, gözü kör, kulağı sağır imiş. Alalım da kapının arkasında yatsın. " (deyip, yolcuyu içeri almışlar. Karının oynasının da bir çocuğu varmış, onu da yanında getirmişmiş.) Hiç değilse çocuğu sallarsın, avutur."

demiş. Dengi de içeri indirmişler. Avradın kocası sepetin içerisine iyice saklanmış. Yolcu kör numarası yapıp, bir köşeye oturmuş. Bir taraftan çocuğu sallıyor, bir taraftan da ninniler söylüyormuş.

Ala enikler ellışere
Kara enikler kırkbeşere
Baban gitti Gülbeşere
Nenni kırık dölü nenni

Üzümü koydum yüke
Babanı koydum yüke
Ananı kırık s....e
Nenni kırık dölü nenni

Anan doymuyor çüke
Nenni kırık dölü nenni

Avrat bunun türkülerine bir gülüyormuş, gülüyormuş ki;

-”Aman dayı ne güzel söylüyorsun, bir daha söyle” demiş. Yolcu bir iki daha söylemiş. Kadının kocası hemen küfenin içerisinden çıkıp, baltayı eline aldığı ile bir vuruşta oynaşın kellesini kesmiş. Bir baltada avradına aşırılmış. Üzümcüye üzümünün ağırlığınca altın vermiş. Kapıyı peceyi kilitleyip, üzümcüyle birlikte çıkıp, Gülbeşer’e gitmişler. Burada yiyip, içip, konup, göçmüş.

ÜÇ HIRSIZ

Adamın biri pazara bir eşekle bir keçi götürmüştü. Keçiye eşeğin kuyruğuna bağlamış. Bunu gören üç hırsız konuşmuşlar.

Birinci Hırsız:-”Ben keçisini çalarım.”

İkinci Hırsız: -”Ben eşeğini çalarım”

Üçüncü Hırsız: -”Ben bu adamın elbiselerini çalarım” demiş. Bir virajdan dönerken hırsız, köylüye yanaşıp, eşeğin kuyruğundan keçiye çözmüş. Eşeğin kuyruğuna zil bağlamış. İkinci hırsız adama yaklaşıp, eşeğin kuyruğundaki zili göstererek,

-”Bu da ne?” diye sormuş. Adam bakmış ki keçi çalınmış. Keçiye aramak

için sağa sola bakarken, ikinci hırsız eşeği alıp, gitmiş. Adam, oralarda aranırken, üçüncü hırsız, bir kuyunun başında bekliyormuş. Adam kuyunun yanına gelmiş. Hırsız elindeki beş on meci diye göstererek,

-”Kuyuya padişahın evrakları ve altın mecidileri düştü. Çıkartamıyorum. Aman bana yardım et, yoksa padişah beni astırır” demiş. Adam, bunun durumuna üzülüp, yardım etmeğe karar vermiş. Elbiselerini kuyunun başına çıkartıp, aşağı inmiş. Adam kuyuya iner inmez, üçüncü hırsız da elbiselerini alıp, kaçmış. Adam kuyudan çıksa ki, ne elbiseler var, ne de kuyunun başındaki adam. Başlamış ağlayıp, döğünmeye.

İNCİ MERCAN DAĞI

Bir padişahın yedi oğlu, yedi de kızı varmış. Bir gün padişahın gözleri âmâ olmuş. Adam gözden kalmış günlerden bir gün saraya. Kalkancıktan bir misafir gelmiş, demiş ki;

-”Padişahım, sen neden derdinin dermanını aramazsın? İnci Mercan dağı denen bir yer var, bu dağda bir gül biter o gülün yaprağını getirtir, gözlerine sürersen, gözlerin açılır.”

Padişah: -”Ondan kolay ne var, benim 7 oğlum, 7 de kızım var. Biri getirmezse biri getirir” demiş. Büyük oğlunu yanına çağırılmış,

-”Oğlum İnci Mercan Dağı’nda bir gül bitermiş, o gülün yaprağını getirirsen, gözüm açılırmış, gidin bana bu yaprağı bulun getirin”

Oğlan: -”Git baba git, kuş kanadıyla gidemez, yılan göbeğiyle gidemez. Ben nasıl varayım, inci mercan dağına? Şu istediğin olacak bir iş mi?” demiş.

-”Peki oğlum gidemezsen, ben sana ne diyeyim? Kardeşini gönder de ona söyleyeyim, o bari getsin”

İkinci Oğlan: -”Baba büyük oğlunun yapmadığını ben nasıl yaparım? Onu salamadin da beni mi gözden çıkardın? Bu ne iş, ben de gidemem” demiş. Hangi oğlunu çağırırsa;

-”Baba ağabeylerimin gidemediği dağa ben nasıl giderim, ben o yaprağı nasıl getiririm” deyip, kabul etmemişler. Yedi oğlanın yedisine de teklif etmiş, giden olmamış, büyük kızını çağırılmış;

-”Kızım, yavrum, şu İnci Mercan dağındaki yaprağı bana getirin, beni

böyle âmâ bırakmayın" dediye de;

- "Git baba kaç daşşaklı yiğitlerin gidemedi de ben nasıl giderim? Bu benim yapacağım iş değil" demiş. Sırayla altı kızını da çağırtmış ya hiç biri kabul etmemişler;

- "Aman babam oğlun gitmiyor, kızın gitmiyor. Ben nasıl giderim?" demişler. En son küçük kızını çağırtmış.

Kız: - "Buyur, baba"

Padişah: - "Kızım İnci Mercan dağında böyle böyle bir yaprak varmış. Gider onu getirirsen, gözlerim açılmış. Senden başka umudum kalmadı" deyince,

- "Ooo... Baba sen hiç korkma, senin gözlerin açıldıktan sonra ben gider, o yaprağı alır, gelirim" demiş. Lalanı yanına kat, finî finiyi yanına kat, altına bir at çek, beni berbere götür, tıraş ettir, yüksüğümü, bileziğimi çıkartayım, atıma binip, gideyim, benim adım Ali Efendi, sen yolumu gözle, babam" demiş. İstediklerini yanına katmış, altına bir at çekmiş. Urbalarını değiştirip, erkek gibi donattıktan sonra babası bunu yola vurmuş.

- "Kız açılın dağlar" demiş. Yola düşmüş, epey bir zaman sonra bir memlekete varmış. Orada misafir olmuş, oradan kalkıp, bir memlekete varmış. Orada misafir olmuş... gitmiş. Vahdi Efendi'nin köyüne inmiş. Köyün gençleri küllükte dineliyorlarmış. Bu güzel delikanlıyı görünce, aman arkadaş hele in bir soluklan nereden gelip, nereye gidiyorsun, gel bizim eve misafir ol" demişler.

- "Arkadaşlar duramam, benim babama böyle böyle bir vaadim var, benim yolum İnci Mercan Dağı, beni eylemeyin" demiş.

Vahdi Efendi: - "Bire kardeşim, ben de gideceğim, hele in aşşığıya, adını bağışla, hele misafirimiz ol, sabahtan çıkar, beraber gideriz" demiş. Ali Efendi'yi alıp, eve getirmiş, yatağını, döşseğini güzelce hazırlatıp, eve yatırmış. Vahdi Efendi anasının yanına varıp;

- "Ana bize bir misafir geldi ya;

Ali gözü kız gözü

Yaktı yandırdı bizi

Barnağı yüzük yeri

Kolu bilezik yeri.

Anası: - "Git oğlum" demiş. İnsan misafiri için böyle düşünür mü? Kız olsa dağlar

aşıp, buralara gelir mi?. O kız değil, oğlum aklını başına devşir” demiş.

Vahdi Efendi: -”Yok ana Ali kız, gör de bak” demiş. Bir gün iki gün üç gün Ali Efendi’yi oyalamış. Bir gün;

Ali Efendi: -”Söz veriyorum, beraber gideceğiz, hele bu günde mücadele et, biraz dinlen” demiş. Vahdi Efendi oradan anasının yanına varmış. Anası oğlum şüpheden daha gitmediyse, var de ki gel, Ali Efendi seninle bir sidik yarışı yapalım, beni geçersen yarın gidelim de” demiş. Fini fini kapıyı dinlermiş, duyduklarını gelip, Ali Efendi’ye anlatmış,

-”Sen benim kuyruğumu paçanın arasına kıştır, ben ondan daha uzağa akıtırım, sen hiç meraklanma” demiş. Sabah olmuş, Vahdi Efendi gelmiş,

-”Yahu Ali Efendi burada sıkılmadan, nasıl oturmuşsun. Gel hele biraz dolanalım, biraz oyun oynayalım, hele gel seninle bir sidik yarıştıralım” demiş. Ali Efendi “Olur” demiş.”Bende sana söyleyecektim ya iyi ki söyledin hadi gidip yarıştıralım demiş. Varıyorlar Ali’nin ki, Vahdiden bir kaç arşın daha uzağa düşmüş. Oğlan şaşırıp kalmış.

Anasının yanına gelmiş.

Anası: -”Ben sana demedim mi oğlum elin oğluna iftira atma ayıp, günah sen bu işten vazgeç”

-”Yook ana, Ali kız olmaya kız ya sen de öyle bil”

-”Peki oğlum sen onun İnci Mercan Dağı’na çık. Kız kız mı inci boncuğa meraklı olur eğer onları toplarsa bil ki kız” demiş.

Hemen fini fini gelip durumu kızı anlatır; sakın ha inciye mercana el uzatma ben orda onları yer yutarım buraya gelince ötürük olur hep çıkartırım yur yıkar torbaya doldurursun sakın onlara heves etme demiş.

Ertesi gün dağa çıkmışlar. Vahdi Efendi, aman şu inciye şu mercanın güzelliğine bak ne de güzel, nasılda parlıyor diyorsa da kız hiç de oralı olmayıp sadece bir inci alıp göstermeden dişinin kovuğuna saklamış. Fini fini de arkalarından bol bol inci mercan yutmuş. Ordan çıkıp eve gelmişler.

Anası; -”Ne yaptınız yavrum?” demiş

-”Ne yapalım ana ne inciye baktı ne mercana baktı sadece bir inci alıp dişinin kovuğuna yerleştirdi. Yaprakı aldık çıktık geldik” demiş.

-”Ben sana demedim mi yavrum yüzü kız simalı da sen onu bir şey sandın elin erkeğinin günahını aldın” demiş

-”Yook ana Ali gözü kız gözü ya sen öyle bil”

Anası; -”Peki oğlum bahçeye iki yol gül döşe bu gece üstünde yatın. Kızın gülü küf olup geçer, oğlanın gülü tomurcuklanıp kalkar. Kız olup olmadığı o zaman belli olur” demiş.

Fini fini gelip hemen durumu kıza haber vermiş.Bahçeye iki boy gül döşemişler Ali Efendi bugün bunda yatalımda sabah çıkar gidersin demiş. Gece fini fini kızı uyandırma ki kendininki küf olup geçmiş. Vahdi Efendinin ki tomurcuklanmış. Hemen oğlanın ayaklarından tutup yatakları değiştirmişler. ”Uyan Vahri Efendi sabah oldu yolcu yolunda gerek bana müsaade” demiş. Vahdi efendi bir de bakıyor ki kendininki küf olup geçmiş Ali’nin ki tomurcuklanmış çıkıp eve varmışlar.

Anası “Ne yaptın oğlum?” demiş

-” Ne yapayım anam onun gülü tomurcuklanmış benim gülüm solmuş benim de bu işe aklım yetmedi ya yine de benim dediğim” demiş.”Ben ne yapacağımı biliyorum bu gece de misafir edip onun koynuna gireceğim. Bu iş başka türlü anlaşılamayacak” demiş.

Fini fini koşup kızın yanına geliyor. “Ne yapacaksan yap bu gece işin kötü burdan kaçmaya bak” demiş.

Kız “peki” demiş gece yükünü yüklettiğiynen iki çizgi mektup yazıp “Vahdi Efendinin köyüne kız geldim kız gidiyorum, Bıyığının ucunu cız geldim gidiyorum” bırakıyor yola düşmüş. Babasının toprağına yaklaşınca haber salmış bir tabur asker kız karşılamaya çıkmışlar kız da nişanlıymış düğün hazırlıkları da başlamış.

Yaprağı babasına uzatmış bismillah deyipte yaprağı gözlerine sürünce padişahın gözleri açılmış çıkıp köşke oturmuşlar.

Vahdi efendi pusulayı görünce dizine vuruyor ya iş işten geçmiş. Atına binmiş heybesinin bir gözüne inci bir gözüne mercan doldurup kızı aramaya çıkmış. Diyar diyar köy köy “gül de sana bir avuc inci mercan vereyim” gülde sana inci mercan vereyim” diye diye kızın konağına kadar geliyor. Kıza da öyle bir düğün ediyorlar kidillere destan kırk gün kırk gece çaldıktan sonra kızı eski nişanlısına veriyorlar.

Kızın cariyesi diyor ki aplan aplan kapıya bir adam gelmiş her gülene bir

avuç inci mercan veriyor ha sende gl ki bize de versin diye yalvarıyormu, olmaz molmaz diyorsa da yapığını ağızına çekip glmsemi Vahdi Efendi hemen İnciden kızı tanıyor gl bakalım hele ben yapacağımı biliyorum diyor inci mercanı hep onlara veriyor. Vahdi Efendi cariyeyi kenara çekip diyorki "Ağıan ne zaman gelir?"

Cariye;-"Vallahı belli olmaz ki sekizde gelir onda gelir belki de bir gün gelmez nerden bileyim" demiş

- " Kiminiz var?

- "Kimsemiz yok.."

- "Hanım nerde yatar?"

- "urda yatar"

peki demiş. Akam olunca aslan ile kaplanı getirmiş eve salmılar. Aslanla kaplan kız gece uykudayken aldığıynan Vahdi Efendinin bahçesine koymuşlar. Kız sabaha karşı yarı uykulu yanında yatan kocası sanarak "aman herif geri ekil hele bu gün nede güzel kokuyorsun aynı Vahdi Efendinin bahçesindeki güller gibi" demiş.

Vahdi Efendi "Uyanda bak hele bura Vahdi Efendinin bahesimi yoksa babayın kk m?" demiş. Kız uyanıyorki Vahdi Efendinin koynunda sarım grm oluyorlar yiyip içip muratlarına gemiler.

BİBLİYOGRAFYA

AARNE-Thompson: The Types of The Folk-Tale, Helsingfors, 1928

ACIPAYAMLI Orhan: Türk Folkloru'nda Hikaye ve Masallar Bibliyografyası

Antropoloji, I (2), 1964, 122-140

AKKOYUNLU, Ziya Abdülmecit: Binbir Gece Masalları'nın Türk Masalları'na
Tesiri, Ankara, 1982

ALANGU Tahir: Keloğlan Masalları, İstanbul, 1967

_____ : Billur Köşk Masalları, İstanbul, 1961

ALPTEKİN, Ali Berat: Taşeli Platosu Masallarında Motif ve Tip Araştırması,
İnceleme, Erzurum 1982 (Doktora Tezi, Basılmamış)

_____ : Hayvan Masalları Motif ve Tip Kataloğuna Doğru, Prof. Dr. Saim
Sakaoğlu 55. Yıl Armağanı, 1994 Kayseri, s.56-97

_____ : Köroğlu Hikayesi'nin Bolu Beyi Kolundaki Millî ve Beynelmilel
Motifler, Köroğlu Semineri Bildirileri, Ankara, 1983, s.23-36

_____ : Edebiyat Fakülteleri'nde Yapılan Talebe Tezlerindeki Masallar,
Türk Dili Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, İzmir, 1983, s.208-228

_____ : Kirman Şah Hikayesi'nde Masal Hususiyetleri, II. Milletlerarası
Türk Folklor Bildirileri, II. Cilt - Halk Edebiyatı, Ankara, 1982,
s.19-25

_____ : Türk Masalları'nda Yeni Tesbit Edilen Tipler, I. Uluslararası Türk
Halk Edebiyatı Seminerleri, Eskişehir, 1983, s.25-38

ALPTEKİN, Ali Berat - Esmâ Şimşek: Dede Korkut Hikayeleri'nin Motif Yapısı,
Türk Dünyası Araştırmaları, 10 (59), Nisan 1989

_____ : Türk Destanlarının Motif Yapısı I, Türk Dünyası Araştırmaları,
65, Nisan 1990, s.197-256

ARDA, Zeki Cemil: Edebiyatta Motif Araştırmaları, "Fikir ve Sanat Haraket 5
(55), Temmuz, 1970, s.20-24

ASLAN, Ahmet Ali: Kuzeydoğu Anadolu (Kars) Türk ve Kuzey Britanya Halk
Edebiyatı'nda Masallar, Erzurum, 1980

AYINTAB, Aysel: Yozgat Ağzı, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi,
1971, Lisans Tamamlama Tezi

AZADOVSKI, Mark: Sibirya'dan Bir Masal Anası, Çeviren İlhan Başgöz, Ankara, 1992

BALİ Muhan: Ercişli Emrah ile Selvi Han Hikayesi Varyantlarının Tesbiti ve Halk Hikayeciliği Bakımından Önemi, Ankara, 1973

BAŞGÖZ İlhan: Folklor Yazıları, Adam Yayınları, 1986

BİRDOĞAN Nejat: Halk Hikayelerinde Hükümdar Motifi Türk Folklor Araştırmaları 8 (166), Mayıs, 1963, s.3068-3069

BORATAV Pertev Naili: Halk Hikayeleri ve Halk Hikayeciliği, Ankara 1964

_____ : 100 soruda Türk Halk Edebiyatı, İstanbul 1969-93

_____ : Zaman Zaman İçinde, Adam Yayınları, İstanbul 1991

_____ : Az Gittik Uz Gittik, Adam Yayınları, İstanbul, 1991

_____ : Folklor ve Edebiyat, Adam Yayınları, İstanbul, 1991

BOZYİĞİT Ali Esat: Keloğlan Masalları, Türk Dünyası Araştırmaları, 54, Haziran 1988, s.183-204

CAFEROĞLU Ahmet: Orta Anadolu Ağızlarından Derlemeler

CHRISTIANSEN Arthur: Motif et Thème, Helsinki 1925

ÇAĞDAŞ Kemal: Pençatantra Masalları, Ankara, 1962

DURBİLMEZ Bayram: Sorgun Ağızları Araştırmaları, Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, 1992, Lisans Tezi

EBERHARD Wolfram - Pertev Naili Boratav: Typen Turkischer Volksmärchen, Wiesbaden 1953

ELÇİN Şükrü: Atların Doğuşlarıyla İlgili Motifler, Halk Edebiyatı Araştırmaları, Ankara, 1977, s. 47-51

ERASLAN Mehmet: Yozgat Ağızı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1974, Lisans Tezi

GÖKYAY Orhan Şaik: Dedem Korkut'un Kitabı, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, İstanbul, 1973

GÜNAY Umay: Elazığ Masalları, Erzurum, 1975

_____ : Türk Masalları'nda Prop Metodu'nun Uygulanması, I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri, Ankara, 1974, s.79-94

_____ : Masallarda Değişen Motif ve Tesirler, Türk Kültürü, 18 (211-214), Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos, 1981

GÜNAY Eflatun Cem: En Güzel Türk Masalları, İstanbul, 1957

_____ : Bir Varmış Bir Yokmuş, İstanbul 1963

_____ : Gökten Üç Elma Düştü, İstanbul 1967

_____ : Bu Toprağın Masalları, İstanbul, 1953

İNAN Abdülkadir: Türk Destan ve Masalları'nda Kırklar Motifi, Türk Dili, Şubat 1958, s.222-224

K.D.: Türk Masalları, İstanbul, 1912

KAPLAN Mehmet: Tip Tahlilleri, Dergah Yayınları, İstanbul, 1955

KARADAĞ Raif: 1001 Gece Masalları, İstanbul, 1961

KÖKSAL Hasan: Battalnamelerde Tip ve Motif Yapısı, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1984

KUNAŞ Ignaz: Türk Halk Edebiyatı, İstanbul, 1945

OCAK, Ahmet Yaşar: Bektaşî Menakıbnamelerinde İslam Öncesi İnanç Motifleri, İstanbul, 1983

ÖGEL Bahaeddin: Türk Mitolojisi, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1971

ÖZÇELİK Mehmet: Afyon Masalları Üzerine Motif ve Tip Araştırması, Konya, 1994, (Doktora Tezi, Basılmamış)

RAYMAN Hayrettin: Yozgat Folklor, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1970 Lisans Tezi

SAKAOĞLU Saim: Gümüşhane Masalları - Metin Toplama ve Tahlil, Ankara, 1973

_____ : Formel Kavramı ve Türk Masallarında Benzer Durumlarda Kullanılan Formeller, I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri, Ankara, 1974, s.148-154

_____ : Masalda İleriye Hazırlık Motifleri, I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi, II. Cilt Halk Edebiyatı, Ankara, 1976, s.85-97

_____ : Anadolu Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifleri ve Bu Efsanelerin Tip Kataloğu, Ankara, 1980

_____ : Nasreddin Hoca Fıkraları'nın Motif Yapısı, Ankara, 1992

SEYİTOĞLU Bilge: Erzurum Halk Masalları Üzerine Araştırmalar, Ankara, 1975

_____ : Mit, masal ve lejand, Yağmur, I (6), Eylül 1977, s.47-48

SPIES Otto: Turhische Volksbücher, Çeviren Behçet Necatigil, 1941

- ŞAHİN Necati: Yozgat Folkloru ve Halk Edebiyatı'ndan Örnekler, Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 1977, Lisans Tezi.
- ŞİMŞEK Esma: Yukarı Çukurova Masalları'nda Motif ve Tip Araştırması, Elazığ, 1990, (Doktora Tezi, Basılmamış)
- TANER Nuri: Türk Folklor Araştırma Dergisi'nde Yayınlanan Masalların Toplu Bibliyografyası (Sayı 1-366), Folklor ve Etnografya Araştırmaları, İstanbul 1985, s.341-359
- _____ : Halk Bilgisi Haberleri, Folklor Postası, Türk Folklor Araştırmaları, Folklor, Folklorla Doğru, Halkbilimi, Sivas Folkloru, Türk Folkloru Dergileri'nde yayımlanan Masalların Bibliyografyası, s.77-135
- TEZEL Naki: Türk Halk Edebiyatında Masal, Türk Dili, XIX (207), Ankara 1968, s.447-457
- _____ : İstanbul Masalları, İstanbul, 1938
- _____ : Keloğlan Masalları, İstanbul, 1936
- THOMPSON Stith: Folk-Tale, USA, 1946
- _____ : The Types of The Folktale, Helsinki, 1964
- _____ : Motif Index of Folk Literature, 6 cilt, USA, 1946
- TURGUT Mehmet: Mahmut Gazi Köyü'nün Halk Edebiyatı, İstanbul, 1969
- TÜRKMEN Fikret: Tahir ile Zühre Hikayesi Üzerine Bir İnceleme, Araştırma, Ankara, 1974
- _____ : Aşık Garip Hikayesi Üzerine Mukayeseli Araştırma, İzmir, 1979
- WALKER Warren, Ahmet Edip Uysal: Tales Alive In Turkey, Cambridge, 1966
- YILMAZ Cemaynur: Çayıralan İlçesi Halk Edebiyatı - Folkloru, İzmir, 1982 Lisans Tezi
- YOZGAT KATALOĞU, 1990

YOZGAT İLİ

ÖLÇEK 1:1 200 000

İLÇELER İTİBARIYLA BUCAK, BELEDİYE VE KOYLERİN GENEL NÜFUS DURUMLARINI GÖSTERİR

T A B L O 1 X

İlçeler	Nüfus Toplamı	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Bucak Adedi	Belde Adedi	Mahalle Adedi	Köy Adedi
Merkez	94.814	51.360	43.454	1	2	20	97
Akdağmadeni	63.672	12.216	51.456	-	1	9	97
Aydıncık	21.813	5.773	16.040	-	2	4	27
Boğazlıyan	56.075	17.168	38.907	1	5	18	28
Çandır	11.381	8.482	2.899	-	2	10	3
Çayıralan	24.596	7.974	16.622	-	2	10	24
Çekerek	38.690	10.399	28.291	-	2	5	24
Kadıışelci	23.431	4.034	19.397	-	2	4	28
Saraykentw	10.758	6.966	3.792	-	1	6	8
Sarıkaya	44.947	12.268	32.679	1	3	12	57
Sorgun	97.131	31.710	65.421	-	6	24	94
Şefaatli	36.139	13.233	22.906	-	4	17	41
Yenifakılı	11.438	4.221	7.217	-	2	8	7
Yerköy	49.034	26.639	22.335	1	1	13	59
TOPLAM	583.919	212.639	371.476	-	4	35	160